

T.C
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM ANA BİLİM DALI
EPÖ-YL-2007-0002

İNTERNET KAFELER VE ORTAYA ÇIKAN SORUNLAR: İLKÖĞRETİM
ÖĞRENCİLERİ, ÖĞRETMENLERİ VE İNTERNET KAFE İŞLETMECİLERİ
ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Özlem KIRIK

DANIŞMAN: Prof. Dr. Adil TÜRKOĞLU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

AYDIN, 2007

T.C.
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE
AYDIN

İlköğretim Ana Bilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Programı öğrencisi Özlem KIRIK tarafından hazırlanan “İnternet Kafeler ve Ortaya Çıkan Sorunlar: İlköğretim Öğrencileri, Öğretmenleri ve İnternet Kafe İşletmecileri Üzerine Bir Araştırma” başlıklı tez, 03.07.2007 tarihinde yapılan savunma sonucunda aşağıda isimleri bulunan jüri üyelerince kabul edilmiştir.

<u>Unvanı, Adı ve Soyadı</u> :	<u>Kurumu</u> :	<u>İmzası:</u>
(Başkan)Prof. Dr. Adil TÜRKOĞLU	A.D.Ü. Eğitim Fak.
Prof. Dr. A. Seda SARACALOĞLU	A.D.Ü. Eğitim Fak.
Doç. Dr. Ruhi SARP KAYA	A.D.Ü. Eğitim Fak.

Jüri üyeleri tarafından kabul edilen bu Yüksek Lisans tezi, Enstitü Yönetim Kurulununsayılı kararıylatarihinde onaylanmıştır.

Unvanı, Adı Soyadı
Enstitü Müdürü

Bu tezde görsel, işitsel ve yazılı biçimde sunulan tüm bilgi ve sonuçların akademik ve etik kurallara uyularak tarafımdan elde edildiğini, tez içinde yer alan ancak bu çalışmaya özgü olmayan tüm sonuç ve bilgileri tezde kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

Adı Soyadı : Özlem KIRIK

İmza :

ÖZET

İNTERNET KAFELER VE ORTAYA ÇIKAN SORUNLAR: İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİ, ÖĞRETMENLERİ VE İNTERNET KAFE İŞLETMECİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Özlem KIRIK

Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Adil Türkoğlu

Haziran, 2007, 212 sayfa

Bu araştırmada internet kafelerde ortaya çıkan sorunlara ilişkin ilköğretim 2. kademe öğrencileri ve öğretmenleri ile internet kafe işletmecilerinin görüşlerinin ortaya konulması ve öğrencilerin internet kafeye ilişkin tutumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma giriş, kuramsal bilgiler ve ilgili araştırmalar, yöntem, bulgular ve yorumlar, sonuç ve öneriler olmak üzere beş bölümden oluşmaktadır.

Tarama türünde yürütülen bu araştırma, Gaziantep ilinde bulunan 8 ilköğretim okulu ve 16 internet kafede yapılmıştır. Araştırma üç farklı sosyo ekonomik grupta bulunan toplam 632 öğrenci, ilköğretim okullarında görev yapan 95 branş öğretmeni ve 16 internet kafe işletmecisi üzerinde gerçekleştirilmiştir. İlköğretim 2. kademe öğrencilerine “Öğrenci Anketi” ve “İnternet Kafe Tutum Ölçeği”, ilköğretimde görev yapan branş öğretmenlerine “Öğretmen Anketi”, internet kafe işletmecilerine “İnternet Kafe İşletmecisi Görüşme Formu” uygulanmıştır.

Anketlerden, tutum ölçeğinden ve görüşme formundan elde edilen veriler istatistiksel teknik olarak frekans (f) ve yüzde (%) gerekli görüldüğü yerlerde, tek yönlü varyans analizi, t-testi, Ki-Kare kullanılarak açıklanmış ve yorumlanmıştır.

ANAHTAR KELİMELER: İlköğretim Öğrencileri, İnternet, İnternet Kafe,

ABSTRACT**INTERNET CAFES and THEIR PROBLEMS: RESEARCH ON PRIMARY SCHOOL STUDENTS, TEACHERS and INTERNET CAFÉ BUSINESS MANAGERS****Özlem KIRIK****Master Thesis, Educational Sciences, Curriculum and Instruction Subdepartment****Supervisor: Prof. Dr. Adil Türkoğlu****June, 2007, 212 pages.**

It is aimed in this research to investigate precisely the opinions 2nd degree students and teachers together with the business managers of the internet cafes regarding the problems occurred in internet cafes and the attitude of the students towards internet cafes. The research consists of five parts as introduction, theoretical background and related researches, method, findings and interpretations, conclusions and recommendations.

This research, conducted as a type of survey thoroughly, was performed at eight primary schools and sixteen internet cafes in Gaziantep. It was implemented on total 632 students from three different social economic groups, 95 branch teachers working in primary schools and 16 internet café business managers. “Student Survey” and “Internet Café Attitude Scale” for Primary Education Second Degree students, “Teacher Survey” for branch teachers working in Primary Education and “Internet Café Business Manager Interview Form” for internet cafe business managers were used.

The data, received from surveys, attitude scale and interview forms, were explained and interpreted statistical technically by using frequency (f) and percent (%), One way Anova, t-test, where necessary Chi-Square.

KEY WORDS: Primary Education students, Internet, Internet Cafe,

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
KISALTMALAR VE SİMGELER LİSTESİ	vii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	viii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
EKLER LİSTESİ.....	xvi

BÖLÜM I

GİRİŞ	1
1.1. Giriş	1
1.2. Problem.....	3
1.3. Araştırmanın Amacı.....	20
1.4. Araştırmanın Önemi	20
1.5. Sayıtlar.....	21
1.6. Sınırlılıklar.....	22
1.7. Tanımlamalar	22
1.8. Kısaltmalar	23

BÖLÜM II

KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	24
2.1. Bilgisayar Teknolojisi ve Gelişimi.....	24
2.1.1. Bilgisayar Öncesi Dönem.....	24
2.1.2. Bilgisayar Dönemi.....	26

2.1.2.a. Birinci Kuşak Bilgisayarlar (1951 – 1959).....	26
2.1.2.b. İkinci Kuşak Bilgisayarlar(1959 – 1964)	26
2.1.2.c. Üçüncü Kuşak Bilgisayarlar(1964 – 1980)	27
2.1.2.d. Dördüncü Kuşak Bilgisayarlar(1980 – ?).....	27
2.1.2.e. Beşinci Kuşak Bilgisayarlar(1980- ?).....	28
2.2. İnternet	28
2.2.1. İnternetin Tarihsel Gelişimi	29
2.2.1.a. Dünya’da İnternetin Gelişimi	29
2.2.1.b. Türkiye’de İnternetin Gelişimi.....	31
2.3. Teknolojinin Eğitimde Kullanılması.....	32
2.3.1. Bilgisayarların Eğitim Amaçlı Kullanılması.....	34
2.3.1.a. Laboratuvar Yöntemi	35
2.3.1.b. Her Sınıf PC Yöntemi	36
2.3.1.c. Kişisel PC Yöntemi.....	36
2.3.1.d. İnternet Yöntemiyle Öğretim	37
2.3.2. İnternetin Eğitim Amaçlı Kullanılması.....	37
2.3.2.a. Örgün Derslere İnternet Desteği Sağlanması.....	39
2.3.2.b. Örgün Derslerin İnternete Dayalı Sunulması	39
2.3.2.c. Sanal Üniversite Uygulamaları	39
2.3.2.d. İnternete Dayalı Sertifika Programları.....	40
2.4. Türkiye’de İlköğretim ve Bilgi Teknolojileri	40
2.5. İnternete Erişim.....	42
2.6. İnternet Kafeler	44
2.6.1. İnternet Kafelerin Tarihçesi.....	44
2.6.1.a. Dünyadaki İnternet Kafelerin Tarihçesi	44

2.6.1.b. Türkiye’deki İnternet Kafelerin Tarihçesi	46
2.6.2. İnternet Kafe Tanımı	46
2.6.3. Yurtdışındaki İnternet Kafeler ile Türkiye’deki İnternet Kafelerin Karşılaştırılması	47
2.6.4. İnternet Kafelerin Olumlu Yönleri	49
2.6.5. İnternet Kafelerle İlgili Karşılaşılan Sorunlar	51
2.6.6. İnternet Kafelerde Yasal Düzenlemeler.....	61
2.7. İnternet Kafelerle İlgili Yapılan Çalışmalar	63
2.7.1. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar	64
2.7.2. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar.....	67
2.7.3. Araştırmaların Genel Olarak Değerlendirilmesi.....	70

BÖLÜM III

YÖNTEM.....	71
3.1. Araştırma Modeli	71
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi.....	71
3.3. Veri Toplama Araçları	79
3.3.1. İnternet Kafe Tutum Ölçeği.....	79
3.3.2. Anketler.....	84
3.3.3. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	84
3.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi.....	84

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM	86
4.1. Öğrenci Anketi İle İlgili Bulgular ve Yorumlar	86
4.2. İnternet Kafe Tutum Ölçeği İle İlgili Bulgular ve Yorumlar	130

4.3. Öğretmen Anketi İle İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	134
4.4. İnternet Kafe İşletmecisi Görüşme Formu İle İlgili Bulgular ve Yorumlar	154

BÖLÜM V

SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	177
5.1. Sonuçlar	177
5.1.1. İlköğretim 2. Kademe Öğrencilerine İlişkin Sonuçlar	177
5.1.2. İlköğretim Branş Öğretmenlerine İlişkin Sonuçlar.....	182
5.1.3. İnternet Kafe İşletmecilerine İlişkin Sonuçlar.....	184
5.2. Öneriler.....	187
5.2.1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler.....	187
5.2.2. Yapılacak Araştırmalara İlişkin Öneriler	188
KAYNAKÇA.....	189
EKLER.....	198

KISALTMALAR VE SİMGELER LİSTESİ

Araştırmada kullanılan kısaltma aşağıda verilmiştir.

BDÖ: Bilgisayar Destekli Öğretim

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: BDÖ Uygulama Yöntemleri	35
Şekil 2: İnternet Tabanlı Öğretimin Kullanım Şekilleri	39

TABLolar LİSTESİ

Tablo 2.5.1: İnternet'e Erişim Seçeneklerinin Sınıflandırılması.....	43
Tablo 3.2: Anket Uygulanan Grupların Toplam Anket Sayıları	72
Tablo 3.2.1: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı	73
Tablo 3.2.2: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Sınıf Düzeyine Göre Dağılımı.....	74
Tablo 3.2.3: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Doğum Yerine Göre Dağılımı.....	74
Tablo 3.2.4: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Aile Çalışma Durumuna Göre Dağılımı.....	75
Tablo 3.2.5: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Anne Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımı	76
Tablo 3.2.6: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Baba Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımı	77
Tablo 3.2.7: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Okul Başarı Düzeylerine Göre Dağılımı	78
Tablo 3.3.1: İnternet Kafe Tutum Ölçeği Madde Analizi, Faktör Analizi Sonuçları.	81
Tablo 3.3.2: İnternet Kafe Tutum Ölçeği Alt Boyutları ve Maddeleri	83
Tablo 4.1.1: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Bilgisayarı Öğrenme Yerlerine Göre Dağılımı	86
Tablo 4.1.2: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternette Tanışma Yerlerine Göre Dağılımı	87
Tablo 4.1.3: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kullanım Sürelerine Göre Dağılımı.....	88
Tablo 4.1.4: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Okullarında Bilgisayar Dersi Görme Durumuna Göre Dağılımı.....	89
Tablo 4.1.5: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Okullarında Bilgisayar Dersini İşledikleri Yere Göre Dağılımı.....	90
Tablo 4.1.6: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Okullarında Bilgisayar Kullanma Durumlarına Göre Dağılımı	91

Tablo 4.1.7: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Bilgisayar Dersinde Bilgisayar Kullanma Sürelerine Göre Dağılımı.....	92
Tablo 4.1.8: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Bilgisayar Dersinde Bir Bilgisayara Düşen Öğrenci Sayısına Göre Dağılımı	93
Tablo 4.1.9: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternete Erişim Yerlerine Göre Dağılımı	94
Tablo 4.1.10: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin 1 Ay İçerisinde İnternete Erişim Gün Sayısına Göre Dağılımı.....	95
Tablo 4.1.11: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafelere Gitme Zamanlarına Göre Dağılımı	96
Tablo 4.1.12: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafede Kalma Sürelerine Göre Dağılımı.....	97
Tablo 4.1.13: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafelere Gün İçerisinde Gitme Zamanlarına Göre Dağılımı.....	98
Tablo 4.1.14: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafelerde Harcadıkları Paraya Göre Dağılımı.....	99
Tablo 4.1.15: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafelerde Harcadıkları Parayı Temin Ettikleri Yollara Göre Dağılımı.....	100
Tablo 4.1.16: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafelere Giderken Dikkat Ettikleri Kriterlere Göre Dağılımı	101
Tablo 4.1.17: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Gittikleri İnternet Kafelere Göre Dağılımı	103
Tablo 4.1.18: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafelere Gitme Amaçlarına Göre Dağılımı	105
Tablo 4.1.19: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafelerde Ziyaret Ettikleri Sitelere Göre Dağılımı	107
Tablo 4.1.20: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafelerde Oynadıkları Oyun Türüne Göre Dağılımı	110
Tablo 4.1.21: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafelerin Okul Başarılarına Etkileri Yönündeki Düşüncelerine Göre Dağılımı .	112
Tablo 4.1.22: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafelere Gitmek İçin Okulu Aksatma Durumlarına Göre Dağılımı	113
Tablo 4.1.23: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafelere Gitmek İçin Ödevlerini Aksatma Durumlarına Göre Dağılımı	114

Tablo 4.1.24: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilere İnternete Yönelik Ödev Verilip Verilmeme Durumlarına Göre Dağılımı.....	115
Tablo 4.1.25: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafeye Gittiklerinden Beri Kendilerinde Hissettikleri Değişikliklere Göre Dağılımı	116
Tablo 4.1.26: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafelerde İnternete Erişimde Sansür Olmalı mı Düşüncelerine Göre Dağılımı ..	118
Tablo 4.1.27: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafelere İlişkin Düşüncelerine Göre Dağılımı	119
Tablo 4.1.28: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafeye Gittiklerine Dair Ailelerine Haber Verme Durumuna Göre Dağılımı.....	120
Tablo 4.1.29: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafeye Gittiklerine Dair Ailelerine Saklama Durumuna Göre Dağılımı.....	121
Tablo 4.1.30: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafeye Gittiklerine Dair Ailelerinden Tepki Alma Durumuna Göre Dağılımı	122
Tablo 4.1.32: İnternet Kullanım Amaçlarının Cinsiyete Göre Farklaşıp Farklaşmadığına Yönelik T-Testi Sonuçları.....	124
Tablo 4.1.33: Öğrencilerin İnternet Kafeye Gitme Sıklıklarını Cinsiyete Göre Dağılımı	126
Tablo 4.1.34: Öğrencilerin İnternet Kafeye Gitme Sıklıklarının Sosyo Ekonomik Duruma Göre Dağılımı	127
Tablo 4.1.35: Oynanılan Oyun Türlerinin Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları.....	127
Tablo 4.1.36: İnterneti kullanım Amaçlarının Okullarında Bilgisayar Kullanabilen Öğrencilerle Kullanamayan Öğrencilere Göre T-Testi Sonuçları.....	129
Tablo 4.1.37: Öğrencilerin İnternet Kafeye Gitme Sıklıklarının Okulda Bilgisayarı Kullanabilen Öğrencilerle Kullanamayan Öğrencilere Göre Dağılımı	130
Tablo 4.2.1: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapma Değerleri.....	131
Tablo 4.2.1.1: Alt, Orta ve Üst Sosyo Ekonomik Grupta Bulunan Öğrencilerin İnternet Kafeler Tutum Ölçeği, “İnternet Kafeler, Chat ve Arkadaşlık “ Birinci Alt Ölçeğe Göre ANOVA Sonuçları.....	131
Tablo 4.2.2: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Aritmetik Ortalamaları, Standart Sapma Değerleri ve Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.	132

Tablo 4.2.2.1: Alt, Orta ve Üst Sosyo Ekonomik Grupta Bulunan Öğrencilerin İnternet Kafeler Tutum Ölçeği, “İnternet Kafeler ve Ders Çalışma“ İkinci Alt Ölçeğe Göre Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, Tek Yönlü Varyans Analizi ve Scheffe Testi Sonuçları	132
Tablo 4.2.3: Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Aritmetik Ortalamaları, Standart Sapma Değerleri ve Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.	133
Tablo 4.2.3.1: Alt, Orta ve Üst Sosyo Ekonomik Grupta Bulunan Öğrencilerin İnternet Kafeler Tutum Ölçeği, “İnternet Kafeleri Kullanma Nedeni“ Üçüncü Alt Ölçeğe Göre Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, Tek Yönlü Varyans Analizi ve Scheffe Testi Sonuçları	134
Tablo 4.3.1: Cinsiyet	134
Tablo 4.3.2: Yaş	135
Tablo 4.3.3: Öğretmenlerin Görev Sürelerine Göre Dağılımı.....	136
Tablo 4.3.4: Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımı	136
Tablo 4.3.5: Öğretmenlerin Daha Önce İnternet Kafeye Gitme Durumlarına Göre Dağılımı	138
Tablo 4.3.6: Öğretmenlere Göre, Öğrencilerin Bilgisayarı İlk Öğrenme Yerlerine Göre Dağılımı.....	138
Tablo 4.3.7: Öğretmenlere Göre, Öğrencilerin İnterneti İlk Öğrenme Yerlerine Göre Dağılımı.....	139
Tablo 4.3.8: Öğretmenlere Göre, Öğrencilerin İnternete Genelde Erişim Yerleri	140
Tablo 4.3.9: Öğretmenlere Göre, Öğrencilerin Bir Ay İçerisinde İnternet Kafeye Gittikleri Gün Sayısı.....	140
Tablo 4.3.10: Öğretmenlere Göre, Öğrencilerin İnternet Kafelere Gitme Zamanları.....	141
Tablo 4.3.11: Öğretmenlere Göre, Öğrencilerin İnternet Kafede Kalma Süreleri ...	142
Tablo 4.3.12: Öğretmenlere Göre, Öğrencilerin İnternet Kafelere Gün İçerisinde Gitme Zamanlarına Göre Dağılımı	142
Tablo 4.3.13: Öğretmenlere Göre, Öğrencilerin Gittikleri İnternet Kafeyi Tercih Etme Sebebi.....	143

Tablo 4.3.14: Öğretmenlere Göre, Öğrencilerin İnternet Kafelere Gitme Amaçları	144
Tablo 4.3.15: Öğretmenlere Göre, Öğrencilerin İnternette Ziyaret Ettikleri Siteler	145
Tablo 4.3.16: Öğretmenlere Göre, Öğrencilerin Oynadıkları Oyun Türleri.....	146
Tablo 4.3.17: Öğretmenlere Göre, İnternet Kafelerin Öğrenci Başarısına Etkisi	146
Tablo 4.3.18: Öğretmenlere Göre, İnternet Kafelerin Öğrencilerin Okula Gelme Durumu Etkisine Göre Dağılımı	147
Tablo 4.3.19: Öğretmenlere Göre, İnternet Kafelerin Öğrencilerin Ödev Yapma Üzerine Etkisi.....	148
Tablo 4.3.20: Öğretmenlerin İnternete Yönelik Ödev Verme Durumlarına Göre Dağılımları	149
Tablo 4.3.21: Öğretmenlerin İnternet Kafelerde İnternete Erişimde Sansür Olmalı mı Düşüncelerine Göre Dağılımı	149
Tablo 4.3.22: Öğretmenlerin İnternet Kafelerin Geleceğine Yönelik Düşüncelerine Göre Dağılımları	150
Tablo 4.3.23: Öğretmenlere Göre, Öğrencilerin İnternet Kafeye Gittiklerini Ailelerine Haber Verme Durumuna Göre Dağılımları	151
Tablo 4.3.24: Öğretmenlere Göre, İnternet Kafelerin Öğrencilerin Diğer Sosyal Etkinliklerini Etkileme Durumuna Göre Dağılımları	151
Tablo 4.3.25: Öğretmenlerin İnternet Kafelere Yaş Sınırlaması Getirilmesi Konusundaki Düşüncelerine Göre Dağılımları	152
Tablo 4.4.1: Cinsiyet	154
Tablo 4.4.2: Yaş	155
Tablo 4.4.3: Öğrenim Durumu.....	155
Tablo 4.4.4: İnternet Kafe İşletmecilerinin Daha Önceki Mesleklerine Göre Dağılımları	156
Tablo 4.4.5: İnternet Kafe İşletmecilerinin İnternet Kafe İşletmeciliği Yapma Sürelerine Göre Dağılımları	157
Tablo 4.4.6: İnternet Kafe İşletmecilerine Göre, İnternet Kafe Müşterilerinin Aynı Kişiler Olup Olmama Durumu	157

Tablo 4.4.7: İnternet Kafe İşletmecilerinin İnternet Kafeyi Açarken Kullandıkları Maddi Kaynaklara Göre Dağılımları.....	158
Tablo 4.4.8: İnternet Kafe İşletmecilerine Göre İnternet Açmak İçin Gerekli olan Şartlar	159
Tablo 4.4.9: İnternet Kafe İşletmecilerine Göre İnternet Kafe İşletmeciliğinin Maddi Açından Doyurucu Olup Olmama Durumu.....	159
Tablo 4.4.10: İnternet Kafe İşletmecilerine Göre, İnternet Kafe İşletmecilerinin Yaptıkları İşten Zevk Alma Durumu.....	160
Tablo 4.4.11: İnternet Kafe İşletmecilerinin İnternet Kafe İşletmeciliğine Başlamadan Önceki Bilgisayar Bilgilerine Göre Dağılımlar	161
Tablo 4.4.12: İnternet Kafe İşletmecilerinin Başka Bir İşle Uğraşma Durumuna Göre Dağılımları	162
Tablo 4.4.13: İnternet Kafe İşletmecilerine Göre İnternet Kafeye Gelen Öğrencilerin Yaş Ortalamaları	162
Tablo 4.4.14: İnternet Kafe İşletmecilerine Göre Gelen Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımları	163
Tablo 4.4.15: İnternet Kafe İşletmecilerine Göre Gelen İlköğretim Öğrencilerinin Bilgisayar ve İnternet Bilgileri	164
Tablo 4.4.16: İnternet Kafe İşletmecilerine Göre İnternet Kafelerinin Seçilme Nedenine Göre Dağılımları.....	164
Tablo 4.4.17: İnternet Kafe İşletmecilerine Göre Öğrencilerin İnternet Kafeye Gittiklerine Dair Ailelerine Haber Verme Durumlarına Göre Dağılımları	166
Tablo 4.4.18: İnternet Kafe İşletmecilerine Göre Öğrencilerin İnternet Kafede Harcadıkları Paraya Göre Dağılımları	166
Tablo 4.4.19: İnternet Kafe İşletmecilerine Göre İlköğretim Öğrencilerinin İnternet Kafeye Gelme Amacına Göre Dağılımları.....	167
Tablo 4.4.20: İ İnternet Kafe İşletmecilerine Göre İnternet Kafelerin İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Etkinliklerine Etkilerine Göre Dağılımları	168
Tablo 4.4.21: İnternet Kafe İşletmecilerine Göre İnternet Kafelerin Temel İşlevi	169
Tablo 4.4.22: İnternet Kafelerin İnternet Hizmeti Vermekten Başka İşlevlerinin Olma Durumu.....	170
Tablo 4.4.23: İnternet Kafe İşletmecilerine Göre, Diğer İnternet Kafelerin Kanuni Esaslara Uyuma Durumlarına Göre Dağılımları	171

Tablo 4.4.24: İnternet Kafe İşletmecilerine Göre, İnternet Kafe Giriş Yaşı	172
Tablo 4.4.25: İnternet Kafe İşletmecilerine Göre, Diğer İnternet Kafelerin Yasal Olmayan İşlerle Uğraşma Durumu.....	172
Tablo 4.4.26: İnternet Kafe İşletmecilerin Daha Önce Yasal İşlemlerle Karşılaşmaları	173
Tablo 4.4.27: İnternet Kafeleri Denetleyen Birimler	174
Tablo 4.4.28: İnternet Kafe işletmecilerine Göre İnternet Kafelerin Denetlemesi	175
Tablo 4.4.29: İnternet Kafe işletmecilerine Göre Erotik Sitelere ve Erotik Chat Odalarına Devlet Tarafından Sınırlama Getirilmesi.....	175

EKLER LİSTESİ

Ek 1: Öğrenci Anketi	199
Ek 2: İnternet Kafe Tutum Ölçeği	205
Ek 3: Öğretmen Anketi.....	206
Ek 4: İnternet Kafe İşletmecisi Görüşme Formu	210

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problemi, amacı, önemi, sayıtları, sınırlılıkları üzerinde durulmuş; araştırmada kullanılan temel kavramların tanımlarına yer verilmiştir.

1.1. Giriş

İnsanlık tarihi incelendiğinde her büyük keşif o dönemde mevcut olan toplumsal, ekonomik ve politik yapılanmalarda önemli dönüşümlere neden olduğu görülmektedir. Örneğin; 18. yüzyılın sonlarında keşfedilen buhar gücüyle birlikte sanayi devrimi başlamıştır. Buhar gücünün bulunması basit bir keşif olayı olarak kalmamış, bugün sanayi devrimi olarak adlandırılan bir süreç dönüşümüne yol açmıştır. Yaşanan bu köklü dönüşümler toplumsal ve siyasal anlamda farklı talepleri olan yeni bir insan tipolojisi doğurmuştur (T.C. Ulaştırma Bakanlığı İnternet Kurulu Sitesi, 2002).

21. yüzyılın başında küreselleşmenin sonucu olarak da ülkeler, kuruluşlar ve bireyler kendilerini önemli bir dönüşümün içinde bulmuşlardır (Kesim, 2002). Bilgi ve iletişim teknolojilerinin çok büyük hızla gelişmesi, toplumsal yaşamı ve toplumu sanayi toplumundan bilgi toplumuna dönüştürmüştür. Bu dönüşümün temel taşlarından biri de bilgisayarlar ve bilgisayar teknolojisinde yaşanan hızlı değişimlerdir.

Bilgisayarın bulunması, özellikle kişisel kullanımın mümkün olduğu boyutlarda bilgisayarların üretilip kullanımına geçmesi çok uzun bir geçmişe sahip değildir. Ancak diğer teknolojik gelişmelerde olduğu gibi insan yaşamını giderek daha çok etkilemektedir. Bilgisayar ağları ilk ortaya çıktığı zaman bilgisayarlar arasında kaynak paylaşımını hedeflemekteydi. Günümüzde ise bilgisayar ağları bir iletişim aracı haline gelmiştir. Bunun en güzel örneği internettir (Ege, 2005). İlk olarak ABD’de askeri amaçlı olarak bilgisayarlar arası iletişimi sağlama girişimi ArpaNET’le olmuştur. ArpaNet pek çok ağların birleşimi olan ağların ağı denilebilecek internetin doğuşuna yol açmıştır. İnternette önceki ArpaNET, FreeNET, UseNET, BitNET vb. ağlar ulusal

veya uluslar arası ağlar olmakla birlikte ancak belirli kesimlerin askeri ve akademik çevrelerin ulaşabildiği ağlardı. İnternet ise uluslar arası nitelikte ve çok geniş kullanıcı kitlesinin ulaşabildiği ilk küresel bilgisayar ağıdır (Bostancı Ege, 2005). Diğer bir anlatımla internet, bir çok bilgisayarın birbirine bağlanmasıyla oluşan dünyanın en büyük iletişim ağıdır. Ayrıca internet sayesinde bireyler istedikleri yerde ve zamanda diğer insanlarla haberleşebilmekte, bilgilerini paylaşabilmekte ve istediği bilgiye çok kısa sürede ulaşabilmektedir. Kesim (2002)'in yaptığı araştırmada “2001 yılı verilerine göre üç yüz seksen milyon insan internet kullanmakta ve her gün bu sayıya yüz yetmiş bin yeni abone eklenmektedir. Günümüzde bilgi her beş yılda bir katlanırken bunun 2020 yılında yetmiş iki günde bir olacağı tahmin edilmektedir” sonucu ortaya çıkmıştır.

Bilgisayarın ülkemize girişi 1983 tarihinden sonra olmuştur. İnternetin gelmesi ise 1993 yılına bulmuştur. İnternet teknolojisi Türkiye'ye ilk olarak, 1987 yılında Ege Üniversitesinin öncülüğünde kurulan, Türkiye Üniversite ve Araştırma Kurumları ile gelmiştir (Dede, 2002). 12 Nisan 1993'te Ankara-Washington arasında kiralık hatla kurulan bağlantı ile Türkiye internetle tanışmıştır. Nisan 1993'te kurulan ilk bağlantı ODTÜ'de gerçekleştirilmiştir. 64 kbit/san hızında olan bu hat, çok uzun bir süre, tüm Türkiye'de ülkenin tek çıkışı olmuştur ve internet öncelikle akademik ortamlarda yaygınlaşmaya başlamıştır. 1994 yıllarının başlarında, Ege Üniversitesi'nden sağlanan bağlantı ise, 64 kbit/san hızı ile gerçekleştirilmiştir. Ardından sırasıyla, Bilkent Üniversitesi (1995 Ekim), Boğaziçi Üniversitesi (1995 Kasım), İTÜ (1996 Şubat) bağlantıları gerçekleşmiştir. 1996 yılı Ağustos ayında Turnet çalışmaya başlamıştır. 1997 yılına gelindiğinde, akademik kuruluşların internet bağlantısını sağlayan ULAKNET çalışmaya başlamış ve üniversiteler nispeten hızlı bir omurga yapısıyla birbirine bağlanmış ve internet, kullanılabilir hale gelmiştir. 1999 yılı içerisinde, ticari ağ alt yapısında büyük değişiklikler olmuş ve TURNET'in yerini TTNNet adında yeni bir oluşum almıştır. 2000 yılları başında; ticari kullanıcılar TTNNet omurgası üzerinden; akademik kuruluşlar ULAKNET omurgası üzerinden internet erişimine sahip olmuşlardır. Ayrıca bu iki omurga üzerindeki bağlantı hızı oldukça yüksektir (İnan, 2000: 65-66).

1995 yılından sonra internet kullanımı hızla artmaya başlamıştır. Milliyet gazetesinin 20 Aralık 2005'teki haberine göre Türkiye'de yaklaşık iki buçuk milyon internet aboneliği, beş milyon civarında kullanıcı bulunmaktadır. 2006 verilerine

bakıldığında zaman Ulaştırma Bakanlığı bünyesindeki İnternet Kurulu Üyesi Akgül'den alınan bilgiye göre üç onda iki milyon internet abonesi, on beş milyon internet kullanıcısı bulunmaktadır (Sabah, 04-12-2006). İnternetin bu kadar hızlı yaygınlaşmasıyla birlikte kişilerin internete erişimleri nasıl olacak sorusu akla gelmektedir. Kişisel olarak internet ve internete bağlanma aracı sahipliğinin yüksek maliyetli olduğu bir gerçektir (Çağlayan, 2001). Bu anlamda karşımıza internet kafe kavramı çıkmaktadır. Çağlayan'a göre (2001) internet kafeler dışarıdan ve yüzeysel olarak ele alındığında; internet erişimini kiralama sistemi ile sunan mekanlardır. İnternet kafeler, internet bağlantısı bulunan bilgisayarların kurulu olduğu internet kullanımının yanı sıra, bilgisayarda oyun oynama, yazıcı servisi, temel bilgisayar kullanımı gibi hizmetlerin sunulduğu ortamlardır.

1.2. Problem

Dünyanın ilk internet kafesi, Cyberia İnternet Kafedir. Kafe 1 Eylül 1994 tarihinde Londra'da bir doktora öğrencisi olan Pascoe tarafından açılmıştır (Paksu, 2004). 1994 yılından bugüne internet kafelerin sayısı oldukça artmıştır. Örneğin, “Çin’de 1996’da ilk internet kafe kurulmuştur. On yıldan daha az süre önce kurulan bu internet kafelerden günümüzde ülkenin her tarafında karşılaşmanız mümkün” (Hong ve Huang, 2005). Uganda’da yapılan bir araştırmanın sonucuna göre “Uganda’daki ilk internet kafe 1996 yılında kurulmuş daha sonra bu internet kafeler büyük bir iş kapısı olmuştur” (Mwisege, 2004). Günümüzde Sibiry’a dan Afrika’ya dünyanın her yanında yirmi binden fazla internet kafe açıldığı bilinmektedir (Paksu, 2004).

Türkiye’deki ilk internet kafe ise 1997’de Beyoğlu İstiklal Caddesi’nde açılmıştır. (Paksu, 2004). 1997 yılından sonra kurulmaya başlayan internet kafelerin sayısı günümüzde oldukça artmıştır. Emniyet Genel Müdürlüğü’nün 24.12.2001 belgesine göre, Türkiye’de yasal olarak faaliyet gösteren internet kafe sayısı beş bin üç yüz yetmiş dördttür. Milliyet Gazetesi 15 Nisan 2003 tarihli haberine göre Ocak 2003 itibariyle Türkiye’de altı bin iki yüz kayıtlı internet kafe vardır. Turk.internet.com sitesinde İnternet Evleri Birliği TİEV’in Genel Başkanı Andıç’le yapılan röportaja göre Haziran 2005 rakamlarına göre ülkemizdeki ruhsatlı internet kafelerin sayısı on bir bin iki yüz kırk üç internet kafe faaliyet göstermektedir. Yeni açılan işletmelerle ve ruhsatsız internet kafelerle birlikte rakamın on sekiz bin olduğu belirtilmiştir. 18.12.2006

tarihinde yayımlanan Zaman Gazetesi'nin ana sayfasında yayımlanan habere göre 2006 tarihi itibarıyla internet kafe sayısı yirmi bine ulaşmıştır. 1997-2006 verilerine bakarak bu tarihler arasında internet kafelerin katlanarak çoğaldığı söylenebilir.

Sayının kontrolsüzce artması ve denetim eksikliği kalitesizliği de beraberinde getirmiştir (Aydiner, 2006). Andiç bir konuşmasında (2006); İnternet kafelerde denetimsizlikten doğan olumsuzluklar olmasına rağmen olumlu yönlerinin de göz önünde bulundurulması gerektiği söylemiştir. Örneğin; internet kafelerdeki bu artış Türkiye'de internet kullanımını da yaygınlaştırmıştır.

Türkiye'de kişisel bilgisayar sahipliği düşük oranda olduğu için vatandaşların önemli bir bölümüne internete evinde kendi bilgisayarından erişme yolu kapalıdır. Devlet okulları ve halk kütüphaneleri gibi kamusal mekanlarda internet erişimini teşvik etmek için gerekli kaynaklardan yoksundurlar. Devlet okullarında öğrenci olmayanların kullanabileceği bilgisayar terminalleri mevcut değildir. Türkiye genelindeki 1486 kütüphaneden sadece 23'ünde (%1.5) internet bağlantısı vardır, bunların da ancak 22'si vatandaşlara internet'e erişim hizmeti sunmaktadır. Söz konusu kütüphaneler çok sınırlı kaynaklarla hizmet sunmaya çalışmaktadırlar. İnternet kafeler ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik şartlar göz önüne alındığında önemli bir misyon üstlenmişlerdir. 1995'li yıllarda bilgisayarları sadece televizyonlarda gören insanlar, internet kafeler sayesinde bilgisayar ve internetle tanışmıştır. İçinde bulunduğumuz ekonomik kriz ve bilgisayar fiyatlarının hâlâ herkes tarafından satın alınabilecek seviyede olmaması nedeniyle, ülkemizde internet kafeler, internete erişimde büyük önem taşımaktadır. Türkiye'de internet kullanımının %42.2'si internet kafelerden gerçekleşmektedir. Dolayısıyla birkaç yıl öncesine kadar Türkiye'de insanların internet kelimesi ile ilgili bildikleri ile bugün bildikleri arasında çok büyük farklılıklar olduğu söylenebilir. Günümüzde özellikle on beş- yirmi beş yaş arası bir çok insan e-mail hesabı açmayı bilmekte ve bunu insanlara aktarabilmektedir. İnsanların kampanyalarla aldıkları bilgisayarların fiyatlarının düşük olması ve bu kampanyalara olan rağbetin en büyük nedeni de internet kafelerin hayatımızın vazgeçilmez bir parçası olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Henüz on üç- on dört yaşında ve hatta daha da küçük yaşlarda devletin okullarında bilgi teknoloji sınıflarının eksikliklerinden kaynaklanan sorunlardan dolayı bilgisayarın ne olduğunu derslerde göremeyen çocukların web sayfası yaptıkları ve bunları yayınladıkları bilinmektedir. Okullarda bir çok genç insan,

bilgisayar öğretmeni ile neyin ne olup olmadığını tartışabilecek düzeye gelmiştir. Bunun nedeni olarak internet kafeler gösterilebilir (Andiç, 2002).

IBS Araştırma ve Danışmanlık'ın 2000 yılında Türkiye'de internet kullanıcıları hakkında yaptığı araştırma, 1999 yılında yüksek gelir grubuna dahil kişilerin bilgisayar sahibi olduğu ve internetten yararlandığını; ancak internet kafelerin yaygınlaşmasıyla birlikte internet kullanıcı kitlesinin büyüdüğü görülmüştür (Atıcı ve Dikici, 2003).

RTÜK (2006) tarafından yapılan bir araştırmada ilköğretim öğrencilerinin %52.8'inin evlerinde bilgisayar olmadığı, %47.2'sinin bilgisayara sahip oldukları, bilgisayara sahip olanların ise %51.5'inin İnternet bağlantısına sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda, internet bağlantısı olan ilköğretim öğrencilerinin oldukça az olduğu söylenebilir. Bu durum İnternet kafelerin halen İnternete erişimde sahip olduğu önemi vurgulamaktadır. Bunun önemli nedenlerinden biri olarak İnternet erişim fiyatlarının yüksek olması söylenebilir. Çünkü Türkiye'de internete erişim fiyatı 2 Mbit için yüz kırk altı dolarken, Japonya'da 47 Mbit otuz sekiz dolar, Almanya'da 16 Mbit altmış altı dolar, Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) ise 2 Mbit için yirmi dolara yakın bir ücret alınmaktadır.

TÜSİAD'ın (Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği), Avrupa Birliği sürecinde Türkiye'de bilişim ve telekomünikasyon sektörü üzerine görüş ve önerilerini içeren bir rapor yayınlamıştır. 'AB Sürecinde Türkiye'de Bilişim ve Telekomünikasyon Teknolojileri Üzerine Görüş ve Öneriler' başlıklı rapora göre, Türkiye kişi başına bilgisayar sayısı ve internet kullanımında OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı) üyeleri arasında son sıralarda yer aldığı belirtilmiştir. Bunun nedeni olarak da internet erişiminin pahalılığı gösterilmiştir. Aynı raporda Türkiye'nin AB (Avrupa Birliği) üyelerine oranla en pahalı internet erişimine sahip ülke olduğu vurgulanmıştır. Türkiye'de nüfusunun sadece yüzde yedisinin internet erişimine sahip olmasının, yüksek erişim fiyatlarından kaynaklandığı, birçok gelişmekte olan ülkelerde devlet internet erişimini destekleyerek erişim fiyatlarını düşük kalmasını sağlarken, Türkiye'deki kullanıcılar diğer ülkelere göre daha fazla ücret ödemek zorunda oldukları belirtilmiştir (Sabancı, 2006).

Ulaştırma Bakanlığı bünyesindeki İnternet Kurulu Üyesi Akgül'de, Türkiye'nin internet yaygınlığında aday ülkeler dahil tüm Avrupa ülkelerinin gerisinde olduğunu,

Türkiye’de henüz internetle tanışmayan milyonlarca insan bulunduğunu ifade etmiştir. Bunun nedeni olarak Türkiye’de alım gücüne oranla abonelik ücretlerinin yüksek olduğunu, ADSL ücretlerinin düşürülmesi halinde internet abone sayısının da artacağını vurgulamıştır (Akgül, 2006).

İnternete erişim fiyatlarının Türkiye’de bu kadar yüksek olması nedeniyle, İnternet erişiminin önemli ölçüde internet kafeler aracılığıyla gerçekleştirildiği söylenebilir. (Karadağ, Yılmaz ve Aktay, 2007).

İnternet Kafeler Türkiye’nin en yoksul semtlerinden köylerine kadar internetin bireylere ulaştırıldığı mekanlardır.

Bundan on iki yıl önce İstanbul’da kurulan ilk “internet kafe” ile birlikte yeni bir meslekle tanışan Türkiye’de, ilk zamanlar medyanın desteği ile internet yeni bir çağın başlangıcı gibi lanse edilmekteydi ve güzel tanıtımlar yapılarak aileler çocuklarını kendi elleri ile bu kafelere getirmekteydi. Oysa ki, 1999 yılının ortalarında bir anda internet ve internet kafeler ulusal medyada zararlı yerler olarak haber olmaya başlamıştır (Andiç, 2006).

Kuruluşlarından bugüne kadar bir çok değişime sahne olan internet kafe sektörü, kötü niyetli işletmeciler ve bilinçsiz kullanıcıların etkisiyle; kafelerin yıllarca ruhsatsız çalışması ve denetim yapılmaması gibi etkenlerle ayrıca internetle ilgili herhangi bir yasanın olmayışı nedeniyle büyük bir imaj sorunu yaşamaya başlamıştır. Yasadışı yayınlar, bandrolsüz cd satışları, kopya cd’ler derken önüne geçilemez bir başıboşluk ortamı oluşmuştur. Özellikle son bir yıl içerisinde, internet kafeler bir çok olumsuz habere konu olmuştur (Andiç, 2002).

NTVMSNBC’de (18.03.2006a) yayımlanan haberde internet kafelerde denetimsizlik tehlikesine dikkat çekilmiştir. Haberde Türkiye’de hızla yayılan internet kafelerin işsizlerle okul kıran öğrencilerin mekanı olduğu, sayıları yirmi dört bine ulaşan bu “yeni kahvehanelerde”, porno siteleri ve şiddet içerikli oyunlar konusunda hiç denetimin olmadığı, bu konuda uzmanların, ebeveynlerin ve öğretmenlerin bilgisayar ve internet kullanımı konusunda eğitilmesi yönünde uyardıkları söylenmiştir. Aynı haberde bilgiye erişimin mucizevi aracı internetin öteki yüzünde çocuklar için büyük tehlikelerin

olduğu, “çocukların güvenli bilgisayar ve internet kullanımı” sorununu, İstanbul’da ele alan uzmanlar tarafından, denetlenemeyen içeriğe kolayca ulaşılabilen internet kafelerin özellikle genç kullanıcılar için bir tehdit oluşturabileceğine dikkat çekilmiştir. Haberde, ayrıca Mimar Sinan Üniversitesi Sosyoloji Bölümü’nde görevli Gümüşoğlu, her yaştan insanın girebildiği bu mekanlar, çocukları şiddet içerikli pek çok oyunun aktörü haline getirdiğini belirtmiştir.

“İnternet kafelerde oyun vahşeti” başlıklı bir diğer habere göre Türkiye’de oldukça çok sayıda internet kafe olduğu ve internet kafeye gidenlerin %75’ini lise ve ilköğretim öğrencilerinin oluşturduğu, bu öğrencilerin çoğunun on üç- on yedi yaş grubunda bulunduğu söylenmiştir. İnternet kafelerde oynanan oyunların aslında yasak olduğu çünkü bu oyunların ortak özelliğinin şiddet öğeleri içerdiği, öğrencilerin en çok tercih ettikleri oyunların Counter-Strike (Puan kazanmak için insan avlamayı, kamayı düşmanın göğsüne isabet ettirip şah damarını patlatmayı gerektiren oyun), Mafya (adam öldürme, araba çalma, soygun, işkence yaparak öldürmek gibi bölümlerin olduğu, oyuncunun istediği karakteri seçip oyunda puan toplamak için adam öldürdüğu, araba çaldığı, soygun yaptığı bir diğer deyişle kim kimi öldürürse, kellesini koparırsa, daha fazla kan dökerse onun daha fazla puan topladığı oyun) gibi oyunlar olduğu belirtilmiştir. Aşağıda, bu oyunlara ilişkin bazı öğrenci görüşleri bulunmaktadır;

- N.S. 15 yaşında, lise 1 öğrencisi. Oynadığı oyun Counter-Strike. Oyundan büyük zevk aldığını söylüyor: *"Kelle koparıırken, adam öldürürken inanılmaz rahatlıyorum. Bu oyun beni kendime getiriyor. Acımasız gangsterler gibi en inanılmaz cinayetleri gerçekleştiriyoruz oyunda. Ekrana kan sıçradığını görünce inanılmaz rahatlıyorum."*

- M.S. 17 yaşında, lise 2 öğrencisi. Oynadığı oyun Punisher 3 ve Costantine 2. Bu iki oyun da aşırı şiddet sahneleriyle bilinen oyunlar. M.S. anlatıyor: *"Oyunda en sevdiğim sahne şu: İki demir var, düşmanı yakalıyorum kafasını demirlerin arasına sıkıştırıp, kellelerini patlatıyorum. Bu sahne beni inanılmaz rahatlatıyor. Bu oyunlara bayılıyorum. Oynadığım zaman çok rahatlıyorum. Kelle kopartmak bana zevk veriyor."*

- E.D. 9 yaşında, 3. sınıf öğrencisi. Counter-Strike oynuyor. Oynamanın kendisine zevk verdiğini söyleyen B.C: *"Adam öldürdükçe puan alıyorum. Çoğu arkadaşımı yeniyorum. Bazen 4-5 saat internet kafede oluyorum. Evde babam bu oyunları oynamama izin vermediği için buraya geliyorum. Çoğu arkadaşım da benim*

durumumda. Aldığım harçlığın neredeyse tamamını internet kafeye veriyorum." (legese sitesi, 2007).

Çağlayan (2001) "Enformasyon Toplumu: İnternet Kafelerin ve Kahvehanelerin Karşılaştırmalı Araştırması" adlı çalışmasında sayısal verilere bakıldığında internet kafelerde en çok görülenin oyun ve chat olduğu ortaya çıkmaktadır. İnternet kafelerde oynanan oyunların çoğunluğu ağ üzerinden oynanmaktadır. Bu ağ üzerinden oynanan oyunların genel karakteri silahlı oyun olmalarıdır. Yapılan araştırmada oyun oynanan her internet kafede bulunan mutlaka bulunan iki oyun Half Life ve Counter Strike'dir. Bu oyunların ortak özellikleri bir parkurda silahlı mücadeleye dayalı olmasıdır. Oyun müdavimlerinin büyük çoğunluğu her gün ve çok uzun saatler bu oyunlardan oynamaktadır. Araştırmacı yaptığı uygulamalar esnasında oyun oynarken sekizinci saatin içinde olan ve yerinden hiç kalkmamış birisiyle karşılaştığını, çoğunluğunu gençlerin oluşturduğu bu oyun tutkunu grubun, böylesine içeren şiddet oyunlarını uzun saatler boyunca oynanmasının kaygı verici olduğunu vurgulamıştır.

Öztürk'e göre (2003); internet kafeler, evinde bilgisayarı olmayan çocuklar için çıkış noktası olarak ortaya çıkmıştır. Daha sonra bilgisayar oyun teknolojisinin inanılmaz gelişmesi ve çocukların ortak oyun oynama istekleri ve talepleriyle, evinde bilgisayarı olan çocuklarda oyun oynama adına internet kafelere gitmeye başlamışlardır. Bu oyunların çoğu da şiddeti içermektedir.

'Sohbet ve oyun başında geçen saatler' başlıklı benzer bir haberde çocukların Counter-Strike, Quake, Ultimate Online gibi şiddet içeren oyunları dünyanın her yerinden takım arkadaşları ya da rakipler bularak oynadıkları belirtilmiştir (Çakır, 2003).

Türkiye Büyük Millet Meclisi Şiddeti Araştırma Komisyonu, gençler arasında artan şiddet olaylarının boyutunu öğrenmek için Ankara, Tunceli, Trabzon, Antalya, Diyarbakır, İzmir, Mersin, Konya, Gaziantep ve Kayseri'de incelemelerde bulunmuştur. Komisyon üyelerinin İstanbul'da yaptıkları incelemelerde ise, şiddet olaylarının neredeyse herkesi etkilediği sonucuna ulaşmıştır. Komisyonun inceleme sırasında karşılaştıkları tablo komisyon üyelerini şaşırtmıştır. Komisyon üyeleri tesadüfen uğradıkları bir internet kafede işletmenin hiçbir yetkilisini bulamamış ve içerideki yirmi beş- otuz kadar müşterinin hepsinin de ilköğretim öğrencisi olduğunu tespit etmiştir. Üzerlerinde okul üniformaları bulunan öğrencilerin, okulu "astıkları" belirtilmiştir.

Öğrencilerin burada cinsel içerikli ve yasaklı sitelere girdiğini tespit eden milletvekilleri, yaptıkları incelemede internet kafenin açma ve işletme ruhsatı bulunmadığı, ancak kafenin uzun süredir faaliyet gösterdiğini de tespit etmiştir. Komisyon üyeleri uğradıkları bir başka internet kafede ise, bir öğrenci velisinin feryadı ile karşılaşmıştır. Bir bayan öğrenci velisi işi gereği sık sık internet kafelere uğradığını ve internet kafelerde birçok kez uyuşturucu satışı yapılmasına da şahit olduğunu belirtmiştir (Güngör, 2007).

30 Mart 2007 tarihli bir haberde Beyşehir İlçe Kütüphane Müdürü Yeşilyurt, Türkiye’de internet kafelerin yaygınlaşması ile birlikte kütüphanelere olan ilginin de giderek azaldığını, ilçe halkının kitap okuma alışkanlığının da giderek azaldığını söylemiştir. Yeşilyurt, 43. Kütüphaneler Haftası nedeniyle yaptığı açıklamada, ilçede kütüphaneden yararlanan kesimin %80’ini öğrencilerin oluşturduğunu belirterek, “Beyşehir halkının kitap okuma alışkanlığı çok fazla yaygın değil. Ancak, kütüphaneden istifade eden öğrenci sayısında da geçen yıla göre belirgin bir azalma yaşıyoruz” demiştir (Yeşilyurt, 2007).

“İnternet kafeler yasaklandı devamsızlık azaldı” başlıklı haberde Balıkesir valiliğince yapılan bir uygulamaya ve sonucuna yer verilmiştir:

“Okulların açık olduğu günlerde on üç- on sekiz yaş arası öğrencilerin 08.00 ile 19.00 saatleri arasında internet kafelere girişinin yasaklanması, okula yapılan devamsızlıkları azalmıştır.

Balıkesir il merkezindeki 36 ilköğretim okulu ve 26 liseyle merkez ilçeye bağlı köylerde yapılan araştırmada, bazı liselerde devam oranının %70-80, iki ilköğretim okulunda da %100 arttığı görülmüştür. İnternet kafe bulunmayan köylerde devamsızlıklarda değişiklik olmazken bulunan köylerde de devamsızlıklar gözle görülür oranda düşmektedir. Balıkesir İl Milli Eğitim Müdürü Binay, amaçlarının öğrencilerin okula devam etmesini sağlamak olduğunu belirtmiştir.

Balıkesir Valiliği, 28 Kasım 2006’da yayınladığı bir kararnameyle il sınırları dahilinde faaliyet gösteren internet kafe ve oyun salonlarına ilk ve ortaöğretim öğrencilerinden on iki yaş ve altındakilerin yanında veli veya vasisi olmadan, on üç- on sekiz yaş arasındakilerin de okulların açık olduğu günlerde 08.00 ile 19.00 saatleri arasında alınmasını yasaklanmıştır.

Kararın ardından Balıkesir Milli Eğitim Şube Müdürü Canbulat imzasıyla 27 Şubat 2007’de il merkezindeki ilköğretim okulları ve liselere bir yazı gönderilmiştir.

Yazıda, valiliğin kararı sonrası okullarda öğrencilerin devamsızlıklarında azalma olup olmadığı, devamsız öğrenci sayısındaki azalmanın hangi oranında gerçekleştiği sorulmuştur. Okullardan gönderilen cevabi yazılarda, devamsızlıklarda büyük oranda azalma olduğu belirtilmiştir. İlköğretim okulları dikkate alındığında internet kafe bulunan Atköy, Çiçekpınar ve Ayşebacı köylerinde %100, Ovaköy’de %70, Yakupköy’de %10 devamsızlık yaşandığı rapor edilmiştir. İnternet kafe bulunmayan köylerde öğrencilerin okula devamında bir değişiklik olmadığı gözlenmiştir. İl merkezindeki okullarda çarşıda bulunan Ali Şuuri ve Gazi ilköğretim okulları ile Plevne Mahallesi’ndeki General Kemal Balıkesir İlköğretim Okulu’nda devamsızlık %100 azalmıştır. Şehir dışındaki özel ilköğretim okulları ile kenar mahallelerdeki okullarda ise bir değişiklik görülmemektedir. Okul müdürleri, buna sebep olarak öğrencilerin ders sonrasında ve öğle tatilinde gidebilecekleri kafe bulunmamasını göstermiştir.

İl Milli Eğitim Müdürü Binay da yasağın ardından devamsızlıkların azaldığını gördüklerini belirterek, öğrenci disiplini sağlama konusunda da olumlu sonuçlar alındığını belirtmiştir. Okulların güvenliği ve disiplini adına bunun önemli olduğunu dile getiren Binay, uygulamayla internet kafe işletmecilerinin haklarının ihlal edilmediğini vurgulamıştır.

Velilerin de uygulamayı olumlu bulduğunu ve bunun öğrencileri kontrol altına aldığını anlatan Binay, öğrencilerin bilmedikleri yerlere yalnız başlarına gitmediğini aktarmıştır” (Cihan Haber Ajansı, 02.04.2007).

Erzurum’da okuldan kaçarak internet kafelere giden öğrencileri okula geri çekmek için kurumda internet kafe kurulmuştur. Büyük ilgi gören internet kafelerden vazgeçemeyen öğrenciler ‘okulu kırmaya başlayınca’, eğitimciler çareyi internet kafeleri okula taşımakta bulmuştur. Erzurum Atatürk Endüstri Meslek Lisesi Okul Müdürü Umudum, okuldan kaçarak internet kafelerde zamanını geçiren öğrencilerinin sınıfta kalma tehlikesi ile karşı karşıya kaldıklarını görünce, okul bünyesinde internet kafe kurmuştur. Öğrenciler artık ders dışındaki zamanlarının büyük bölümünü okul bünyesindeki bilgisayar salonunda geçirmektedir. Umudum, okulda internet kafe kurulduktan sonra öğrencilerin artık okuldan kaçmadığını, ders saatleri dışında kafenin tıklım tıklım olduğunu, dersi boş olan öğrencilerinde bilgisayar başında istedikleri gibi vakit geçirdiklerini söylemiştir (Taşkın ve Aydın, 2004).

27.11.2005'te Milli Gazetede yayımlanan Adana Bağımsız Eğitimciler Sendikası AR-GE kurulu uzmanlarınca hazırlanan “öğrencilerde internet kullanım profili ve alışkanlıkları” konulu rapor sonuçlarına göre, bilinçsiz internet kullanımı çocukların gelişimini ve okul başarısını olumsuz yönde etkilemektedir.

Bilinçsiz kullanma ve tüketim kültürü Türkiye’de internet gibi bazı teknolojik gelişmelerden fayda yerine, daha çok zarar görüldüğüne vurgu yapılan raporda, Türkiye’de internetin çocuk gelişimi ve okul başarısı açısından olumsuz etkilerine daha çok rastlanıldığı belirtildi. Sürekli çoğalan internet kafelerin gençliği teknolojiyle tanıştırmak ve eğitmekten çok, kötü alışkanlıklar kazandırdığını ve yozlaştırdığını belirten rapora göre, bilgisayar ve internet olan evlerde ailelerin girilen siteleri önceden gözden geçirmemeleri, zararlı sitelere girişi engelleyen filtre programları kullanmamaları nedeniyle çocukların internette olumsuz yönde etkilendiği belirtildi. Aynı raporda öğrencilerin ödev yapma bahanesiyle internete girdikleri ancak ödev yapmaktan çok sohbet ettikleri veya internette çok fazla zaman geçirip derslerini ihmal ettikleri; internet kafelere sıkça giden ya da evde internette çok zaman geçiren öğrencilerin okul başarılarında ve sosyal hayatlarında olumsuz etkilenmeler meydana geldiği belirtilmektedir.

Bir başka habere göre; suçlu üretim merkezine dönüşmekle suçlanan internet kafelerin, velilerin de tepkisini çektiğini, ders çalışmak yerine internet kafelere giderek bilgisayar başında zaman geçiren ilköğretim çağındaki öğrencilerin sayısının giderek arttığı ifade edilmiştir. Haberin devamında kafelerin şiddet ve müstehcenliğe karşı filtre uygulamadıkları, bu yüzden çocukların psikolojisinin olumsuz etkilendiği söylenmiştir. Ayrıca anne-babaların yanı sıra öğretmenlerin de valiliklere müracaat ederek söz konusu işletmelerin kapatılmasını istedikleri belirtilmiştir (Sakin, 2006).

Çalıştay’ın raporunda (2002) internet kafelerin semtten semte göre farklılaşabildiği belirtilmiştir. Odak tartışmalarına katılan bir öğrenci, “Çankaya’da oturuyorsanız internet kafeye giderken kız erkek ayrımı yapılmayabilir ancak Demet’te oturuyorsanız bu söz konusu olamaz” diye düşüncelerini belirtmiştir. Bir başka öğrenci de internet kafeler erkek ortamı olduğu için internet kafeye gitmediğini söylemiştir. Bir diğer örnekte kız olduğu için ailesinin internet kafeye gitmesine izin vermediği öğrenci, kardeşinin erkek olduğunu ve bu yüzden kimsenin onun internet kafeye gitmesine tepki vermediğini ancak kendisi için tam tersi bir durum yaşandığından söz etmiştir. Aynı

raporda bazı öğrencilerinde evlerinde internet olduğu halde internet kafeye gittiklerini ve bu mekanları tercih etme sebebi olarak da ağ üzerinden oynanan oyunlar olduğu belirtilmiştir.

İnternet kafelerle ilgili tartışılan en güncel konulardan biriside çocuk pornosudur.

Ülkemizde ekonomik nedenlerden dolayı internet erişimleri daha çok internet kafelerden gerçekleşmektedir. İnternet kafe kullanıcılarının büyük bir çoğunluğunu ise çocuklar oluşturmaktadır. İnternetin çoğunlukla pornografi ve çocuk pornosu yayın aracı haline gelmesi ve kafelerde bu yayınları engelleyecek bir filtre programının bulunmaması nedeniyle çocuklar, birkaç tıklamayla uygunsuz sitelere erişmekte veya değişik sitelerdeki chat odalarında çocuk pornosu ile uğraşan kişilerle doğrudan irtibata geçebilmektedir (Uzanay ve Koçak, 2005).

Sekiz aylık operasyonla ortaya çıkarılan çocuk pornosu çetesi, beş bine yakın çocuğa ulaşmıştır. Operasyonu yapan üst düzey bir emniyet yetkilisinin verdiği bilgiye göre, Ankara, İstanbul, İzmir, Hatay, Antalya, Burdur, Bilecik ve Eskişehir'in yer aldığı 10 ilde 5 bine yakın çocuk, çetenin tuzağına düşmüştür. Çete, tuvaletlere kamera yerleştirme, ilaç ve cinsel etki artırıcı ilaç verme gibi çeşitli yöntemlerin yanında internet kafelerin kullanılmasıyla çocukları tuzağa düşürmüştür (Yurtsever, 2006).

İzmir'in Karşıyaka ilçesinde internetten çocuk pornosu indirildiği saptanan ve Alman polisi tarafından tespit edilerek İzmir Emniyet Genel Müdürlüğü'ne bildirilen bir internet kafeye baskın düzenlenmiştir. Baskında, internet kafenin ana bilgisayarında çocuk pornografisiyle ilgili görüntülerin indirildiği ve depolandığı tespit edilmiştir. Gözaltına alınan internet kafe sahibi tutuklanmıştır. (NTVMSNBC, 2006b).

Mersin Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı Ahlak Masası ekiplerinin, çocuk pornosuna yönelik sürdürdüğü çalışmalar kapsamında, Çankaya Mahallesi Soğuksu Caddesi'nde bulunan bir internet kafeye baskın yapılmıştır. İnternet kafedeki bilgisayarlarda yapılan incelemelerde, tüm bilgisayarlardan görülebilecek şekilde oluşturulmuş klasörler içinde on beş yaş altı çocukların bulunduğu pornografik film ve fotoğraflara rastlanmıştır. Kafede 500'e yakın porno cd de ele geçirilmiştir (İnsan, 2007).

Bir benzer haberde ani baskınlarla yasak olduğu halde on iki yaşın altındaki çocukların internet kullanımına izin veren işletmelere de kilit vurulduğu, ahlak dışı sitelere girenlerin ve buradaki görüntüleri bilgisayarına indirenlerin mercek altına alındığı, çocuk istismarı yapılan otuz internet sitesinin sahibi tutuklandığı belirtilmiştir (Yıldırım, 2006).

Küçük çocuklara yönelik istismarlarla ilgili haberlerin çıkması üzerine Başbakan Erdoğan internet kafelere “ayağınızı denk alın” uyarısı yapmıştır. İnternet kafelere yönelik yaptırımlar uygulanacağında sözlerine eklemiştir. Başbakanın uyarısının ardından internet kafelere yönelik denetimler sıklaştırılmış, ani baskınlar yapan polis ve belediye ekipleri, müstehcen yayınları engellemeyen iki bin kafeyi mühürlemiştir (Yıldırım, 2006).

İnternet kafelerle ilgili çıkan olumsuz haberler üzerine internet kafeler teker teker kapatılmaya başlamıştır. İnternet kafelerin büyük bir hızla kapatılması üzerine İnternet Evleri Genel Başkanı Andiç (2006); çağın mesleği olan internet kafe işletmeciliğinin ve internet kafelerin günah keçisine dönüştürüldüğünü, son dönemde medyada yoğun olarak yer alan haberlerin internet kafeleri bölücülük faaliyetlerinin yürütüldüğü üs, on sekiz yaş altı gençlerin bile yasak olan bazı kumar ve bahis oyunlarını oynadığı, pornografik sitelerin on sekiz yaş altındaki çocuk ve gençlere açık olduğu, silahlı kişilerin rahatça girip çıkabildiği; kalabalık insan topluluğundan, müzik yayınından ve zaman zaman da bu mekânlarda gerçekleşen sözlü ve fiziksel kavgaların cereyan ettiği; suç örgütleri tarafından haberleşme ve mesajlaşma adresi olarak kullanılan ve şiddet olaylarının merkezi olarak düşünülen mekanlar olarak gösterdiğini belirtmiştir. Bunların çok büyük abartmalar olduğunu ve internet kafeleri karalamaya yönelik haberler olduğunu ifade etmiştir. Bu iddialara karşılık olarak Andiç “*İnternet kafelerde on sekiz yaş altındaki genç ve çocuklar nasıl kumar oynayabilmeleri için kredi kartına ihtiyaç vardır ve bu ancak yetişkinlerin kullanabileceği türde sitelerdir. Ayrıca sanal kumarı oynatan sitelerle ilgili düzenlemelerin de devletin denetimine muhatap olması gerekir. Bundan başka internet kafe sahipleri hali hazırdaki yasalara göre de güvenlik soruşturmasından geçirilmektedir. Pornografi bütün dünyada önü alınamayan bir suç türüdür. Bu gayri ahlaki suça karşılar her yaşta ve meslekten olabilir Bu suçları sadece internet kafe işletmecilerine yüklemek haksızlık olur. Yüz kızartıcı suç işleyenler ve sabıkalı olanlar internet cafe açmamakta ve ruhsat alamamaktadır*” yorumunda

bulunmuştur. Andiç konuşmasının devamında ne yazık ki internet kafeler ve işletmeciliğiyle ilgili birçok olumsuzluğun olduğunu ancak bu işten ekmek yiyen namuslu işletmecilerin de olduğunun göz önünde bulundurulması gerektiğini söylemiştir.

Sabah Gazetesi'nin Temiz İnternet Konferansı sektörün tüm taraflarını buluşturmuştur. "Temiz İnternet Nasıl Bir Kampanya?" başlıklı panelde söz alan Ankara Emniyet Müdürü Yılmaz, bazı ticari kaygıların çocukları olumsuz etkilediğine dikkat çekerek internet kafelerin daha sık denetlenmesi gerektiğini belirtmiştir. İnternet kafe temsilcileri ise, "Bilgisayarın ne olduğunu bilmeyen kişiler internet kafe denetlemeye geliyor. Pavyon basar gibi denetim yapılıyor." diye şikâyet etmişlerdir. Sabah Gazetesi Ankara Temsilcisi Aydıntaşbaş'ın moderatörlüğünü yaptığı panelin konuşmacıları da, birkaç küçük düzenlemeyle internet kafelerin eğitim merkezlerine dönüşebileceğini vurgulamıştır. Denizli İnternet Evleri Derneği Başkanı Savru "vücut sağlığımız bozuldu" diyerek şöyle konuşmuştur: "Adımız hep uyuşturucu taciri, pornocu, çocuk istismarcıları olarak anılıyor. Hedef olarak gösterilmekten bıktık. Oysa ki bizler yeri geliyor çocuklara dadılık, ağabeylik, öğretmenlik yapıyoruz." demiş ve denetimlerin işin ehli olmayan kişiler tarafından yapıldığını ifade etmiştir (Karaaslan, 2007).

Gaziantep İnternet Kafeciler Derneği Başkanı Erol son zamanlarda internet kafeciler üzerinde yürütülen haksız baskı ve eleştiri yüzünden büyük üzüntü içinde olduklarını belirtmiştir. Ayrıca yetkililere "artık duyun sesimizi" diye sitemde bulunmuştur. Erol; Türkiye'de sayısı yirmi bine yaklaşan internet kafe işletmecisinin, çocuk pornosuna adlarının karışmasından, Hrant Dink olayındaki katilin internet kafelere girmiş olmasından ve son olarak da bahis sitesine girerek intihar eden gencin ölümünden sorumlu tutulmalarından üzüntü duyduklarını ve günah keçisi ilan edildiklerini belirtmiştir (Erol, 2007).

Çocuk pornosu ile ilgili yapılan araştırmalar internet kafe işletmecilerini destekler nitelikte sonuçlar vermiştir.

Gelişmiş dünya ülkelerinde bu tür yasadışı yayınlar üzerine bir çok operasyon yapılmış, pornografik yayınların yaygınlığı bir kez daha ortaya çıkmıştır. Bu tür

yayınlar tüm dünya üzerinde 1996-2004 yılları arasında kırkiki bin civarındadır ve bu yayınların görüntülenmesi yirmi yedi milyonun üzerindedir. İtalya’da 1998 yılında çocuk pornosu kanunla yasaklandıktan sonra yüz binin üzerinde pornografik yayın ele geçirilmiştir. Bu tür yayınların çoğu Amerika’da bulunmaktadır. Fakat en hızlı artış ise Rusya’da olmaktadır. 2002 yılından itibaren çocuk pornosuna yönelik yapılan web sitelerin hızla artarak %64’ün üzerinde bulunması, çocuk pornosunun ne kadar ilgi çektiğinin bir göstergesi olmaktadır (Eker, 2006).

Avrupa Birliği tarafından desteklenen İnternet İzleme Vakfı’nın hazırladığı rapora göre, çocukların kullanıldığı pornografik fotoğraf ve görüntülerin yarısından fazlası ABD’den tüm dünyaya yayılmaktadır. İnternet İzleme Vakfı’nın (IWF) açıkladığı veriler, çocuk pornografisinin internette nasıl yayıldığını gözler önüne sermektedir. Raporda ayrıca, bazı sitelerin beş yıldır bilinmelerine karşın hala kapatılmadıklarının da altı çizilmiştir. Rapora göre, çocuk pornografisinin çıkış ülkesi Amerika Birleşik Devletleri. Bunun sebebiyse, internet trafiğinin en yoğun ve en fazla internet servis sağlayıcısının bulunduğu ülke olmasıdır. Onlarca ülkeden on dört bin web sitesinde çocukların kullanıldığı pornografik fotoğraf ve görüntüler tespit edilmiştir. Buna göre ABD sitelerindeki pornografik fotoğraflar ve görüntüler, tüm dünyadakilerin yüzde 51’ini oluşturmaktadır. ABD’nin ardından %14.9’la Rusya, %11.7’yle Japonya, %8.8’le İspanya, %3.6’yla Tayland, %2.1’le de Güney Kore gelmektedir. Diğer ülkelerin çocuk pornografisindeki payı %7.7’dir (Tanrıkulu, 2007).

İnternet Watch Foundation’ın (IWF-İnternet İzleme Vakfı) verileri, Emniyet Genel Müdürlüğü Basın Sözcüsü Çalışkan tarafından doğrulanmıştır. Emniyet’ten edinilen bilgilere göre, operasyonlarda ele geçirilen çocuk pornosu görüntülerinin çoğu ABD ve Uzak Doğu ülkelerine ait olduğu tespit edilmiştir. Türkiye açısından başka önemli bir nokta da çocuk pornosu üretiminde ortaya çıkmaktadır. Türkiye’de çocuk pornosu üretimi yabancı ülkelere oranla yok denilecek kadar azdır. (Nokta Dergisi, 2007).

Turk.internet.com’da verilen bir haberde internet kafeleri kötülemenin yeni bir moda akımı olduğu vurgulanmıştır. Bunun nedeni olarak da internetin getirdiği olanaklardan hoşlanmadığı için bir kenarda kusur bulmaya çalışan veya yeni popüler bir konu olduğu için “Ya bismillah” deyip gazetelerde gözükmek için fikir beyan eden

bireyler olarak gösterilmiştir. Aynı haberde her internet kafenin iyi olmadığı ancak bir çok internet kafe işletmecisinin de bu durumdan rahatsızlık duyduğu belirtilmiş ve internet kafe işletmecilerinin görüşleri alınmıştır (Nebil, 2006).

“Yeni tehdit internet mi?” konusu Dündar’ın NTV’de yayınlanan Neden Programında konunun uzmanları ile tartışılmıştır. Dündar “*internet kurtarıcımız mı, katilimiz mi? İnternet, bilgiyi demokratikleştiren gelmiş geçmiş en büyük icat mı, yoksa yanlış ellerde büyük bir tehdiye dönüşen tehlikeli bir silah mı?*” diyerek açtığı konuşmasında tartışmanın özünü “*Biraz önce Başbakan Erdoğan ulusa sesleniş konuşmasında "sanal çeteler"e savaş açmayı önerdi ve "temiz internet" kampanyası başlattı. Hrant Dink'in katili, bir internet sitesinde okuduklarından etkilendiğini söyledi. Onu azmettiren de bomba yapmayı yine internet'ten öğrenmişti. Günümüzde çetelerin, cinayet şebekelerinin, suç örgütlerinin internet aracılığıyla haberleştikleri sır değil. İnternet'e girip suikast planlamak da mümkün, kumar oynamak da, çocuk pornosu pazarlamak da. İnternet kafeler tehdit yağdırmakta da kullanılıyor, ödev yapmakta da. Peki bunları internet'le gelen mucizelerin kaçınılmaz bir sonucu olarak görüp sineye mi çekeceğiz; yoksa bunları önleme uğruna sansürün internet'i de zapturapt altına almasına göz mü yumacağız?*” diyerek programı başlatmıştır.

İTÜ Bilişim Enstitüsü Bilgi Teknolojileri Programı Anabilim Dalı Başkanı ve Koordinatörü Adalı, İnternet ve Hukuk Platformu Kurucusu İlkiz, Türkiye Bilişim Derneği Başkanı Menteş, USAK (Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu) Avrupa Birliği Araştırmaları Merkezi Başkanı Özcan, Radikal Gazetesi Teknoloji Editörü Kuzuloğlu ve Galatasaray Üniversitesi Sosyoloji Bölüm Başkanı Ergur’un konuk olduğu programda konukların ortak düşüncelerinden biri aslında ortada çok büyük bir tehdit olmadığı, bütün bunların sansür bahanesi olarak gündeme getirilmiş olmasıdır. Türkiye Bilişim Derneği Başkanı, Menteş konuşmasında “*Son günlerde pornografi ile ilgili Türkiye gündemine taşınan üç tane olay aslında hiçbir yeni olay değildi ama arka arkaya basına duyuruldu ve sanki toplumun büyük bir kesimi, internet kullananların hepsi sanki bu porno üzerine üretim yapıyorlarmış gibi algılandı ki burada asıl sorun çocuk pornosuyla ilgili olan siteleri kullanan yetişkinler. Çocuklar değil zaten o sitelere erişen. İkincisi, bu kaynağı Türkiye değil. Üretim yerleri Türkiye değil yurtdışı. Şimdi böyle bir sorunu çözmek için Türkiye’den sadece düzenleme yapmanız da yeterli olmuyor*” diyerek düşüncelerini dile getirmiştir. Kuzuloğlu konuşmasında Türkiye’de çocuk pornografisine kendisine adanmış olan çok az insan olduğunu belirtmiştir.

Türkiye’de on altı milyon internet kullanıcısı olduğunu, bu grubun gerçekten bu kadar yaygara kopartacak olduğuna inanmadığını sözlerine eklemiştir. Kuzuoğlu’na göre “aslında çok daha kötü bir oyunun içerisinde doğru sürüklenmekteyiz bu gittiğimiz yer de sansür?”. Dünya tarihinde ilk defa Ahmet Bey’e, Mehmet Bey’e, Ayşe Hanım’a söz hakkı verildiğini ve dünya tarihinde ilk defa insanlar yöneten insanlarla yönetilen insanlar eşit haklarla bir ortamda buluştuğunu ve eleştirebilmeye başladıklarına deyin Kuzuoğlu, ilk defa yöneticiler kendi yönettikleri insanların görüşlerinden haberdar olduğunu ve çekilemeyen bu olduğunu belirtmiştir. Renkli fotokopi makinelerinin çıkmasıyla, renkli fotokopi cihazıyla banknot basıp onları kesip insanlar kalpazanlık yapanların oluşunu bunun da uzun bir süre de yaptıklarını, sonra önlemler geliştirildiğini ancak kimsenin yazıcıları yasaklamadığına değinmiştir. Başka bir örnek olarak da internet üstünden yasadışı şeylerin kopyalandığını mesela korsan şarkıların ama sonunda davaların açıldığını kimsenin interneti kapatalım demediğini belirtmiştir. Bizim ‘biz internetin neresinden tutacağız?’ soruna bir an önce karar vermemiz gerektiğini vurgulamıştır. Ayrıca Çin’de senede yaklaşık filtre programı kullanmadığı için otuz bin internet kafenin kapatıldığını; diğer bloklamaların olduğu ülke olarak İran olduğunu çünkü insanlar kendi seslerini duyurmak istediğini ve en çok tutuklamaların yaşandığı yer olduğunu dile getiren Kuzuoğlu 2007’de Türkiye’nin bu duruma mı çekilmek istediğini merak ettiğini belirtmiştir.

Konukların sansürle ilgili konuşmalarını destekleyen bir çok haber medyada yer almıştır.

Dünya’nın en büyük ikinci online nüfusuna sahip Çin’de hükümet, okul çağı çocuklarının oyun başında fazla zaman geçirmesini önlemek niyetindedir. Çin Hükümeti bir yandan internetin olanaklarından yararlanırken, bir yandan da sunduğu özgürlükçü ortamı ve küresel kültürü rejimine tehdit olarak algılamaktadır. Bu nedenle internet kafelerden yapılan faaliyetleri sıkı sıkıya denetlemektedir. On dört hükümet yetkilisinin imzasını taşıyan karar, internet üzerinden oynanan kumar oyunları da mücadele edilmesini de amaçlamaktadır. Enformasyon Sanayi Bakanlığı’nın verilerine göre, 2007 itibarıyla Çin’de yaklaşık yüz on üç bin adet internet kafe bulunmaktadır. Bu kafelere reşit olmayan gençler ve çocukların girmesine izin verilmemekte ve düzenlemelere karşı çıkanlar ağır para cezalarına çarptırılmaktadır. Çin’de internet kullanıcılarının sayısı geçtiğimiz yıl yüzde otuz oranında artarak, yüz otuz iki milyona yükselmiştir. Bu rakamlara göre, Çin’deki internet kullanıcıları sayısının iki yıl zarfında

ABD'dekileri aşması beklenmektedir. Ocak ayında Çin Cumhurbaşkanı Jintao, hükümetin istikrarını koruyacak “sağlıklı bir internet kültürü” geliştirilmesi talimatı vermiştir. Hükümet, eğitim ve iş gereksinimleri için internet kullanımını teşvik etmektedir. Ancak eleştirel ya da yıkıcı olarak nitelendirdiği malzemeleri sansürlemekle suçlanmaktadır (İşte Gündem Sitesi, 2007).

NTVMSNBC'nin 22.03.2007(c) tarihli haberinde ABD, Kanada ve İngiltere'de önde gelen üniversiteler tarafından yürütülen “açık ağ projesi” kapsamında hazırlanan raporu yayımlayan İngiliz Financial Times gazetesinin sonuçlarına yer vermiştir. kırk ülkede yapılan incelemelere dayanılarak hazırlanan rapora göre, internete erişimi düzenli olarak engelleyen ülkeler arasında İran, Suudi Arabistan, Tunus ve Özbekistan öne çıkmaktadır. Bu ülkeler dışında Çin, Vietnam, Küba, Suudi Arabistan, Suriye, Myanmar, Maldiv Adaları ve Kuzey Kore de siyasi içerikli internet sitelerine sansür uygulamaktadır. Bu ülkeler, yasaklara uymayan internet kullanıcılarına da hapis cezası verebilmektedir. Haberde Türkiye de sansürcü ülkeler arasında gösterilmiştir.

NTV “Neden” Programında söz alan Avrupa Birliği Araştırmaları Merkezi Başkanı Özcan “*İnternet bir araç bu araçtan herkes yararlanıyor. Burada iyi şekilde kullanıldığı gibi kötü şekilde de kullanılıyor. Kötü için iyiyi feda edemeyiz ama o kötünün önlenmesi için neler yapılması gerektiğini tartışmamız lazım. Terör örgütü eğer şunu yapıyorsa; bundan sonra cep telefonuyla haberleşme örgüte ihanettir, mutlaka internet chat ortamında bu haberleşmeyi yapacağız diyor ise bunu mutlaka bir şekilde takip etmeliyiz. Çünkü işte Hırant Dink'i niye kaybettik biz? Yarın bir gün başka bir belki aydın bir insanımızı kaybedeceğiz. O nedenle bir denetim olmalı ama bu denetim sivil toplumun bir denetimi olmalı. İnternet kafelerin denetimi olmalı ama bu denetimi yapacak olan yukarıdan aşağıya kanunlarla çözmek değil. Çünkü bu kadar elemanınız olması mümkün değil. Yirmi bin internet kafeden bahsediyoruz, belki daha fazla, yirmi beş bini buldu. Günlük yüz kişi girdiğini kabul edersek iki milyon insandır. İki milyon insanın girdiği siteyi içerik olarak denetleme şansına sahip değilsiniz. O zaman ne olacak, aile eğer çocuğu oraya gidiyorsa bunun orada gittiğinde zararlı yayınlarla karşılaşmaması veya ne yaptığını denetleyecek. Bu daha çok ailenin bir sorunu olarak görülmeli” diye görüşlerini dile getirmiştir.*

Dündar “Neden” adlı programın özetini şöyle belirtmiştir: “*İnternet cennet değil, internet cehennem değil internet hayatın bir yansıması. Bir başka mecra. Dolayısıyla o*

mecrayı suçlamamak lazım, orası nötr bir mecra. Nasıl kullanırsanız öyle sonuç verilen bir medya ortamı. O yüzden konuklarımızın bir kısmı bir düzenleme gerektiğini kabul ediyor, orada bir ortak fikre ulaşıldı ama bunun reaksiyonel olmaması ve en önemlisi temel hak ve özgürlüklere zarar vermeyecek şekilde yapılması gerekiyor. internetle yaşamayı böylece öğrenmek zorundayız.”

Rize Valiliğince başlatılan “Öğrenci Dostu İnternet Kafeler” projesi internetle yaşamayı öğrenmede örnek bir çalışma olabilecek niteliktedir. Gelişim çağındaki çocukların internetin zararlı etkilerinden uzak tutulmasının amaçlandığı proje kapsamında, belirlenen yönergelere uyan işletmelere öğrenci dostu internet kafe bayrağı verilmesi planlanmıştır. Çocukların çağın gereği olan bilgi ve teknoloji ile donatılmaması halinde emsal devlet ve milletlerin gerisinde ve gölgesinde kalmaya mecbur kalacaklarını ifade eden Vali Esen, “Denetimlerle günü kurtarmak yerine bu proje ile geleceğimizi kurtarmak için bir adım atmak ve kafelerin kurumsallaşmasını sağlayarak saygın konumlara gelmelerini hedefliyoruz” diye belirtmiştir (Hürriyet Gazetesi, 12.04.2007).

Teknolojiyi, interneti, internet kafeleri suçlamak belki de kolaya kaçmaktır. Asıl önemli olan internetin ve internet kafelerin nasıl ve ne amaçla kullanıldığıdır. Nasıl kullanırsa o yöne doğru yol alacaktır. İnternet kafeler dürüst işletmecilerin elinde, herkesin sıkça ziyaret ettiği birer bilişim mekanı olabilirler. Rize Valiliği’nce, “Öğrenci Dostu İnternet Kafeler” sloganıyla başlatılan proje gibi çalışmalarla, aile eğitimine önem verilmesiyle, bireysel oto-kontrol sisteminin kurulmasıyla teknolojiye ulaşabildiğimiz bu mekanları yararlı hale getirilmesi mümkündür. İnternet kafeler, gerekli iyileştirmeler yapılarak eğitim öğretim faaliyetlerine yardımcı mekanlar haline dönüştürülebilirler.

Problem Cümlesi;

“İnternet kafelerde ortaya çıkan sorunlar ve ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin internet kafeye ilişkin tutumları nelerdir?”

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı internet kafelerde ortaya çıkan sorunlara ilişkin ilköğretim ikinci kademe öğrencileri ve öğretmenleri ile internet kafe işletmecilerinin görüşlerini ortaya koymak ve öğrencilerin internet kafeye ilişkin tutumlarını belirlemektir.

Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Öğrenciler internet kafeye hangi sıklıkla gitmektedir?
2. Öğrenciler internet kafelere hangi amaçla gitmektedir?
3. Öğrenciler internette hangi sitelere girmektedir?
4. Öğrenciler internette hangi oyunları oynamaktadır?
5. Öğrencilerin internet kafeye gitme sıklıklarının sosyo ekonomik duruma göre dağılımları nasıldır?
6. Öğrencilerin internet kafeye gitme sıklıklarının cinsiyete göre dağılımları nasıldır?
7. Öğrencilerin internet kafeye gitme sıklıklarının okullarında bilgisayar kullanabilen öğrencilerle kullanamayan öğrencilere göre dağılımları nasıldır?
8. Öğrencilerin interneti kullanma nedenleri cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
9. Okullarında bilgisayar kullanabilen öğrencilerle kullanamayan öğrenciler arasında internet kafelere gitme nedenlerine göre anlamlı bir farklılık var mıdır?
10. Öğrencilerin internet kafe kullanımına yönelik tutumları nasıldır?
11. Öğrencilerin internet kafe kullanımına ilişkin, öğretmen görüşleri nasıldır?
12. İnternet kafelerin kullanımı ve sorunlarına ilişkin, işletmeci görüşleri nasıldır?

1.4. Araştırmanın Önemi

İnternet kafeler ülkemizde internet geçişinin sağlandığı mekanlardır. Yapılan araştırmalara göre internet kafeleri, özellikle öğrencilerin tercih ettiği görülmektedir.

İnternet kafeleri, genelde on beş- yirmi beş yaşındaki çocuk-gençlerin tercih ediyor olması bilgisayara ve internete olan ilginin, gençler arasında daha yoğun

olduğunun göstergesi olarak ele alınabilir. Günümüzde internet kafeler “boş zaman geçirme mekanı” olarak düşünülmektedir. İnternet kafeler tıpkı bilardo salonları, pastaneler, kafeler gibi zamanların değerlendirildiği mekanlar olarak işlev görmektedir (Bölükbaş, 2006).

Çalıştay Raporunda (2002) ergenlerin interneti derslerine yardımcı olmaya ve entelektüel birikimlerini arttırmaya yönelik kullanmak isteseler de, bu tür kaynaklara nereden ulaşacaklarını bilemedikleri için daha çok oyun ve chat amaçlı kullanıma yöneldikleri, ayrıca internet kullanımını tek başlarına ve kendi aralarında konuşarak öğrendiklerini fakat yararlı bilgi edinemediklerini ortaya koymaktadır. Aynı raporun sonucunda öğrencilerin interneti doğru kullanma gereksinimine ihtiyaç duydukları vurgulanmıştır.

Okullarda bilgisayar laboratuvarlarının kurulması internet bağlantısına geçiliyor olması önemli bir gelişme olsa da öğrencilerin internete daha çok internet kafelerden eriştikleri yapılan araştırmalar sonucu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin bilgiye ulaşmada internet kafelerden ne ölçüde yararlandığı, internet kafelerin öğrenciler üzerinde nasıl bir etkisinin olduğu, internet kafelerin eğitim öğretime ne kadar katkı sağladığının ve öğrencilerin internet kafelerde karşılaştıkları sorunların belirlenmesi açısından araştırmanın amacı önem taşımaktadır.

Özellikle okul çağı nüfusunun internet kafelere ilgi göstermesi araştırmanın önemini arttırmaktadır.

1.5. Sayıtlar

Bu araştırmada aşağıdaki sayıtlı kabul edilmiştir:

1. Araştırmada kullanılan anket formlarının, tutum ölçeğinin ve görüşme formunun, araştırma amaçlarına uygun verileri elde etmek için yeterli olduğu varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

1. Araştırmada elde edilen veriler anket formlarındaki, tutum ölçeğindeki ve görüşme formundaki sorularla sınırlıdır.
2. Bu araştırma 2006-2007 eğitim-öğretim yılı Gaziantep merkezinde bulunan 3 farklı sosyo ekonomik gruptan 5 ilköğretim okulunun 2. kademe öğrencileri, bu okullara ilave olarak 3 ilköğretim okulu branş öğretmenleri ve 16 internet kafe işletmecisiyle sınırlıdır.

1.7. Tanımlamalar

Bilgisayar: Bilgisayar, veri adı verilen özel hazırlanmış bilgi parçalarını elektronik olarak işleme koymak üzere tasarlanmış **Aritmetiksel İşlemciler** (Üs alma **, ^, çarpma *, bölme /, toplama +, çıkarma -, hazır fonksiyonlar) ve/veya **İlişkisel işlemciler** (büyüktür >, küçüktür <, eşittir=, eşit değildir <>, büyüktür yada eşittir >= , küçüktür ya da eşittir <=) ve/veya **Mantıksal İşlemciler** (değilse NOT, ve AND, veya OR, yalnız veya XOR) yardımıyla verilen problemleri çözmeye yarayan, çok büyük miktarda **bilgi depolama** yoğunluğu (megabyte, gigabyte), **çok hızlı çalışma** ve **veri işleme** kapasitesi olan yanılmaz bir belleğe (hafıza) sahip elektronik devrelerden kurulu **Elektro-Mekanik** bir aygıttır (Eren ve Kaçan, 1999: 1).

İnternet: İnternet, insanların her geçen gün gittikçe artan “üretilen bilgiyi saklama, paylaşma ve ona kolayca ulaşma” istekleri sonrasında ortaya çıkmış, birçok bilgisayar sisteminin birbirine bağlı olduğu, dünya çapında yaygın olan ve sürekli büyüyen bir iletişim ağıdır (İnan, 2000: 9).

İnternet Kafe: Saat üzerinden kiralama sistemiyle çalışan, içinde internete bağlı bilgisayarları olan, yiyecek- içecek servisi de yapılan, internet kullanımının yanı sıra bilgisayarda oyun oynama, yazıcıdan çıktı alma ve temel bilgisayar kullanımı hizmetleride verilebilen dinlenme ve öğrenme mekanlarıdır (Bölükbaş, 2006).

1.8. Kısaltmalar

BDÖ: Bilgisayar Destekli Öğretim

BÖLÜM II

KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, bilgisayar teknolojisi ve gelişimi, internet, teknolojinin eğitimde kullanılması, Türkiye’de ilköğretim ve bilgi teknolojileri, internete erişim ve internet kafeler ile ilgili kuramsal açıklamalara ve internet kafeler ile ilgili yapılmış olan araştırmalara yer verilmiştir.

2.1 . Bilgisayar Teknolojisi ve Gelişimi

İnsanlar kendilerini geliştirme ve yenileme eğilimi içerisindedirler. Bu gelişme ve kendini yenileme süreci içerisinde, zamanının çoğunu düşünmeye, araştırmaya ve uygulamaya ayırmak zorundadır. Sıkıcı ve uzun süren hesaplamalar araştırmacının verimini düşürmekte ve gelişmeleri geciktirmektedir. Bu nedenle araştırmacılar bu sorundan kurtulmak, sıkıcılığı ve zaman kaybını önlemek için çabalar harcamıştır. Harcanan bu çabalar bilgisayar teknolojisini doğurmuştur (Altınbaşak ve Taşbaşı, 1993; İpek, 2001).

Bilgisayarın tarihçesini “Bilgisayar Öncesi Dönem ve Bilgisayar Dönemi” olmak üzere iki bölümde incelenebilir.

2.1.1. Bilgisayar Öncesi Dönem

Bilgisayarın tarihçesine bakıldığında; dört temel işlemi gerçekleştirmek amacıyla kullanılan abaküs, bilgisayarın başlangıcı olarak ifade edilmektedir. İlk insanların sayıları göstermede kullandıkları parmaklarına ilk hesaplama aracı denilebilir. Ondalık sayma sisteminin parmak sayma sisteminin parmak sayma işiyle başladığı söylenebilir. Elle yapılan hesaplamaların sıkıcılığı ve zorluğu, parmak yerine geçebilecek bir araç yapma fikrini doğurmuştur. Bilinen ilk hesap makinesi ABACUS, M.Ö.600 yılında Çin’de kullanılmaya başlanmıştır. Böylelikle hesaplamada araç kullanmayla ilgili gelişmeler birbirini izlemiştir (Altınbaşak ve Taşbaşı, 1993; İpek, 2001). Bu gelişmeler sırasıyla:

1642 - PASCAL, Sadece toplama ve çıkarmayı yapabilen; dişli arklardan oluşan bir hesap makinesi yapmıştır.

1671 – LEIBNITZ, Pascal'ın yaptığı makineyi geliştirerek büyük bir aşama kaydetmiştir. Bu yeni makine çarpma, bölme, karekök işlemlerini de yapabilme özelliklerine sahiptir.

1800 – JACGUARD, Endüstride kullanılan ve dokuma örneklerini çıkartmak için kullanılacak delikli kart sistemi bulunmuştur.

1820 – CHARLES BABBAGE, İngiliz hükümetinin verdiği bağışlarla fark makinesi adı verilen proje geliştirilmiştir, ancak makine tamamlanmadan 1832 yılında daha gelişmiş ve tümüyle analitik makine yapma projeleri üzerine çalışılmıştır. Bu makine, hesaplamalar için Jacquard'ın bulduğu delikli kartları kullanmaktadır.

1854 – GEORGE BOOLE, Bilgisayar teknolojisinin temel mantığını oluşturan ikili sayma (Binary) düzenini bulmuştur. Kendi geliştirdiği ve sembolik mantık adı verilen fikirle, cmleri sembollerle kısaltarak, belirli doğruları matematiksel formüllerle ortaya çıkarabilmektedir. Halen Boolean Cebiri denilen bu mantıksal hesaplama yöntemi bilgisayar teknolojisinin temel fikrini oluşturmaktadır.

1890 – Herman HOLLERITH, tarafından geliştirilen makine insanlar tarafından bir kart üzerine standart deliklerin elektriksel bir düzenle algılanması yöntemine dayanmakta idi. Hollerith, bu makineyi 1890 sayım sonuçlarını almak için kullanmıştır. Kartlar delindikten sonra, iğneli bir okuyucunun deliklerden geçerken oluşturduğu elektrik akımı, bir sayaca aktarılıyor ve sayaç bir sayı artırmaktaydı. Böylece on yıldan fazla süreceği tahmin edilen tasnif işi iki buçuk yılda bitirilmiştir.

1911 – Hollerith'in kurduğu şirket başka iki firma ile birleşerek (Computing – Recording – Company) **CTR** adını almıştır.

1924 yılında ise firmanın ise (International – Business – Machines – Corporation) **IBM** olarak değiştirilmiştir ve dünyanın en büyük şirketleri arasında olma başarısını göstermiştir.

1944 yılında MARC_1 adıyla bilinen ASCC (Automatic Sequence Controlled Calculator)'un yapımı tamamlanmıştır. Bu makine on sekiz metre uzunluğunda, iki buçuk metre yüksekliğindeydi ve saniyede on işlem yapabilmekteydi.

1946 yılında ENIAC'ın (Electronic Numerical Integrator and Calculator) yapımı tamamlanmıştır. ENIAC otuz ton ağırlığında yüz otuz metre karelik bir alanı kaplamaktaydı ayrıca saniyede beş bin işlem yapabilmesi o zaman için çok büyük bir hız anlamına gelmektedir.

2.1.2. Bilgisayar Dönemi

1950 yılından bu yana bilgisayar dünyasında çok büyük atılımlar gerçekleştirilmiş ve bu çalışmalar büyük hızla devam etmektedir. Bilgisayar dönemi içerisinde belirli buluşlar 'tarih çağlarındaki gibi' her biri birer kuşağa ayrılarak incelenmektedir (Altınbaşak ve Taşbaşı, 1993; İpek, 2001; Bilgiportal Sitesi, 2007).

2.1.2.a. Birinci Kuşak Bilgisayarlar (1951 – 1959)

Bu dönemde radyo lambaları olarak bilinen **vakum tüpleri** bilgisayarlarda kullanılmaya başlanmıştır. Programların bellekte saklanması fikride bu dönemde ortaya çıkarak bugünkü bilgisayar mimarisinin temelini oluşturmuştur. Vakum tüplerinin boyutu, bugün evimizde kullandığımız ampullerin boyutundaydı. Çevreye çok ısı yayıp, fazla enerji harcaması oldukça büyük sorunlar yaratmaktaydı. Bu dönemin en önemli bilgisayarı UNIVAC-1, bin dokuz yüz adet vakum tüpü içermekteydi. Bu dönemde bilgisayar programları çok fazla detay gerektiren makine ile yazılmaktaydı. Bu yüzden program yapmak için makineyi çok iyi tanımak gerekiyordu. EDVAC, WHIRLWIND ve IBM 700 serisi bu dönem bilgisayarlarına örnek olarak verilebilir.

2.1.2.b. İkinci Kuşak Bilgisayarlar (1959 – 1964)

Bu dönemde, 1947 yılında yapımı gerçekleşen transistörler kullanılmıştır. Kullanımı zor olan vakum tüpü yerine, çalıştığında az ısı üreten, sessiz çalışan ve küçük boyutlardaki transistörler kullanılmaya başlanmıştır. Bu kuşak bilgisayarlarda ortalama on bin transistör bulunmaktaydı. Böylece daha hızlı daha güvenli ve daha büyük

kapasiteli bilgisayarlar üretilmeye başlanmıştır. Programlama dili olarak makine dili yerine assembly dili kullanılmaya başlanmıştır. Bu konuda standartlaşma bulunmamaktaydı ve her bilgisayar kendine özgü biçimde programlanmakta ve kullanılmaktaydı. Bu nedenle bilgisayarı kullananlar, yapımcı firmaların uzmanlarıydı. Philco Transac S – 200 ve IBM 1401 bu dönem bilgisayarlarına örnek olarak verilebilir.

2.1.2.c. Üçüncü Kuşak Bilgisayarlar (1964 – 1980)

1960 yılına doğru yapımı gerçekleştirilen entegre devreler (IC– Integrated Circuit) kullanılmaya başlandı. Entegre devre (tümleşik devre) tekniğiyle binlerce transistör bir araya getirildi. Böylece binlerce transistörün bir araya getirilmesiyle oluşturulan, boyutları bir tırnak alanına kadar küçülen çiplerin (Chip) baskı devre üzerine yerleştirilmesi yoluyla, bilgisayar yapım tekniği oldukça geliştirilmiştir. İkinci kuşak bilgisayarlara nazaran boyutlar iyice küçülmüş, maliyet azalmış, çalışma hızı da artmıştır.

Bu dönemin en büyük gelişmeleri; manyetik disklerin üretilmesi, birden fazla entegre devre birleştirilerek oluşturulan ve bilgilerin bir merkezden işlenmesini temsil eden, merkezi işlem birimi (CPU- Central Processing Unit) yapımı ve üst düzey dillerinin (FORTRAN, COBOL v.b.) yazılmasıdır. Dönem bilgisayarı olarak IBM 360 serisi örnek olarak verilebilir.

2.1.2.d. Dördüncü Kuşak Bilgisayarlar (1980 – ?)

Merkezi işlem biriminin birkaç tümleşik devre yerine bir tek chip'te toplanması, bu kuşağın başlamasına neden olmuştur. Bir entegre devre içerisinde yüz binlerce transistör birleştirebilmekteydi. Bu kuşağın ilk CPU'su olarak intel 4004 adıyla bilinen mikro işlemci geliştirilmiştir. Bugün hala kullandığımız bilgisayarlardaki çevre üniteler (klavye, monitör, printer v.b)Bu dönemde geliştirilerek herkesin kullanabileceği çanta gibi taşınıp her yerde kullanılacak hale getirilmiştir. Bugün kullandığımız kişisel bilgisayarlar (PC_ Personel Computer) bu dönem bilgisayarlara örnek olarak verilebilir.

2.1.2.e. Beşinci Kuşak Bilgisayarlar (1980- ?)

Günümüzde, beşinci kuşağa ait bilgisayar bulunmamakla beraber, onu geliştirme çabaları devam etmektedir. 1980’li yılların başında Japon’ların başlattığı bu kuşak bilgisayarları, var olan teknolojilerin bir arada kullanımı ile yapay zeka (AI-Artificial Intelligence) çalışmalarına yöneliktir. Bu çalışmaların sonucunda konuşan, konuşanı anlayan, çok geniş veri tabanını kullanarak yorum yapabilen bilgisayarlar yapılabilecektir. Bu çalışmaların halka tanıtılması amacıyla, Japonya’da Tepco Elektrik Müzesi’nde İngilizce veya Japonca kelimeleri anlayan ve bu kelimeleri komut kabul ederek mutfaktaki ışıkları yakabilen, misafir gelince kapıyı açabilen ve daha bir çok işlem yapabilen bir sistem mevcut olduğu bilinmektedir.

2.2. İnternet

Bilgisayarın bulunması, özellikle kişisel kullanımın mümkün olduğu boyutlarda bilgisayarların üretilip kullanımına geçmesi çok uzun bir geçmişe sahip değildir. Ancak diğer teknolojik gelişmeler de olduğu gibi insan yaşamını giderek daha çok etkilemektedir. Bilgisayar ağları ilk ortaya çıktığı zaman bilgisayarlar arasında kaynak paylaşımını hedeflemekteydi. Günümüzde ise bilgisayar ağları bir iletişim aracı haline gelmiştir. Bunun en güzel örneği internettir (Ege, 2005).

İnternet, insanların her geçen gün gittikçe artan “üretilen bilgiyi saklama, paylaşma ve ona kolayca ulaşma” istekleri sonrasında ortaya çıkmış bir teknolojidir. İnternet, birçok bilgisayar sisteminin birbirine bağlı olduğu, dünya çapında yaygın olan ve sürekli büyüyen bir iletişim ağıdır. İnsanlar bu teknoloji yardımıyla pek çok alandaki bilgilere kolay, ucuz, hızlı ve güvenli bir şekilde erişebilmektedir. İnternet bu haliyle gitgide büyüyen bir kütüphane gibidir. İnternet, yüz milyonu aşkın insanın kendi arasında etkileştiği, bilgi değiş tokuşu yapabildiği ve kendi yazısız kuralları olan çok büyük bir topluluktur. İnternet kişilerin farklı konulardaki kişisel düşüncelerini serbestçe paylaşabildiği bir demokrasi platformudur. Kişilerin evden alışveriş, bankacılık hizmetleri, günlük gazete servisleri vb. uygulamaları ile aslında internet yeni bir yaşam şeklidir (İnan, 2000; Sabancı, 2005; Demir, 2006).

2.2.1. İnternetin Tarihsel Gelişimi

İnternet, Türkçe'ye ağlar arası ağ veya ağların ağı olarak çevrilmektedir. İnternet tüm dünyaya yayılmış bugün milyonlarca bilgisayarı birbirine bağlayan bilgisayar ağlarının toplamıdır. İnternetin başlangıcı 1960'lı yıllara dayanmaktadır (İnan, 2000; Akpınar, 2005).

2.2.1.a. Dünya'da İnternetin Gelişimi

1962 yılında Licklider'in Amerika'nın en büyük üniversitelerinden biri olan Massachusetts Institute of Technology'de (MIT) tartışmaya açtığı "Galaktik Ağ" kavramı internetin temelini oluşturmuştur. Licklider, bu kavramla küresel olarak bağlanmış bir sistemde isteyen herkesin herhangi bir yerden veri ve programlara erişebilmesini ifade etmiştir. Licklider 1962 Ekim ayında Amerikan Askeri araştırma projesi olan İleri Savunma Araştırma Projesi'nin (DARPA-Defense Advanced Research Project Agency) bilgisayar araştırma bölümünün başına geçmesiyle birlikte; MIT'te araştırmacı olarak çalışan Roberts ile Merrill,

1965 yılında bilgisayarların ilk kez birbirleri ile 'konuşması' gerçekleştirilmiştir.

1966 yılı sonunda Roberts DARPA'da çalışmaya başlayarak "ARPANET" isimli projesi önerisini yapmıştır.

1969 yılında ARPANET çerçevesinde ilk bağlantı dört merkezle yapılmıştır ve ana bilgisayarlar arası bağlantılar ile internetin ilk şekli ortaya çıkmıştır. ARPANET'i oluşturan ilk dört merkez University of California at Los Angeles (UCLA), Stanford Research Institute (SRI), University of Utah ve son olarak University of California at Barbara (UCSB) idi (Gromov,1998). Kısa süre içerisinde birçok merkezdeki bilgisayarlar ARPANET ağına bağlanmıştır.

1971 yılında Ağ Kontrol protokolü (NCP-Network Control Protokol) ismi verilen bir protokol ile çalışmaya başlamıştır.

1972 yılı Ekim ayında gerçekleştirilen Uluslararası Bilgisayar İletişim Konferansı (ICCC- International Computer Communications Conference) isimli konferansta, ARPANET'in NCP ile başarılı bir demonstrasyonu gerçekleştirilmiştir. Yine bu yıl içinde elektronik posta (e-mail) ilk defa ARPANET içinde kullanılmaya başlamıştır.

1980 yılların ortasında Savunma Bakanlığı'na bağlı (DoD) Amerikan askeri bilgisayar ağı, ARPANET'ten ayrılmış ve MILITARY NET adı ile kendi ağını kurmuştur.

1 Ocak 1983 tarihinde İletişim Kontrol Protokolü (Transmission Control Protokol/ internet protokol - TCP/IP) adıyla ARPANET içinde kullanılmaya başlamıştır. TCP/IP bugün varolan internet ağının ana halkası olarak yerini almıştır.

1986 yılında Amerikan Bilimsel Araştırma Kurumu 'Ulusal Bilim Kuruluşu' (NSF), ARPANET için ülke çapında beş büyük süper bilgisayar merkezi kurulmasını içeren kapsamlı bir öneri paketi öne sürülmüştür. ARPANET Amerikan hükümetinin sübvansiyonu ile NSFNET olarak düzenlenmiştir.

1987 yılında yeniden düzenlediği internet yapılanması planı ile NSFNET yedi bölgesel nokta üzerinde 1.5 Mb/s (daha önce 56 Kb/s idi) güçlü bir omurgayı işleteceğini duyurmuştur. NSFNET Merit olarak adlandırılan Michigan Eyaletindeki üniversitelerin organizasyonu ile NSF'in yaptığı bir anlaşma doğrultusunda işletilmeye başlanmıştır. NSFNET'in işletilmesine bir süre sonra Merit'in yanında ABD'nin dev bilgisayar firması IBM ve haberleşme firması MCI dahil olmuştur.

1990 yılında NSFNET'in işletilmesine yönelik oluşturulan bu birlik 'İleri Ağ Hizmetleri' (ANS-Advance Network Services) olarak adlandırılmıştır. ANS'nin kuruluşu süreci ABD'de 1990'lara kadar devlet desteğinde gelişen internet omurgasının özelleştirilmesi sürecinin de başlangıcı olmuştur.

1995 yılında, 1990 yılında NSFnet ile özel şirketlerin ortak işletmesi ile başlayan özelleştirme süreci, Mayıs ayında NSF'nin internet omurga işletmeciliğinden tamamen çekilmesi ile tamamlanmıştır. 1995 yılından itibaren ABD internet omurga işletimi tamamen özel işleticilerinin elindedir.

Bugün interneti yöneten bir patron yoktur. Ancak iletişim protokolleri ve kurallarının belirlenmesi için IAB (International Activies Board) komitesi bu görevi üstlenmiştir. IETF (Internet Engineering Task Force), IRTF (Internet Research Task Force) vb. alt kollar bu komiteye bağlı çalışmaktadır.

İnternete çeşitli şekillerde, başlangıcından 1994 yılı sonuna kadar yüz on ülke, on bin bilgisayar ağı, üç milyondan fazla bilgisayar ve yirmi beş milyonu aşkın kullanıcı bağlanmıştır. Bu sayı, Web Sayfası kavramının kullanıma girdiği 1995 yılı içinde büyük bir patlama göstermiş ve altmış milyona ulaşmıştır. Şu an Türkiye’de on beş milyon, Dünyada toplam dört yüz milyon internet kullanıcısı olduğu sanılmaktadır. Görüldüğü üzere internet büyük bir hızla dünyanın her köşesine din, dil, ırk ve ülke ayrımı yapmadan erişmektedir. Şu an yeni yüzyılın en büyük iletişim ve reklam araçlarının başında gelmektedir. (İpek, 2001; Akpınar, 2005; Kaya, 2005; Sabancı, 2005; Demir, 2006; MEB Sitesi, 2007a).

2.2.1.b. Türkiye’de İnternetin Gelişimi

Bilgisayarın Türkiye’ye girişi ise 1983 yılından sonra olmuştur. İnternetin Türkiye’ye gelmesi ise 1993 yılını bulmuştur.

Türkiye’ye internet teknolojisi ilk olarak **1987** yılında Ege Üniversitesi’nin öncülüğünde kurulan, Türkiye Üniversite ve Araştırma Kurumları ile gelmiştir (Dede, 2002).

12 Nisan 1993’te Ankara-Washington arasında kiralık hatla kurulan bağlantı ile Türkiye internetle tanışmıştır. Bu yüzden 12 Nisan, Türkiye’de internetin doğum günü olarak kabul edilmektedir. Nisan 1993’te kurulan ilk bağlantı ODTÜ’de gerçekleştirilmiştir. 64 kbit/san hızında olan bu hat, çok uzun bir süre, tüm ülkede ülkenin tek çıkışı olmuştur ve internet öncelikle akademik ortamlarda yaygınlaşmaya başlamıştır.

1994 yıllarının başlarında, Ege Üniversitesi’nden olan bağlantı ise, 64 kbit/san hızı ile gerçekleştirilmiştir. Ardından sırasıyla, Bilkent Üniversitesi (1995 Ekim), Boğaziçi Üniversitesi (1995 Kasım), İTÜ (1996 Şubat) bağlantıları gerçekleşmiştir.

1996 yılı Ağustos ayında Turnet çalışmaya başlamıştır.

1997 yılına gelindiğinde, akademik kuruluşların internet bağlantısını sağlayan ULAKNET çalışmaya başlamış ve üniversiteler nispeten hızlı bir omurga yapısıyla birbirine bağlanmış ve internet, kullanılabilir hale gelmiştir.

1999 yılı içerisinde, ticari ağ alt yapısında büyük değişiklikler olmuş ve TURNET'in yerini TNet adında yeni bir oluşum almıştır.

2000 yılları başında; ticari kullanıcılar TNet omurgası üzerinden; akademik kuruluşlar ULAKNET omurgası üzerinden internet erişimine sahip olmuşlardır. Ayrıca bu iki omurga üzerindeki bağlantı hızı oldukça yüksektir (İnan, 2000; Akpınar, 2005; Sabancı, 2005).

2.3. Teknolojinin Eğitimde Kullanılması

Eğitim teknolojisi çok eskilere dayanmaktadır. İnsanlar temel gereksinimlerini karşılamak için çevresinden nasıl yaralanacaklarını öğrenmek zorundadırlar. İnsanlar, yaşamını sürdürebilmek için, çevreye uyum sağlamada etkin olmak ve çok değişken çevrelerde gereksinimlerini gidermek durumundadır. Örneğin; insanlar yeryüzünde buldukları ilk andan itibaren yaşamlarını sürdürebilmek için yiyeceğe ihtiyaç duymaktadırlar. İnsanlar bu ihtiyaçlarını karşılamak için avlanmakta veya tarıma başvurmaktadır. Bunu çocuklarına öğretmek içinde eğitimden yararlanmışlardır. İnsanlar bu tip eğitim yaparken de bazı örnekler ve maketler kullanmaktaydılar. Geçmişte mağara duvarlarına çizilen resimlerin ve maketlerin eğitim amaçlı kullanıldığı anlaşılmaktadır. Ancak teknolojinin eğitimde kullanılmasındaki en büyük gelişme, sanayi devrimi ile olmuştur. Yirminci yüzyılın başlarında eğitim ve öğretimde ciddi gelişmeler yaşanmıştır (Rıza, 2000; Kaya, 2002; Karahan, 2003).

1920'li yıllarda Pressy'in çalışmaları ile ölçme ve değerlendirme alanında eğitimi makineleştirmenin ilk çabaları başlatılmıştır. Bu dönemde başarıyı ölçen testlerin kullanımı yaygın hale gelmiştir. Pressy, bu tür testlerin sağlıklı bir şekilde hazırlanmasında ve uygulanmasında zorluklarla karşı karşıya kalınacağını düşünerek,

bu görevi gerçekleştirecek bu alandaki ilk makineyi icat etmiştir. Ancak Pressy'in o tarihlerde harcadığı çaba yeterince yankı bulmamıştır. Makinesi eğitimciler tarafından ilgi görmemiş ve dolayısıyla da yaygın bir şekilde kullanılmamıştır. Bu makinenin kullanıma geçmesi için otuz yıl kadar uzun bir zaman geçmiştir (Rıza, 2000:20).

İkinci Dünya Savaşı, eğitim ve öğretimi makineleştirmenin yaygın hale gelmesinde önemli bir rol oynamıştır. İkinci Dünya Savaşı'nda verilen şehitlerin yerini eğitilmiş askerlerin yer alması ve orduda kısa zamanda değişik silahların kullanılması için eğitim verilmesi gerektiği düşünülmüştür. Böylece askerlerin eğitiminde levha, film, ses şeridi, slayt, fotoğraflar ve bunlarla ilgili araçların kullanılması zorunlu hale gelmiştir. İkinci Dünya Savaşı'nda başlayan bu hareket, daha sonraları eğitim ve öğretimde araç ve gereçlerin kullanımının yaygınlaşmasına sebep olmuştur. İkinci Dünya Savaşı sonrasında insanları birbirine yakınlaştıran uluslar arası kuruluşlar kurulmuştur. Bunların başında UNESCO gelmektedir. Bu kuruluş aracılığıyla eğitim, bilim ve kültür alanların da büyük hizmetler verilmiştir. Eğitim alanında teknolojinin kullanılması bu kuruluşun çabaları içerisinde yer almaktadır. 1950'lerde Rusların uzaya Sputnik uzay aracını göndermeleri eğitim ve öğretimde çok ses getiren bir olay olmuştur. Böyle tehlikeli bir alanda Rusların Amerikalıları geçmesini, Amerikalılar güvenliği ve istikrarı bozan bir olay olarak algılamıştır. Bunun üzerine Amerikalılar Ruslardan geri kalma sebebini araştırırlar ve sebebin kendi eğitim sistemleri olduğuna karar verirler. O tarihten sonra Amerikalı yetkililer, eğitim sistemlerinde büyük değişiklikler gerçekleştirmişlerdir. O günkü eğitim sisteminden vazgeçilip pratik yönleri vurgulayan, uygulama becerileri üzerinde duran, öğrenci merkezli eğitime geçilmiştir. Bu tür amaçların gerçekleşmesi için öğretim araçlarına büyük oranda ihtiyaç duyulmuştur. Amerikalılar bu büyük amaç için büyük paralar ayırmışlardır. Sadece dört yıl gibi kısa bir zamanda Amerikan eğitim sisteminde kullanılan araç ve gereç sayısı on katına yükseltilmiştir. Günümüze kadar gelen teknolojik gelişim süreci içerisinde teknoloji, ağırlıklı olarak eğitim amaçlı olarak geliştirilmemesine karşın; eğitim sürecinin bir ürünü olarak da görülmeye başlanmış, eğitim sürecinin yapısını değiştirmiş, eğitim anlayışına farklı bir bakış açısı getirmiştir. Telefon, faks, radyo dalgaları, televizyon kanalları ve daha sonraları bilgisayar ağları ile bilgi ve iletişim sınırlar ötesine taşınmıştır (Rıza, 2000; Karahan, 2003).

2.3.1. Bilgisayarların Eğitim Amaçlı Kullanılması

Bilgisayarlar insan yaşantısına çok hızlı, güçlü bir şekilde girmiş ve hayatın çeşitli alanlarında bu teknolojiyen faydalanılmıştır. Bugün her türlü faaliyetlerde önemli bir araç haline gelen bilgisayarlar, bireylerle hızla iletişime girmeyi, çeşitli biçimlerdeki çok sayıda bilgiyi saklayıp işlemeyi ve geniş bir dizi görsel-işitsel girdiyi göstermek için diğer medya araçlarıyla birlikte kullanmayı sağlayabilmektedir. Bilgisayarlar bu özellikleriyle öğretim potansiyelini de ortaya koymaktadır. Eğitim sisteminin aşırı artması ve öğrenci sayısının hızla çoğalması; bilgi miktarının artması ve içeriğin karmaşıklaşması, öğretmen yetersizliği ve bireysel kabiliyet ve farklılıkların önem kazanması gibi nedenlerden dolayı bilgisayarları eğitimde kullanma gereksinimi doğmakta ve çeşitli öğretim etkinliklerin de bilgisayarın kullanılması giderek yaygınlaşmaktadır (Kaya, 2002; Yanpar, 2005; Bektaş, 2006).

Bilgisayarın eğitim amaçlı kullanımına ilişkin ilk çabalar 1950'li yıllara dayanmaktadır.

1959 yılında Bitzer ABD ve Avrupa'daki merkezi bilgisayarların uydu ve telefonla birbirine bağlı sistem ağını oluşturmuştur. Bu ağ aracılığı ile değişik terminallerden öğretim materyallerine giriş sağlanmıştır. Bir diğer projede Stanford Matematik Bilimleri Enstitüsündeki bilgisayarla donatılan öğrenme laboratuvarında Richard Atkinson ve Patrick Suppes tarafından başlatılmıştır. Projede öğrenme süreciyle ilgili araştırmalar yapılmış ve ders donanımı yaratmada bulgulardan yararlanılmıştır. Daha sonra 1965-1966 yıllarında bu enstitüden lise öğrencilerine matematik dersleri verilmiştir. Bunu değişik düzeylerde değişik dersler izlemiştir. Böylelikle bilgisayar destekli öğretim kavramı ortaya çıkmıştır. (Kaya, 2002:177).

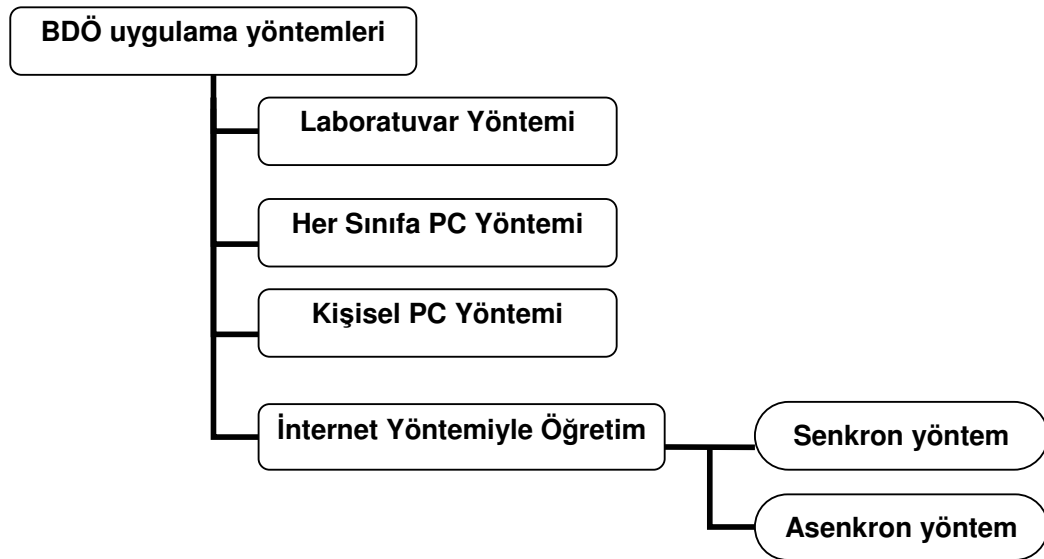
1970'li yıllarda ABD'deki üniversitelerin bünyelerinde bilgisayar destekli öğretim çalışmalarına ve araştırmalarına yer vermeye başlanmıştır (İpek, 2001; Demirel, 2000; Uşun, 2000).

1980'li yıllardan beri bilgisayar donanımı ve yazılımında yaşanan önemli ilerlemeler, bilgisayarlı öğrenmenin üniversiteye dayalı gösterim olmaktan çıkıp sınıfta ve evlerde gerçekleşmesini sağlamıştır. Bilgisayarların eğitimdeki rolü giderek artmaktadır. Eğitim alanında bilgisayarların yönetim, araştırma, rehberlik ve

danışmanlık hizmetlerinde ölçme-değerlendirme ve öğretim hizmetlerinde kullanıldığı görülmektedir. Öğretim hizmetlerinde; bilgisayarı kullanan kurumlar, öğrenci odaklı yaklaşımı benimseyerek bilgisayara dayalı öğrenme ya da bilgisayarlı öğrenme kavramlarından söz etmektedir (Kaya, 2002; Uşun, 2000).

Bilgisayar destekli öğretimde (BDÖ), bilgisayarın öğretme sürecine geçecek bir seçenek olarak değil, sistemi tamamlayıcı güçlendirici bir araç olarak girmesi esastır. Bu yöntemle bilgisayar bir öğretim aracı ve öğrenmenin meydana geldiği bir ortamdır. BDÖ’de öğretmen konuyu işlerken sahip olduğu donanım ve yazılım olanaklarına, konunun ve öğrencilerin özelliklerine göre bilgisayarı değişik yer ve zamanlarda kullanılabilmektedir. BDÖ yöntemi bazda incelendiğinde temel olarak dört farklı şekilde uygulanabilmektedir (Uşun, 2000; Kaya, 2002; Yanpar, 2005; Keleş ve Keleş, 2007).

Şekil 1: BDÖ Uygulama Yöntemleri

2.3.1.a. Laboratuvar Yöntemi

Eğitimde bilgisayar teknolojisini kullanmanın en basit ve klasik yöntemi bir eğitim kurumuna laboratuvar kurmaktır. Bu yöntemin asıl amacı hedef kitleye bilgisayar okur-yazarlığı kazandırmak ve dersleri laboratuvar ortamında mümkün olduğunca interaktif olarak sunmaktır.

Laboratuvarın kurulduğu eğitim kurumunda öğrenci sayısı laboratuvarda bulunan bilgisayar sayısından fazla olduğundan, öğrenciler dönüşümlü olarak bilgisayarlardan yararlanmaktadır. Dolayısıyla; bu yöntemde öğrenci bilgisayar ile fazla çalışma imkanı bulamamaktadır (Yanpar, 2005; Ünal 2006; Keleş ve Keleş, 2007).

2.3.1.b. Her Sınıfa PC Yöntemi

Bu yöntemde; her eğitim sınıfına birer adet bilgisayar, sunum cihazı ve gerekli çevre birimleri kurulmaktadır. Ayrıca okul bir network ortamı ile bütünleştirilir. Böylece her ders teknolojiyle bütünleştirilmiş olmaktadır.

Bu yöntemde amaç; öğrencilere bilgisayar okur-yazarlığı vermek değil, her dersi bilgisayar teknolojisiyle bütünleştirerek öğrenmenin kalitesini arttırmaktır. Eğitici dersine girmeden önce dersle ilgili konuda gerekli materyalleri bilgisayar ortamında hazırlamakta ve bilgisayar sistemini kullanarak öğrencilerine aktarmaktadır. Böylece öğrenci her dersi görerek öğrenmiş olmaktadır (Yanpar, 2005; Ünal 2006; Keleş ve Keleş, 2007).

2.3.1.c. Kişisel PC Yöntemi

Bu yöntemde; her öğrencinin ve öğretmenin taşınabilir bir bilgisayarı olması gerekmektedir. Ayrıca eğitim ortamı bir ağ ortamına sahip olmaktadır. Öğrenci tüm ders materyallerini, ödevlerini ve ders hazırlıklarını kişisel bilgisayarında yapar. Eğitim ortamına geldiğinde öğrenci kişisel bilgisayarını okulun ağ yapısına entegre eder ve derse katılmaktadır. Eğitici ise ders ile ilgili tüm hazırlıklarını kendi kişisel bilgisayarında yapar ve derse girdiğinde kendi kişisel bilgisayarını okulun ağ ortamına entegre eder ve dersini anlatmaktadır. Eğitici ve öğrenci arasındaki tüm haberleşme elektronik ortamda yapılmaktadır. Ayrıca bu yöntemle eğitici ve öğrenciler evlerinden video konferans yoluyla ders yapılabilir. Bu yöntem diğer yöntemlere göre en ideali, ancak en pahalısı olmaktadır (Yanpar, 2005; Ünal 2006; Keleş ve Keleş, 2007).

2.3.1.d. İnternet Yöntemiyle Öğretim

Bu yöntem senkron ve asenkron olarak iki biçimde gerçekleştirilebilir. (Yanpar, 2005; Ünal 2006; Keleş ve Keleş, 2007).

- **Senkron yöntemde;** eğitici ve öğrenciler, gerçek zamanlı olarak video konferans, chat gibi uygulamalarla günün belirli saatlerinde mekandan bağımsız olarak bir sınıf ortamındaymış gibi eğitimi gerçekleştirmektedirler.
- **Asenkron yöntemde;** dersin içeriği internet ortamına aktarılmaktadır. Öğrenciler zamandan ve mekandan bağımsız olarak internet sitesine bağlanarak eğitimlerini gerçekleştirmektedir. Bu yöntem açık öğretim programları için kullanılabilir.

İnterneti de içeren yeni BDE kavramını çok genel çizgileriyle şöyle tanımlanmaktadır (Keleş ve Keleş, 2007):

1. Eğitim amaçlı kullanılan bir iletişim ağı olmaktadır. Bu internet de olabilir ama özel amaçlı bir ağ olması tercih edilmektedir.
2. Ders konuları yani içerik bu ağ üzerinde olacaktır. Herkes her yerden ve istediği zaman bu içeriğe erişip kullanabilecektir.
3. Burada içeriğe erişmek için bilgiye erişme araçları (bilgisayar, İnternet TV, network vb) gerekecektir.

2.3.2. İnternetin Eğitim Amaçlı Kullanılması

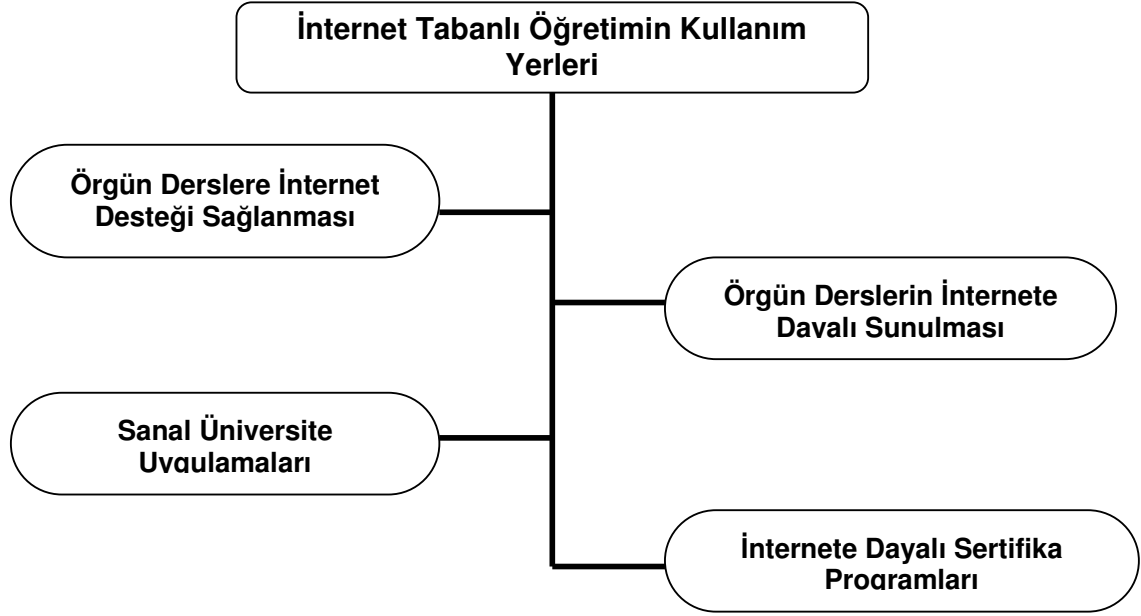
İnternet, milyonlarca insanın bilgi üretip birbirine aktardığı bir ortam olduğu bilinmektedir. Günümüzde artık çok ucuz ve rahatlıkla kullanılacak hızlı bir sistem haline gelmektedir. Bu nedenle de hayatın vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Okullardaki öğrenci sayısının ve bilgi miktarının hızla artması, öğretmen yetersizliği ve bireysel farkların önem kazanması, başta bilgisayar olmak üzere öğretim teknolojilerinin öğretme-öğrenme süreçlerinde kullanılmasındaki en büyük etkenlerdendir. Büyük miktarlarda veri sağlama, bilgiye kolay erişim ve zengin iletişim olanakları, internetin öğretim amaçlı kullanımı fikrini doğurmuştur. Bu fikir, “İnternetle

Öğretim” kavramının oluşmasına öncülük etmiştir. İnternetle öğretim, artan yeni bilgi ve becerilerin kazandırılmasında, öğrencilerin öğrenme alışkanlıklarının ve deneyimlerinin zenginleştirilmesinde kullanılabilir yeni bir eğitim modelidir. Genel olarak internetle öğretim zengin iletişim seçenekleri ve bilgiye kolay erişim olanakları sunarak, öğretim ortamlarını zenginleştiren ve öğrenenin bilgiyi yapılandırmasını temele alan bireyselleştirilmiş öğretim süreci olarak tanımlanabilir. Son zamanlarda internet ortamında giderek yaygınlık kazanan işlemlerden biri olan “İnternetle Öğretim” kavramı yerini “İnternet Tabanlı Öğretim” kavramına bırakmıştır (Bümen, Yurdakul, Yurtluk, Erdem, Ekinci, Köksal, Şahinel, Doğan, Demir, Koç, Şahan ve Başbay; Yanpar 2005; İpek, 2001).

İnternet tabanlı öğretim, öğrenen ve öğretmenin zaman ve mekan yönünden birbirinden farklı durumlarda bulunduğu, alt yapısında internet tabanlı ortamların kullanıldığı istendik davranışlar geliştirme süreci olarak ele alınmaktadır. İnternet tabanlı öğrenme, tartışma listeleri, ağ sayfaları, ek yazılımlar, e-posta, forum, ağ üzerinden çoklu ortam, sanal sınıf, telekonferans ve video konferans, digital/analog televizyon, telefon gibi araç ve yöntemleri kullanarak, belirlenen konu alanlarında öğrenmenin teknolojik ortamlar üzerindeki etkinliklerle gerçekleştiği öğrenme durumudur. İnternet tabanlı öğrenme öğrencilerin, bireysel farklılıkları göz önüne alınarak buna uygun eğitim vermelerini mümkün kılmaktadır. Ayrıca bu eğitimin “herhangi bir yerde, herhangi bir zamanda” verilmesini sağlayarak hem öğrenciler hem de öğretmenler için daha uygun bir ortam yaratmaktadır (Bümen vd., 2005; Akpınar, 2005).

İnternetin öğretim amaçlı kullanımı anlamına gelen, internet tabanlı öğretimin farklı kullanım şekilleri dört grupta toplanmaktadır (Bümen vd, 2005; Altun ve Altun, 2005):

Şekil 2: İnternet Tabanlı Öğretimin Kullanım Şekilleri

2.3.2.a. Örgün Derslere İnternet Desteği Sağlanması

Örgün Eğitim kurumlarında yürütülen programlardaki bazı derslerde ders notu yayımlama, ilgili çevrimiçi kaynaklara erişme, öğrencinin kendi ve öğreticinin öğrenciyi değerlendirmesi gibi etkinliklerin internet üzerinden gerçekleştirildiği öğretim programlarıdır.

2.3.2.b. Örgün Derslerin İnternete Dayalı Sunulması

Derse kayıt olma, dersi takip etme ve öğrencinin kendini değerlendirmesi gibi öğretim faaliyetlerinin tamamıyla internet üzerinden gerçekleştirildiği programlardır.

2.3.2.c. Sanal Üniversite Uygulamaları

Üniversite kampüsünde yürütülen herhangi bir ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarının internete dayalı yürütüldüğü programlardır.

Geçmişte posta yolu ile başlayan uzaktan eğitimde telekomünikasyon teknolojileri – radyo, tv yayıncılığı, ses ve video kayıtları, etkileşimli ses ve video – yıllardır

kullanılmaktadır. Son yıllarda ise internet eş zamanlı (senkron: sohbet-chat kanalları, gerçek zamanlı görsel/işitsel konferanslar) ve farklı zamanlı (asenkron: e-mail, tartışma listeleri, tartışma forumları) bilgisayar tabanlı etkileşim araçları kullanılmaya başlanmış, günümüzde internet tabanlı uzaktan öğretim, dünyada hızla gelişen eğitim kanallarından biri haline gelmiştir. Uzaktan öğretim sürecinde, internet ve ilişkili teknolojiler bilgisayar, modem ve telefon hatları kullanılarak eğitimin tamamı veya belirli bir bölümü öğrencilere ulaştırılmakta ve öğrenciler de bilgisayarları aracılığıyla öğretime katılabilmektedirler.

2.3.2.d. İnternete Dayalı Sertifika Programları

Eğitim kurumları tarafından gerçekleştirilen hizmet-içi eğitim, yabancı dil ve bilgisayar kursları gibi eğitim programlarının tamamıyla internet üzerinden yürütüldüğü programlardır. Örneğin; Orta Doğu Teknik Üniversitesinin “Bilgi Teknolojileri Sertifika Programı (BTSP)” ülkemizde bilişim sektörüne ihtiyaç duyulan bireyleri yetiştirmeye yönelik açılan bir programdır. Bu program aracılığı ile eğitim kapsamındaki konu anlatımları, alıştırmalar, örnekler ve konuyla ilgili kaynaklar internet ortamında kullanıcıya verilmektedir. Bunun yanı sıra haftanın belli gün ve saatlerinde tüm katılımcılar ve konuyla ilgili öğretim elemanları, “chat” ortamında bir araya gelerek, haftalık programla ilgili sorular sorarak tartışır, anlaşılmayan noktalar giderilmeye çalışılmaktadır ve verilmektedir.

2.4. Türkiye’de İlköğretim ve Bilgi Teknolojileri

İnternet ve bilişim teknolojilerinin damgasını vurduğu günümüzde, özellikle gelişmiş ülkelerde eğitim de internet kullanıcı sayıları hızla artmaktadır. Türkiye gelişmiş ülkeler arasında olmasa da bu gelişmeye anlamlı ölçülerde tepki vermektedir.

Bu gelişme çabaları altında projeler üretilmektedir. Bunlardan en önemlilerinden biri Milli Eğitim Bakanlığı ile Türkiye Bilişim Sanayicileri Derneği’nin ortak katkılarıyla oluşturulan “Bilgisayarlı Eğitime Destek Kampanyası”dır. Bu projenin amacı eğitim kurumlarındaki hizmet kalitesini ve öğrenci başarısını arttırarak, yönetim ve eğitim personelinin yeterliklerini arttırıp, Türk eğitim sisteminde yeni bir teknoloji hamlesi daha yaparak ülkemizin dünya bilişim standartlarını yakalamasını sağlamaktır.

Projenin hedefi “Eğitim kurumlarımıza bir milyon bilgisayar” kurabilmektir (Akpınar, 2005; MEB Sitesi, 2007b).

Mevcut durum incelendiğinde ülkemizde yaklaşık dört onda iki milyon bilgisayar bulunduğu bilinmektedir. Bu bilgisayarların iki buçuk işyerlerinde, bir onda yedi milyonu kişisel amaçlı mekanlarda kullanılmaktadır. Dünyada ortalama yüz kişiye on bir bilgisayar düşerken, ülkemizde yüz kişiye yalnızca altı bilgisayar düşmektedir. Milli eğitim Bakanlığı bünyesindeki toplam otuz beş bin beş yüz seksen bir ilköğretim okulunda yüz otuz bin dört yüz otuz bilgisayar, toplam altı bin sekiz yüz altmış bir ortaöğretim okulunda ise doksan beş bin sekiz yüz doksan beş bilgisayar bulunmaktadır. Dünya Bankası, özel teşebbüs ve diğer kaynaklar ile on bin BT (Bilişim Teknolojisi) sınıfı kurulmuştur (MEB Sitesi, 2007c).

Bir diğer projede Milli Eğitim Bakanlığı ile Ulaştırma Bakanlığı arasında yapılan görüşmeler sonucunda, Milli Eğitim Bakanlığı, kurumlarının internet erişimlerini sağlamak için Türk Telekom AŞ. İle 5 Aralık 2003 tarihinde imzalanan protokoldür. Bu protokol gereği üçüncü aşama sonunda yirmi binden fazla milli eğitim kurumuna internet erişimi sağlanmıştır. Buna bağlı olarak; lise ve dengi okulların %86’sının (Lise ve dengi okulların öğrencilerinin %95’i), İlköğretim okulların %45’inin (İlköğretim okullarının öğrencilerinin %82’si), olmak üzere yaklaşık on milyon öğrencinin ve üç yüz bin bilgisayarın internet erişimi sağlanmıştır (MEB Sitesi, 2007b).

Türkiye’de ilköğretim okullarında yapılan yatırımlar ümit verici olsa da, internet teknolojisinin çok yeni olması nedeniyle uygulamalarda sistematik sonuçlara ulaşılmadığı görülmektedir. Türkiye’de İlköğretimde internetin kullanılmasına ilişkin uygulamalarda yaşanan ve yaşanacağı bilinen çeşitli sorunlar bulunmaktadır. Bu sorunlar öncelikle alt yapı, yetişmiş insan gücü, programlarla teknolojinin bütünleştirilmesi ve öğrenci güvenliği ile parasal kaynak yaratma gibi sorunlardır. Bir diğer sorunda bilgisayar derslerinde uyulması beklenen öğretim programındaki eksikliklerin öğretmenler tarafından açıkça görülebilmesi, programa uymak yerine kendi programlarını geliştirme ve uygulamaya zorlamakta olmasıdır. Bu durum bir yandan ortak bir standart yakalayabilme noktasında önemli sorunlar oluştururken, öte yandan öğretim programını, öğretmenin sahip olduğu bilgi, beceri ve inisiyatif ile sınırlamaktadır. Ayrıca bu sorunlarla ilgili olarak yasal düzenlemelere de gerek

duyulmaktadır. Sorunların giderilmesinde görünen sorunları dikkate alarak görünmeyenlere hazır olarak iyi bir planlama yapılması gerekmektedir (Sayan, 2005; Özderen ve Öztok 2005).

İnternet bilgi teknolojileri arasında öğrenme – öğretme stratejilerini geliştiren teknolojilerinden biridir. İnternetin okul programlarıyla bütünleştirilmesi konusunda özellikle www'nin ve buradan sağlanan materyallerin önemli yer tuttuğu belirtilmektedir. Türkiye'de ilköğretim okullarında internet kullanımına ilişkin donanımın sağlanması ve internete bağlanma konusunda büyük adımlar atılmıştır. Diğer yandan okullarda internet erişiminin var olması, yararların tümünü sağlayacağı ve kötü bir programın yetersizliklerinden kurtaracağı anlamına gelmemektedir (Sayan, 2005). Gelişen teknolojiye paralel olarak, yürürlükte olan Türk öğretim programına internet konusu dahil edilmiş olmakla birlikte, içerik açısından eksikleri olduğu açıktır. Bilgi teknolojileri gibi değişim ve gelişimin hızla gözlendiği alanlarda, Türkiye'deki öğretim programlarının çağın gerekleri doğrultusunda yenilenmesi gerekmektedir. Öğretim programları geliştirilirken, öğrencilerin bilgi teknolojilerini kullanabilecek düzeyde ihtiyaç duyulacak temel beceriler ve öncelik sıralarının doğru tespit edilmesi oldukça önemlidir (Özden ve Öztok, 2005).

2.5. İnternete Erişim

Vatandaşların internete erişimi, bugün dünyanın pek çok ülkesinde tartışılan önemli bir kamu yönetimi sorunudur. Her ülke, kendi imkanları çerçevesinde vatandaşlarına internete erişme imkanı sağlayarak geleceğin küresel ekonomik, politik ve toplumsal şartlarında avantaj kazandırmaya çalışmaktadır (Yıldız, 2002).

Hükümetler vatandaşların internete erişimini bir çok nedenden dolayı teşvik etmektedir. İlk neden sosyo-ekonomiktir. Küreselleşme ve ekonomik liberalleşme nedeniyle, devletlerin pazarlardaki rekabet edebilirliği oldukça önem kazanmaktadır. Kaliteli insan gücü yetiştirmek ve muhafaza etmek, rekabet gücünün önemli parçalarından biridir. Bilgi ve iletişim teknolojilerine özellikle internete erişim, kaliteli insan gücü yetiştirmek açısından önemli kabul edilmektedir. İkinci nedenin tamamen ekonomik olduğu düşünülmektedir. İnternet üzerindeki ekonomik işlemler giderek küresel ekonomide daha fazla yer tutmaya başlamaktadır. Bu nedenle vatandaşların

internete erişimini arttırmak ekonomik faaliyetlerin artmasını sağlayacaktır. Üçüncü neden siyasidir. Vatandaşlar ile devlet arasındaki kopukluk ve iletişimsizlik sorunlarının çarelerinden biri olarak bilgi ve iletişim teknolojileri görülmektedir. İnternet yardımıyla yirmi dört saat boyunca hizmet sunulabilir oluşu ve bu kamu hizmetlerinin daha kaliteli, daha çabuk ve daha yoğun oluşu bilgi ve iletişim teknolojilerini daha cazip kılmaktadır. Dördüncü neden yönetseldir. İnternet kullanımının vatandaşların yönetime katılımını artırma potansiyeli vardır. Böylelikle kamu örgütleri diğer kurum örgütleriyle ve/veya sivil toplum örgütleri, özel şirketler, lobi grupları gibi diğer yönetim aktörleriyle internet yardımıyla etkileşebilirler. Ayrıca internete erişim bir çok gelişmiş ülkede bir tüketim normu haline gelmekte; giderek devletin halkına bedava veya hayli ucuza sağlayacağı bir kamu malı statüsü kazandırmaktadır. Tüm bu nedenlerden dolayı, vatandaşların internete erişimini arttırmak her devlet için öncelikli bir hedef haline gelmiştir. Bu amaca ulaşmak için devletin elindeki seçenekler İnternet bağlantısını sunanın kimliği (kamu sektörü, özel sektör veya sivil toplum) ve kullanıcı ölçeği (bireysel ve grup kullanımı) tarafından belirlenmektedir (Yıldız, 2002).

Aşağıdaki Tablo (Tablo 2.5.1) Yıldız'ın Bir Kamu Politikası Aracı Olarak İnternet Kafeler adlı araştırmasından alınmıştır. Tablo 2.5.1'de İnternet erişim noktaları ve birbirleri ile etkileşimi verilmiştir.

Tablo 2.5.1. İnternete Erişim Seçeneklerinin Sınıflandırılması

ERİŞİM SAĞLAYICI	Bireysel	Grup
Devlet	Örnek: Kamu çalışanının kendi ofisindeki kullanımı	Örnek: Devlet okul ve kütüphanelerindeki bilgisayar terminalleri
Özel Sektör	Örnek: Evdeki kişisel kullanım	Örnek: İnternet Kafeler
Sivil Toplum Kuruluşları	Örnek: Sivil Toplum kuruluşu çalışanlarının bireysel kullanımları	Örnek: Dernek, vakıf ve toplum kuruluşlarındaki toplu kullanıma yönelik bilgisayar terminalleri

İnternet kullanıcıları, internete, kendi evlerinden, internet bağlantısı olan bir eğitim kurumundan, ticari kuruluşlardan ya da, ticari olarak internet hizmeti veren kuruluşlardan, sivil toplum kuruluşlarından erişmektedirler.

Bilgisayar sahipliğinin ve sürekli internet bağlantısının önemli bir maddi kaynak gerektirmektedir. İnternet kafeler bu soruna pratik bir çözüm olarak dünyanın dört bir yanında yaygınlık kazanmıştır ve giderek kendi başına bir sektör haline gelmiştir. İnternet kafeler dünya çapında en hızlı büyüyen hizmet kollarından birisidir.

Türkiye’de, ilköğretim öğrencilerin internet bağlantısı ise üç şekilde olmaktadır. Evlerden bağlantı, okullardan bağlantı, internet kafelerden bağlantı (Tuncer, 2002). Evlerdeki bilgisayar sahipliğinin ve internet bağlantısının maddi olarak külfetli oluşu, okullardaki bilgi teknoloji sınıflarındaki eksiklikler öğrencileri internet kafelere yöneltmektedir.

2.6. İnternet Kafeler

2.6.1. İnternet Kafelerin Tarihçesi

2.6.1.a. Dünyadaki İnternet Kafelerin Tarihçesi

Dünyanın ilk internet kafesi 1 Eylül 1994 tarihinde bir doktora öğrencisi olan Pascoe tarafından Lonra’da Whitfield caddesinde “Cyberia” ismiyle açılmıştır. Pascoe, doktora tezini hazırlarken vaktinin çoğunu ailesinden uzak geçirdiğini düşünmeye başlar. E-posta ile haberleşme imkanı bulsa bile o zamanlar internet tam bir akademik servistir. Bir gün kahvesini yudumlarırken, dizüstü bilgisayarını bir kafeye götürüp bir yandan mail yazarken kendini hayal etmeye başlar. Bu hayal Pascoe’ye insanlara internet hizmeti sunan bir kafe yapma fikrini getirir. Böylelikle dünyanın ilk internet kafesi olan Cyberia İnternet Kafe otuz altı bin dolar harcanarak faaliyete geçirilmiştir. İlk açıldığında Cyberia Cafe’de internetin saati üç sterlin (bugünkü değeri yaklaşık yedi milyon) olarak belirlenmiştir (Paksu, 2004).

Pascoe Cyberia İnternet Cafe’yi açarken hedef kitle olarak kadınları belirlemiştir. Çünkü o zamanlar internetin daha çok erkeklerin kullandığı bir teknoloji olduğu

düşünülmekteydi ve kadınların internete ulaşabilecekleri yerlerin oldukça az olduğu bilinmekteydi. Ancak Cyberia İnternet Cafe'nin ilk açıldığı gün önünde tamamı erkeklerden oluşmuş metrelerce uzayan bir kuyruk oluşmuştur. İnsanlar akın akın gelmekteydi ve gelenlerin çoğu bilgisayarı pek bilmeyen, interneti ise ilk defa görenlerden oluşmaktaydı. Cyberia İnternet Cafe'nin ilk günleri Poscae ve ekibi için oldukça zor geçmiştir. Çünkü her gelen müşteriye bilgisayarı öğretmek ve internet kullanımı hakkında bilgi vermek zorunda kalıyorlardı. Bu zorlu geçiş döneminden sonra Cyberia İnternet Cafe'nin ünü her yere yayılmıştır ve dünyanın dört bir yanında yeni internet kafeler açılmaya başlanmıştır (Paksu, 2004).

1994 yılından bugüne internet kafelerin sayısı oldukça artmıştır. Örneğin, İsveç'teki ilk internet kafe Berzyber İnternet Kafedir. Bu kafe Londra'da açılan internet kafelerden esinlenerek açılmıştır. Fakat bu fikir içerik olarak daha da geliştirilerek yirmi dört saat kesintisiz internet desteği sağlamıştır. Hollanda'daki ilk internet kafe Myster İnternet Kafe ismiyle yine 1994 yılında kurulmuştur. Myster adındaki bu internet kafe aynı zamanda farklı konularda seminer vermesi sebebiyle internet kafe okulu olarak da adlandırılmıştır. Portekiz'deki ilk internet kafe Lizbon Kasım 1995 tarihinde Cyberbica ismiyle açılmıştır. Bu kafede insanlar, internet ve bilgisayarı kullanırken yemek yiyebilmekte ve içecek içebilmektedir. İrlanda'daki ilk internet kafe Dublin'de İnternet Exchange Cafe ismiyle Ekim 1995 tarihinde açılmıştır. Bu internet kafenin alt katında konferans salonu bulunmakta ve burada konferanslar verilebilmekteydi. İspanya'daki ilk internet kafe Barcelona şehrinde açılmıştır. 15 Haziran 1995 tarihinde El Cafe De İnternet adıyla açılan kafenin lokanta kısmı bulunmaktaydı ve her türlü yiyecek, içecek hizmeti vermekteydi (Sevindik, 2003). Çin'de ilk internet kafe 1996 yılında kurulmuştur. Çin'de on yıldan daha az süre önce kurulan bu internet kafelerden günümüzde ülkenin her tarafında karşılaşmanız mümkündür (Hong ve Huang, 2005). Uganda'da yapılan bir araştırmanın sonucuna göre Uganda'daki ilk internet kafe 1996 yılında açılmıştır. Daha sonra da bu internet kafeler Uganda'da büyük bir iş kapısı olmuştur (Mwisege, 2004). Günümüzde Sibiry'a'dan Afrika'ya dünyanın her yanında yirmi binden fazla internet kafe açıldığı bilinmektedir (Paksu, 2004).

2.6.1.b. Türkiye’deki İnternet Kafelerin Tarihçesi

Çağımızın en son yeniliklerinden olan internetin özellikle 1995 yılından sonra Türkiye’de öncelikle kamu ve özel sektörde yaygın olarak kullanılmaya başlamasının ardından, sosyal hayatta internet hizmetlerinin verildiği yeni bir sektör ortaya çıkmıştır. Bu sektör, ülkenin ekonomik durumu da göz önüne alındığında sayıları hızla artan ve neredeyse her sokak başında hizmete giren internet kafeler biçiminde toplumsal hayatta yerini almıştır (Gümüş, 2003).

Türkiye’deki ilk internet kafe 1997’de Naci Öztürk tarafından İstanbul Beyoğlu İstiklal Caddesi’nde açılmıştır. Naci Öztürk’ün eski bir Beyoğlu evini restore ederek açtığı bu internet kafenin ismi Yağmur Siber İnternet Kafe’dir. Yağmur Siber İnternet Kafe internet hizmeti vermesinin yanı sıra, kahvaltı, waffle, pizza geniş bir yemek menüsünü de sahipti (Paksu, 2004). Daha sonra internet kafeler hızla açılmaya başlamıştır.

Emniyet Genel Müdürlüğü’nün 24.12.2001 belgesine göre, Türkiye’de yasal olarak faaliyet gösteren internet kafe sayısı beş bin üç yüz yetmiş dördtür (Yıldız, 2007). Milliyet Gazetesi 15 Nisan 2003 tarihli haberine göre Ocak 2003 itibariyle Türkiye’de altı bin iki yüz kayıtlı internet kafe vardır. Turk.internet.com sitesinde İnternet Evleri Birliği TİEV’in Genel Başkanı Andiç’le yapılan röportaja göre Haziran 2005 rakamlarına göre ülkemizdeki ruhsatlı internet kafelerin sayısı on bir bin iki yüz kırk üç internet kafe faaliyet göstermektedir. Yeni açılan işletmelerle ve ruhsatsız internet kafelerle birlikte rakamın on sekiz bin olduğu belirtilmiştir. 18.12.2006 tarihinde yayımlanan zaman gazetesinin ana sayfasında yayımlanan habere göre 2006 tarihi itibariyle internet kafe sayısı yirmi bine ulaşmıştır.

2.6.2. İnternet Kafe Tanımı

Bölükbaş (2003) araştırmasında internet kafeleri en basit şekliyle, -dışardan ve yüzeysel olarak bakıldığında- saat üzerinde kiralama sistemiyle çalışan, ev ya da işyerinde internet erişimine sahip olmayan kişilere, internet ve bilgisayarı kullanma imkanı sunan mekanlar olarak tanımlamıştır. Yine aynı çalışmasında; genel olarak internet kafenin, içinde internet bağlantılı bilgisayarı olan, içecek ve yiyecek servisinde

yapılan modern dinlenme ve öğrenme mekanları olarak tarif edilebileceğini belirtmiştir. Ayrıca bu mekanların, internet kullanımının yanı sıra, bilgisayarda oyun oynama, yazıcıdan çıktı alma servisi, temel bilgisayar hizmetleri veren yerler olduğu belirtilmiştir.

Bir diğer tanıma göre internet kafeler, genelde her sınıftan bireyin ziyaret ettikleri yerler olmasına rağmen, genellikle orta sınıftaki bireylerin kullandığı, özellikle gençlerin eğlence merkezi olarak gördüğü mekanlardır (Sevindik, 2003).

İnternet kafeler bilgisayarı ve/veya internet bağlantısı olmayan bireylerin para karşılığı sınırlı bir süre için internete erişimi sağlayan ticari kuruluşlardır (Yıldız, 2002).

Gören (2003) araştırmasında herkesin internet kafelere gelme amacının farklı olduğu, ancak özünde herkesin aynı materyali paylaştığı vurgulanmıştır. Buna göre internet kafeler bir araya gelme mekanları olarak hizmet vermektense, kişilerin kendilerini internet aracılığı ile iletişim kurdukları yerlerde hissettikleri mekanlar olarak tanımlanmıştır. Aynı çalışmada internet kafelerin kullanıcılara internete erişim imkanının yanı sıra farklı niteliklerde kafe hizmeti verdiği, artık insanların kahve evlerine gitmektense, aynı zamanda internete erişim imkanı da bulabildikleri bu mekanları tercih ettiği, insanların internet kafenin bir köşesinde otururlarken, istedikleri zaman kalkıp başka bir köşede internet erişimi aracılığı ile dünyanın herhangi bir yerine bağlanabildiği dolayısıyla internet kafelerin kişilere bilgisayar ve internet erişimi de sağlayan sosyal ortamlar olduğunun söylenebileceği belirtilmiştir.

2.6.3. Yurtdışındaki İnternet Kafeler ile Türkiye'deki İnternet Kafelerin Karşılaştırılması

Yurtdışındaki internet kafeler incelendiğinde internet kafelerin internete erişimin yanı sıra farklı konularda seminerler verildiği, konferansların yapıldığı aynı zamanda internete girerken yiyecek ve içecek hizmetlerinin verildiği sosyal ortamlar olduğu görülmektedir.

İngiltere'de yapılan bir araştırmanın sonucuna göre internet kafeye gelen kişilerin bu teknolojiyi tanımak veya bu konuda bilgilerini geliştirmek için gelen insanlar

olmadığı, farklı nedenlerden dolayı evlerinden ya da iş yerlerinden erişemediklerinden dolayı ve bilgisayarlarından uzakta olmalarından dolayı bu mekanlara geldikleri ortaya çıkmıştır. İnternet kafelere gelen kişilerin çoğunun bu ortamlara ilk ya da ikinci kere geldikleri, devamlı gelen kişiler olmadıkları ortaya çıkmıştır. İş adamları, turistler, öğrenciler ya da kısaca evlerinden uzakta yaşayanların bu ortamları tercih ettikleri ortaya çıkmıştır. Özellikle iş adamlarının internet kafeleri, seyahatte oldukları dönemlerde ofis olarak kullandıkları belirlenmiştir. Araştırmaya göre kullanıcıların tek amacının vakit geçirmek veya eğlenmek olmadığı kullanıcıların internet kafelere sosyal nedenlerle gittikleri saptanmıştır (Gören, 2003).

Amerika'nın kişi başına en çok bilgisayar düşen ülkelerden biri olması, insanların ekonomik düzeyleri yüksek olması nedeniyle Amerika'daki internet meraklılarının internet kafelere gitmeyi tercih etmedikleri görülmektedir. Bu yüzden Amerika'da ilk zamanlarda çok büyük hızla açılan internet kafelerin teker teker kapanma durumuna geldiği; ayakta kalmayı başaranların ise sıradan bir internet kafe kimliğinden sıyrılmaya çalıştıkları, bira ve şarap satmak için lisans aldıkları, yiyecek menülerini de genişlettikleri bilinen bir gerçektir. Amerika'da insanların %40'nın bilgisayar sahibi olmasının, Amerikalı'ların internet kafeye artık eskisi kadar çok gitmemelerine etkisi olduğu söylenebilir (Gümüş, 2003).

İngiltere'deki ve Amerika'daki internet kafelerin genel görüntüsünün Türkiye'deki internet kafelerin durumundan oldukça farklı olduğu görülmektedir.

İngiltere'deki internet kafe kullanıcılarının internet kafeye gitme amaçlarının sadece vakit geçirmek veya eğlenmek olmadığı sonucu araştırmalarda çıkarken, şu an Türkiye'de internet kafeler ağırlıklı olarak bir eğlence ve zaman öldürme aracı olarak algılanmakta; daha çok çocuklar ve gençlere hitap etmektedir.

Amerika'daki internet kafeler teker teker kapanma noktasına gelirken Türkiye'deki internet kafelerin sayısında gün geçtikçe büyük bir artma olduğu gözlemlenmektedir. 2001 yılında internet kafe sayısı beş bin üç yüz yetmiş dört iken 2006'ya gelindiğinde bu rakamın yirmi bine ulaştığı bilinmektedir. İlk başlarda ailelerin çocuklarını kendi elleriyle getirebilecek kadar güvendikleri bu kafeler, kuruluşundan bugüne bir çok değişime sahne olmuştur. İnternet kafe sektörü, kötü niyetli işletmeciler ve bilinçsiz kullanıcıların etkisiyle çok büyük bir imaj sorunu yaşaya başlamıştır.

Yasadışı yayınlar, bandrolsüz cd satışları, kopya cdler derken önüne geçilemez bir başboşluk ortamı oluşmuştur. İnternetle ilgili herhangi bir yasanın olmayışı, kafelerin yıllarca ruhsatsız çalışması ve denetim yapılmaması gibi etkenlerle, internet kafeler toplum gözünde çok düşük bir seviyeye düşmüşlerdir. Son günlerde özellikle son bir senedir medya’da çıkan haberler tamamen internet kafelerin olumsuz imajı yönündedir. Andıç’e göre (2006) Türkiye’de internet kafeler bölücülük faaliyetlerinin yürütüldüğü üst, on sekiz yaş altı gençlerin bile yasak olan bazı kumar ve bahis oyunlarını oynadığı, pornografik sitelerin on sekiz yaş altındaki çocuk ve gençlere açık olduğu, silahlı kişilerin rahatça girip çıkabildiği; kalabalık insan topluluğundan, müzik yayınından ve zaman zaman da bu mekânlarda gerçekleşen sözlü ve fiziksel kavgaların cereyan ettiği; suç örgütleri tarafından haberleşme ve mesajlaşma adresi olarak kullanılan ve şiddet olaylarının merkezi olarak düşünülen mekanlar olarak algılanmaktadır.

2.6.4. İnternet Kafelerin Olumlu Yönleri

Türkiye’de kişisel bilgisayar sahipliği düşük oranda olduğu için vatandaşların önemli bir bölümüne internete evinde kendi bilgisayarından erişme yolu kapalıdır. Devlet okulları ve halk kütüphaneleri gibi kamusal mekanlar da internet erişimini teşvik etmek için gerekli kaynaklardan yoksundurlar. Devlet okullarında öğrenci olmayanların kullanabileceği bilgisayar terminalleri mevcut değildir. Türkiye genelindeki 1486 kütüphaneden sadece 23’ünde (%1.5) internet bağlantısı vardır, bunların da ancak 22’si vatandaşlara internete erişim hizmeti sunmaktadır. Söz konusu kütüphaneler çok sınırlı kaynaklarla hizmet sunmaya çalışmaktadırlar. İnternet kafeler ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik şartlar göz önüne alındığında önemli bir misyon üstlenmişlerdir. 1995’li yıllarda bilgisayarları sadece televizyonlarda gören insanlar, internet kafeler sayesinde bilgisayar ve internetle tanışmıştır. İçinde bulunduğumuz ekonomik kriz ve bilgisayar fiyatlarının hala herkes tarafından satın alınabilecek seviyede olmaması nedeniyle, ülkemizde internet kafeler, internete erişimde büyük önem taşımaktadır. Türkiye’de internet kullanımının %42,2’si internet kafelerden gerçekleşmektedir. Dolayısıyla birkaç yıl öncesine kadar Türkiye’de insanların internet kelimesi ile ilgili bildikleri ile bugün bildikleri arasında çok büyük farklılıklar olduğu söylenebilir. Günümüzde özellikle on beş – yirmi beş bir çok insan e-mail hesabı açmayı bilmekte ve bunu insanlara aktarabilmektedir. İnsanların kampanyalarla aldıkları bilgisayarların fiyatlarının düşük olması ve bu kampanyalara olan rağbetin en büyük nedeni de internet

kafelerin hayatımızın vazgeçilmez bir parçası olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Henüz on üç – on dört yaşında ve hatta daha da küçük yaşlarda devletin okullarında bilgi teknoloji sınıflarının eksikliklerinden kaynaklanan sorunlardan dolayı bilgisayarın ne olduğunu derslerde bile göremeyen çocukların web sayfası yaptıkları ve bunları yayınladıkları bilinmektedir. Okullarda bir çok genç insan, bilgisayar öğretmeni ile neyin ne olup olmadığını tartışabilecek düzeye gelmiştir. Bunun nedeni olarak internet kafeler gösterilebilir (Andiç, 2002).

IBS Araştırma ve Danışmanlık'ın 2000 yılında Türkiye'de internet kullanıcıları hakkında yaptığı araştırma, 1999 yılında yüksek gelir grubuna dahil kişilerin bilgisayar sahibi olduğu ve internette yararlandığını; ancak internet kafelerin yaygınlaşmasıyla birlikte internet kullanıcı kitlesinin büyüdüğü görülmüştür (Atıcı, 2003).

RTÜK (2006) tarafından yapılan bir araştırmada ilköğretim öğrencilerinin %52.8'inin evlerinde bilgisayar olmadığı, %47.2'sinin bilgisayara sahip oldukları, bilgisayara sahip olanların ise %51.5'inin internet bağlantısına sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda, internet bağlantısı olan ilköğretim öğrencilerinin oldukça az olduğu söylenebilir. Bu durum internet kafelerin halen internete erişimde sahip olduğu önemi vurgulamaktadır. Bunun önemli nedenlerinden biri olarak internet erişim fiyatlarının yüksek olması söylenebilir. Çünkü Türkiye'de internete erişim fiyatı 2 Mbit için yüz kırk altı dolar, Japonya'da 47 Mbit otuz sekiz dolar, Almanya'da 16 Mbit altmış altı dolar, Amerika Birleşik Devletleri'nde ise 2 Mbit için yirmi dolara yakın bir ücret alınmaktadır.

TÜSİAD'ın, Avrupa Birliği sürecinde Türkiye'de bilişim ve telekomünikasyon sektörü üzerine görüş ve önerilerini içeren bir rapor yayınlamıştır. 'AB Sürecinde Türkiye'de Bilişim ve Telekomünikasyon Teknolojileri Üzerine Görüş ve Öneriler' başlıklı rapora göre, Türkiye kişi başına bilgisayar sayısı ve internet kullanımında OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı) üyeleri arasında son sıralarda yer aldığı belirtilmiştir. Bunun nedeni olarak da internet erişiminin pahalılığı gösterilmiştir. Aynı raporda Türkiye'nin AB (Avrupa Birliği) üyelerine oranla en pahalı internet erişimine sahip ülke olduğu vurgulanmıştır. Türkiye'de nüfusunun sadece yüzde 7'sinin internet erişimine sahip olmasının, yüksek erişim fiyatlarından kaynaklandığı, birçok gelişmekte olan ülkelerde devlet internet erişimini destekleyerek

erişim fiyatlarını düşük kalmasını sağlarken, Türkiye’deki kullanıcılar diğer ülkelere göre daha fazla ücret ödemek zorunda oldukları belirtilmiştir (Sabancı, 2006).

Ulaştırma Bakanlığı bünyesindeki İnternet Kurulu Üyesi Akgül’de, Türkiye’nin internet yaygınlığında aday ülkeler dahil tüm Avrupa ülkelerinin gerisinde olduğunu, Türkiye’de henüz internetle tanışmayan milyonlarca insan bulunduğunu ifade etmiştir. Bunun nedeni olarak Türkiye’de alım gücüne oranla abonelik ücretlerinin yüksek olduğunu, ADSL ücretlerinin düşürülmesi halinde internet abone sayısının da artacağını vurgulamıştır (Akgül, 2006).

İnternete erişim fiyatlarının Türkiye’de bu kadar yüksek olması nedeniyle, internet erişiminin önemli ölçüde internet kafeler aracılığıyla gerçekleştirildiği söylenebilir. (Karadağ, Yılmaz ve Aktay, 2007).

İnternet Kafeler Türkiye’nin en yoksul semtlerinden köylerine kadar internetin bireylere ulaştırıldığı mekanlardır.

2.6.5. İnternet Kafelerle İlgili Karşılaşılan Sorunlar

Bundan on iki yıl önce İstanbul’da kurulan ilk “internet kafe” ile birlikte Türkiye yeni bir meslekle tanışmıştır. İlk zamanlar medyanın desteği ile internet yeni bir çağın başlangıcı gibi lanse edilmekteydi ve güzel tanıtımlar yapılarak aileler çocuklarını kendi elleri ile bu kafelere getirmekteydi. Oysa ki, 1999 yılının ortalarında bir anda internet ve internet kafeler ulusal medyada zararlı yerler olarak haber olmaya başlamıştır (Andiç, 2006).

Kuruluşlarından bugüne kadar bir çok değişime sahne olan internet kafe sektörü, kötü niyetli işletmeciler ve bilinçsiz kullanıcıların etkisiyle; kafelerin yıllarca ruhsatsız çalışması ve denetim yapılmaması gibi etkenlerle ayrıca internetle ilgili herhangi bir yasanın olmayışı nedeniyle büyük bir imaj sorunu yaşamaya başlamıştır. Yasadışı yayınlar, bandrolsüz cd satışları, kopya cdler derken önüne geçilemez bir başıboşluk ortamı oluşmuştur. Özellikle son bir yıl içerisinde, internet kafeler bir çok olumsuz habere konu olmuştur (Andiç, 2002).

NTVMSNBC’de yayımlanan haberde (18.03.2006a) internet kafelerde denetimsizlik tehlikesine dikkat çekilmiştir. Haberde Türkiye’de hızla yayılan internet kafelerin işsizlerle okul kıran öğrencilerin mekanı olduğu, sayıları yirmi dört bine ulaşan bu “yeni kahvehanelerde”, porno siteleri ve şiddet içerikli oyunlar konusunda hiç denetimin olmadığı, bu konuda uzmanların, ebeveynlerin ve öğretmenlerin bilgisayar ve internet kullanımı konusunda eğitilmesi yönünde uyardıkları söylenmiştir. Aynı haberde bilgiye erişimin mucizevi aracı internetin öteki yüzünde çocuklar için büyük tehlikelerin olduğu, “çocukların güvenli bilgisayar ve internet kullanımı” sorununu, İstanbul’da ele alan uzmanlar tarafından, denetlenemeyen içeriğe kolayca ulaşılabilen internet kafelerin özellikle genç kullanıcılar için bir tehdit oluşturabileceğine dikkat çekilmiştir. Haberde ayrıca Mimar Sinan Üniversitesi Sosyoloji Bölümü’nde görevli Gümüşoğlu, her yaşta insanın girebildiği bu mekanlar, çocukları şiddet içerikli pek çok oyunun aktörü haline getirdiğini belirtmiştir.

“İnternet kafelerde oyun vahşeti” başlıklı bir diğer habere göre Türkiye’de oldukça çok sayıda internet kafe olduğu ve internet kafeye gidenlerin %75’ini lise ve ilköğretim öğrencilerinin oluşturduğu ve bu öğrencilerin çoğunun on üç- on yedi yaş grubunda bulunduğu söylenmiştir. İnternet kafelerde oynanan oyunların aslında yasak olduğu çünkü bu oyunların ortak özelliğinin şiddet öğeleri içerdiği, öğrencilerin en çok tercih ettikleri oyunların Counter-Strike (Puan kazanmak için insan avlamayı, kamayı düşmanın göğsüne isabet ettirip şah damarını patlatmayı gerektiren oyun), mafya (adam öldürme, araba çalma, soygun, işkence yaparak öldürmek gibi bölümlerin olduğu, oyuncunun istediği karakteri seçip oyunda puan toplamak için adam öldürdüğü, araba çaldığı, soygun yaptığı bir diğer deyişle kim kimi öldürürse, kellesini koparırsa, daha fazla kan dökerse onun daha fazla puan topladığı oyun) gibi oyunlar olduğu belirtilmiştir. Aşağıda, bu oyunlara ilişkin bazı öğrenci görüşleri bulunmaktadır.

- N.S. 15 yaşında, lise 1 öğrencisi. Oynadığı oyun Counter-Strike. Oyundan büyük zevk aldığını söylüyor: *"Kelle koparırken, adam öldürürken inanılmaz rahatlıyorum. Bu oyun beni kendime getiriyor. Acımasız gangsterler gibi en inanılmaz cinayetleri gerçekleştiriyoruz oyunda. Ekranı kan sıçradığını görünce inanılmaz rahatlıyorum."*

- M.S. 17 yaşında, lise 2 öğrencisi. Oynadığı oyun Punisher 3 ve Costantine 2. Bu iki oyun da aşırı şiddet sahneleriyle bilinen oyunlar. M.S. anlatıyor: *"Oyunda en*

sevdiğim sahne şu: İki demir var, düşmanı yakalıyorum kafasını demirlerin arasına sıkıştırıp, kellelerini patlatıyorum. Bu sahne beni inanılmaz rahatlatıyor. Bu oyunlara bayılıyorum. Oynadığım zaman çok rahatlıyorum. Kelle kopartmak bana zevk veriyor."

- E.D. 9 yaşında, 3. sınıf öğrencisi. Counter-Strike oynuyor. Oynamanın kendisine zevk verdiğini söyleyen B.C: *"Adam öldürdükçe puan alıyorum. Çoğu arkadaşımı yeniyorum. Bazen dört- beş saat internet kafede oluyorum. Evde babam bu oyunları oynamama izin vermediği için buraya geliyorum. Çoğu arkadaşım da benim durumumda. Aldığım harçlığın neredeyse tamamını internet kafeye veriyorum."* (legese sitesi, 2007)

Çağlayan (2001) "Enformasyon Toplumu: İnternet Kafelerin ve Kahvehanelerin Karşılaştırmalı Araştırması" adlı çalışmasında sayısal verilere bakıldığında internet kafelerde en çok görülenin oyun ve chat olduğu ortaya çıkmaktadır. İnternet kafelerde oynanan oyunların çoğunluğu ağ üzerinden oynanmaktadır. Bu ağ üzerinden oynanan oyunların genel karakteri silahlı oyun olmalarıdır. Yapılan araştırmada oyun oynanan her internet kafede bulunan mutlaka bulunan iki oyun Half Life ve Counter Strike'dir. Bu oyunların ortak özellikleri bir parkurda silahlı mücadeleye dayalı olmasıdır. Oyun müdavimlerinin büyük çoğunluğu her gün ve çok uzun saatler bu oyunlardan oynamaktadır. Araştırmacı yaptığı uygulamalar esnasında oyun oynarken sekizinci saatin içinde olan ve yerinden hiç kalkmamış birisiyle karşılaştığını, çoğunluğunu gençlerin oluşturduğu bu oyun tutkunu grubun, böylesine içeren şiddet oyunlarını uzun saatler boyunca oynanmasının kaygı verici olduğunu vurgulamıştır.

Öztürk'e göre (2003); "İnternet kafeler, evinde bilgisayarı olmayan çocuklar için çıkış noktası olarak ortaya çıkmıştır. Daha sonra bilgisayar oyun teknolojisinin inanılmaz gelişmesi ve çocukların ortak oyun oynama istekleri ve talepleriyle, evinde bilgisayarı olan çocuklarda oyun oynama adına internet kafelere gitmeye başladılar. Bu oyunların çoğu da şiddeti içermektedir."

'Sohbet ve oyun başında geçen saatler' başlıklı benzer bir haberde çocukların Counter-Strike, Quake, Ultimate Online gibi şiddet içeren oyunları dünyanın her yerinden takım arkadaşları ya da rakipler bularak oynadıkları belirtilmiştir (Çakır,2003).

Türkiye Büyük Millet Meclisi Şiddeti Araştırma Komisyonu, gençler arasında artan şiddet olaylarının boyutunu öğrenmek için Ankara, Tunceli, Trabzon, Antalya, Diyarbakır, İzmir, Mersin, Konya Gaziantep ve Kayseri’de incelemelerde bulunmuştur. Komisyon üyelerinin İstanbul’da yaptıkları incelemelerde ise, şiddet olaylarının neredeyse herkesi etkilediği sonucuna ulaşmıştır. Komisyonun inceleme sırasında karşılaştıkları tablo komisyon üyelerini şaşırtmıştır. Komisyon üyeleri tesadüfen uğradıkları bir internet kafede işletmenin hiçbir yetkilisini bulamamış ve içerideki 25-30 kadar müşterinin hepsinin de ilköğretim öğrencisi olduğunu tespit etmiştir. Üzerlerinde okul uniformaları bulunan öğrencilerin, okulu “astıkları” belirtilmiştir. Öğrencilerin burada cinsel içerikli ve yasaklı sitelere girdiğini tespit eden milletvekilleri, yaptıkları incelemede internet kafenin açma ve işletme ruhsatı bulunmadığı, ancak kafenin uzun süredir faaliyet gösterdiğini de tespit etmiştir. Komisyon üyeleri uğradıkları bir başka internet kafede ise, bir öğrenci velisinin feryadı ile karşılaşmıştır. Bir bayan öğrenci velisi, işi gereği sık sık internet kafelere uğradığını ve internet kafelerde birçok kez uyuşturucu satışı yapılmasına da şahit olduğunu belirtmiştir (Güngör, 2007).

30 Mart 2007 tarihli bir haberde Beyşehir İlçe Kütüphane Müdürü Yeşilyurt, Türkiye’de internet kafelerin yaygınlaşması ile birlikte kütüphanelere olan ilginin de giderek azaldığını, ilçe halkının kitap okuma alışkanlığının giderek azaldığı söylemiştir. Yeşilyurt, 43. Kütüphaneler Haftası nedeniyle yaptığı açıklamada, ilçede kütüphaneden yararlanan kesimin %80’ini öğrencilerin oluşturduğunu belirterek, “Beyşehir halkının kitap okuma alışkanlığı çok fazla yaygın değil. Ancak, kütüphaneden istifade eden öğrenci sayısında da geçen yıla göre belirgin bir azalma yaşıyoruz” diyerek düşüncelerini belirtmiştir (Yeşilyurt, 2007).

“İnternet kafeler yasaklandı devamsızlık azaldı” başlıklı haberde Balıkesir valiliğince yapılan bir uygulamaya ve sonucuna yer verilmiştir:

“Okulların açık olduğu günlerde on üç- on sekiz yaş arası öğrencilerin 08.00 ile 19.00 saatleri arasında internet kafelere girişinin yasaklanması, okula yapılan devamsızlıkları azaldığı görülmüştür.

Balıkesir il merkezindeki otuz altı ilköğretim okulu ve yirmi altı liseyle merkez ilçeye bağlı köylerde yapılan araştırmada, bazı liselerde devam oranının %70-80, iki ilköğretim okulunda da %100 arttığı görülmektedir. İnternet kafe bulunmayan köylerde devamsızlıklarda değişiklik olmazken bulunan köylerde de devamsızlıklar gözle görülür

oranda düşmüştür. Balıkesir İl Milli Eğitim Müdürü Binay, amaçlarının öğrencilerin okula devam etmesini sağlamak olduğunu belirtmiştir.

Balıkesir Valiliği, 28 Kasım 2006'da yayınladığı bir kararnameyle il sınırları dahilinde faaliyet gösteren internet kafe ve oyun salonlarına ilk ve ortaöğretim öğrencilerinden on iki yaş ve altındakilerin yanında veli veya vasisi olmadan, on üç- on sekiz yaş arasındakilerin de okulların açık olduğu günlerde 08.00 ile 19.00 saatleri arasında alınmasını yasaklanmıştır.

Kararın ardından Balıkesir Milli Eğitim Şube Müdürü Canbulat imzasıyla 27 Şubat 2007'de il merkezindeki ilköğretim okulları ve liselere bir yazı gönderilmiştir.

Yazıda, valiliğin kararı sonrası okullarda öğrencilerin devamsızlıklarında azalma olup olmadığı, devamsız öğrenci sayısındaki azalmanın hangi oranında gerçekleştiği araştırılmıştır. Okullardan gönderilen cevabı yazılarda, devamsızlıklarda büyük oranda azalma olduğu belirtilmiştir. İlköğretim okulları dikkate alındığında internet kafe bulunan Atköy, Çiçekpınar ve Ayşebacı köylerinde %100, Ovaköy'de %70, Yakupköy'de %10 devamsızlık yaşandığı rapor edilmiştir. İnternet kafe bulunmayan köylerde öğrencilerin okula devamında bir değişiklik olmadığı görülmüştür. İl merkezindeki okullarda çarşıda bulunan Ali Şuuri ve Gazi ilköğretim okulları ile Plevne Mahallesi'ndeki General Kemal Balıkesir İlköğretim Okulu'nda devamsızlık %100 azalmıştır. Şehirdışındaki özel ilköğretim okulları ile kenar mahallelerdeki okullarda ise bir değişiklik görülmemiştir. Okul müdürleri, buna sebep olarak öğrencilerin ders sonrasında ve öğle tatilinde gidebilecekleri kafe bulunmamasını göstermiştir.

Balıkesir İl Milli Eğitim Müdürü Binay da yasağın ardından devamsızlıkların azaldığını gördüklerini belirterek, öğrenci disiplini sağlama konusunda da olumlu sonuçlar alındığını belirtmiştir. Okulların güvenliği ve disiplini adına bunun önemli olduğunu dile getiren Binay, uygulamayla internet kafe işletmecilerinin haklarının ihlal edilmediğini vurgulanmıştır.

Velilerin de uygulamayı olumlu bulduğunu ve bunun öğrencileri kontrol altına aldığını anlatan Binay, öğrencilerin bilmedikleri yerlere yalnız başlarına gitmediğini belirtmiştir. (Cihan Haber Ajansı, 02.04.2007)

Erzurum'da okuldan kaçarak internet kafelere giden öğrencileri okula geri çekmek için kurumda internet kafe kurulmuştur. Büyük ilgi gören internet kafelerden vazgeçemeyen öğrenciler 'okulu kırmaya başlayınca', eğitimciler çareyi internet kafeleri okula taşımakta bulmuştur. Erzurum Atatürk Endüstri Meslek Lisesi Okul

Müdürü Umudum, okuldan kaçarak internet kafelerde zamanını geçiren öğrencilerinin sınıfta kalma tehlikesi ile karşı karşıya kaldıklarını görünce, okul bünyesinde internet kafe kurmuştur. Öğrenciler artık ders dışındaki zamanlarının büyük bölümünü okul bünyesindeki bilgisayar salonunda geçirmektedir. Umudum, okulda internet kafe kurulduktan sonra öğrencilerin artık okuldan kaçmadığını, ders saatleri dışında kafenin tıklım tıklım olduğunu, dersi boş olan öğrencilerin de bilgisayar başında istedikleri gibi vakit geçirdiklerini söylemiştir (Taşkın ve Aydın, 2004).

Bir başka habere göre; ‘Suçlu üretim merkezi’ne dönüşmekle suçlanan internet kafelerin, velilerin de tepkisini çektiğini, ders çalışmak yerine internet kafelere giderek bilgisayar başında zaman geçiren ilköğretim çağındaki öğrencilerin sayısının giderek arttığı ifade edilmiştir. Haberin devamında kafelerin şiddet ve müstehcenliğe karşı filtre uygulamadıkları bu yüzdende çocukların psikolojisinin olumsuz etkilendiği söylenmiştir. Ayrıca anne-babaların yanı sıra öğretmenlerin de valiliklere müracaat ederek söz konusu işletmelerin kapatılmasını istedikleri belirtilmiştir (Sakin, 2006).

Çalıştay’ın raporunda (2002) internet kafelerin semten semte göre farklılaşabildiği belirtilmiştir. Odak tartışmalarına katılan bir öğrenci, “Çankaya’da oturuyorsanız internet kafeye giderken kız erkek ayrımı yapılmayabilir ancak Demet’te oturuyorsanız bu söz konusu olamaz” diye düşüncelerini belirtmiştir. Bir başka öğrenci de internet kafeler erkek ortamı olduğu için internet kafeye gitmediğini söylemiştir. Bir diğer örnekte kız olduğu için ailesinin internet kafeye gitmesine izin vermediği öğrenci, kardeşinin erkek olduğunu ve bu yüzden kimsenin onun internet kafeye gitmesine tepki vermediğini ancak kendisi için tam tersi bir durum yaşandığından söz etmiştir. Aynı raporda bazı öğrencilerinde evlerinde internet olduğu halde internet kafeye gittiklerini ve bu mekanları tercih etme sebebi olarak da ağ üzerinden oynanan oyunlar olduğu belirtilmiştir.

İnternet kafelerle ilgili en büyük sorunlardan biri olarak gösterilen çocuk pornosudur.

Ülkemizde ekonomik nedenlerden dolayı internet erişimleri daha çok internet kafelerden gerçekleşmektedir. İnternet kafe kullanıcılarının büyük bir çoğunluğunu ise çocuklar oluşturmaktadır. İnternetin çoğunlukla pornografi ve çocuk pornosu yayın

aracı haline gelmesi ve kafelerde bu yayınları engelleyecek bir filtre programının bulunmaması nedeniyle çocuklar, birkaç tıklamayla uygunsuz sitelere erişmekte veya değişik sitelerdeki chat odalarında çocuk pornosu ile uğraşan kişilerle doğrudan irtibata geçebilmektedir (Uzanay ve Koçak, 2005).

Sekiz aylık operasyonla ortaya çıkarılan çocuk pornosu çetesi, beş bine yakın çocuğa ulaşmıştır. Operasyonu yapan üst düzey bir emniyet yetkilisinin verdiği bilgiye göre, Ankara, İstanbul, İzmir, Hatay, Antalya, Burdur, Bilecik ve Eskişehir'in yer aldığı on ilde beş bine yakın çocuk, çetenin tuzağına düşmüştür. Çete, tuvaletlere kamera yerleştirme, ilaç ve cinsel etki artırıcı ilaç verme gibi çeşitli yöntemlerin yanında internet kafelerin kullanılmasıyla çocukları tuzağa düşürmüştür (Yurtsever, 2006).

Mersin Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı Ahlak Masası ekiplerinin, çocuk pornografisine yönelik sürdürdüğü çalışmalar kapsamında, Çankaya Mahallesi Soğuksu Caddesi'nde bulunan bir internet kafeye baskın yapılmıştır. İnternet kafedeki bilgisayarlarda yapılan incelemelerde, tüm bilgisayarlardan görülebilecek şekilde oluşturulmuş klasörler içinde on beş yaş altı çocukların bulunduğu pornografik film ve fotoğraflara rastlanmıştır. Kafede beş yüze yakın porno cd de ele geçirilmiştir (İnsan, 2007).

Bir benzer haberde ani baskınlarla yasak olduğu halde on iki yaşın altındaki çocukların internet kullanımına izin veren işletmelere de kilit vurulduğu, ahlak dışı sitelere girenlerin ve buradaki görüntüleri bilgisayarına indirenlerin mercek altına alındığı, çocuk istismarı yapılan otuz internet sitesinin sahibi tutuklandığı belirtilmiştir (Yıldiral, 2006).

Küçük çocuklara yönelik istismarlarla ilgili haberlerin çıkması üzerine Başbakan Erdoğan internet kafelere “ayağınızı denk alın” uyarısı yapmıştır. İnternet Kafelere yönelik yaptırımlar uygulanacağını sözlerine eklemiştir. Başbakanın uyarısının ardından internet kafelere yönelik denetimler sıklaştırılmış, ani baskınlar yapan polis ve belediye ekipleri, müstehcen yayınları engellemeyen iki bin kafeyi mühürlemiştir (Yıldiral, 2006).

.İnternet kafelerle ilgili çıkan haberler üzerine internet kafeler teker teker kapatılmaya başlamıştır. İnternet kafelerin büyük bir hızla kapatılması üzerine İnternet Evleri Genel Başkanı Andiç (2006); çağın mesleği olan internet kafe işletmeciliğinin ve internet kafelerin günah keçisine dönüştürüldüğünü, son dönemde medya da yoğun olarak yer alan haberlerin internet kafeleri bölücülük faaliyetlerinin yürütüldüğü üs, on sekiz yaş altı gençlerin bile yasak olan bazı kumar ve bahis oyunlarını oynadığı, pornografik sitelerin on sekiz yaş altındaki çocuk ve gençlere açık olduğu, silahlı kişilerin rahatça girip çıkabildiği; kalabalık insan topluluğundan, müzik yayınından ve zaman zaman da bu mekânlarda gerçekleşen sözlü ve fiziksel kavgaların cereyan ettiği; suç örgütleri tarafından haberleşme ve mesajlaşma adresi olarak kullanılan ve şiddet olaylarının merkezi olarak düşünülen mekanlar olarak gösterdiğini belirtmiştir. Bunların çok büyük abartmalar olduğunu ve internet kafeleri karalamaya yönelik haberler olduğunu ifade etmiştir. Bu iddalara karşılık olarak Andiç *“İnternet kafelerde on sekiz yaş altındaki genç ve çocuklar nasıl kumar oynayabilmeleri için kredi kartına ihtiyaç vardır ve bu ancak yetişkinlerin kullanabileceği türde sitelerdir. Ayrıca sanal kumarı oynatan sitelerle ilgili düzenlemelerin de devletin denetimine muhatap olması gerekir. Bundan başka internet kafe sahipleri hali hazırda yasalara göre de güvenlik soruşturmasından geçirilmektedir. Pornografi bütün dünyada önü alınamayan bir suç türüdür. Bu gayri ahlaki suça karışanlar her yaşta ve meslekten olabilir Bu suçları sadece internet kafe işletmecilerine yüklemek haksızlık olur. Yüz kızartıcı suç işleyenler ve sabıkalı olanlar internet kafe açamamakta ve ruhsat alamamaktadır”* yorumunda bulunmuştur. Andiç konuşmasının devamında internet kafeler ve işletmeciliğiyle ilgili birçok olumsuzluğun olduğunu ancak bu işten ekmek yiyen namuslu işletmecilerin de olduğunun göz önünde bulundurulması gerektiğini belirtmiştir.

Sabah Gazetesi'nin Temiz İnternet Konferansı'nda sektörün tüm taraflarını buluşturdu. “Temiz İnternet Nasıl Bir Kampanya?” başlıklı panelde söz alan Ankara Emniyet Müdürü Yılmaz, bazı ticari kaygıların çocukları olumsuz etkilediğine dikkat çekerek internet kafelerin daha sık denetlenmesi gerektiğini söylemiştir. İnternet kafe temsilcileri ise, “Bilgisayarın ne olduğunu bilmeyen kişiler internet kafe denetlemeye geliyor. Pavyon basar gibi denetim yapılıyor” diye şikâyette bulunmuşlardır. Sabah Gazetesi Ankara Temsilcisi Aydıntaşbaş'ın moderatörlüğünü yaptığı panelin konuşmacıları da, birkaç küçük düzenlemeyle internet kafelerin eğitim merkezlerine dönüşebileceğini vurgulamıştır. Denizli İnternet Evleri Derneği Başkanı Savru “Vücut

sağlığımız bozuldu” diyerek şöyle konuştu: “Adımız hep uyuşturucu taciri, pornocu, çocuk istismarcıları olarak anılıyor. Hedef olarak gösterilmekten bıktık. Oysaki bizler yeri geliyor çocuklara dadılık, ağabeylik, öğretmenlik yapıyoruz”. Denetimlerin işin ehli olmayan kişiler tarafından yapıldığını ifade etmiştir (Karaaslan, 2007).

Gaziantep İnternet Kafeciler Derneği Başkanı Erol son zamanlarda internet kafeciler üzerinde yürütülen haksız baskı ve eleştiri yüzünden büyük üzüntü içinde olduklarını belirtmiştir. Ayrıca yetkililere artık duyun sesimizi diye sitemde bulunmuştur. Erol; Türkiye’de sayısı yirmi bine yaklaşan internet kafe işletmecisinin, çocuk pornosuna adlarının karışmasından, Hrant Dink olayındaki katilin internet kafelere girmiş olmasından ve son olarak da bahis sitesine girerek intihar eden gencin ölümünden sorumlu tutulmalarından ve günah keçisi ilan edildiklerini belirtmiştir (Erol, 2007).

Turk.internet.com’da verilen bir haberde internet kafeleri kötülenin yeni bir moda akımı olduğu vurgulanmıştır. Bunun nedeni olarak da internetin getirdiği olanaklardan hoşlanmadığı için bir kenarda kusur bulmaya çalışan veya yeni popüler bir konu olduğu için “Ya bismillah” deyip gazetelerde gözükmek için fikir beyan eden bireyler olarak gösterilmiştir. Aynı haberde her internet kafenin iyi olmadığı ancak bir çok internet kafe işletmecisinin de bu durumdan rahatsızlık duyduğu belirtilmiş ve internet kafe işletmecilerinin görüşleri alınmıştır (Nebil, 2006).

İnternet Watch Foundation’ın (IWF- İnternet İzleme Vakfı) verileri de, Türkiye’nin bir “çocuk pornografisi cenneti” olduğu tezini yalanlamaktadır. IWF’ye göre çocuk pornosu görüntülerinin %51’i ABD’ye aittir. Bunu sırasıyla %14,9’la Rusya, %11,7’yle Japonya, %8,8’le İspanya, %3,6’yla Tayland ve %2,3 ile Güney Kore izlemektedir. Diğer ülkelerin çocuk pornografisindeki payı ise %7,7. Yani Türkiye onlarca ülkenin bulunduğu bu %7,7’lik dilimde yok denebilecek ölçüde bir paya sahiptir (Tanrıkulu, 2007).

İnternet Watch Foundation’ın (IWF-İnternet İzleme Vakfı) verileri, Emniyet Genel Müdürlüğü, Basın Sözcüsü İsmail Çalışkan tarafından doğrulanmıştır. Emniyet’ten edinilen bilgilere göre, operasyonlarda ele geçirilen çocuk pornosu görüntülerinin çoğu ABD ve Uzak Doğu ülkelerine ait olduğu tespit edilmiştir. Türkiye

açısından başka önemli bir nokta da çocuk pornosu üretiminde ortaya çıkmaktadır. Türkiye’de çocuk pornosu üretimi yabancı ülkelere oranla yok denilecek kadar azdır (Nokta Dergisi, 2007).

Taşpınar ve Gümüş (2005) İnternet Kafelerin Güvenlik Bağlamında Değerlendirilmesi başlıklı makalelerinde İnternet Kafelerde karşılaşılan sorunları; Yaş ve Ruhsat Sorunu, Yasal Düzenleme Sorunu, İnternet Kafelerin Algılanması Sorunu, İnternet Kafelerin Kötü Amaçlı Kullanılması ve Denetleme Sorunu olarak gruplamışlardır. Yaş ve ruhsat sorununda; internet kafelere girme yaşıyla ilgili çeşitli sorunlarla karşılaşıldığı, internet kafelerde genelde yaş sınırlamasına uyulmadığı ve çocukların veli izin belgelerinin olup olmadığının kontrol edilmediğini belirtmişlerdir. Ayrıca internet kafe işletmecilerinin ruhsat alırken zorluklarla karşılaştıklarına değinilmiştir. Yasal düzenleme sorunuyla ilgili olarak, bilişim ve teknolojik gelişmelerin çok hızlı geliştiği bu nedenle ihtiyaçlara karşılık verecek kanunların bu hazırlanamadığı vurgulanırken bu kanunlar hazırlanırken üniversitelerin, uzmanların, sivil toplum kuruluşlarının ve internet kafe işletmecilerinin fikirlerinin alınmasının yararlı olabileceği vurgulanmıştır. Bir diğer sorun olan internet kafelerin algılanma sorunu olarak internet kafelerin bilgiye erişim ve araştırma merkezi olarak değil birer zaman geçirme ve eğlenme mekanı olarak algılandığı ve buradaki en büyük sorunun internet kafelerdeki bu artışın olduğu belirtilmiştir. Son olarak İnternet kafelerin kötü amaçlı kullanımı ve denetleme sorunu olarak internet aracılığıyla işlenen suçlar gösterilmiştir. Örnek olarak siber terörizm verilmiştir. Bu tip olaylar olsa bile bunu denetlemenin şu an için mümkün olmadığı dile getirilmiştir.

2.6.6. İnternet Kafelerde Yasal Düzenlemeler

İnternet Kafelerle ilgili yönetmelik ve yasal düzenlemeler aşağıda verilmiştir (Sakarya Emniyet Müdürlüğü, 2007) :

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Emniyet Genel Müdürlüğü

Bilgisayar ve internet kullanımına paralel olarak ülkemiz iktisadi ve sosyal yapısına yeni bir sektör olarak giren ve sayıları hızla artan internet kafelerin açılması, denetlenmesi, küçük yaştaki çocukların buralara girip giremeyeceği gibi konularda, Bakanlığımıza intikal eden yazılı ve şifahi taleplerden uygulamada ciddi tereddütler olduğu ve bu tereddütlerin giderilmesi, uygulamada yeknesaklığın sağlanması için aşağıdaki açıklamaların yapılması zorunlu görülmüştür. Buna göre;

1-Daha önce 02/12/1998 tarih ve 233 sayılı genelgemizle Belediyelerden aldıkları ruhsatla faaliyette bulunabilecekleri bildirilen internet kafeler, 30/12/1999 tarih ve 23922 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 99/13681 karar sayılı “Açılması İzne Bağlı Yerlere Uygulanacak İşlemler Hakkında Yönetmelik”le, açılması Mahallin En Büyük Mülki Amirin iznine tabi yerler kapsamına alınmıştır. Bu yerlerle ilgili olarak yapılacak uygulamada;

a) Müşterilere, içerisinde bulunan internet bağlantılı bilgisayarlar sayesinde uluslararası bilgi iletişim ağına erişim imkanı sağlayan ancak, içerideki bilgisayarlarla oyun oynanmasına müsaade edilmeyen internet kafelerin açılmasına izin verilirken bunlarda eğitim-öğretim kurumlarına 200 metre uzaklıkta bulunma zorunluluğu aranmayacaktır. Bu yerlerde internet bağlantılı bilgisayarlar dışında hiçbir şekilde 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu’nun Ek 8 inci maddesinde belirtilen elektronik veya mekanik oyun alet ve makineleri bulundurulmayacak, ayrıca bilgisayarlarla oyun oynatılmasına da müsaade edilmeyecektir.

b) İnternet bağlantılı bilgisayarların yanı sıra 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu’nun Ek 8 inci maddesinde belirtilen nitelikte elektronik veya mekanik oyun alet ve makinaları (atari, okey ve benzeri) bulundurulmak veya bilgisayarlarda oyun oynatılmak suretiyle, Yönetmeliğin 4’üncü maddesinde tanımı yapılan, oyun ve eğlence amacına yönelik “oyun yeri” gibi işletilmek istenen yerler için 200 metre uzaklık şartı aranacak, bu yerlerin izin belgelerinde oyun yeri niteliğinde olduğu belirtilecek ve 18 yaşından küçüklerin girmesine müsaade edilmeyecek, izinsiz olarak açılan bu tür yerler

2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu'nun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasına göre kapatılacaktır.

c) Eğitim-öğretim kurumları, kütüphaneler, kamu kurumları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, dernekler, sendikalar ve benzeri kuruluşlara ait ve yalnız kendi üyeleri veya personeline açık olan yerlerde kurulan internet kafeler, Yönetmelik kapsamında mütalaa edilmeyecektir.

2- İnternet üzerinden yayın yapan web sitelerinde, aşağıda (a) ve (b) bentlerinde belirtilen yayınlara girilmemesi için, bilgisayarların bu tür yayınları yapan sitelere kapatılması yönünde gerekli önlemlerin alınması ve her türlü suç unsuru taşıyan nitelikteki sitelerin kullanılmasına izin verilmemesi hususu internet kafe işletmecilerine yazılı olarak tebliğ edilecek ayrıca, işletmeciler, işyerinde sigara içilmeyeceği ve suç unsuru taşıyan nitelikteki sitelerin kullanılmayacağını belirten ilan panolarını müşterilerin rahatlıkla görebileceği bir yere asacaklardır.

Bu tür yerlerde işlenmesi muhtemel olan ve içinde suç unsuru bulunan faaliyetler aşağıda belirtilmiş olup, denetimlerde bu hususlara dikkat edilecektir.

- a) Kumar siteleri, bahisler ve pornografik yayın içerikli sitelere erişimin sağlanması,
- b) Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünü zedeleyici ve anayasal düzeni yıkma amacına yönelik kurulan sitelere erişimin sağlanması,
- c) Lisanssız ve bandrolsüz her türlü film, bilgisayar yazılımı, bilgisayar ortamında tutulan veri ve bilgisayar oyunlarına ait cd ve benzeri ekipmanların yasa dışı olarak kopyalanması, kiralanması veya kopyalanarak satılması,
- d) İnternet vasıtasıyla diğer bilgisayarlara veya bilgisayar ağlarına kasten zarar verilmesi.

Yapılan yazılı tebligata rağmen bu tür web sitelerin kullanımına müsaade edilen veya izinsiz oyun yeri gibi işletilen internet kafeler hakkında öncelikle yazılı uyarılarda bulunulacak, yazılı uyarılara rağmen bu siteleri açık tutan internet kafeler için, 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu'nun 8 inci maddesine göre kapatma işlemi uygulanacaktır.

3- 15 yaşından küçüklerin internet kafelere alınmasına müsaade edilmeyecek, 18 yaşından küçüklerin, akşam belli bir saatten sonra (örneğin, saat 20.00'den sonra) yanında ailesi olmadan internet kafelere alınıp alınmayacağı hususu, küçüklerin korunmasına dair mevzuat hükümleri ile 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11/c veya 32/ç maddesi hükümleri esas alınarak Mülki Amirliklerce değerlendirilecek olup, bu husus da önceden işletmeciye tebliğ edilecektir.

4- İnternet kafelerin açılış kapanış saatleri; ilgili Bakanlık, kuruluş ve Valiliklere gönderilen 01/02/2000 tarih ve 00029 sayılı genelge hükümlerine göre, kolluk amirliğinin görüşü de alınarak, mahallin en büyük mülki amirinin onayı ile belediyelerce belirlenecektir. İnternet kafelerin açılış kapanış saatleri belirlenirken, yaz-kış saati uygulamaları göz önüne alınarak, kahvehane ve kıraathanelerin kapanış saatleri bunlar için üst sınır olarak kabul edilecektir.

5- Daha önce belediyenin vermiş olduğu izinle işletilen internet kafelerin işyeri ruhsatı, Yönetmelik hükümleri doğrultusunda ek bir belge istenmeden, örneği daha sonra uygulama talimatı ekinde gönderilecek olan işletme izin belgesiyle değiştirilecektir. Ancak, Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce açılmasına izin verilen ve internet kafe adıyla oyun yeri niteliğinde faaliyette bulunan yerler müktesep haklı olarak değerlendirilecek ve bunların müktesep hakları, Yönetmeliğin kazanılmış hakların sona ermesi başlıklı 37'nci maddesine göre sonuçlandırılacaktır.

2.7. İnternet Kafelerle İlgili Yapılan Araştırmalar

İnternet Kafeler ile ilgili araştırmalar incelendiğinde, internet kafeler ile ilgili yapılan çalışmaların oldukça az olduğu görülmektedir. Yapılan araştırmalarda internet kafelerin eğitim amaçlı kullanılması ve internet kafeleri kullanan bireyler genel olarak ele alınmıştır. Bire bir ilköğretim öğrencileri ve internet kafelerle ilgili yapılmış bir çalışma bulunmamaktadır. Yapılan bu araştırma da internet kafelerde ortaya çıkan sorunlar ilköğretim 2. kademe öğrencileri ve öğretmenleri ile internet kafe işletmecilerinin görüşleri alınarak ve öğrencilerin internet kafeye ilişkin tutumları belirlenerek bir bütün olarak ele alınmıştır. Bu da araştırmanın önemini ortaya koymaktadır.

2.7.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Türkiye'deki araştırma literatüründe internet kafeler ile ilgili yapılmış araştırmalardan ilki denebilecek olan araştırma 2001 yılında Çağlayan tarafından yüksek lisans tezi olarak yapılmıştır. Çağlayan “Enformasyon Toplumu: İnternet Kafelerin ve Kahvehanelerin Karşılaştırılması” adlı araştırmasında küreselleşme ile birlikte gelen değişimlerin etkilediği alanlardan biri olduğunu düşündüğü iletişime değinerek, gelenekseli temsil eden kahvehaneler ile yeniyi temsil eden internet kafeleri gözlemlemeye çalışmıştır. Araştırma bulgularına göre; eğitimin, internet kafede yapılan aktiviteler üzerinde anlamlı bir etkisi olduğu sonucuna varılmıştır. Eğitim arttıkça oyun oynama oranının düştüğü, buna karşın chat yapma oranının arttığı, bunun dışında araştırma yapma ve iş arama gibi etkin kullanım şeklinin de eğitimle bağlantılı olarak geliştiği görülmektedir. Araştırmada internet kafelerin ilk dönemlerde sadece teknolojik ihtiyaçları karşılamakta olduğu fakat mekanı ve teknolojiyi kullanma ile birlikte bu durumun geliştiği, ihtiyaçların sosyal boyutlara kaydığı gözlenmiştir. Araştırmanın diğer bir sonucuna göre, internet kafelerle birlikte arkadaşlık ilişkilerinde ve algısında değişiklik yaşanmaktadır. Teknolojinin etkisiyle toplumsal yapıda kendine bir yer bulan internet kafe ve internet olgusu, farklı arkadaşlık ilişkileri oluşturmakta, var olan arkadaşlık yapısına yeni boyutlar katmaktadır. Özellikle internet kafede gelişen yüz yüze arkadaşlık ilişkileri, reel dünyadaki klasik arkadaşlığı çağırırsa da, yaşanan ilişkinin yoğunluğunun düşük olduğu gözlenmiştir. Bunun yanında internet aracılığıyla gelişen arkadaşlık ilişkisi, yani net arkadaşlığı yoluyla mekandan bağımsız yepyeni bir anlam katmıştır. Ayrıca internet kafelerin teknoloji kullanımındaki tedirginliğin yok olması bağlamında önemli bir yeri olduğu, internet kafelerin teknolojiyi ucuza getirmesinin internet kafeleri çekici kılan etkenlerden bir tanesi olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Yıldız (2002), araştırmasında Türkiye'de vatandaşların internete erişmesinde internet kafelerin bir kamu politika aracı olarak kullanılıp kullanılmayacağı incelenmiş, bu inceleme sonucunda internet kafelerin internet erişimine yönelik özel bir sektör odaklı seçenek olarak, kamu ve sivil toplum odaklı erişim seçeneklerine göre bir çok yönden daha üstün olduğu sonucuna varılmıştır.

Gören (2003), gerçekleştirdiği araştırmasında, günümüz dünyasında bilim, bilgisayar ve iletişim alanındaki baş döndürücü gelişmelerin “sayısal eşitsizlik” denilen yeni bir kavramı doğurduğunu, sayısal eşitsizliği gidermenin bir yolunun da internet kafeleri, kamusal teknoloji merkezleri ve internet kioskların kamuya açık alanlarda kullanılmasını yaygınlaştırmak olduğunu belirtmiştir. Gören çalışmasında Türkiye’de sayısal eşitsizliğin boyutlarını ortaya koymuş; Türkiye’de Bilgi İletişim Teknolojisinin kamuya açık alanlarda kullanımının tek ve yaygın örneği olan internet kafelerin çoğunlukla bilgi iletişim teknolojisine sahip olamayanlar tarafından kullanılmakta olduğu ve bu yerlerin sayısal eşitsizliği giderme çabalarında önemli bir yer teşkil ettiği sonucuna varmıştır.

2003’te Bölükbaş tarafından yapılan “İnternet Cafeler ve İnternet Bağımlılığı Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma: Diyarbakır Örneği” başlıklı araştırmada internet kullanımının sosyal ilişkilere etkisi, internet kullanıcılarının sosyo-kültürel yapıları ve ülkemizde hemen her gün bir yenisini açılan internet kafelerin özellikleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırma tarama modelinde olup, seçilmiş internet kafelerdeki kullanıcılara anket uygulanmış internet kafe sahipleriyle görüşmeler yapılmıştır. Örneklem olarak 42 internet kafe ve bu kafelerdeki 150 kullanıcı kapsama alınmıştır. Araştırmanın bulgularına göre internet kafe kullanıcılarının bağımlılık ve sosyal izolasyon düzeylerinin; kullanma sıklığı gibi değişkenlere bağlı olarak farklılaştığı dikkat çekmektedir. Araştırma sonucunda internet kafelerin internet kullanımının en yoğun yaşandığı yerler olduğu, internet kafelerin özellikle çocuk ve gençlerin ilgisini çektiği, internet kafe kullanıcılarının daha çok on beş- yirmi beş yaş kategorisinde toplandığı ve büyük çoğunluğunun erkek olduğu saptanmıştır. Aynı araştırmada internet kafelerin, bilişim teknolojisinin hızla yaygınlaşmasına ve kullanım alanına girmesine önemli ölçüde katkı sağladığı, internet kafelerin çok daha etkin ve evrimli olarak kullanılan mekanlar haline dönüştürülmesi için bazı önlemler alınması gerektiği ama bu çözümlerin internet kafeleri kapatmak gibi yıkıcı olarak değil, yapıcı ve gelişmeye açık çözümler bulmak gerektiği sonucuna varılmıştır.

Sevindik (2003) “ İnternet Kafelere Giden Bireylerin İnternet Kafelerden Beklenti Düzeyleri, İnternet ve İnternet Kafeleri Kullanma Amaçlarının Belirlenmesi” adlı araştırmasında internet kafeye giden bireylerin internet kafelerden beklentileri, internet ve internet kafeleri kullanma amaçları araştırılmıştır. Araştırmada betimsel tarama

modeli kullanılmıştır. Araştırmanın bulguları, internet kafeyi kullanan bireylerin internet kafelerden beklentileri ve internetin kullanım amaçları seçeneklerinde belirgin bir görüş ve tutum içerisinde olmadığı, ankete verdikleri cevapların kararsızlık içerisinde olduğunu göstermiştir. Araştırma sonucunda internet kafelerin internet özelliği dışında herhangi bir beklenti olmadan kullanıldığı ve internet kullanırken amaçsızca kullanıldığı sonucuna varılmıştır. İnternet kafeye giden bireylerin, internet kafe işletmecileri, aileler ve okul yöneticileri tarafından yönlendirilmesi ayrıca internet kafelerin eğitim kurumları içerisinde yeniden yapılandırılması gerektiği önerilmiştir.

2003'te Gümüş tarafından "İnternet Kafelerin (Dijital Kütüphaneler) Denetlenmesi ve Eğitim Amaçlı Kullanımının Teşviki" adlı araştırma yapılmıştır. Bu araştırmada, internet kafelerin Digital Kütüphaneler eğitim amaçlı kullanımı ve internet kafelerin denetlenmesi çeşitli boyutlarıyla incelenmiştir. Bu bağlamda 81 ildeki internet kafe, işletmecileri, internet kafe müşterileri, emniyet müdürlüğü yetkilileri ve 5 ildeki milli eğitim okul idarecilerinin kişisel bilgilerinin yanı sıra, internet kullanımı, internet kafeler, internetin eğitim amaçlı kullanımı, internet kafelerin denetlenmesi ve bunun için denetleme formu geliştirilmesi amacıyla çeşitli konulara ilişkin maddeler üzerinde kendi görüşlerinin yanı sıra, gruplar arasında anlamlı görüş farklılığı bulunup bulunmadığı araştırılmıştır. Tüm gruplardan toplam 2748 kişiye anket uygulanmıştır. Araştırmadan elde edilen verilere göre şu sonuçla elde edilmiştir:

- Ağırlıklı olarak gençler ve öğrenciler tarafından kullanılan internet kafeler, genellikle oyun ve eğlence mekanı olarak algılanmakta ve bu şekilde kullanılmaktadır.
- İnternet kafeler, toplumun büyük kesiminin internet ihtiyaçlarını karşıladıkları mekanlardır. İnternet kafeler, bu nedenle bilgi toplumu olma yolunda özel bir misyon üstlenmişlerdir.
- İnternet kafelerin denetimi, bu mekanların topluma daha yararlı hale gelebilmeleri açısından büyük önem taşımaktadır.

2.7.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Mwesige (2003) tarafından yapılan “Uganda’daki İnternet Kafe Kullanıcılarının İncelenmesi” başlıklı çalışma Uganda’daki internet kafe kullanıcılarının profillerini dikkate alarak Afrika’daki internet kullanımının görünüşü ve problemlerini ortaya koymuştur. Bu araştırmanın sonucunda; Uganda’daki online nüfusun gittikçe artmasına rağmen, internetin henüz çoğunluğun aracı olmadığı; yoksulluk, bilgisayar ve telefon gibi gerekli altyapı sisteminin yüksek maliyeti, fahiş bağlantı ücreti gibi faktörlerin internet kullanımını şiddetli ölçüde sınırladığı; bilgisayar okuryazarlığının da yaygın internet kullanımına önemli bir engel olduğu saptanmıştır. Araştırmada gelişmiş ülkelerde internet kafeler gibi girişimlerin internet ve bilgi iletişim teknolojilerinin insanları daha çok yakınlaştırması, belki de zengin ve fakir ülkeler arasındaki dijital bölünmeyi bitirmeye katkısı olmasının olumlu bir gelişme olarak nitelendirilebileceği belirtilmiştir.

Oyeyinka ve Adeya (2003) ise “Afrika’da İnternet: Kenya’dan Nijerya’ya Deneysel Araştırma” başlıklı bir çalışma yapmışlardır. Çalışma Afrika’da internetin kullanımıyla ilgili kısıtlamaları araştırmaktadır. Araştırma Kenya ve Nijerya’da toplam 10 üniversitede 200 akademik personelin görüşleri alınarak yapılmıştır. Çalışma sonucunda; son kullanıcıların internete erişim maliyeti ve bilgisayar sahibi olma zorunluluğunun akademisyenleri internet araştırmaları için sanal kafelere (internet) ve diğer halka açık yerlere gitmeye zorladığı ortaya çıkmıştır. Akademik personellerin, üniversitenin içinde internete nereden erişildiğini araştıran araştırmada Nijerya’da, %35,7’si internet kafelerden erişirken, %30,4’ü kurum erişim noktalarından, %23,4’ü onların ofislerinden, %10,5’i evden ve %8,2’si arkadaşlarından internete erişmektedir. Kenya içinde benzer sonuçlar ortaya çıkmıştır. Kenya’da %30,6’sı internet kafeden, %38,9 ofislerinden internete erişmektedir.

2006 yılında Omotayo tarafından yapılan “Bir Afrika Üniversitesindeki Öğrencilerinin İnternet Erişiminin ve Kullanımının Araştırılması” adlı çalışması, Nijeryadaki Obafemi Awolowo Üniversitesinde kolay ulaşılabilir örneklem yoluyla 1000 anket dağıtılmış 664 geçerli anket dönmüştür. Araştırma sonucu, internet kullanımının yüksek düzeyde olduğunu göstermiştir. Ayrıca öğrencilerin erişim noktasının, internet kafeler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Üniversite kütüphanesinde

internet bağlantısı olmasına rağmen, henüz öğrencilere bağlantı sağlayamamaktadır. Anketi yanıtlayanlar bağlantı ücretini yiyecek, kitap için olan cep harçlıklarından ve arkadaşlarının desteğiyle ödediğini belirtmiştir. Öğrencilerin internet kullanımı, kütüphane kullanımını etkilememiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin internet kullanımında karşılaştıkları bazı problemlerin, erişim hızının düşüklüğü ve bağlantı ücreti olduğu ortaya çıkmıştır. Çalışmada, üniversitenin, öğrenciler için erişim noktalarını sağlaması gerektiği önerilmektedir.

Hong ve Huang (2004)'ın “Çin'deki İnternet Kafelerin Bilgi Toplumu Olma Yolundaki Durumu” başlıklı araştırmaları, bilgi toplumunu kurma yolunda internet kafelerin kullanımına ilişkin Çin'in yaklaşımlarını ortaya koymaktadır. Bu araştırmanın merkez teması, Çin'in bilgi toplumu olma yolunda internet kafelerin sosyo-politik rolünü, internet ve internet kafelerin ülkenin demokratikleşmesindeki etkisini ve otoritelerin bilgi toplumunu ilerletmek ve demokratikleşmeye karşı koymak arasındaki ikilemini ortaya koymaktadır. Araştırmada bununla ilgili dört konu tartışılmıştır:

- (1) İnternet kafelerin çabuk gelişmesi;
- (2) Çin'de İnternet kafelerin benzersiz sosyo-politik önemi;
- (3) Hükümetin internete ve internet kafelere ayırdığı politika
- (4) Halkla otoritelerin internet ve internet kafelerle ilgili çatışması.

Bu çalışma öncelikle, Çin'deki alan araştırmasından elde edilen hükümet dokümanlarının arşivi, araştırma sonuçları, konuyla ilgili hükümet memurları, internet kafe sahipleri, iletişim uzmanlarının görüşmeleri, internet ve internet kafe kullanıcılarını içeren verilere dayanmaktadır. Çalışma sonucunda şu bulgular elde edilmiştir:

Son birkaç yılda ülkede bilgi çağına varıldığını sembolize eden internet kafeler, Çin'in az gelişmiş bölgelerine yayılmıştır. Büyük veya küçük şehirlerin her köşesinde internet kafelerle karşılaşmaktadır. Çin'de internet kafelerinin gelişmesi, sadece ulusal bilgi teknoloji altyapısının inşasının önemli bir parçası değil, ayrıca birçok insanı eğitmesi, kişinin bilgi toplumu tipi olması için önemli bir yol olmaktadır. Bu gelişme, sosyal yapı ve özellikle yoksul ve kırsal alanlarda yaşayan insanların bilgi toplumu için gerekli davranışları edinmesinde etkili bir yaklaşım olmaktadır. İnternet kafeler, özellikle Çin'in az gelişmiş bölgelerinde internetin yoksul ve daha az eğitilmiş insanlara

yayılmasında büyük oranda katkı sağlamıştır. Bu durumun, Çin’de internet kafelerin, etkili olarak şehirliler ve kırsal alandakiler, bilgi zenginleri ve bilgi yoksullarının arasındaki bilgi farklılığını azalttığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Kesin olarak, Çin’de internet kafeler, Çin’in toplumu olması için benzersiz şekilde önemli bir yoldur. İnternet kafelerinin gelişmesi, ülkenin bilgi toplumu olma kampanyasıyla yakından ilgilidir. Çin’de daha çok insanın, bilgisayarları satın alıyor olduğu gerçeğine rağmen, internet kafeler, farklı grupların kullanıcılarını çekmeye devam etmektedir. İnternet kafeler, Çin’in bir bilgi toplumuna doğru hareket etmesinde vazgeçilmez bir rol oynamaktadır. Çin’de İnternet kafelerinin çabuk gelişmesi, siyasal, ekonomik ve sosyal açıdan oldukça önemlidir.

Çin gibi totaliter rejimin yaşandığı bir ülkede sosyal değişikliklerde bilgi teknolojisinin hissedilmesi daha çok uzun bir zamanı alabileceği düşünülmektedir. Hatta hükümet, bilginin serbestçe dolaşmasını komünist rejime bir risk olarak görmektedir. Bütün bunlara rağmen, yeni bilgi teknolojisi, ülkenin siyasal sistemine değişiklikler getirmeye başlamıştır, ülkenin demokratikleşme sürecine terfi ettirmeye başladığı söylenebilir. Ama bugüne kadar Çinli insanların hâlâ, katı kurallar altında interneti ve sınırlı ifade özgürlüğünü kullanabildiği gerçeğiyle karşılaşmak zorunda oldukları ortaya çıkmaktadır. Buna rağmen, bir çok gözlemci, internetin, demokrasiyi devam ettirmek için bir araç olduğunu tahmin ederken, Çin’de internet kafe kullanıcıları, internet üzerinden sohbet etme, kumar, oyun oynama ve eğlence isteklerinin tersine, siyasal iletişim konusunda duyarsız gözükmektedir. Aynı çalışma, Çin Hükümeti’nin bilgi teknolojisi gelişmesine ayrılan bir politikayı yerine getirdiğini göstermektedir. Diğer taraftan hükümet, bilgi sanayisinin gelişmesini desteklemektedir. Bunla birlikte katı bir şekilde, bilgi teknolojisini kontrol etmekte, özellikle ülkenin siyasal sistemi ve komünist ideolojisine bir tehdit olmaktan dizginlemesi için internet kullanımını kabul etmektedir. Çin’de internet Çinli insanlara demokrasi gibi batı fikirlerini getirmek için elinde tutulabilir bir güç olarak hissedilmektedir. Bir ölçüde internet kafeler, halkın asıl demokrasi ve konuşma özgürlüğünün tadını çıkarması için bir yer olmaya başlamıştır. Bu noktada, internet kafelerin demokratikleşmedeki etkisi bilgi toplumu olma yolundaki etkisinden daha azdır. İnternet kafe sahiplerinin eğer bütünüyle değilse bile, birçoğu için, internet kafe açma hareketi onlar için para kazanmak, geçimini sağlamak gibi ekonomik bir nedene dayanmaktadır. İnternet kafeler her şeyden ziyade serbest zaman faaliyetleri ve eğlenceler için olan yerlerdir. Böylece

sadece ve sadece hakim olan komünist parti ve hükümet, interneti ve bilgi akışını kontrol etmesi için gücünü kullanamazsa, internetin ve internet kafelerin Çin'in demokratik bir topluma doğru, dönüşümüne etkisi, bilgi toplumu kurma etkisine göre karşılaştırıldığında görece olarak önemsiz olarak görülmektedir. Çin'in bilgi toplumu olmasında internet kafelerin etkisi, ülkenin demokratikleştirilmesine olan etkisinden daha kuvvetlidir.

Lægran (2001)'de "Gençlik İçin Kırsal Alanlardaki Teknolojik Mekanlar: Petrol İstasyonları ve İnternet Kafeler" başlıklı araştırması, iki Norveç köyünde gerçekleştirilen deneysel bir çalışmadır. Bu çalışmada yerel benzin istasyonu ve internet kafeler gençlik açısından teknolojik yerler olarak temel alınmıştır. Araştırmacı, arabanın ve internetin, nasıl yorumlandığı ve gençlikte neyi simgelediği; benzin istasyonu ve internet kafelerin gençliğin arasında nasıl değer gördüğünü analiz etmiştir. Bu çalışma, gençliğin arasında teknoloji ve kimliğin iç içe geçmiş olduğunu göstermektedir. Araba, gençlik ve yaşam tarzını ifade etmek ve ait olmak için bir ulaşım aracı olmaktadır.

2.7.3. Araştırmaların Genel Olarak Değerlendirilmesi

Türkiye ve yurt dışında yapılan araştırmalar incelendiğinde; yapılan araştırmaların genel olarak, internet kafeleri internete erişim yerleri olarak ele aldığı ve bireylerin internet kafeleri kullanma amaçlarına ve bu mekanlara bağımlılık düzeylerine odaklandığı dikkati çekmektedir. İnternet kafelerin eğitim üzerindeki etkisine ilişkin yapılan araştırma sayısı ise oldukça azdır. Bu çalışma ise, içerik olarak yapılan çalışmalardan farklılaşmaktadır. Araştırmada, internet kafeye ilişkin ilköğretim II. kademe öğrencilerinin görüşleri derinlemesine incelenmiş ve öğretmen görüşleri ile internet kafe işletmecilerinin görüşleri de karşılaştırmalı biçimde yorumlanmıştır.

Bu çalışmada diğer çalışmalardan farklı olarak; öğrencilerin bilgiye ulaşmada internet kafelerden ne ölçüde yararlandığının, internet kafelerin öğrenciler üzerinde nasıl bir etkisinin olduğunun, internet kafelerin eğitim ve öğretime ne kadar katkı sağladığının ve öğrencilerin internet kafelerde karşılaştıkları sorunların belirlenmesi açısından da alana katkı getireceği, uygulayıcılara ve araştırmacılar bir açılım sağlayacağı düşünülmektedir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde; araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizine yer verilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmanın temel amacı internet kafelerde ortaya çıkan sorunlara ilişkin ilköğretim 2. kademe öğrencileri ve öğretmenleri ile internet kafe işletmecilerinin görüşlerini ortaya koymak ve öğrencilerin internet kafeye ilişkin tutumlarını belirlemektir. Bu çerçevede, araştırma ilişkisel tarama modeline göre desenlenmiştir. “İlişkisel tarama modelleri; iki veya daha fazla değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir.” (Karasar, 2005: 81)

Bu çalışmada ilişkisel tarama yöntemleri kullanılarak, İnternet Kafeler, Chat ve Arkadaşlık; İnternet Kafeler ve Ders Çalışma; İnternet Kafelere Gitme Nedeni başlıkları altında toplanan değişkenler arasındaki ilişkiler belirlenmeye çalışılmıştır. Bunların yanında öğrencilerden ve öğretmenlerden anket aracılığıyla internet kafe işletmecilerinden ise görüşme formları aracılığıyla çeşitli veriler toplanmıştır. Anket ve tutum ölçeği aracılığıyla toplanan veriler araştırmanın nicel yönünü, görüşmelerde elde edilen veriler ise araştırmanın nitel yönünü oluşturmuştur.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Araştırmanın çalışma evrenini; Gaziantep ilinde internet kafelere giden ilköğretim 2. kademe öğrencileri, Gaziantep ilinde görev yapan ilköğretim branş öğretmenleri ve internet kafe işletme sahipleri oluşturmaktadır.

Araştırmada, örneklem seçiminde maksimum çeşitlilik dikkate alınarak hem alt, hem orta, hem de üst sosyo ekonomik düzeylerden okullar seçilmiştir. Tüm veriler

araştırmacı tarafından birebir toplanacağı için, farklı düzeylerden okullar arasından ulaşım olanakları uygun olanlar seçilerek veri toplama yoluna gidilmiştir.

Araştırmanın örneklemini Gaziantep ilinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı farklı sosyo ekonomik düzeydeki 5 ilköğretim okulu 2. kademe öğrencilerinden internet kafelere giden öğrenciler (632), bu okullara 3 okul daha eklenerek 8 ilköğretim okulunda görev yapan branş öğretmenleri (95) ayrıca Gaziantep ilinde bulunan ve rasgele seçilen 16 internet kafe işletmecisidir. Tablo 3.2’de anket uygulanan grupların toplam anket sayıları görölmektedir.

Tablo 3.2 Anket Uygulanan Grupların Toplam Anket Sayıları

	İnternet Kafe Tutum Ölçeği	Öğrenci Anketi	Öğretmen Anketi	İnternet Kafe İşletmecisi Görüşme Formu
Planlanan Anket Sayısı	900	900	100	25
Dönen Anket Sayısı	632	632	95	16

Tablo 3.2’de göröldüğü gibi internet kafe tutum ölçeği ve öğrenci anketinde örnekleme 900 internet kafeye giden öğrenci oluşturmaktadır (alt sosyo ekonomik grup 6. sınıf = 100, 7. sınıf = 100, 8. sınıf = 100; orta sosyo ekonomik grup 6. sınıf = 100, 7. sınıf = 100, 8. sınıf = 100; üst sosyo ekonomik grup 6. sınıf = 100, 7. sınıf = 100, 8. sınıf = 100). İnternet kafeye giden öğrencilerden alt sosyo ekonomik ve orta sosyo ekonomik gruptan 300’er öğrenci örnekleme alınırken, üst sosyo ekonomik gruptan sadece 32 öğrenci alınmıştır. Bunun nedeni ise üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin ailelerinin gelir düzeyleri çok yüksek olduğundan her öğrencinin evinde bilgisayar ve internet bulunmaktadır. Bundan dolayı öğrencilerin büyük bir çoğunluğu internet kafelere gitmemektedir. Alt, orta ve üst sosyo ekonomik grupta bulunan öğrencilerin özelliklerinin belirlenmesinde öğrenci anket formundaki kişisel bilgiler bölümünden yararlanılmıştır.

Alt, orta ve üst sosyo ekonomik grupta bulunan öğrencilerin özellikleri aşağıdaki ölçütler açısından incelenmiştir:

1. Cinsiyet
2. Sınıf
3. Doğum Yeri
4. Aile Çalışma Durumu
5. Anne Öğrenim Durumu
6. Baba Öğrenim Durumu
7. Öğrenci Okul Başarı Durumu

3.2.1. Cinsiyet

Ankete katılan öğrencilerin cinsiyete göre dağılımı Tablo 3.2.1’de verilmiştir.

Tablo 3.2.1. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

SED	Erkek		Kız		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Alt	199	66,3	101	33,7	300	100
Orta	230	76,7	70	23,3	300	100
Üst	30	93,8	2	6,3	32	100
Toplam	459	72,6	173	27,4	632	100

Tablo 3.2.1’de görüldüğü gibi ankete katılan alt sosyo ekonomik grup öğrencilerden %66,3’ü erkek, %33,7’si kızdır. Orta sosyo ekonomik grup öğrencilerden %76,7’si erkek, %23,3’ü kızdır. Üst sosyo ekonomik grup öğrencilerden %93,8’i erkek, %6,3’ü kızdır.

Örnekleme alınan 3 öğrenci grubunda da öğrencilerin büyük bir bölümünü erkek öğrenciler oluşturmaktadır.

Tablo 3.2.1’de görüldüğü gibi ankete katılan tüm öğrencilerin % 72,6’sını erkek, % 27,4’ünü kız öğrenciler oluşturmaktadır.

Ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunu erkek öğrenciler oluşturmaktadır.

3.2.2. Sınıf

Ankete katılan öğrencilerin sınıf düzeylerine göre dağılımı Tablo 3.2.2’de verilmiştir.

Tablo 3.2.2. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Sınıf Düzeyine Göre Dağılımı

SED	6. Sınıf		7. Sınıf		8. Sınıf		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Alt	100	33,3	100	33,3	100	33,3	300	100
Orta	100	33,3	100	33,3	100	33,3	300	100
Üst	6	18,8	12	37,5	14	43,8	32	100
Toplam	206	32,6	212	33,5	214	33,9	632	100

Tablo 3.2.2 incelendiğinde ankete katılan alt ve orta sosyo ekonomik grup öğrencilerin %33,6'sı 6. sınıf, %33,6'sı 7. sınıf, %33,6'sı 8. sınıf olduğu görülmektedir. Üst ekonomik gruptan ankete katılan öğrencilerin %18,8'i 6. sınıf, % 37,5'i 7. sınıf, % 43,8'i 8. sınıf olduğu görülmektedir.

Örnekleme alınan öğrencilerden alt ve sosyo ekonomik grup eşit dağılım gösterirken, üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin farklı dağılımda olduğu görülmektedir. Bunun sebebi üst sosyo ekonomik grupta bulunan öğrencilerin evlerinde, okullarında bilgisayar ve internet bağlantısı olduğundan dolayı internet kafeye gitmeye ihtiyaç duymamaları olabilir.

Tablo 3.2.2'de görüldüğü gibi ankete katılan tüm öğrencilerin % 32,6'sı 6.sınıf, %33,5'u 7.sınıf, %33,9'u 8.sınıftır.

Örnekleme alınan öğrencilerden 6, 7 ve 8. sınıfa giden öğrenciler yaklaşık eşit dağılım göstermektedir.

3.2.3. Doğum Yeri

Ankete katılan öğrencilerin doğum yeri ile ilgili bilgileri Tablo 3.2.3'te verilmiştir.

Tablo 3.2.3. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Doğum Yerine Göre Dağılımı

SED	İl		İlçe		Köy		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Alt	179	59,7	107	35,7	14	4,7	300	100
Orta	207	69,0	82	27,3	11	3,7	300	100

Üst	29	90,6	3	9,4			32	100
Toplam	415	65,7	192	30,4	25	4	632	100

Tablo 3.2.3'te görüldüğü gibi alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %59,7'sinin doğum yeri il, %35,7'sinin doğum yeri ilçe, %4'ünün doğum yeri köydür. Orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %69'u doğum yeri ilçe, %27,3'ünün doğum yeri ilçe, %3,7'sinin doğum yeri köydür. Üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %90,6'sının doğum yeri il, %9,4'ünün doğum yeri ilçedir.

Tablo 3.2.3'te görüldüğü gibi ankete katılan öğrencilerin %65,7'sinin doğum yeri il, %30,4'ünün doğum yeri ilçe, % 4'ünün doğum yeri köydür.

Örnekleme alınan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun doğum yeri il'dir.

3.2.4. Aile Çalışma Durumu

Ankete katılan öğrencilerin anne ve babalarının çalışıp çalışmadığına dair bilgileri Tablo 3.2.4'te verilmiştir.

Tablo 3.2.4. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Aile Çalışma Durumuna Göre Dağılımı

Aile Çalışma Durumu	SED						Toplam	
	Alt		Orta		Üst		f	%
	f	%	f	%	f	%		
Yalnız babam çalışıyor	236	78,7	256	85,3	23	71,9	515	81,5
Yalnız annem çalışıyor	4	1,3	11	3,7	1	3,1	16	2,5
İkisi de çalışıyor	5	1,7	8	2,7	8	25,0	21	3,3
İkisi de işsiz	55	18,3	25	8,3			80	12,7
Toplam	300	100	300	100	32	100	632	100

Tablo 3.2.4'te görüldüğü gibi alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %78,7'sinin yalnız babası çalışmakta, %1,3'ünün yalnız annesi çalışmakta, %1,7'sinin hem annesi hem babası çalışmakta, %18,3'ünün hem annesi hem babası çalışmamaktadır. Orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %85,3'ünün yalnız babası çalışmakta, %3,7'sinin yalnız annesi çalışmakta, %2,7'sinin hem annesi hem babası çalışmakta, % 8,3'ünün hem annesi hem babası çalışmamaktadır. Üst sosyo ekonomik

gruptaki öğrencilerin %71,9'unun yalnız babası çalışmakta, %3,1'inin yalnız annesi çalışmakta, %25'inin hem annesi hem babası çalışmaktadır.

Örnekleme katılan öğrencilerin sosyo ekonomik düzeyi arttıkça ailelerinin işsizlik oranında azalma olmaktadır.

Tablo 3.2.4'te görüldüğü gibi öğrencilerin %81,5'inin yalnız babası çalışıyor, %2,5'inin yalnız annesi çalışıyor, %3,3'ünün hem annesi hem de babası çalışmaktadır. %12,7'sinin ise hem annesi hem de babası çalışmamaktadır.

Örnekleme katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun yalnız babası çalışmaktadır.

3.2.5. Anne Öğrenim Durumu

Ankete katılan öğrencilerin annelerinin öğrenim durumuna dair bilgileri Tablo 3.2.5'te verilmiştir.

Tablo 3.2.5. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Anne Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımı

Öğrenim Düzeyi	SED						Toplam	
	Alt		Orta		Üst		f	%
	f	%	f	%	f	%		
Okur yazar değil	68	22,7	28	9,3			96	15,2
Okur yazar	33	11,0	30	10,0	1	3,1	64	10,1
İlkokul	156	52,0	172	57,3	1	3,1	329	52,1
Ortaokul	31	10,3	55	18,3	5	15,6	91	14,4
Lise	11	3,7	12	4,0	17	53,1	40	6,3
Yüksekokul/ Fakülte	1	0,3	3	1,0	8	25,0	12	1,9
Toplam	300	100	300	100	32	100	632	100

Tablo 3.2.5'te görüldüğü gibi alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin annelerinin %22,7'si okur yazar değil, %11'i okur yazar, %52'si ilkokul mezunu, %10,3'ü ortaokul mezunu, %3,7'si lise mezunu, %0,3'ü üniversite mezunudur. Orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin annelerinin %9,3'ü okur yazar değil, %10'u okur yazar, %57,3'ü ilkokul mezunu, %18,3'ü ortaokul mezunu, %4'ü lise mezunu, %1'i üniversite mezunudur. Üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin annelerinin %3,1'i

okur yazar, %3,1'i ilkokul mezunu, %15,6'sı ortaokul mezunu, %53,1'i lise mezunu, %25'i üniversite mezunudur.

Alt, orta ve üst sosyo ekonomik grupta ankete katılan öğrencilerde sosyo ekonomik düzey arttıkça öğrencilerin annelerinin eğitim düzeyi yükselmektedir.

Tablo 3.2.5'te görüldüğü gibi ankete katılan öğrencilerin %15,2'sinin annesi okur yazar değil, %10,1'inin annesi okur yazar, %52,1'nin annesi ilkokul mezunu, %14,4'ünün annesi ortaokul mezunu, %6,3'ünün annesi lise mezunu, %1,9'unun annesi üniversite mezunudur.

3.2.6. Baba Öğrenim Durumu

Ankete katılan öğrencilerin babalarının öğrenim durumuna dair bilgileri Tablo 3.2.6'da verilmiştir.

Tablo 3.2.6. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Baba Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımı

Öğrenim Düzeyi	SED						Toplam	
	Alt		Orta		Üst			
	f	%	f	%	f	%	f	%
Okur yazar değil	10	3,3	2	0,7			12	1,9
Okur yazar	28	9,3	7	2,3			35	5,5
İlkokul	132	44,0	106	35,3			241	38,1
Ortaokul	69	23,0	109	36,3	3	9,4	178	28,2
Lise	54	18,0	70	23,3	11	34,4	135	21,4
Yüksekokul/ Fakülte	7	2,3	6	2,0	18	56,3	31	4,9
Toplam	300	100	300	100	32	100	632	100

Tablo 3.2.6'da görüldüğü gibi alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %3,3'ünün babası okur yazar değil, %9,3'ünün babası okur yazar, %44'ünün babası ilkokul mezunu, %23'ünün babası ortaokul mezunu %18'inin babası lise mezunu, %2,3'ünün babası üniversite mezunudur. Orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %0,7'sinin babası okur yazar değil, %2,3'ünün babası okur yazar, %35,3'ünün babası ilkokul mezunu, %36,3'ünün babası ortaokul mezunu , %23,3'ünün babası lise mezunu,

%2'sinin babası üniversite mezunudur. Üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %9,4'ünün babası ortaokul mezunu, %34,4'ünün babası lise mezunu, %56,3'ünün babası üniversite mezunudur.

Ankete katılan 3 farklı sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin babalarının öğrenim durumu kıyaslandığında sosyo ekonomik düzey arttıkça eğitim düzeyinin de arttığı görülmektedir.

Tablo 3.2.6'da görüldüğü gibi ankete katılan öğrencilerin %1,9'unun babası okur yazar değil, %5,5'inin babası okur yazar, %38,1'nin babası ilkokul mezunu, %28,2'sinin babası ortaokul mezunu, %21,4'ünün babası lise mezunu, %4,9'unun babası üniversite mezunudur.

Ankete katılan öğrencilerin babalarının eğitim düzeyinin annelerinin eğitim düzeyinden yüksek olduğu görülmektedir.

3.2.7. Öğrenci Okul Başarı Durumu

Ankete katılan öğrencilere bir önceki seneye ilişkin karne notları sorulmuştur. Öğrencilerden alınan veriler tablolaştırılarak Tablo 3.2.7'de verilmiştir.

Tablo 3.2.7. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Okul Başarı Düzeylerine Göre Dağılımı

Okul Başarı Düzeyi	SED						Toplam	
	Alt		Orta		Üst		f	%
	f	%	F	%	f	%		
Pekiyi	130	43,3	142	47,3	19	59,4	291	46,0
İyi	113	37,7	97	32,3	9	28,1	219	34,7
Orta	47	15,7	47	15,7	4	12,5	98	15,5
Zayıf	10	3,3	14	4,7			24	3,8
Toplam	300	100	300	100	32	100	632	100

Tablo 3.2.7'de görüldüğü gibi alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin geçen yılki başarı durumu %43,3'nün pekiyi, %37,7'sinin iyi, %15,7'sinin orta, %3,3'nün zayıftır. Orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin geçen yılki başarı durumu %47,3'ünün, %32,3'ünün iyi, %15,7'sinin orta, %4,7'sinin zayıftır. Üst sosyo

ekonomik gruptaki öğrencilerin geçen yılki başarı durumu %59,4'ünün pekiyi, %28,1'nin iyi, %12,5'inin ortadır.

Ankete katılan öğrencilerin her sosyo ekonomik grup için büyük bir çoğunluğunun geçen yılki başarı durumlarına göre başarılı olduklarını söyleyebiliriz.

Tablo 3.2.7'de görüldüğü gibi ankete katılan öğrencilerin geçen yılki okul başarı durumu %46'sının pekiyi, %34,7'sinin iyi, %15,5'nin orta, %3,8'nin zayıftır.

Ankete katılan öğrencilerin büyük bir çoğunun başarılı öğrenciler olduğunu söyleyebiliriz.

Öğretmen anketi uygulaması için Gaziantep ilindeki 8 ilköğretim okullarına gidilmiştir. Öğretmen anketi branş öğretmenlerine uygulandığı için gidilen saatte derslerinin olmayışı veya başka okullarda görevlerinin olması sebebiyle 95 ilköğretim branş öğretmenine ulaşılmıştır. Rastgele seçilen 25 internet kafe örnekleme alınırken internet kafe işletme sahiplerinin ankete cevap verme konusundaki isteksizliği dolayısıyla toplam 25 internet kafe işletmecisinden 16'sıyla görüşme yapılmıştır.

3.3 Veri Toplama Araçları

Araştırma için veri toplama aracı olarak, ilköğretim 2. kademe öğrencilerine uygulanmak üzere araştırmacı tarafından geliştirilen "İnternet Kafe Tutum Ölçeği", öğrencilere ve öğretmenlere araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan anket formları kullanılmıştır. Ayrıca elde edilen verileri desteklemek amacıyla internet kafe işletme sahiplerine Bölükbaş (2003) tarafından geliştirilmiş olan yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır.

3.3.1. İnternet Kafe Tutum Ölçeği

Veri toplama aracı olarak araştırma kapsamında internet kafelerle ilgili tutum ölçeği geliştirilmiştir. Araştırmacı tarafından geliştirilen kafelere ilişkin tutum ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları aşağıda yer almaktadır:

1. Araştırmaya başlamadan önce ilk öğretim 6., 7. ve 8. sınıftan oluşan bir grup öğrenciyle görüşme yapılmıştır. Yapılan literatür taraması (Çağlayan, 2001;

Bölükbaş, 2003; Gümüş, 2003; Gören, 2003; Sevindik, 2003) ve öğrencilerin görüşleri temel alınarak internet kafelerle ilgili tutumu ölçeceği kabul edilen olumlu ve olumsuz 65 madde yazılmıştır.

2. Hazırlanan maddeler bir ölçme değerlendirme uzmanı ve iki bilgisayar öğretmeni tarafından incelenerek gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Hazırlanan 65 maddeden 7 soru uygun bulunmadığı için, madde sayısı 58'e indirilmiştir.
3. Düzeltmelerin sonucunda 58 madde 5 alt başlık (internet kafeler ve psikolojik etkileri, internet kafeler ve sosyal yaşam, internet kafeler ve okul, internet kafeler ve aile, internet kafeler ve kullanım amaçları) altında toplanmıştır.
4. Hazırlanan internet kafeye ilişkin tutum ölçeği bir ilköğretim okulundaki internet kafelere giden 6., 7. ve 8. sınıf öğrencilerinden oluşan 132 kişilik bir gruba uygulanmıştır.
5. Elde edilen veriler üzerinde yapılan gerekli istatistiksel işlemler sonunda uygun bulunmayan 43 madde çıkartılarak, 15 soruluk bir likert tipi tutum ölçeği elde edilmiştir.
6. Aşağıda internet kafe tutum ölçeği adı altında hazırlanan likert tipi tutum ölçeğinin analiz sonuçları yer almaktadır:

Örnekleminizin faktör analizi yapmaya uygun olup olmadığını anlamak için KMO ve Bartlett's test analizi sonuçlarına bakılmıştır. Yapılan analiz sonucunda .000 düzeyinde anlamlı fark çıkararak örneklemin faktör analizi yapmaya uygun olduğu görülmüştür.

Tablo 3.3.1'de toplanan verilerin ortalaması, standart sapması, alt üst gruplar t-testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 3.3.1. İnternet Kafe Tutum Ölçeği Madde Analizi, Faktör Analizi Sonuçları

Maddeler	Faktör1	Faktör2	Faktör3	Ortalama (X)	Standart Sapma (std)	Alt Üst Gruplar T-Testi	Anti İmaj Korelasyon Katsayısı
54-İnternet kafelerde chat yapmak kendimi daha özgür hissetmemi sağlar	.825			2,7	1,4	-2,3	.834
16-İnternet kafede chat yaparken kendimi daha özgür hissediyorum	.817			2,3	1,3	-2,6	.781
46-İnternet kafeye chat yapmak için giderim	.800			2,5	1,3	-3,4	.818
22-İnternet kafelerde değişik arkadaşlar edinmek beni mutlu ediyor	.658			2,6	1,3	-3,7	.819
4-İnternet kafelerde daha rahat arkadaş edinirim	.549			3,3	1,3	-5,3	.688
32-İnternet kafeleler ödev yapmamda büyük kolaylık sağlar		.788		2,1	1,2	-0,6	.681
13-Ödevleri internet kafeye giderek yapabilmek isterim		.754		2,5	1,5		.849
56-İnternet kafeye ödevlerimi yapmak için giderim		.668		2,6	1,2	-3,4	.669
20-İnternet kafeler sayesinde derslerimde daha başarılı olurum		.667		3,3	1,2	-3,4	.676
37-İnternet kafelerdeki fiziksel ortam ders çalışmaya uygundur.		.620		3,5	1,3	-1,1	.756
2-İnternet kafelerde yapılabilecek ödevler beni mutlu eder.		.603		2,1	1,2	-1,04	.795
1-Boş zamanlarımı değerlendirmek için internet kafelere giderim			.779	2,6	1,3	-3,6	.793
23-İnternet kafeye gitmek beni mutlu eder.			.706	2,3	1,2	-3,1	.848
27-İnternet kafeye gitmek güvenimi artırır.			.701	3	1,3	-3,8	.877
3-İnternet kafeye gitmek beni rahatlatır.			.680	2,5	1,2	-3	.839
Faktör özdeğer	3,1	2,9	2,4				
Varyans açıklama yüzdeleri	21	19	16				
Alpha Güvenirlik Katsayısı	.83	.78	.79				
Toplam Faktör Korelasyon Katsayısı	815	543	817				
t değerleri	26.3	20.3	23.8				

* bütün t değerleri .05 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 3.3.1 incelendiğinde her madde için ortalama değerin 2 ile 4 arasında olduğu görülmektedir. Aynı tabloda standart sapması birden küçük madde görülmemektedir. Bu sonuçlar bu maddelerin geliştirilen ölçekte kullanılabilceğini göstermektedir. T değeri .0 düzeyinde anlamlılık göstermektedir. Maddelerin anti imaj korelasyon katsayısının .50'den yüksek olduğu Tablo 3.3.1'de görülmektedir.

İlk çözümlemede 17 faktörlük bir yapı oluşmasına rağmen yapılan analizler sonucunda soru maddelerinin (5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 21, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 57, 58) çoğu atılarak 3 faktörlük kararlı bir yapı oluşturulmuştur. İlk oluşturulan internet kafeye ilişkin likert tipi ölçekteki 43 soru maddesi atılarak geriye 15 madde kalmıştır.

Tablo 3.3.1'de verilen değerlere göre faktör1 varyansın %21'ini açıklamaktadır, faktör2 varyansın %19'unu açıklamaktadır, faktör3 varyansın %16'sını açıklamaktadır. Yine Tablo 3.3.1'e bakıldığında 3 faktör içinde alpha değerinin yüksek olduğu görülmektedir. Alpha değerinin yüksek olması geliştirilen testin güvenilir olduğunu göstermektedir.

Faktör madde korelasyon katsayıları analizi sonuçlarına göre faktör1 için soru54 → .825, soru16 → .817, soru46 → .800, soru22 → .658, soru4 → .549; faktör2 için soru32 → .788, soru13 → .754, soru56 → .668, soru20 → .667, soru37 → .620, soru2 → .603, faktör3 için soru1 → .779, soru23 → .706, soru27 → .701, soru3 → .680 çıkmıştır. Faktör madde korelasyonu analiz sonucuna göre her faktörün kendi içerisinde faktör madde korelasyon katsayısının yüksek olduğu görülmektedir. Sonucun böyle çıkması her faktörün kendi içerisinde tutarlı bir yapı oluşturduğunu göstermektedir.

Analiz sonuçları ışığı altında oluşturulan yeni ölçek 3 alt başlık (İnternet Kafeler, Chat ve Arkadaşlık; İnternet Kafeler ve Ders Çalışma; İnternet Kafeleri Kullanma Nedeni) altında toplanmıştır. Aşağıdaki Tablo 3.3.2'de İnternet Kafe Tutum Ölçeği'nin alt boyutları ve maddeleri verilmiştir:

Tablo 3.3.2. İnternet Kafe Tutum Ölçeği Alt Boyutları ve Maddeleri

İnternet Kafelere İlişkin Tutum Ölçeği					
	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
İnternet Kafeler, Chat ve Arkadaşlık					
1- İnternet kafelerde chat yapmak kendimi daha özgür hissetmemi sağlar					
2- İnternet kafede chat yaparken kendimi daha özgür hissediyorum					
3- İnternet kafeye chat yapmak için giderim					
4- İnternet kafelerde değişik arkadaşlar edinmek beni mutlu ediyor					
5- İnternet kafelerde daha rahat arkadaş edinirim					
	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
İnternet Kafeler ve Ders Çalışma					
6- İnternet kafeler ödev yapmamda büyük kolaylık sağlar					
7- Ödevleri internet kafeye giderek yapabilmek isterim					
8- İnternet kafeye ödevlerimi yapmak için giderim					
9- İnternet kafeler sayesinde derslerimde daha başarılı olurum					
10- İnternet kafelerdeki fiziksel ortam ders çalışmaya uygundur.					
11-İnternet kafelerde yapılabilecek ödevler beni mutlu eder.					
	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
İnternet Kafeleri Kullanma Nedeni					
12- Boş zamanlarımı değerlendirmek için internet kafelere giderim.					
13- İnternet kafeye gitmek beni mutlu eder.					
14- İnternet kafeye gitmek güvenimi artırır.					
15- İnternet kafeye gitmek beni rahatlatır.					

3.3.2. Anketler

Araştırmanın genel amacına ve alt amaçlarına cevap aramak için araştırmacı tarafından öğrenci anketi ve öğretmen anketi geliştirilmiştir. Öğrenci ve öğretmen anketlerinin oluşturulmasında aşağıdaki adımlar izlenmiştir:

1. Anketlerin hazırlanmasında öncelikle ilgili yerli ve yabancı kaynaklardan yararlanarak literatür taraması yapılmıştır.
2. Daha önce ilgili araştırmalarda kullanılan anketlerden sorular alınarak ve bu sorulara araştırmacı tarafından yeni sorular eklenerek bir soru havuzu oluşturulmuştur.
3. Oluşturulan soru havuzundan araştırmanın genel amacına ve alt amacına uygun sorular seçilerek, gerekli düzenlemeler yapılarak anketler oluşturulmuştur.
4. 4 başlık (“Kişisel Bilgiler”, “İnternet Kafeleri ve İnterneti Kullanım Bilgileri”, İnternet Kafeler ve Okul”, “İnternet Kafelere ve İnternete Bakış Açısı”) altında oluşturulan anketler uzman görüşlerine sunulmuştur.
5. Uzman görüşlerine göre gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra öğrenci anketi 40 öğrenci üzerinde öğretmen anketi 15 öğretmen üzerinde ön denemesi yapılmıştır.
6. Deneme uygulaması sonucunda uzman görüşlerinin katkısıyla anketler son halini almıştır.

3.3.3. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Bölükbaş (2003)’te sunduğu “ İnternet Cafeler ve İnternet Bağımlılığı Üzerine Bir Araştırma: Diyarbakır Örneği” tezinde, internet kafe işletme sahiplerine uyguladığı görüşme formu gerekli izin alındıktan sonra kullanılmıştır.

3.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Araştırmacı tarafından öncelikle farklı sosyo ekonomik düzeydeki 5 ilköğretim okulu 2. Kademe öğrencilerinden internet kafelere giden öğrencilere anket formları ve

bu okullarda görev yapan branş öğretmenlerine de öğretmen anket formu dağıtılmıştır. Ayrıca öğrenci anket formlarının dağıtıldığı ilköğretim okullarına ilave olarak 3 ilköğretim okuluna yine araştırmacı tarafından öğretmen anket formları dağıtılmıştır. Gaziantep ilinde bulunan 16 internet kafe işletme sahibiyle görüşülmüştür.

Verilerin çözülmesinde; araştırmanın temel amacı doğrultusunda alınan yanıtlar ışığında SPSS 11.0 paket programı kullanılarak önce veri tabanı oluşturulmuştur. Elde edilen veriler istatistiksel olarak frekans (f) ve yüzde (%) gerekli görüldüğü yerlerde Ki-Kare, T-Testi, Scheffe Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi kullanılarak açıklanmış ve yorumlanmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırmada ele alınan amaç ve alt amaçların çözümü için toplanan verilerin istatistiksel analizleri sonucunda elde edilen bulgulara ve bunlara ilişkin yorumlara yer verilmiştir.

4.1. Öğrenci Anketi İle İlgili Bulgular ve Yorumlar

İlköğretim 2. Kademe öğrencilerine ilişkin bulgular ayrı ayrı tablolaştırılarak açıklanmış ve yorumlanmıştır.

4.1.1. Bilgisayarı Öğrenme Yeri

Ankete katılan öğrencilere “bilgisayarı kullanmayı nerede öğrendiniz?” sorusu sorulmuştur. Elde edilen veriler tablolaştırılarak Tablo 4.1.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1.1. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Bilgisayarı Öğrenme Yerlerine Göre Dağılımı

	SED						Toplam	
	Alt		Orta		Üst		f	%
	f	%	f	%	f	%		
Okulda	95	31,7	61	20,3	3	9,4	159	25,2
Kursta	6	2,0	16	5,3			22	3,5
Kendi Kendime	60	20,0	108	36,0	26	81,3	194	30,7
İnternet Kafede	112	37,3	89	29,7			201	31,8
Başka	27	9,0	26	8,7	3	9,4	56	8,9
Toplam	300	100	300	100	32	100	632	100

Tablo 4.1.1’de görüldüğü gibi alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin 31,7’si bilgisayarını okulda, %2’si kursta, %20’si kendi kendine, %37,3’ü internet kafede öğrenmiştir. Orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %20,3’ü bilgisayarını okulda, %5,3’ü kursta, %36’sı kendi kendine, %29,7’si internet kafede öğrenmiştir. Üst sosyo

ekonomik gruptaki öğrencilerin %9,4'ü bilgisayar okulda, %81,3'ü kendi kendine öğrenmiştir.

Ankete katılan alt ve orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin büyük bir çoğunluğu bilgisayar okulda ve internet kafede öğrenirken üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin büyük bir çoğunluğu bilgisayar kendi kendilerine öğrenmişlerdir.

Anket sonucunda alt ve sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin bilgisayar öğrenme yeri olarak en çok internet kafelerin çıkması dar gelirli ailelerin çocukları için internet kafelerin önemini ortaya koymaktadır.

Tablo 4.1.1'de görüldüğü gibi ankete katılan öğrencilerin %25,2'si bilgisayar okulda, öğrencilerin %3,5'i kursta, %30,7'i kendi kendine, %31,8'i internet kafede öğrenmişlerdir.

Ankete katılan öğrencilerden “bilgisayarı ilk olarak nerede öğrendiniz?” sorusuna başka seçeneğini işaretleyen öğrenciler cevap olarak, akrabalar veya arkadaşımın yanında cevabını vermişlerdir. Ankete katılan öğrenciler genelde bilgisayar internet kafede veya kendi kendilerine öğrenmişlerdir.

4.1.2. İnternetle Tanışma

Ankete katılan öğrencilere “ilk kez interneti ne zaman kullanmaya başladınız?” sorusu sorulmuştur. Bu soruya verilen cevaplar tablolastırılarak Tablo 4.1.2'de verilmiştir.

Tablo 4.1.2. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternetle Tanışma Yerlerine Göre Dağılımı

	SED						Toplam	
	Alt		Orta		Üst		f	%
	f	%	f	%	f	%		
Bilgisayar dersinde başladım	55	18,3	65	21,7	4	12,5	124	19,6
Evde başladım	16	5,3	42	14,0	25	78,1	83	13,1
Arkadaşımın evinde başladım	22	7,3	27	9,0			49	7,8
İnternet Kafede	182	60,7	145	48,3	2	6,3	329	52,1
Başka	25	8,3	21	7,0	1	3,1	47	7,4
Toplam	300	100	300	100	32	100	632	100

Tablo 4.1.2’de görüldüğü gibi alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %18,3’ü interneti kullanmaya bilgisayar dersinde, %5,3’ü evde, %7,3’ü arkadaşının evinde, %60,7’si internet kafede, %8,3’ü başka yerlerde başlamıştır. Orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %21,7’si interneti kullanmaya bilgisayar dersinde, %14’ü evde, %9’u arkadaşının evinde, %48,3’ü internet kafede, %7’si başka yerlerde başlamıştır. Üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %12,5’i bilgisayar dersinde, %78,1’i evde, %6,3’ü internet kafede, %3,1’i başka yerlerde başlamıştır.

Ankete katılan alt ve orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin büyük bir çoğunluğu interneti kullanmaya internet kafede başlarken üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin büyük bir çoğunluğu interneti kullanmaya evde başlamışlardır.

Tablo 4.1.2’de görüldüğü gibi öğrencilerin %52,1’i interneti kullanmaya internet kafede, %19,6’sı bilgisayar dersinde, %13,1’i evde, %7,8’i arkadaşının evinde, %7,4’ü başka yerlerde başlamıştır.

Ankete katılan öğrencilerin yarısı interneti kullanmaya internet kafede başladıklarını belirtmişlerdir. Ankete katılan öğrencilerden “interneti ilk olarak nerede kullanmaya başladınız?” sorusuna başka seçeneğini işaretleyen öğrenciler cevap olarak, akrabalar veya arkadaşının yanında cevabını vermişlerdir.

Araştırma sonucunda öğrencilerin %52,1’inin interneti ilk olarak internet kafede kullanmaya başlamaları küçümsenmeyecek bir rakamdır. Sonucun böyle çıkması devlet okullarındaki bilgi teknoloji sınıflarındaki eksikliklerin oluşu ve bu sınıflardan öğrencilerin hem bilgisayar hem internet erişimlerinin sağlanamaması olabilir.

4.1.3. İnternet Kullanım Süreleri

Ankete katılan öğrencilerin interneti ne kadar süredir kullandıklarına dair bilgiler Tablo 4.1.3’te verilmiştir.

Tablo 4.1.3. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kullanım Sürelerine Göre Dağılımı

	SED						Toplam	
	Alt		Orta		Üst		f	%
	f	%	f	%	f	%		
6 aydan az	101	33,7	95	31,7	1	3,1	197	31,2
6 ay- 1 yıl	76	25,3	43	14,3	1	3,1	120	19,0

1-2 yıl	64	21,3	65	21,7	2	6,3	131	20,7
2 yıldan fazla	59	19,7	97	32,3	28	87,5	184	29,1
Toplam	300	100	300	100	32	100	632	100

Tablo 4.1.3'te görüldüğü gibi alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %33,7'si 6 aydan az bir sürede interneti kullanmaya başlamışlardır, %25,3'ü 6 ay-1 yıl, %21,3'ü 1-2 yıl, %19,7'si 2 yıldan fazla süredir interneti kullanmaktadır. Orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %31,7'si 6 aydan az bir süredir interneti kullanmakta, %14,3'ü 6 ay -1 yıl, %21,7'si 1-2 yıl, %32,3'ü 2 yıldan fazla süredir interneti kullanmaktadır. Üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %3,1'i 6 aydan az bir süredir interneti kullanmakta, %3,1'i 6 ay-1 yıl, %6,3'ü 1-2 yıl, %87,5'i 2 yıldan fazla süredir interneti kullanmaktadır.

Tablodaki verilere göre sosyo ekonomik düzey arttıkça interneti kullanmaya başlama sürelerinin de arttığını söyleyebiliriz.

Tablo 4.1.3'te görüldüğü gibi ankete katılan öğrencilerin %31,2'si 6 aydan az bir süredir interneti kullanırken, %29,1'i interneti 2 yıldan uzun bir süredir kullanmaktadır, öğrencilerin %20,7'si interneti 1-2 yıl arasında kullanırken, %19'u 6 ay ile 1 yıldır kullanmaktadır.

4.1.4. Öğrencilerin Okullarında Bilgisayar Dersi Görme Durumu

Ankete katılan öğrencilere “okullarında bilgisayar dersi olup olmama durumu” sorulmuştur. Verilen cevaplar tablolaştırılarak Tablo 4.1.4'te verilmiştir.

Tablo 4.1.4. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Okullarında Bilgisayar Dersi Görme Durumuna Göre Dağılımı

SED	Var		Yok		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Alt	294	98,0	6	2,0	300	100
Orta	297	99,0	3	1,0	300	100
Üst	32	100,0			32	100
Toplam	623	98,6	9	1,4	632	100

Tablo 4.1.4'e göre alt sosyo ekonomik grup öğrencilerin %98'i, orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %99'u, üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %100'ü okullarında bilgisayar dersi olduğunu belirtmişlerdir.

Örnekleme alınan öğrencilerin %100'e yakınının okullarında bilgisayar dersi vardır.

Tablo 4.1.4'e göre öğrencilerin %98,6'sı okullarında bilgisayar dersi olduğunu, %1,4'ü okullarında bilgisayar dersi olmadığını belirtmişlerdir.

Ankete katılan öğrencilerin tamamı yakını okullarında bilgisayar dersi olduğunu belirtmişlerdir. %1,4'ü okullarında bilgisayar dersi olmadığını belirtirken bilgi teknoloji sınıfının olmamasını belirtmek istemiş olabilirler. Çünkü Bilgisayar dersi ilköğretim okullarında zorunlu seçmeli derstir.

4.1.5. Bilgisayar Dersinin İşlendiği Yer

Ankete katılan öğrencilerin bilgisayar dersini nerede işlediklerine ilişkin bilgileri Tablo 4.1.5'te verilmiştir.

Tablo 4.1.5. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Okullarında Bilgisayar Dersini İşledikleri Yere Göre Dağılımı

	SED						Toplam	
	Alt		Orta		Üst		f	%
	f	%	f	%	f	%		
Sınıfta	161	53,7	157	52,3			318	50,3
Bilgi Teknoloji Sınıfında	47	15,7	76	25,3	28	87,5	151	23,9
Her ikisinde	92	30,7	67	22,3	4	12,5	163	25,8
Toplam	300	100	300	100	32	100	632	100

Tablo 4.1.5'te görüldüğü gibi alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %53,7'si bilgisayar dersini sınıfta, %30,7'si bilgisayar dersini hem sınıfta hem bilgi teknoloji sınıfında, %15,7'si bilgisayar dersini bilgi teknoloji sınıfında işlediklerini belirtmişlerdir. Orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %52,3'ü bilgisayar dersini sınıfta, %25,3'ü bilgi teknoloji sınıfında, %15,7'si bilgisayar dersini hem sınıfta hem bilgi teknoloji sınıfında işlediklerini belirtmişlerdir. Üst sosyo ekonomik gruptaki

öğrencilerin %87,5'i bilgisayar dersini bilgi teknoloji sınıfında, %12,5'i bilgisayar dersini hem sınıfta hem de bilgi teknoloji sınıfında işlediklerini belirtmişlerdir.

Ankete katılan üst sosyo ekonomik grup öğrencilerinin büyük bir çoğunluğu bilgisayar dersini bilgi teknoloji sınıfında işlerken, alt ve orta sosyo ekonomik grupta bulunan öğrencilerin yarısı bilgisayar dersini sınıfta işlemektedir. Bu sonuca göre alt ve orta sosyo ekonomik grupta sayılan okulların bilgi teknoloji sınıflarında eksikler olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 4.1.5'e göre öğrencilerin %50,3'ü bilgisayar dersini sınıfta, %25,8'i bilgisayar dersini hem sınıfta hem bilgi teknoloji sınıfında, %23,9'u bilgisayar dersini bilgi teknoloji sınıfında işlemektedir.

Örnekleme alınan öğrencilerin yarısı bilgisayar dersini sınıfta işlemektedir.

4.1.6. Bilgisayar Dersinde Bilgisayar Kullanma Durumu

Ankete katılan öğrencilere “bilgisayar dersinde bilgisayar kullanıp kullanmadıkları” sorulmuş, elde edilen veriler tablolaştırılarak Tablo 4.1.6'da verilmiştir.

Tablo 4.1.6. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Okullarında Bilgisayar Kullanma Durumlarına Göre Dağılımı

SED	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	F	%
Alt	127	42,3	173	57,7	300	100
Orta	143	47,7	157	52,3	300	100
Üst	32	100,0			32	100
Toplam	302	47,8	330	52,2	632	100

Tablo 4.1.6'ya göre alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %42,3'ü, orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %47,7'si, üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %100'ü bilgisayar dersinde bilgisayar kullanmaktadır.

Ankete katılan öğrencilerden üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin tamamı bilgisayar dersinde bilgisayar kullanırken, alt ve orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin yarısı bilgisayar dersinde bilgisayar kullanmamaktadır. Anket sonucundaki

bu bulguya göre evlerinde bilgisayar bulunmayan öğrencilerin okullarda da bilgisayara erişememeleri bu durumdaki öğrencilerin internet kafeye yönelmesine sebep olabilir.

Tablo 4.1.6’da görüldüğü gibi öğrencilerin %47,8’si bilgisayar dersinde bilgisayar kullanırken, %52,2’si bilgisayar dersinde bilgisayar kullanmamaktadır.

Örnekleme alınan öğrencilerin yarısı bilgisayar dersinde bilgisayar kullanmamaktadır. Ankete katılan öğrencilerin yarısının uygulamaya dayanan bilgisayar dersini bilgisayar olmadan sınıfta işlediklerini belirtmesi dikkate alınması gereken bir sonuçtur.

4.1.7. Bilgisayar Dersinde Bilgisayar Kullanma Süreleri

Ankete katılan öğrencilerden bilgisayar dersinde bilgisayar kullanabilen öğrencilerin bir ders saati içerisinde bilgisayarı kullanma süreleri ile ilgili bilgileri Tablo 4.1.7’de verilmiştir.

Tablo 4.1.7. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Bilgisayar Dersinde Bilgisayar Kullanma Sürelerine Göre Dağılımı

SED	20 Dakika		30 Dakika		40 Dakika		Toplam	
	f	%	F	%	f	%	f	%
Alt	27	24,8	14	12,8	68	62,4	109	100
Orta			12	8,4	131	91,6	143	100
Üst					32	100	32	100
Toplam	27	9,5	26	9,2	231	81,3	284	100

Tablo 4.1.7’de görüldüğü gibi bilgisayar dersinde bilgisayar kullanabilen öğrencilerden alt sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin %24,8’i bir ders saatinde bilgisayarı 20 dakika, %12,8’i 30 dakika, %62,4’ü 40 dakika kullanmaktadır. Orta sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin %8,4’ü bir ders saatinde bilgisayarı 30 dakika, %91,6’sı 40 dakika kullanmaktadır. Üst sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin %100’ü bir ders saatinde bilgisayarı 40 dakika kullanmaktadır.

Ankete katılan bilgisayar dersinde bilgisayar kullanabilen üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin tamamı bir ders saati boyunca bilgisayarı kullanabilmektedir. Orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin büyük bir çoğunluğu bir ders saati

kullanabilirken alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerden yarısından biraz fazlası bir ders saati kullanabilmektedir. Sosyo ekonomik düzey azaldıkça bilgisayarı kullanma sürelerinin de azaldığı görülmektedir.

Tablo 4.1.7’de görüldüğü gibi bilgisayar dersinde bilgisayar kullanabilen öğrencilerden %9,5’i bir ders saatinde 20 dakika, %9,2’si 30 dakika, %81,3’ü 40 dakika kullanmaktadır.

Ankete katılan bilgisayar dersinde bilgisayar kullanabilen öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun bir ders saati boyunca bilgisayarı kullanabildikleri görülmektedir.

4.1.8. Bilgisayar Dersinde Bir Bilgisayara Düşen Öğrenci Sayısı

Ankete katılan öğrencilerden bilgisayar dersinde bilgisayar kullanabilen öğrencilere “bir bilgisayar başına düşen öğrenci sayısı kaçtır?” sorusu sorulmuştur. Elde edilen veriler Tablo 4.1.8’de verilmiştir.

Tablo 4.1.8. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Bilgisayar Dersinde Bir Bilgisayara Düşen Öğrenci Sayısına Göre Dağılımı

SED	1 Kişi		2 Kişi		3 Kişi		4 Kişi		5 Kişi		Toplam	
	f	%	f	%	F	%	f	%	f	%	f	%
Alt					48	44	50	45,9	11	10,1	109	100
Orta	8	5,6	109	76,2	26	18,2					143	100
Üst	32	100									32	100
Toplam	40	14,1	109	38,4	74	26,1	50	17,6	11	3,9	632	100

Tablo 4.1.8’de görüldüğü gibi bilgisayar dersinde bilgisayar kullanabilen öğrencilerden alt sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin %44’ü bir bilgisayara üç öğrenci düştüğünü, %45,9’u dört öğrenci düştüğünü, %10,1’i 5 öğrenci düştüğünü belirtmektedir. Orta sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin % 5,6’sı bir bilgisayara bir öğrenci, %76,2’si iki öğrenci %18,2’si üç öğrenci düştüğünü belirtmiştir. Üst sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin %100’ü bir bilgisayara bir öğrenci düştüğünü belirtmişlerdir.

Ankete katılan bilgisayar dersinde bilgisayar kullanabilen üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin tamamı bilgisayar dersinde bir bilgisayara bir öğrenci düştüğünü

belirtmişlerdir. Orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin büyük bir çoğunluğu bilgisayar dersinde bir bilgisayara iki kişi düşerken alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin geneli bir bilgisayar başına üç- dört kişi düştüğünü belirtmişlerdir. Sosyo ekonomik düzey azaldıkça bir bilgisayar başına düşen öğrenci sayısının arttığı görülmektedir.

Tablo 4.1.8’de görüldüğü gibi bilgisayar dersinde bilgisayar kullanabilen öğrencilerden %14,1’i bir bilgisayara bir öğrenci düştüğünü, %38,4’ü bir bilgisayar başına iki öğrenci düştüğünü, %26,1’i bir bilgisayar başına üç öğrenci düştüğünü, %17,6’sı bir bilgisayar başına dört öğrenci düştüğünü, %3,9’u bir bilgisayar başına beş öğrenci düştüğünü belirtmişlerdir.

Ankete katılan bilgisayar dersinde bilgisayar kullanabilen öğrencilerin bir bilgisayarda oturan öğrenci sayısı bir ile beş arasında değişmektedir.

4.1.9. Öğrencilerin İnternete Erişim Yerleri

Öğrencilerin internete genelde nereden eriştiklerine ilişkin verileri Tablo 4.1.9’da verilmiştir.

Tablo 4.1.9. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternete Erişim Yerlerine Göre Dağılımı

	SED						Toplam	
	Alt		Orta		Üst			
	f	%	f	%	F	%	f	%
Okuldan	37	12,3	45	15,0	5	15,6	87	13,8
Evden	23	7,7	57	19,0	22	68,8	102	16,1
Arkadaşımın evinden	10	3,3	30	10,0			40	6,3
İnternet Kafeden	210	70,0	158	52,7	4	12,5	372	58,9
Başka	20	6,7	10	3,3	1	3,1	31	4,9
Toplam	300	100	300	100	32	100	632	100

Tablo 4.1.9’da görüldüğü gibi alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %70’i internete internet kafeden, %12,3’ü okuldan, %7,7’si evden, %3,3’ü de arkadaşlarının evinden erişmektedir. Orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %52,7’si internete

internet kafeden, %19'u evden, %15'i okuldan %10'u arkadaşından erişmektedir. Üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %68,8'i internete evden, %15,6'sı internete okuldan, %12,5 internet kafeden erişmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin sosyo ekonomik düzeyi yükseldikçe internete evden, sosyo ekonomik düzey azaldıkça internete internet kafeden eriştikleri görülmektedir. Alt sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin internete erişim yerlerinin internet kafeler olduğunu ve internet kafelerin bu açıdan önemli bir yere sahip olduklarını söyleyebiliriz.

Tablo 4.1.9'da görüldüğü gibi öğrencilerin %58,9'u internete internet kafeden, %16,1'i evden, %13,8'i okuldan, %6,3'ü arkadaşının evinden erişmektedir. "internet genelinde nereden erişiyorsunuz?" sorusuna başka seçeneğini işaretleyen öğrenciler cevap olarak akrabalarından (dayı, teyze amca vb. yakın akraba) eriştiklerini belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından biraz fazlası internete internet kafeden erişmektedirler. RTÜK (2006) tarafından yapılan bir araştırmada ilköğretim öğrencilerinin %52,8'inin evlerinde bilgisayar olmadığı, %47,2'sinin bilgisayara sahip oldukları, bilgisayara sahip olanların ise %51,5'inin internet bağlantısına sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda, internet bağlantısı olan ilköğretim öğrencilerinin sayısının oldukça az olduğu söylenebilir. Bunun önemli nedenlerinden biri olarak internet erişim fiyatlarının yüksek olması gösterilmektedir. Her iki araştırmada da benzer bulguların çıkması internet kafelerin halen internete erişimde büyük bir öneme sahip olduğunu göstermektedir.

4.1.10. Öğrencilerin 1 Ay İçerisinde İnternete Erişim Gün Sayısı

Ankete katılan öğrencilerin bir ay içerisinde kaç gün internet kafeye gittiklerine ilişkin veriler Tablo 4.1.10'da verilmiştir.

Tablo 4.1.10. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin 1 Ay İçerisinde İnternete Erişim Gün Sayısına Göre Dağılımı

	SED						Toplam	
	Alt		Orta		Üst		f	%
	f	%	f	%	f	%		
1 gün =< erişim =< 5 gün	176	58,7	158	52,6	27	84,5	361	57
5 gün < erişim =< 10 gün	79	26,3	110	36,7	3	9,4	192	30,4
10 gün < erişim =< 15 gün	20	6,7	26	8,6	2	6,2	48	7,6

15 gün < erişim =< 31 gün	25	8,3	6	2			31	4,9
Toplam	300	100	300	100	32	100	632	100

Tablo 4.1.10'da görüldüğü gibi alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %58,7'si 1 ay içerisinde 1 ile 5 gün arası, %26,3'ü 5 ile 10 gün arası, %6,7'si 10 ile 15 gün arası, %8,3'ü 15 ile 31 gün arasında internet kafelere gitmektedir. Orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %52,6'sı 1 ay içerisinde 1 ile 5 gün arası, %36,7'si 5 ile 10 gün arası, %8,6'sı 10 ile 15 gün arası, %2'si 15 ile 31 gün arasında internet kafelere gitmektedir. Üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %84,5'i 1 ay içerisinde 1 ile 5 gün arası, %9,4'ü 6 ile 10 gün arası, %6,2'si 11 ile 15 gün arasında internet kafelere gitmektedir.

Ankete katılan alt, orta ve üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin genellikle 1 ay içerisinde 1 ile 10 gün arası gün sayısı kadar internet kafeye gitmektedirler.

Tablo 4.1.10'da görüldüğü gibi ankete katılan öğrencilerin % 57'si 1 ile 5 gün arasında, %30,4'ü 5 ile 10 gün arasında, %7,6'sı 10 ile 15 gün arasında, %4,9'u 15 gün ile 31 gün arasında internet kafelere gitmektedir.

Ankete katılan öğrencilerin yarısından biraz fazlası 1 ile 5 gün arasında internet kafelere gitmektedir.

4.1.11. Öğrencilerin İnternet Kafelere Gitme Zamanları

Ankete katılan öğrencilerin internet kafeye genelde hafta içi mi yoksa hafta sonu mu gittiklerine ilişkin bilgiler Tablo 4.1.11'de verilmiştir.

Tablo 4.1.11. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafelere Gitme Zamanlarına Göre Dağılımı

	SED						Toplam	
	Alt		Orta		Üst		f	%
	f	%	f	%	f	%		
Hafta içi	66	22,0	72	24,0	7	21,9	145	22,9
Hafta sonu	216	72,0	217	72,3	25	78,1	458	72,5
Her ikisinde	18	6,0	11	3,7			29	4,6

Toplam	300	100	300	100	32	100	632	100

Tablo 4.1.11’de görüldüğü gibi alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %72’si genelde internet kafeye hafta sonu, %22’si hafta içi, %6’sı haftanın her günü internet kafeye gitmektedir. Orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %72,3’ü genelde internet kafeye hafta sonu, %24’ü hafta içi, %11’i haftanın her günü gitmektedir. Üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %78,1’i internet kafeye hafta sonu, %21,9’u hafta içi gitmektedir.

Ankete katılan her üç sosyo ekonomik gruptaki öğrenciler internet kafeye genelde hafta sonları gitmektedir.

Tablo 4.1.11’de görüldüğü gibi öğrencilerin %72,5’i internet kafeye hafta sonu, %22,9’u hafta içi, %4,6’sı haftanın her günü gitmektedir.

Ankete katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğu internet kafeye genelde hafta sonları gitmektedir. Elde edilen bu bulgu Gümüş’ün (2003) araştırmasında elde ettiği bulguyla paralellik göstermektedir. Gümüş’ün (2003) araştırmasında; internet kafe işletmecilerine göre internet kafelerin en yoğun olduğu zamanlar %43,2 oranında hafta sonları saat 09-17 arası, %21 oranında hafta sonları saat 17-24 arasında ve %19,5 oranında hafta içi 17-24 saatleri arası kullanımlar olduğu bulgusu elde etmiştir.

4.1.12. Öğrencilerin İnternet Kafelerde Kalma Süreleri

Ankete katılan öğrencilerin internet kafede geçirdikleri saatlere ilişkin bilgiler 4.1.12’de verilmiştir.

Tablo 4.1.12. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafede Kalma Sürelerine Göre Dağılımı

	SED						Toplam	
	Alt		Orta		Üst		f	%
	f	%	f	%	F	%		
0 < saat =< 1	210	70	207	69	14	43,8	431	68,2
1 < saat =< 3	81	26,9	81	27,1	18	56,3	180	28,4
3 < saat =< 5	7	2,3	6	2			13	2
5 < saat =< 7,30’	2	0,6	6	2			8	1,3
Toplam	300	100	300	100	32	100	632	100

Tablo 4.1.12’de görüldüğü gibi alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %70’i 0 ile 1 saat arasında, %26,9’u 1 ile 3 saat arası, %2,3’ü 3 ile 5 saat arası, % 0,6’sı 5 ile 7,30 saat arası internet kafelerde bulunmaktadır. Orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %70’i 0 ile 1 saat arasında, %26,9’u 1 ile 3 saat arası, %2,3’ü 3 ile 5 saat arası, % 0,6’sı 5 ile 7,30 saat arası internet kafelerde bulunmaktadır. Üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %43,8’i 0 ile 1 saat arasında, %56,3’ü 1 ile 3 saat arası internet kafelerde bulunmaktadır.

Tablo 4.1.12’de görüldüğü gibi ankete katılan öğrencilerin %68,2’si 0 ile 1 saat arasında, %28,4’ü 1 ile 3 saat arası, %2’si 3 ile 5 saat arası, % 1,3’ü 5 ile 7,30 saat arası internet kafelerde bulunmaktadır.

4.1.13. Öğrencilerin İnternet Kafelere Gün İçerisinde Gitme Zamanları

Ankete katılan öğrencilerin internet kafeye gitmek için günün hangi bölümlerini seçtiklerine ilişkin bilgiler Tablo 4.1.13’te verilmiştir.

Tablo 4.1.13. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafelere Gün İçerisinde Gitme Zamanlarına Göre Dağılımı

	SED						Toplam	
	Alt		Orta		Üst		f	%
	f	%	f	%	f	%		
Öğleden önce	71	23,7	22	7,3	2	6,3	95	15,0
Öğleden sonra	81	27,0	126	42,0	15	46,9	222	35,1
Akşamları	24	8,0	21	7,0	1	3,1	46	7,3
Ne zaman fırsat bulursam	124	41,3	131	43,7	14	43,8	269	42,6
Toplam	300	100	300	100	32	100	632	100

Tablo 4.1.13’te görüldüğü gibi alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %41,3’ü ne zaman fırsat bulurlarsa, %27’si öğleden sonra, %23,7’si öğleden önce, %8’i akşamları internet kafeye gitmektedir. Orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %43,7’si ne zaman fırsat bulurlarsa, %42’si öğleden sonra, %7,3’ü öğleden önce, %7’si akşamları internet kafeye gitmektedir. Üst sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin

%46,9 öğleden sonra, %43,8'i ne zaman fırsat bulursa, %6,3 öğleden önce, %3,1'i akşamları internet kafeye gitmektedir.

Örnekleme alınan 3 farklı gruptaki öğrencilerin çoğunluğunun bir kısmı ne zaman fırsat bulurlarsa diğer kısmı da öğleden sonra internet kafelere gitmektedir.

Tablo 4.1.13'te görüldüğü gibi öğrencilerin %42,6'sı ne zaman fırsat bulurlarsa, %35,1'i öğleden sonra, %15'i öğleden önce, %7,3'ü akşamları internet kafeye gitmektedir.

Ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun bir kısmı internet kafeye ne zaman fırsat bulurlarsa diğer kısmı da öğleden sonraları giderken, azınlık bir kısım akşamları gitmektedir. Çağlayan'ın (2001) yaptığı çalışmada internet kafeye gitme zamanı dağılımı olarak baskın şekilde öğleden sonra ve akşam bulgusu ortaya çıkmıştır. Çağlayan'ın çalışması zaman dağılımında öğleden sonra dağılımı araştırma bulgusuyla paralellik gösterirken, akşamları dağılımına ters düşmektedir. Bunun nedeni çalışmaya katılan öğrencilerin ilköğretim öğrencileri olmasından kaynaklanıyor olabilir.

4.1.14. Öğrencilerin İnternet Kafelerde Harcadıkları Para

Ankete katılan öğrencilerin internet kafede harcadıkları paraya ilişkin bilgiler Tablo 4.1.14'te verilmiştir.

Tablo 4.1.14. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafelerde Harcadıkları Paraya Göre Dağılımı

	SED						Toplam	
	Alt		Orta		Üst		f	%
	f	%	f	%	f	%		
1 < YTL =< 2,5	224	74,7	213	70,9	17	53,2	454	71,7
2,5 < YTL =< 5	49	16,2	66	22,1	9	28,2	124	19,6
5 < YTL =< 10	17	5,7	13	4,2	3	9,4	33	5,3
10 < YTL =< 22	10	3,3	8	2,7	3	9,4	21	7,1
Toplam	300	100	300	100	32	100	632	100

Tablo 4.1.14'te görüldüğü gibi alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %74,7'si internet kafede 1 ile 2,5 YTL arası, %16,2'si 2,5 ile 5 YTL arası, %5,7'si 5 ile 10 YTL arası, %3,3'ü 10 ile 22 YTL arası para harcamaktadır. Orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %70,9'u internet kafede 1 ile 2,5 YTL arası, %22,1'i 2,5 ile 5 YTL arası, %4,2'si 5 ile 10 YTL arası, %2,7'si 10 ile 22 YTL arası para harcamaktadır.

Tablo 4.1.14'te görüldüğü gibi ankete katılan öğrencilerin %71,7'si internet kafede 1 ile 2,5 YTL arası, %19,6'sı 2,5 ile 5 YTL arası, %5,3'ü 5 ile 10 YTL arası, %7,1'i 10 ile 22 YTL arası para harcamaktadır.

Ankete katılan öğrencilerin yarısından fazlası internet kafede 1 YTL ile 2,5 YTL arasında harcama yaptıkları görülmektedir. 5 YTL üzeri harcama yapan öğrencilerin yüzdesi düşüktür.

4.1.15. Öğrencilerin İnternet Kafelerde Harcadıkları Parayı Temin Ettikleri Yollar

Ankete katılan öğrencilerin internet kafede harcadıkları paraları nereden temin ettikleri ile ilgili bilgiler Tablo 4.1.15'te verilmiştir.

Tablo 4.1.15. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafelerde Harcadıkları Parayı Temin Ettikleri Yollara Göre Dağılımı

	SED						Toplam	
	Alt		Orta		Üst		f	%
	f	%	f	%	f	%		
Harçlığımdan para ayırıyorum	169	56,3	195	65,0	21	65,6	385	60,9
İnternet kafe için ailemden para istiyorum	77	25,7	60	20,0	11	34,4	148	23,4
Kendim kazanıyorum	48	16,0	39	13,0			87	13,8
Başka	6	2,0	6	2,0			12	1,9
Toplam	300	100	300	100	32	100	632	100

Tablo 4.1.15'te görüldüğü gibi alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %56,3'ü internet kafeye gitmek için harçlığımdan para ayırmakta, %25,7'si ailesinden para istemekte, %16'sı kendisi kazanmaktadır. Orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %65'i internet kafeye gitmek için harçlığımdan para ayırmakta, %20'si ailesinden para

istemekte, %13'ü kendisi kazanmaktadır. Üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %65,6'sı internet kafeye gitmek için harçlığından para ayırmakta, %34,4'ü ailesinden para istemektedir.

Ankete katılan her üç grup öğrencisinin yarısından fazlası harçlığından para ayırarak internet kafeye gitmektedir.

Tablo 4.1.15'te görüldüğü gibi internet kafeye gitmek için öğrencilerin 60,9'u harçlığından para ayırmakta, %23,4'ü ailesinden para istemekte, %13,8'i kendi kazanmaktadır. Başka seçeneğini işaretleyen öğrenciler “elime para geçtiğinde saklıyorum, her harcamadan biraz kısarak biriktiriyorum, arkadaşımдан alıyorum, başka arkadaşına borç veriyorum sonra borcu aldığım zaman gidiyorum, ailemden para çalıyorum, ailemden alıyorum ama başka bir şey için istiyorum” cevaplarını vermişlerdir.

Ankete katılan öğrencilerin yarısından fazlası internet kafeye gitmek için harçlığından para ayırmaktadır. Başka seçeneğine verilen cevaplar dikkat çekicidir. Özellikle azınlık olsa da bir öğrencinin internet kafe için ailesinden para çaldığını belirtmesi, bir diğer öğrencinin ailesine yalan söyleyerek internet kafeye gideceği parayı temin etmesi oldukça ürkütücüdür. Burada ailelere çok büyük görev düştüğü düşünülmektedir.

4.1.16. Öğrencilerin İnternet Kafelere Giderken Dikkat Ettikleri Kriterler

Ankete katılan öğrencilerin gidecekleri internet kafeyi belirlerken dikkat ettikleri kriterler Tablo 4.1.16'da verilmiştir.

Tablo 4.1.16. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafelere Giderken Dikkat Ettikleri Kriterlere Göre Dağılımı

	SED	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%
Dış Görünüşüne	Alt	109	36,3	54	18,0	137	45,7	300	100
	Orta	91	30,3	60	20,0	149	49,7	300	100
	Üst	10	31,3	12	37,5	10	31,3	32	100
	Toplam	210	33,2	126	19,9	296	46,8	632	100
İnternet kafe servisine	Alt	96	32,0	60	20,0	144	48,0	300	100
	Orta	73	24,3	59	19,7	168	56,0	300	100

	Üst	8	25,0	12	37,5	12	37,5	32	100
	Toplam	177	28,0	131	20,7	324	51,3	632	100
Bulunan oyun çeşidine	Alt	149	49,7	44	14,7	107	35,7	300	100
	Orta	138	46,0	58	19,3	104	34,7	300	100
	Üst	24	75,0	5	15,6	3	9,4	32	100
	Toplam	311	49,2	107	16,9	214	33,9	632	100
Arkadaşlarının gittiği yer olmasına	Alt	127	42,3	75	25,0	98	32,7	300	100
	Orta	129	43,0	66	22,0	105	35,0	300	100
	Üst	17	53,1	8	25,0	7	21,9	32	100
	Toplam	273	43,2	149	23,6	210	33,2	632	100
Bilgisayarların hızına	Alt	123	41,0	58	19,3	119	39,7	300	100
	Orta	146	44,7	58	23,3	96	32,0	300	100
	Üst	28	87,5	2	6,3	2	6,3	32	100
	Toplam	297	45,1	118	20,6	217	34,3	632	100
İnternete erişim hızına	Alt	88	29,3	72	24,0	140	46,7	300	100
	Orta	114	38,0	65	21,7	121	40,3	300	100
	Üst	28	87,5	3	9,4	1	3,1	32	100
	Toplam	230	36,4	140	22,2	262	41,5	632	100

Tablo 4.1.16’da görüldüğü gibi öğrenciler gidecekleri internet kafeyi belirlerken alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %49,7’si internet kafede bulunan oyun çeşidine, %42,3’ü arkadaşlarının gittiği yer olmasına, %41’i bilgisayarın hızına, %36,3’ü dış görünüşüne, %32’si internet kafe servisine,%29,3’ü ise İnternet kafedeki internet erişim hızına dikkat etmektedir. Orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %46’sı internet kafede bulunan oyun çeşidine, %44,7’si bilgisayarların hızına, %43’ü arkadaşlarının gittiği yer olmasına, %38’i internet kafedeki internet erişim hızına, %30,3’ü dış görünüşe %24,3’de internet kafe servisine dikkat etmektedir. Üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %87,5’i bilgisayarların hızına, %87,5’i internet kafedeki internete erişim hızına, %75’i bulunan oyun çeşidine, %53,1’i arkadaşlarının gittiği yer olmasına, %31,3’ü dış görünüşüne, %25’i de internet kafe servisine bakmaktadır.

Alt ve orta sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin gidecekleri internet kafeyi belirlerken öncelikli olarak oyun çeşidine baktıkları, üst sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin öncelikli olarak bilgisayar hızına baktıkları görülmektedir.

Tablo 4.1.16’da görüldüğü gibi öğrencilerin %49,2’si bulunan oyun çeşidine, %47’si bilgisayarın hızına, %43,2’si arkadaşlarının gittiği yer olmasına %36,4’ü internetin hızına, %33,2’si dış görünüşüne, %28’i internet kafe servisine göre gidecekleri internet kafeyi belirlemektedirler. “Gideceğiniz internet kafeyi belirlerken neye dikkat edersiniz?” sorusuna verilen cevaplar tablo 4.1.23’te verilmiştir.

Ankete katılan öğrenciler internet kafeye giderken çoğunlukla oyun çeşidini, arkadaşlarının gittiği yer olmasını ve bilgisayar hızını baz alarak gidecekleri yeri tercih etmektedir.

4.1.17. Öğrencilerin Gittikleri İnternet Kafeler

Ankete katılan öğrencilerin “sürekli aynı internet kafeye mi gidiyorsunuz?” soruna verdikleri cevaplar tablolaştırılarak Tablo 4.1.17’de verilmiştir.

Tablo 4.1.17. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Gittikleri İnternet Kafelere Göre Dağılımı

SED	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Alt	181	60,3	119	39,7	300	100
Orta	168	56,0	132	44,0	300	100
Üst	18	56,3	14	43,8	32	100
Toplam	367	58,1	265	41,9	632	100

Tablo 4.1.17’de görüldüğü gibi alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %60,3’ü, orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %56’sı, üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %56,3’ü sürekli aynı internet kafeye gitmektedir.

Örnekleme alınan her üç gruptaki öğrencilerin yarısından biraz fazlası aynı internet kafeye gitmektedir.

Tablo 4.1.17’de görüldüğü gibi öğrencilerin %58,1’i aynı internet kafeye gitmekte, %41,9’u farklı internet kafelere gitmektedir.

Ankete katılan öğrencilerden sürekli aynı internet kafeye gidenle gitmeyen arasındaki oran birbirine yakındır.

Öğrencilere açık uçlu soru olarak “sürekli aynı internet kafeye gidiyorsanız ya da gitmiyorsanız nedenlerini belirtir misiniz?” sorusu sorulmuştur.

Sürekli aynı internet kafeye giden öğrencilerden alınan cevaplara göre aynı internet kafeye gitme nedenleri şöyle sıralanabilir:

- Arkadaşlarının gittiği yer olması
- Oyun çeşidini çok ve güzel olması
- Bulunduğu yere yakın olması
- İşletmecinin iyi olması
- İnternet kafenin güzel ve temiz olması
- Öğrencinin o kafeye alışması
- Öğrencinin canının o kafeye gitmek istemesi
- Bilgisayar ve internet erişim hızının yüksek olması
- Güvenilir yer olması
- Öğrencinin aradığı bilgiyi bulması
- Öğrencinin o internet kafeyi çok sevmesi
- Ailenin internet kafeyi tanınması, internet kafenin telefonunu bilmesi
- Ucuz olması
- Donanımlarının çok olması
- Pornografik siteler olmadığı için
- Sigara içilmediği için
- Oraya gelen çocukların serseri olmaması
- İnternet kafede kızların fazla olması (bu cevabı kız öğrenciler vermiştir)
- Servis yapılıyor olması
- Canımın sıkılması
- Öğrencinin sinirli olması. Oraya gidince rahatladıklarını düşünmeleri
- İnternet kafenin servisinin iyi olması

Sürekli aynı internet kafeye giden öğrencilerden alınan cevaplar genelde aynı orana sahiptir. Öğrencilerin psikolojileriyle ilgili verdiklere cevaplara dikkat edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Sürekli farklı internet kafeye giden öğrencilerden alınan cevaplara göre farklı internet kafeye gitme nedenleri şöyle sıralanabilir:

- Hep aynı internet kafeye gitmenin sıkıcı olması
- Farklı kafelerdeki farklı oyunları oynayabilmek
- Oyunları güzel olan kafelere gitmek
- Kişi sayısına göre
- Öğrencinin aradığı araştırmayı bulamama durumuna göre gitmesi
- Değişiklik olsun diye
- Arkadaşları hangi kafedeysen
- Ortamın beğenilmemesi
- Çok sigara içilmesi
- İnternet kafe servisinin beğenilmemesi
- Bilgisayarların bozuk olması
- Öğrencinin internet kafeleri sevdiği için değişik internet kafelere gitmesi
- Hangi internet kafe yakınsa
- Gidilen internet kafenin kapalı olması
- Gidilen internet kafede boş yer olmaması
- İnterneti hızlı olan kafe
- Gidilen kafeye kötü kişilerin gelmesi
- Öğrencinin görüş açısını genişletmek istemesi
- Öğrencinin evde tek başına kalmaması için

4.1.18. Öğrencilerin İnternet Kafelere Gitme Amaçları

Ankete Katılan öğrencilerin internet kafelere gitme amaçları Tablo 4.1.18’de verilmiştir.

Tablo 4.1.18. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafelere Gitme Amaçlarına Göre Dağılımı

	SED	Her zaman		Sık Sık		Ara Sıra		Hiçbir zaman		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Ödev / Dersle İlgili Araştırma	Alt	96	32,0	34	11,3	144	48,0	26	8,7	300	100
	Orta	62	20,7	65	21,7	154	51,3	19	6,3	300	100

	Üst	5	15,6	4	12,5	16	50,0	7	21,9	32	100
	Toplam	163	25,8	103	16,3	314	49,7	52	8,2	632	100
MP3 / Müzik Dinleme	Alt	32	10,7	23	7,7	69	23,0	176	58,7	300	100
	Orta	34	11,3	32	10,7	95	31,7	139	46,3	300	100
	Üst	6	18,8	4	12,5	7	21,9	15	46,9	32	100
	Toplam	72	11,4	59	9,3	171	27,1	330	52,2	632	100
Oyun Oynama	Alt	75	25,0	42	14,0	104	34,7	79	26,3	300	100
	Orta	83	27,7	67	22,3	108	36,0	42	14,0	300	100
	Üst	16	50,0	9	28,1	7	21,9			32	100
	Toplam	174	27,5	118	18,7	219	34,7	121	19,1	632	100
Chat Yapma	Alt	31	10,3	23	7,7	76	25,3	170	56,7	300	100
	Orta	35	11,7	24	8,0	88	29,3	153	51,0	300	100
	Üst	11	34,4	6	18,8	10	31,3	5	15,6	32	100
	Toplam	77	12,2	53	8,4	174	27,5	328	51,9	632	100
Değişik Sitelere Girme	Alt	12	4,0	4	1,3	44	14,7	240	80,0	300	100
	Orta	15	5,0	8	2,7	43	14,3	234	78,0	300	100
	Üst	2	6,3	5	15,6	11	34,4	14	43,8	32	100
	Toplam	29	4,6	17	2,7	98	15,5	488	77,2	632	100
E-mail Yollama	Alt	24	8,0	18	6,0	58	19,3	200	66,7	300	100
	Orta	38	12,7	16	5,3	61	20,3	185	61,7	300	100
	Üst	5	15,6	6	18,8	14	43,8	7	21,9	32	100
	Toplam	67	10,6	40	6,3	133	21,0	392	62,0	632	100

Tablo 4.1.18’de görüldüğü gibi alt sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin %32’si ödev ve ders ilgili araştırma yapma amacıyla, %25’i oyun oynama amacıyla, %10,7’si müzik dinleme amacıyla, %10,3’ü chat yapma amacıyla, %8’i e-mail yollama amacıyla %4’ü değişik sitelere girme amacıyla internet kafelere gitmektedir. Orta sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin %27,7’si oyun oynama amacıyla, %20,7’si ödev ve ders ilgili araştırma yapma amacıyla, %12,7’si e-mail yollama amacıyla, %11,7’si chat yapma amacıyla, %11,3’ü müzik dinleme amacıyla %5’i değişik sitelere girme amacıyla internet kafelere gitmektedir. Üst sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin %50’si oyun

oynama amacıyla, %34,4'ü chat yapma amacıyla, %18,8'i müzik dinleme amacıyla, %15,6'sı ödev ve ders ile ilgili araştırma yapma amacıyla, %15,6'sı e-mail yollama amacıyla, %6,3'ü değişik sitelere girme amacıyla değişik sitelere girme amacıyla internet kafelere gitmektedir.

Ankete katılan alt ve orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin internet kafelere gitme amacı genelde ödev/ ders ile ilgili araştırma yapma ve oyun oynama iken üst sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin amacı genelde oyun oynama ve chat yapmadır. Oyun oynama amacıyla internet kafeye gitme üç grubun ortak seçimidir. Her sosyo ekonomik grup için internet kafelere değişik sitelere girme amacıyla gitme seçeneği en düşük çıkan seçenektir.

Tablo 4.1.18'de görüldüğü gibi öğrencilerin %27,5'i oyun oynama amacıyla, %25,8'i ödev ve ders ilgili araştırma yapma amacıyla %12,2'si chat yapma amacıyla %11,4'ü müzik dinleme amacıyla, %10,6'sı e-mail yollama amacıyla, %4,6'sı değişik sitelere girme amacıyla internet kafelere gitmektedir.

Ankete katılan öğrenciler genelde oyun ve ders ilgili araştırma yapma amacıyla internet kafelere gitmektedir. Yapılan gözlemler sonucunda ders ve ödev amacıyla gidilmesinde öğrencilerin okullarda verilen ödevler için gittikleri yalnız araştırmaları kendilerinin yapmadığı internet kafe işletmecisine konu ismini vererek bir süre sonra çıktının alınması şeklinde olduğu gözlemlenmiştir. Çağlayan'ın (2001) yaptığı araştırmada internet kafelerde en çok zaman harcanan aktivitelerin oyun oynama ve chat olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

4.1.19. Öğrencilerin İnternet Kafelerde Ziyaret Ettikleri Siteler

Ankete katılan öğrencilerin internet kafelerde en çok ziyaret ettikleri siteler Tablo 4.1.19'da gösterilmiştir.

Tablo 4.1.19. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafelerde Ziyaret Ettikleri Sitelere Göre Dağılımı

	SED	Her zaman		Sık Sık		Ara sıra		Çok Seyrek		Hiçbir Zaman	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Ders konularıyla ilgili siteler	Alt	118	39,3	40	13,3	106	35,3	13	4,3	23	7,7
	Orta	86	28,7	63	21,0	127	42,3	9	3,0	15	5,0
	Üst	2	6,3	11	34,4	7	21,9	5	15,6	7	21,9
	Toplam	206	32,6	114	18,0	240	38,0	27	4,3	45	7,1

Oyun siteleri	Alt	79	26,3	48	16,0	90	30,0	16	5,3	67	22,3
	Orta	80	26,7	75	25,0	83	27,7	25	8,3	37	12,3
	Üst	15	46,9	9	28,1	8	25,0				
	Toplam	174	27,5	132	20,9	181	28,6	41	6,5	104	16,5
Chat siteleri	Alt	22	7,3	26	8,7	60	20,0	30	10,0	162	54,0
	Orta	28	9,3	45	15,0	59	19,7	17	5,7	151	50,3
	Üst	9	28,1	4	12,5	6	18,8	2	6,3	11	34,4
	Toplam	59	9,3	75	11,9	125	19,8	49	7,8	324	51,3
Müzik, eğlence, şarkıcı, film, kültür-sanat, fıkra siteleri	Alt	51	17,0	25	8,3	83	27,7	24	8,0	117	39,0
	Orta	54	18,0	36	12,0	102	34,0	27	9,0	81	27,0
	Üst	10	31,3	7	21,9	9	28,1	4	12,5	2	6,3
	Toplam	115	18,2	68	10,8	194	30,7	55	8,7	200	31,6
Spor, sporcu gazete ve TV siteleri	Alt	33	11,0	19	6,3	54	18,0	31	10,3	163	54,3
	Orta	36	12,0	27	9,0	45	15,0	36	12,0	156	52,0
	Üst	12	37,5	8	25,0	4	12,5	4	12,5	4	12,5
	Toplam	81	12,8	54	8,5	103	16,3	71	11,2	323	51,1
İç ve dış politika siteleri	Alt	14	4,7	8	2,7	24	8,0	30	10,0	224	74,7
	Orta	4	1,3	9	3,0	28	9,3	33	11,0	226	75,3
	Üst	3	9,4	1	3,1	2	6,3	7	21,9	19	59,4
	Toplam	21	3,3	18	2,8	54	8,5	70	11,1	469	74,2
Bilim ve teknolojiyle ilgili siteler	Alt	43	14,3	20	6,7	77	25,7	31	10,3	129	43,0
	Orta	36	12,0	31	10,3	77	25,7	46	15,3	110	36,7
	Üst	8	25,0	7	21,9	8	25,0		12,5	5	15,6
	Toplam	87	13,8	58	9,2	162	25,6	81	12,8	244	38,6
Pornografik siteler	Alt	8	2,7	6	2,0	15	5,0	11	3,7	260	86,7
	Orta	8	2,7	3	1,0	7	2,3	10	3,3	272	90,7
	Üst					2	6,3	2	6,3	28	87,5
	Toplam	16	2,5	9	1,4	24	3,8	23	3,6	560	88,6
Alış-veriş siteleri	Alt	11	3,7	7	2,3	28	9,3	29	9,7	225	75,0
	Orta	14	4,7	11	3,7	29	9,7	26	8,7	220	73,3
	Üst	3	9,4	2	6,3	1	3,1	5	15,6	21	65,6
	Toplam	28	4,4	20	3,2	58	9,2	60	9,5	466	73,7

Tablo 4.1.19’da görüldüğü gibi alt sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin %39,3’ü ders konularıyla ilgili siteleri, %26,3’ü oyun sitelerini %17’si müzik, eğlence, şarkıcı, film, kültür-sanat, fıkra sitelerini, %14,3’ü bilim ve teknolojiyle ilgili siteleri, %11’i Spor, sporcu gazete ve tv sitelerini, %7,3’ü chat sitelerini, %4,7’si iç ve dış politika sitelerini, %3,7’si alışveriş sitelerini, %2,7’si pornografik siteleri ziyaret

etmektedir. Orta sosyo ekonomik düzeydeki %28,7'si ders konularıyla ilgili siteleri, %26,7'si oyun sitelerini, %18'i müzik, eğlence, şarkıcı, film, kültür-sanat, fıkra sitelerini, %12'si bilim ve teknolojiyle ilgili siteleri, %12'i Spor, sporcu gazete ve tv sitelerini, %9,3'ü chat sitelerini, %4,7'si alışveriş sitelerini, %2,7'si pornografik siteleri, %1,3'ü İç ve dış politika sitelerini ziyaret etmektedir. Üst sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin %46,9'u oyun sitelerini, %37,5'i Spor, sporcu gazete ve tv sitelerini, %31,3'ü müzik, eğlence, şarkıcı, film, kültür-sanat, fıkra sitelerini, %28,1'i chat sitelerini, %25'i bilim ve teknolojiyle ilgili siteleri, %9,4'ü alışveriş sitelerini, %9,4'ü İç ve dış politika sitelerini, %6,3 ders konularıyla ilgili siteleri ziyaret etmektedir.

Ankete katılan alt ve orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin internet kafelerde genelde ders konularıyla ilgili siteleri ve oyun sitelerini ziyaret ettikleri görülmektedir. Üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin internet kafelerde genelde oyun sitelerini ziyaret ettikleri görülmektedir. Üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin internet kafelerde en az ziyaret ettikleri siteler dersle ilgili sitelerdir. Üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin ders yerine daha çok oyunla ilgili siteleri ziyaret etmelerinin sebebi birden fazla kişiyle oynanan network oyunlarını ancak internet kafelerde oynayabilmeleri, dersleriyle ilgili araştırmalarını evlerindeki kişisel bilgisayarlarından rahat bir şekilde yapabilmeleri olabilir.

Tablo 4.1.19'da görüldüğü gibi öğrencilerin %32,6'sı ders konularıyla ilgili siteleri, %27,5'i oyun sitelerini, 18,2'si müzik, eğlence, şarkıcı, film, kültür-sanat, fıkra sitelerini, %13,8'i bilim ve teknolojiyle ilgili siteleri, %12,8'i spor, sporcu gazete ve tv sitelerini, %9,3'ü chat sitelerini, %4,4'ü alış-veriş sitelerini, %3,3'ü iç ve dış politika sitelerini, %2,5'i pornografik siteleri ziyaret etmektedir.

Ankete katılan öğrenciler internet kafelerde genelde ders ve oyunla ilgili siteleri ziyaret etmektedir. Ankete katılan öğrenciler tarafından en az ziyaret edilen siteler ise pornografik sitelerdir.

4.1.20. Öğrencilerin İnternet Kafelerde Oynadıkları Oyun Türleri

Ankete katılan öğrencilerin internet kafelerde oynadıkları oyun türlerine ilişkin bilgiler Tablo 4.1.20'de verilmiştir.

Tablo 4.1.20. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafelerde Oynadıkları Oyun Türüne Göre Dağılımı

	SED	Her zaman		Sık Sık		Ara sıra		Çok Seyrek		Hiçbir Zaman	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Spor Oyunları	Alt	68	22,7	34	11,3	79	26,3	25	8,3	94	31,3
	Orta	74	24,7	41	13,7	81	27,0	19	6,3	85	28,3
	Üst	9	28,1	9	28,1	5	15,6	4	12,5	5	15,6
	Toplam	151	23,9	84	13,3	165	26,1	48	7,6	184	29,1
Yarışlı Oyunlar	Alt	69	23,0	45	15,0	81	27,0	18	6,0	87	29,0
	Orta	74	24,7	65	21,7	73	24,3	22	7,3	66	22,0
	Üst	13	40,6	4	12,5	9	28,1	3	9,4	3	9,4
	Toplam	156	24,7	114	18,0	163	25,8	43	6,8	156	24,7
Macera Oyunları	Alt	82	27,3	39	13,0	70	23,3	28	9,3	81	27,0
	Orta	78	26,0	64	21,3	88	29,3	21	7,0	49	16,3
	Üst	13	40,6	5	15,6	8	25,0	4	12,5	2	6,3
	Toplam	173	27,4	108	17,1	166	26,3	53	8,4	132	20,9
Bulmacalı Oyunlar	Alt	53	17,7	28	9,3	58	19,3	46	15,3	115	38,3
	Orta	47	15,7	32	10,7	83	27,7	49	16,3	89	29,7
	Üst	2	6,3	2	6,3	6	18,8	10	31,3	12	37,5
	Toplam	102	16,1	62	9,8	147	23,3	105	16,6	216	34,2
Aksiyon Oyunları (bombalı, öldürmeli, dövüşlü)	Alt	100	33,3	40	13,3	47	15,7	23	7,7	90	30,0
	Orta	92	30,7	39	13,0	53	17,7	29	9,7	87	29,0
	Üst	19	59,4	4	12,5	5	15,6	3	9,4	1	3,1
	Toplam	211	33,4	83	13,1	105	16,6	55	8,7	178	28,2
Strateji Oyunları (Ülke kurma, yönetme...)	Alt	44	14,7	44	14,7	45	15,0	29	9,7	138	46,0
	Orta	53	17,7	31	10,3	54	18,0	44	14,7	118	39,3
	Üst	17	53,1	7	21,9	5	15,6	1	3,1	2	6,3
	Toplam	114	18,0	82	13,0	104	16,5	74	11,7	258	40,8

Tablo 4.1.20’de görüldüğü gibi internet kafelerde; alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %33,3’ü aksiyon oyunlarını, %27,3’ü macera oyunlarını, %23’ü yarışlı oyunları, %22,7’si spor oyunlarını, %17,7’si bulmacalı oyunları, %14,7’si strateji oyunlarını oynamayı tercih etmektedir. Orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %30,7’si aksiyon oyunlarını, %26’sı macera oyunlarını, %24,7’si yarışlı oyunları, %24,7’si spor oyunlarını, %17,7’si strateji oyunlarını, %15,7’si bulmacalı oyunları tercih etmektedir. Üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %59,4’ü aksiyon

oyunlarını, %53,1'i strateji oyunlarını, %40,6'sı macera oyunlarını, %40,6'sı yarışlı oyunları, %28,1'i spor oyunlarını, %15,3'ü bulmacalı oyunları tercih etmektedir.

Ankete katılan her üç gruptaki öğrencilerin internet kafede en çok oynamayı tercih ettikleri oyunlar aksiyon oyunlarıdır.

Tablo 4.1.20'de görüldüğü gibi internet kafelerde tercih edilen oyun türleri için öğrencilerin %33,4'ü aksiyon oyunlarını, %27,4'ü macera oyunlarını, %24,7'si yarışlı oyunları, %23,9'u spor oyunlarını, %18'i strateji oyunlarını, %16,1'i bulmacalı oyunları oynamayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Ankete katılan öğrencilerin internet kafelerde en çok oynamayı tercih ettikleri oyun türleri aksiyon ve macera oyunlarıdır. En az tercih edilen oyun türü bulmacalı oyunlardır.

Çağlayan'ın (2001) yaptığı çalışmada internet kafelerde yapılan en çok yapılan aktivitelerden birinin oyun oynamak olduğu ve bu oyunların ağ üzerinden oynanan silahlı ve şiddet içeren oyunlar olduğu bulgusu elde edilmiştir. Aynı çalışmada çoğunun gençlerin oluşturduğu oyun tutkunu grubun, böylesine şiddet içeren oyunları uzun saatler oynamasının kaygı verici olduğu vurgulanmıştır.

Merttürk'ün (2005) "Bilgisayar Oyunu Oynayan İlköğretim Öğrencilerinin Saldırganlık, Depresyon ve Yalnızlık Düzeylerinin İncelenmesi" başlıklı çalışması sonucunda ilköğretim öğrencilerinin çoğunlukla şiddet içerikli oyunlar oynadıkları, bu durumda öğrencilerde anti - sosyal saldırganlığı arttırdığını ortaya koymuştur. Aynı çalışmada internet kafede oyun oynayan öğrencilerin evde oynayanlara göre saldırgan davranışlardan çekinmedikleri ve evde oynayanlara göre daha yalnız olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Bilgi (2005) yaptığı "Bilgisayar Oyunu Oynayan ve Oynamayan İlköğretim Öğrencilerinin Saldırganlık, Depresyon ve Yalnızlık Düzeylerinin İncelenmesi" başlıklı benzer bir çalışmada bilgisayar oyunu oynama süresi arttıkça anti - sosyal saldırganlığın arttığı sonucuna ulaşmıştır. Aynı çalışmada bilgisayar oyunu oynamayan öğrencilerin sayısı savaş (aksiyon), strateji ve macera oyunu oynayan öğrencilerden daha düşük bulunmuştur. Buna karşın bilgisayar oyunu oynamayanlarla spor, yarış oyunları ve zeka oyunları oynayan öğrenciler arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamıştır.

4.1.21. Öğrencilerin İnternet Kafelerin Okul Başarılarına Etkileri Yönündeki Düşünceleri

Ankete katılan öğrencilere “internet kafeye gitmeye başladıklarından beri okul başarılarında değişiklik olup olmadığı” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerden alınan veriler Tablo 4.1.21’de gösterilmiştir.

Tablo 4.1.21. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafelerin Okul Başarılarına Etkileri Yönündeki Düşüncelerine Göre Dağılımı

	SED						Toplam	
	Alt		Orta		Üst		f	%
	f	%	f	%	f	%		
Hiçbir değişme olmadı	161	53,7	164	54,7	27	84,4	352	55,7
Başarım arttı	100	33,3	83	27,7	3	9,4	186	29,4
Başarım düşmeye başladı	39	13,0	53	17,7	2	6,3	94	14,9
Toplam	300	100	300	100	32	100	632	100

Tablo 4.1.21’de görüldüğü gibi alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %53,7’si internet kafeye gitmeye başladığından beri okul başarısında değişme olmadığını, %33,3’ü başarısının arttığını, %13’ü başarısının düşmeye başladığını belirtmiştir. Orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %54,7’si internet kafeye gitmeye başladığından beri okul başarılarında değişme olmadığını, %27,7’si başarısının arttığını, %17,7’si başarısının düşmeye başladığını belirtmiştir. Üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %84,4’ü internet kafeye gitmeye başladığından beri okul başarılarında değişme olmadığını, %9,4’ü başarısının arttığını, %6,3’ü başarısının düşmeye başladığını belirtmiştir.

Ankete katılan üç farklı sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin geneli internet kafeye gitmeye başladıklarından beri okul başarılarında herhangi bir değişme olmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 4.1.21’de görüldüğü gibi öğrencilerin %55,7’si internet kafeye gitmeye başladığından beri okul başarısında hiçbir değişme olmadığını; %29,4’ü başarılarının arttığını, %14,9’u başarılarının düştüğünü belirtmişlerdir.

Ankete katılan öğrencilerin genelinde internet kafeye gitmeye başladıklarından beri başarılarında herhangi bir değişiklik olmazken, öğrencilerin yaklaşık %15'inin başarıları düşmüştür.

4.1.22. Öğrencilerin İnternet Kafelere Gitmek İçin Okulu Aksatma Durumları

Ankete katılan öğrencilere “internet kafeye gitmek için okula gitmediği zamanlar oldu mu?” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin verdiği cevaplar tablolaştırılarak 4.1.22’de verilmiştir.

Tablo 4.1.22. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafelere Gitmek İçin Okulu Aksatma Durumlarına Göre Dağılımı

	SED						Toplam	
	Alt		Orta		Üst		f	%
	f	%	f	%	f	%		
Her zaman	10	3,3	2	0,7			12	1,9
Sık sık	5	1,7	5	1,7			10	1,6
Ara sıra	25	8,3	22	7,3	2	6,3	49	7,8
Hiçbir zaman	260	86,7	271	90,3	30	93,8	561	88,8
Toplam	300	100	300	100	32	100	632	100

Tablo 4.1.22’de görüldüğü gibi “internet kafeye gitmek için okula gitmediğiniz zamanlar oldu mu” sorusuna alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %86,7’si hiçbir zaman, %8,3’ü ara sıra, %3,3’ü her zaman, %1,7’si sık sık cevabını vermiştir. Orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %90,3’ü hiçbir zaman, %7,3’ü ara sıra, %1,7’si sık sık, %0,7’si her zaman cevabını vermiştir. Üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %93,8’i hiçbir zaman, %6,3’ü ara sıra cevabını vermişlerdir.

Ankete katılan üç gruptaki öğrencilerin büyük bir çoğunluğu “internet kafeye gitmek için okula gitmediğiniz zamanlar oldu mu?” sorusuna hiçbir zaman cevabını vermişlerdir.

Tablo 4.1.22’de görüldüğü gibi ankete katılan öğrencilerin %88,8’i internet kafeye gitmek için hiçbir zaman okula gitmeyi ertelediklerini, öğrencilerin %7,8’i ara sıra internet kafeye gitmek için okula gitmeyi ertelediklerini, öğrencilerin %1,9’u her zaman

internet kafeye gitmek için okula gitmeyi ertelediklerini, öğrencilerin %1,6'sı sık sık internet kafeye gitmek için okula gitmeyi ertelediklerini belirtmişlerdir.

Ankete katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğu “internet kafeye gitmek için okula gitmediğiniz zamanlar oldu mu?” sorusuna hiçbir zaman cevabını vermişlerdir.

4.1.23. Öğrencilerin İnternet Kafelere Gitmek İçin Ödevlerini Aksatma Durumları

Ankete katılan öğrencilere “internet kafeye gitmek için ödevlerinizi ertelediğiniz zamanlar oldu mu?” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin verdiği cevaplar tablolaştırılarak 4.1.23'te verilmiştir.

Tablo 4.1.23. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafelere Gitmek İçin Ödevlerini Aksatma Durumlarına Göre Dağılımı

	SED						Toplam	
	Alt		Orta		Üst		f	%
	f	%	f	%	f	%		
Her zaman	15	5,0	4	1,3	1	3,1	20	3,2
Sık sık	17	5,7	15	5,0			32	5,1
Ara sıra	87	29,0	98	32,7	10	31,3	195	30,9
Hiçbir zaman	181	60,3	183	61,0	21	65,6	385	60,9
Toplam	300	100	300	100	32	100	632	100

Tablo 4.1.23'te görüldüğü gibi “internet kafeye gitmek için ödevlerinizi ertelediğiniz oluyor mu?” sorusuna alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %60,3'ü hiçbir zaman, %29'u ara sıra, %5,7'si sık sık, %5'i her zaman cevabını vermişlerdir. Orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %61'i hiçbir zaman, %32,7'si ara sıra, %5'i sık sık, %1,3'ü her zaman cevabını vermişlerdir. Üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %65,6'sı hiçbir zaman, %31,3'ü ara sıra, %3,1'i her zaman cevabını vermişlerdir.

Ankete katılan üç farklı gruptaki öğrencilerin yarısından biraz fazlası “internet kafeye gitmek için ödevlerinizi ertelediğiniz oluyor mu?” sorusuna hiçbir zaman cevabını vermişlerdir.

Tablo 4.1.23'te görüldüğü gibi ödevlerinizi “internet kafeye gitmek için başka zamana ertelediğiniz oluyor mu?” sorusuna öğrencilerin %60,9'u hiçbir zaman, %30,9'u ara sıra, %5,1'i sık sık, %3,2'si her zaman cevabını vermiştir.

Ankete katılan öğrencilerin yarısından biraz fazlası “internet kafeye gitmek için başka zamana ertelediğiniz oluyor mu?” sorusuna hiçbir zaman cevabını vermişlerdir.

4.1.24. Öğrencilere İnternete Yönelik Ödev Verilip Verilmeme Durumu

Ankete katılan öğrencilerin okullarında internete yönelik ödev verilip verilmeme durumu Tablo 4.1.24'te verilmiştir.

Tablo 4.1.24. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilere İnternete Yönelik Ödev Verilip Verilmeme Durumlarına Göre Dağılımı

	SED						Toplam	
	Alt		Orta		Üst		f	%
	f	%	f	%	f	%		
Evet	254	84,7	250	83,3	27	84,4	531	84,0
Hayır	46	15,3	50	16,7	5	15,6	101	16,0
Toplam	300	100	300	100	32	100	632	100

Tablo 4.1.24'te görüldüğü gibi “okulda internete yönelik ödev veriliyor mu?” sorusuna alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %84,7'si evet, %15,3'ü hayır; orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %83,3'ü evet, %16,7'si hayır; üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %84,4'ü evet, %15,6'sı hayır cevabını vermişlerdir.

Ankete katılan üç farklı gruptaki öğrencilerin geneli “okulda internete yönelik ödevler veriliyor mu?” sorusuna evet cevabını vermişlerdir.

Tablo 4.1.24'te görüldüğü gibi “okulda internete yönelik ödevler veriliyor mu?” sorusuna öğrencilerin %84'ü evet , %16'sı hayır cevabını vermiştir.

Ankete katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğu “okulda internete yönelik ödevler veriliyor mu?” sorusuna evet cevabını vermişlerdir.

4.1.25. Öğrencilerin İnternet Kafeye Gittiklerinden Beri Kendilerinde Hissettikleri Değişiklikler

Ankete katılan öğrencilerin internet kafeye gittiklerinden bu yana kendilerinde hissettikleri değişiklikler ile ilgili bilgiler tablolaştırılarak Tablo 4.1.25’te verilmiştir.

Tablo 4.1.25. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafeye Gittiklerinden Beri Kendilerinde Hissettikleri Değişikliklere Göre Dağılımı

	SED	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%
Düşüncelerimi ve ilgi alanlarımı paylaşan insanlarla iletişim kurdum	Alt	86	28,7	58	19,3	156	52,0	300	100
	Orta	114	38,0	81	27,0	105	35,0	300	100
	Üst	13	40,6	10	31,3	9	28,1	32	100
	Toplam	213	33,7	149	23,6	270	42,7	632	100
Farklı görüşlere sahip arkadaşlar edindim	Alt	66	22,0	46	15,3	188	62,7	300	100
	Orta	78	26,0	75	25,0	147	49,0	300	100
	Üst	8	25,0	12	37,5	12	37,5	32	100
	Toplam	152	24,1	133	21,0	347	54,9	632	100
Daha çok bilgiye daha kolay eriştim	Alt	154	51,3	78	26,0	68	22,7	300	100
	Orta	150	50,0	87	29,0	63	21,0	300	100
	Üst	28	87,5	3	9,4	1	3,1	32	100
	Toplam	332	52,5	168	26,6	132	20,9	632	100
Daha az kitap okudum	Alt	29	9,7	39	13,0	232	77,3	300	100
	Orta	45	15,0	42	14,0	213	71,0	300	100
	Üst	5	15,6	7	21,9	20	62,5	32	100
	Toplam	79	12,5	88	13,9	465	73,6	632	100
Arkadaşlarıma daha az zaman ayırmaya başladım	Alt	43	14,3	46	15,3	211	70,3	300	100
	Orta	41	13,7	61	20,3	198	66,0	300	100
	Üst	1	3,1	3	9,4	28	87,5	32	100
	Toplam	85	13,4	110	17,4	437	69,1	632	100
Ödevlerime daha az zaman ayırmaya başladım	Alt	51	17,0	57	19,0	192	64,0	300	100
	Orta	46	15,3	56	18,7	198	66,0	300	100

	Üst			4	12,5	28	87,5	32	100
	Toplam	97	15,3	117	18,5	418	66,1	632	100
Okula daha az gitmeye başladım	Alt	17	5,7	20	6,7	263	87,7	300	100
	Orta	12	4,0	30	10,0	258	86,0	300	100
	Üst					32	100,0	32	100
	Toplam	29	4,6	50	7,9	553	87,5	632	100

Tablo 4.1.25'te görüldüğü gibi alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %51,3'ü internet kafeye gitmeye başladığından beri daha çok bilgiye daha kolay eriştiğini, %28,7'si düşüncelerini ve ilgi alanlarını paylaşan insanlarla iletişim kurduğunu, %22'si farklı görüşlere sahip arkadaşlar edindiğini, %17'si ödevlerine daha az zaman ayırdığını, %14,3'ü arkadaşlarına daha az zaman ayırdığını, %9,7'si daha az kitap okuduğunu, %5,7'si okula daha az gitmeye başladığını düşünmektedir. Orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %50'si internet kafeye gitmeye başladığından beri daha çok bilgiye daha kolay eriştiğini, %40,6'sı düşüncelerini ve ilgi alanlarını paylaşan insanlarla iletişim kurduğunu, %26'sı farklı görüşlere sahip arkadaşlar edindiğini, %15,3'ü ödevlerine daha az zaman ayırdığını, %15'i daha az kitap okuduğunu, %13,7'si arkadaşlarına daha az zaman ayırdığını, %4'ü okula daha az gitmeye başladığını düşünmektedir. Üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %87,5'i internet kafeye gitmeye başladığından beri daha çok bilgiye daha kolay eriştiğini, %40,6'sı düşüncelerini ve ilgi alanlarını paylaşan insanlarla iletişim kurduğunu, %25'i farklı görüşlere sahip arkadaşlar edindiğini, %15,6'sı daha az kitap okuduğunu, %3,1'i arkadaşlarına daha az zaman ayırdığını düşünmektedir.

Ankete katılan her üç sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin çoğunluğu internet kafeye gitmeye başladıklarından beri daha çok bilgiye daha kolay ulaştıklarını düşünmektedirler.

Tablo 4.1.25'te görüldüğü gibi ankete katılan öğrencilerin %52,5'i internet kafeye gitmeye başladıklarından beri daha çok bilgiye daha kolay eriştiklerini, %33,7'si düşüncelerini ve ilgi alanlarını paylaşan insanlarla iletişim kurduklarını, %24,1'i farklı görüşlere sahip arkadaşlar edindiklerini, %15,3'ü ödevlerine daha az zaman

ayırdıklarını, %13,4'ü arkadaşlarına daha az zaman ayırmaya başladıklarını, %12,5'i daha az kitap okuduğunu, %4,6'sı okula daha az gitmeye başladıklarını belirtmişlerdir.

Gümüş (2003)'te yaptığı araştırmasında internet kafelere giden bireylerin interneti kullanmaya başladıklarından beri hayatlarında meydana gelen değişiklikleri araştırmış ve araştırma sonucunda internet kafe müşterilerinin hayatında öncelikli olarak meydana gelen değişikliklerin başında %29,4 oranında daha çok bilgiye daha kolay erişebilme bulgusuna ulaşmıştır. Bunu sırasıyla düşüncelerimi ve ilgi alanlarımı paylaşan insanlarla iletişim kurma (%19,5) ve farklı görüşlere sahip insanlarla tanışma (%18,9) bulguları izlemiştir. Her iki araştırma benzer sonuçlar çıkmıştır. Bu bağlamda özellikle daha çok bilgiye daha kolay erişmede internet kafelerin önemi ortaya çıkmaktadır. Oranları ayrı ayrı az olsa da ödevlere daha az zaman ayırma, arkadaşlarına daha az zaman ayırma, daha az kitap okuma, okula daha az zaman ayırma gibi öğrencilerin hayatlarında meydana gelen olumsuz davranışların yüzdesini bir arada düşünürsek küçümsenmeyecek bir oran karşımıza çıkacaktır. Bu sonucun üzerinde önemle durulması gerektiği düşünülmektedir. İçerisinde oyunla karışık kitap okuma alışkanlığı kazandıracak, hem oyun hem eğitim hem bilgisayarı kapsayacak çok yönlü yeni mekanların oluşturulması, özellikle ilköğretim öğrencilerinin dikkatini çekebilir. Bu tür eğitsel mekanların açılmasının, öğrencilerin olumsuz davranışlarını olumlu yönde değiştirmeye yardımcı olabileceği düşünülmektedir.

4.1.26. Öğrencilerin İnternet Kafelerde İnternete Erişimde Sansür Olmalı mı Sorusuna İlişkin Düşünceleri

Ankete katılan öğrencilerin “internet kafelerde internete erişimde sansür olmalı mı?” sorusuna verdikleri cevaplar Tablo 4.1.26’da tablolaştırılarak verilmiştir.

Tablo 4.1.26. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafelerde İnternete Erişimde Sansür Olmalı mı Sorusuna İlişkin Düşüncelerine Göre Dağılımı

	SED						Toplam	
	Alt		Orta		Üst		f	%
	f	%	f	%	f	%		
Kesinlikle olmalı	86	28,7	84	28,0	5	15,6	175	27,7
Bazı konularda (gizlilik, pornografi vb.) olmalı	57	19,0	66	22,0	19	59,4	142	22,5
Kesinlikle olmamalı	157	52,3	150	50,0	8	25,0	315	49,8

Toplam	300	100	300	100	32	100	632	100

Tablo 4.1.26’da görüldüğü gibi alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %52,3’ü internette kesinlikle sansür olmamalıdır, %28,7’si internette kesinlikle sansür olmalıdır, %19’u internette bazı konularda sansür olmalıdır düşüncesindedirler. Orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %50’si internette kesinlikle sansür olmamalıdır, %28’i internette kesinlikle sansür olmalıdır, %22’si internette bazı konularda sansür olmalıdır düşüncesindedirler. Üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %59,4’ü internette bazı konularda sansür olmalıdır, %25’i internette bazı konularda sansür olmalıdır, %15,6’sı internette kesinlikle sansür olmalıdır düşüncesindedirler.

Tablo 4.1.26’da görüldüğü gibi öğrencilerin %49,8’i internette sansür kesinlikle olmamalıdır, %27,7’si internette sansür kesinlikle olmalıdır, %22,5’i internette bazı konularda sansür olmalıdır düşüncesindedirler.

Ankete katılan öğrencilerin yaklaşık yarısı internette sansürün kesinlikle olmaması gerektiği düşüncesindedirler.

4.1.27. Öğrencilerin İnternet Kafelere İlişkin Düşünceleri

Ankete katılan öğrencilerin internet kafelerin geleceği ile ilgili düşünceleri Tablo 4.1.27’de verilmiştir.

Tablo 4.1.27. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafelere İlişkin Düşüncelerine Göre Dağılımı

	SED						Toplam	
	Alt		Orta		Üst		f	%
	f	%	f	%	f	%		
İnternet kafe kullanımı çok fazla yaygınlaşacak	166	55,3	164	54,7	13	40,6	343	54,3
İnternet kafe kullanımı biraz daha yaygınlaşacak	54	18,0	59	19,7	11	34,4	124	19,6
İnternet kafe kullanımı aynı kalacak	31	10,3	32	10,7	2	6,3	65	10,3
İnternet kafeler önemini yitirecek	49	16,3	45	15,0	6	18,8	100	15,8
Toplam	300	100	300	100	32	100	632	100

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Tablo 4.1.27’de görüldüğü gibi alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %55,3’ü internet kafe kullanımının çok fazla yaygınlaşacağını, %18’i internet kafe kullanımının biraz daha yaygınlaşacağını, %16,3’ü internet kafelerin önemini yitireceğini, %10,3’ü internet kafe kullanımının aynı kalacağını düşünmektedir; orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %54,7’si internet kafe kullanımının çok fazla yaygınlaşacağını, %19,7’si internet kafe kullanımının biraz daha yaygınlaşacağını, %15’i internet kafelerin önemini yitireceğini, %10,7’si internet kafe kullanımının aynı kalacağını düşünmektedir; üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %40,6’sı internet kafe kullanımının çok fazla yaygınlaşacağını, %34,4’ü internet kafe kullanımının biraz daha yaygınlaşacağını, %18,8’i internet kafelerin önemini yitireceğini, %6,3’ü internet kafe kullanımının aynı kalacağını düşünmektedir.

Her üç grupta ankete katılan öğrencilerin yaklaşık yarısı internet kafe kullanımının çok fazla yaygınlaşacağını düşünmektedir.

Tablo 4.1.27’de görüldüğü gibi öğrencilerin %54,3’ü internet kafe kullanımının çok fazla yaygınlaşacağını, %19,6’sı internet kafe kullanımının biraz daha yaygınlaşacağını, %15,8’i internet kafelerin önemini yitireceğini, %10,3’ü internet kafe kullanımının aynı kalacağını düşünmektedir.

Ankete katılan öğrencilerin yarısından biraz fazlası internet kafe kullanımının çok fazla yaygınlaşacağını düşünmektedirler.

4.1.28. Öğrencilerin İnternet Kafeye Gittiklerine Dair Ailelerine Haber Verme Durumu

Ankete katılan öğrencilerin internet kafeye gittiklerine dair ailelerine haber verip vermeme durumu tablolaştırılarak, Tablo 4.1.28’de verilmiştir.

Tablo 4.1.28. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafeye Gittiklerine Dair Ailelerine Haber Verme Durumuna Göre Dağılımı

	SED						Toplam	
	Alt		Orta		Üst		f	%
	f	%	f	%	f	%		
Evet	257	85,7	267	89,0	28	87,5	552	87,3
Hayır	43	14,3	33	11,0	4	12,5	80	12,7

Toplam	300	100	300	100	32	100	632	100

Tablo 4.1.28’de görüldüğü gibi “internet kafeye gittiğinizden ailenizin haberi var mı?” sorusuna alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %85,7’si evet, %14,3’ü hayır; orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %89’u evet, %11’i hayır; üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %87,5’i evet, %12,5’i hayır cevabını vermişlerdir.

Ankete katılan her üç grubun öğrencilerinin büyük bir çoğunluğu internet kafeye gittiklerine dair ailelerine haber verdiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 4.1.28’de görüldüğü gibi “internet kafeye gittiğinizden ailenizin haberi var mı?” sorusuna öğrencilerin %87,3’ü evet, %12,7’si hayır cevabını vermişlerdir.

Ankete katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğu internet kafeye gittiklerine dair ailelerine haber verdiklerini belirtmişlerdir.

4.1.29. Öğrencilerin İnternet Kafeye Gittiklerine Dair Ailelerinden Saklama Durumu

Ankete katılan öğrencilerin internet kafeye gittiklerini ailelerinden saklayıp saklamadıklarına ilişkin bilgiler Tablo 4.1.29’da verilmiştir.

Tablo 4.1.29. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafeye Gittiklerine Dair Ailelerine Saklama Durumuna Göre Dağılımı

	SED						Toplam	
	Alt		Orta		Üst		f	%
	f	%	f	%	f	%		
Evet	32	10,7	16	5,3	2	6,3	50	7,9
Bazen	110	36,7	125	41,7	12	37,5	247	39,1
Hayır	158	52,7	159	53,0	18	56,3	335	53,0
Toplam	300	100	300	100	32	100	632	100

Tablo 4.1.29’da görüldüğü gibi alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %52,7’si internet kafeye gittiğini ailesinden saklamamaktadır, %36,7’si internet kafeye gittiğini ailesinden bazen saklamaktadır, %10,7’si internet kafeye gittiğini ailesinden

saklamaktadır. Orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %53'ü internet kafeye gittiğini ailesinden saklamamaktadır, %41,7'si internet kafeye gittiğini ailesinden bazen saklamaktadır, %5,3'ü internet kafeye gittiğini ailesinden saklamaktadır. Üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %56,3'ü internet kafeye gittiğini ailesinden saklamamaktadır, %37,5'i internet kafeye gittiğini ailesinden bazen saklamaktadır, %6,3'ü internet kafeye gittiğini ailesinden saklamaktadır.

Her üç gruptan ankete katılan öğrencilerin yarısı internet kafeye gittiklerini ailelerinden saklamamaktadır. Her üç grubun aralarında az bir fark olsa da alt sosyo ekonomik gruptan üst sosyo ekonomik gruba doğru gidildikçe öğrencilerin internet kafeye gittiklerine dair ailelerine haber verme oranının arttığı görülmektedir.

Tablo 4.1.29'da görüldüğü gibi öğrencilerin %53'ü internet kafeye gittiklerini ailesinden saklamamaktadır, %39'u bazen saklamaktadır, %7,9'u ise internet kafeye gittiğini ailesinden saklamaktadır.

Ankete katılan öğrencilerin yarısının internet kafeye gittiklerini ailelerinden saklamadıkları görülmektedir.

4.1.30. Öğrencilerin İnternet Kafeye Gittiklerine Dair Ailelerinden Tepki Alma Durumu

Ankete katılan öğrencilerin internet kafeye gittiklerinden dolayı ailelerinden tepki alıp almamalarına ilişkin bilgiler Tablo 4.1.30'da verilmiştir.

Tablo 4.1.30. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin İnternet Kafeye Gittiklerine Dair Ailelerinden Tepki Alma Durumuna Göre Dağılımı

	SED						Toplam	
	Alt		Orta		Üst		f	%
	f	%	f	%	f	%		
Evet	43	14,3	49	16,3	2	6,3	94	14,9
Bazen	111	37,0	136	45,3	17	53,1	264	41,8
Hayır	146	48,7	115	38,3	13	40,6	274	43,4
Toplam	300	100	300	100	32	100	632	100

Tablo 4.1.30'da görüldüğü gibi "internet kafeye gittiğinizden dolayı ailenizden tepki aldığınız oluyor mu?" sorusuna alt sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %48,7'si

hayır, %37'si bazen, %14,3'ü evet; orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %38,3'ü hayır, %45,3'ü bazen, %16,3'ü evet; üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin %40,6'sı hayır, %53,1'i bazen, %6,3'ü evet cevabını vermişlerdir.

Orta ve üst sosyo ekonomik grupta ankete katılan öğrencilerin ailelerinin alt sosyo ekonomik grupta ankete katılan öğrencilerin ailelerine göre çocuklarının internet kafeye gitmesinden dolayı daha çok tepki verdiği görülmektedir.

Tablo 4.1.30'da görüldüğü gibi "internet kafeye gittiğinizden dolayı ailenizden tepki alıyor musunuz?" sorusuna öğrencilerin %43,4'ü hayır, %41,8'i bazen, %14,9'u evet cevabını vermiştir.

Ankete katılan öğrencilerin yarısının ailesinin internet kafelere karşı tepkili oldukları görülmektedir.

4.1.31. Öğrencilerin İnternet Kafeler İle İlgili Belirtmek İstedikleri Düşünceleri

Ankete katılan öğrencilere "internet kafelerle ilgili eklemek istedikleri başka bir konu var mı?" diye sorulmuştur. Cevap veren öğrencilerin görüşleri aşağıda verilmiştir:

Alt Sosyo Ekonomik Gruptaki Öğrenci Görüşleri

"Bilgisayar dersinde bilgisayarların olmaması yüzünden internet kafelere gidiyorum"

"İnternet kafelere sadece bilgi amaçlı girilmesini istiyorum"

"İnternet kafelerde internet engellenmeli, sadece ödev olmalı"

"Ben yani kendim internet kafelerin kötü olduğunu biliyorum ve öyle. Ama oyunlar alışkanlık yaptığı için vazgeçemiyorum Ailem bazen izin vermiyor ama genelde izinsiz gidiyorum."

Orta Sosyo Ekonomik Gruptaki Öğrenci Görüşleri

"Pornografik sitelerin kapatılmasını istiyorum. Normal bir siteye girsem bile reklamlardaki konular pis"

"Ailem ve yakınlarım bana güveniyor ve benim araştırma yaptığımı biliyor. Yakında eve bilgisayar gelecek internet kafeye gitmeye gerek kalmayacak"

"İnternet kafelerin yararı çok ama abartmayınca"

"Benimde internete bağlı bir bilgisayarım olsun isterim ve ağabeyimden istedim söz verdiler"

“İnternet kafede küçük çocuk olmasını istemiyorum”

“11 yaş altı çocuklar pis görüntülere bakmasın”

“Pornografik sitelerin engellenmesi”

“Pornografik sitelerin yaygın olmaması”

Üst Sosyo Ekonomik Gruptaki Öğrenci Görüşleri

“ İnternet kafeye giderken annem ve babam oyun sitelerinden çok, eğitici sitelere girmemi isterler”

“İnternette kitap okuyorum, sözlüğü internetten buluyorum, yeni filmleri öğreniyorum. İnternet çok güzel bir araç”

“Öğrencilerin eklemek istediğiniz başka konu var mı?” sorusuna verdikleri cevaplara göre bazı internet kafelerde pornografik sitelere girildiğini hatta küçük yaştaki çocukların bile bunları seyredemediğini söyleyebiliriz. Yaş sınırı olmasına rağmen bazı kafelerde küçük yaştaki çocukların olduğu öğrencilerin verdiği cevaplardan anlaşılmaktadır. Ayrıca öğrencilerin internet kafelere gitme sebeplerinden biri evlerinde veya okullarında bilgisayar olmayışından kaynaklanıyor olabilir.

4.1.32. İnternet Kullanım Amaçlarının Cinsiyete Göre Farklılaşp Farklılaşmadığına Yönelik T-Testi Sonuçları

Öğrencilerin interneti kullanım amaçlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçları Tablo 4.1.32’de verilmiştir.

Tablo 4.1.32. İnternet Kullanım Amaçlarının Cinsiyete Göre Farklılaşp Farklılaşmadığına Yönelik T-Testi Sonuçları

İnterneti Kullanım Amacı	Cinsiyet	N	\bar{X}	S	Sd	t	p
Ödev / Dersle İlgili Araştırma	Erkek	459	2,52	,93	630	3,06	,004
	Kız	173	2,78	,99			
MP3 Müzik Dinleme	Erkek	459	1,88	1,05	630	3,65	,008
	Kız	173	1,56	,87			
Oyun Oynama	Erkek	459	2,89	,96	630	15,70	,000
	Kız	173	1,60	,78			
Chat Yapma	Erkek	459	1,90	1,02	630	3,76	,472
	Kız	173	1,56	,99			
Değişik Sitelere Girme	Erkek	459	1,40	,79	630	3,24	,000
	Kız	173	1,19	,57			
E-mail yollama	Erkek	459	1,72	1,02	630	3,00	,003
	Kız	173	1,44	,89			

Tablo 4.1.32’de görüldüğü gibi öğrencilerin interneti kullanma amaçlarından ödev/dersle ilgili araştırma seçeneği cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$t_{(630)}=3,06$, $p<.05$]. Anlamlı farklılık kızlar lehine çıkmıştır ($\bar{X}_{\text{erkek}}=2,52$; $\bar{X}_{\text{kız}}=2,78$).

Tablo 4.1.32’de görüldüğü gibi öğrencilerin interneti kullanma amaçlarından MP3 müzik dinleme seçeneği cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$t_{(630)}=3,65$, $p<.05$]. Anlamlı farklılık erkekler lehine çıkmıştır ($\bar{X}_{\text{erkek}}=1,88$; $\bar{X}_{\text{kız}}=1,56$).

Tablo 4.1.32’de görüldüğü gibi öğrencilerin interneti kullanma amaçlarından oyun oynama seçeneği cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$t_{(630)}=15,70$, $p<.05$]. Anlamlı farklılık erkekler lehine çıkmıştır ($\bar{X}_{\text{erkek}}=2,89$; $\bar{X}_{\text{kız}}=1,60$).

Tablo 4.1.32’de görüldüğü gibi öğrencilerin interneti kullanma amaçlarından chat yapma seçeneği cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir [$t_{(630)}=15,70$, $p>.05$].

Tablo 4.1.32’de görüldüğü gibi öğrencilerin interneti kullanma amaçlarından değişik sitelere girme seçeneği cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$t_{(630)}=3,24$, $p<.05$]. Anlamlı farklılık erkekler lehine çıkmıştır ($\bar{X}_{\text{erkek}}=1,40$; $\bar{X}_{\text{kız}}=1,19$).

Tablo 4.1.32’de görüldüğü gibi öğrencilerin interneti kullanma amaçlarından e-mail yollama seçeneği cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$t_{(630)}=3,00$, $p<.05$]. Anlamlı farklılık erkekler lehine çıkmıştır ($\bar{X}_{\text{erkek}}=1,72$; $\bar{X}_{\text{kız}}=1,44$).

Ankete katılan öğrencilerin cinsiyete göre interneti kullanma amaçlarına bakıldığında öğrencilerin interneti kullanma amaçlarından e-mail yollama, değişik sitelere girme, oyun oynama, mp3 müzik dinleme seçenekleri erkekler lehine anlamlı farklılık gösterirken, ders çalışma seçeneği kızlar lehine anlamlı farklılık göstermiştir. Orhan ve Akkoyunlu (2004)’te yaptıkları “İlköğretim Öğrencilerinin İnternet Kullanımları Üzerine Bir Çalışma” başlıklı araştırmalarında interneti oyun amaçlı kullanan erkek öğrencilerin yüzdesi kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu, interneti bilgiye ulaşma amaçlı kullanan kız öğrencilerin yüzdesinin erkeklere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu sonuç araştırmadan elde edilen sonuçlarla paralellik göstermektedir.

4.1.33. Öğrencilerin İnternet Kafeye Gitme Sıklıklarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Öğrencilerin internet kafeye gitme sıklıklarını cinsiyete göre nasıl bir dağılım gösterdiğini anlamak amacıyla yapılan çapraz tablo sonuçları Tablo 4.1.33'te verilmiştir.

Tablo. 4.1.33. Öğrencilerin İnternet Kafeye Gitme Sıklıklarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet		İnternet Kafeye Gitme Sıklığı				Toplam
		1<gün<=5	5<gün<=10	10<gün<=15	15<gün	
Erkek	N	253	145	33	28	459
	%	%55,1	%31,6	%7,2	%6,1	%100
Kız	N	133	32	5	3	173
	%	%76,9	%28	%2,9	%1,7	%100
Toplam	N	386	177	38	31	632
	%	%61,1	%28,0	%6,0	4,9	%100

$$X^2=[3]=.000$$

Tablo 4.1.33'te görüldüğü gibi öğrencilerin internet kafeye gitme sıklıklarının cinsiyete göre dağılımı anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<05$). Tablo 4.1.40'a göre erkek öğrencilerin internet kafeye gitme sıklıklarının kız öğrencilere göre daha fazladır.

Gören (2003) araştırmasında internete gidiş sıklığının cinsiyete göre farklılık gösterdiği bulgusunu elde etmiştir. Araştırmada kadınların büyük bir çoğunun haftada bir kez internet kafelere gelmelerine rağmen erkeklerin büyük bir kesiminin her gün yada haftada en az iki kere geldikleri belirtilmiştir.

Çağlayan (2001)'de yaptığı araştırmasında cinsiyetin internet kafeye gitme sıklığını etkileyip etkilemediğini test etmiş ve cinsiyete göre internet kafeye gitme sıklığında çok büyük farklılık olmadığı bulgusunu elde etmiştir. Sonucun araştırma sonucuyla farklı çıkması örneklemin farklı olmasından veya yapılan araştırmalardan birinin Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki diğerinin batı bölgesindeki bir ilde yapılmış olabileceği düşünülmektedir.

4.1.34. Öğrencilerin İnternet Kafeye Gitme Sıklıklarının Sosyo Ekonomik Duruma Göre Dağılımı

Öğrencilerin internet kafeye gitme sıklıklarının sosyo ekonomik duruma göre nasıl bir dağılım gösterdiğini anlamak amacıyla yapılan çapraz tablo sonuçları Tablo 4.1.34'te verilmiştir.

Tablo. 4.1.34. Öğrencilerin İnternet Kafeye Gitme Sıklıklarının Sosyo Ekonomik Duruma Göre Dağılımı

SED	İnternet Kafeye Gitme Sıklığı					
	1<gün<=5	5<gün<=10	10<gün<=15	15<gün	Toplam	
Alt	N	176	79	20	25	300
	%	%58,7	%26,3	%6,7	%8,3	%100
Orta	N	183	95	16	6	300
	%	%61	%31,7	%5,3	%2,0	%100
Üst	N	27	3	2		32
	%	%84,4	%9,4	%6,3		%100
Toplam	N	386	177	38	31	632
	%	%61,1	%28,0	%6,0	4,9	%100

$$X^2=[3]=.001$$

Tablo 4.1.34'te görüldüğü gibi öğrencilerin internet kafeye gitme sıklıklarının sosyo ekonomik duruma göre dağılımı anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<05$).

Ankete katılan öğrencilerden üst sosyo ekonomik durumdaki öğrencilerin alt ve orta sosyo ekonomik durumdaki öğrencilere göre internet kafelere daha az sıklıkta gitmekte olduklarını söyleyebiliriz. Bunun nedeni üst sosyo ekonomik durumdaki öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun evlerinde bilgisayar ve internet bağlantısı olmasından kaynaklanmış olabilir.

4.1.35. Oynanılan Oyun Türlerinin Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları

Öğrencilerin oynadıkları oyun türlerinin cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçları Tablo 4.1.35'te verilmiştir.

Tablo. 4.1.35. Oynanılan Oyun Türlerinin Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları

Oyun Türleri	Cinsiyet	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Spor Oyunları	Erkek	459	3,32	1,42	630	10,86	,531
	Kız	173	1,96	1,34			
Yarışlı Oyunlar	Erkek	459	3,56	1,29	630	14,21	,698
	Kız	173	1,91	1,30			
Macera Oyunları	Erkek	459	3,45	1,34	630	6,98	,000
	Kız	173	2,57	1,56			
Bulmacalı Oyunlar	Erkek	459	2,42	1,36	630	4,19	,022
	Kız	173	2,95	1,57			
Aksiyon Oyunları (Bombalı, öldürmeli, dövüşlü)	Erkek	459	3,62	1,44	630	13,66	,143
	Kız	173	1,87	1,41			
Strateji oyunları	Erkek	459	2,81	1,52	630	6,99	,006
	Kız	173	1,87	1,41			

Tablo 4.1.35'te görüldüğü gibi öğrencilerin oynadıkları oyun türlerinden yarışlı oyunlar cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir [$t_{(630)}=14,21$, $p>.05$].

Tablo 4.1.35'te görüldüğü gibi öğrencilerin oynadıkları oyun türlerinden macera oyunları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$t_{(630)}=6,98$, $p<.05$]. Anlamlı farklılık erkekler lehine çıkmıştır ($\bar{X}_{\text{erkek}}= 3,45$; $\bar{X}_{\text{kız}} = 2,57$).

Tablo 4.1.35'te görüldüğü gibi öğrencilerin oynadıkları oyun türlerinden bulmacalı oyunlar cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$t_{(630)}=4,19$, $p<.05$]. Anlamlı farklılık kızlar lehine çıkmıştır ($\bar{X}_{\text{erkek}}= 2,42$; $\bar{X}_{\text{kız}} = 2,95$).

Tablo 4.1.35'te görüldüğü gibi öğrencilerin oynadıkları oyun türlerinden Aksiyon Oyunları (Bombalı, öldürmeli, dövüşlü) cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir [$t_{(630)}=13,66$, $p>.05$].

Tablo 4.1.35'te görüldüğü gibi öğrencilerin oynadıkları oyun türlerinden strateji oyunları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$t_{(630)}=6,99$, $p<.05$]. Anlamlı farklılık erkekler lehine çıkmıştır ($\bar{X}_{\text{erkek}}= 2,81$; $\bar{X}_{\text{kız}} =1,87$).

Ankete katılan öğrencilerden kız öğrencilerin bulmacalı oyunları erkek öğrencilere göre daha fazla oynadığı, erkek öğrencilerin de macera ve strateji oyunlarını kızlara göre daha fazla oynadığı görülmektedir.

4.1.36. İnterneti kullanım Amaçlarının Okullarında Bilgisayar Kullanabilen Öğrencilerle Kullanamayan Öğrencilere Göre T-Testi Sonuçları

Öğrencilerin interneti kullanım amaçlarının okullarında bilgisayar kullanabilen öğrencilerle kullanamayan öğrencilere göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçları Tablo 4.1.36'da verilmiştir.

Tablo 4.1.36. İnterneti kullanım Amaçlarının Okullarında Bilgisayar Kullanabilen Öğrencilerle Kullanamayan Öğrencilere Göre T-Testi Sonuçları

İnterneti Kullanım Amacı	Bilgisayar Kullanma	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Ödev / dersle ilgili araştırma	Evet	302	2,53	,91	630	1,50	,007
	Hayır	330	2,65	,99			
MP3 Müzik Dinleme	Evet	302	1,77	1,00	630	,65	,803
	Hayır	330	1,82	1,02			
Oyun Oynama	Evet	302	2,65	1,09	630	2,36	,337
	Hayır	330	2,44	1,07			
Chat Yapma	Evet	302	1,76	1,01	630	,94	,929
	Hayır	330	1,84	1,03			
Değişik Sitelere Girme	Evet	302	1,32	,71	630	,60	,252
	Hayır	330	1,36	,77			
E-mail yollama	Evet	302	1,58	,93	630	1,58	,043
	Hayır	330	1,71	1,04			

Tablo 4.1.36’da görüldüğü gibi öğrencilerin interneti kullanma amaçlarından ödev/dersle ilgili araştırma seçeneği okullarında bilgisayar kullanabilen öğrencilerle kullanamayan öğrencilere göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$t_{(630)}=1,50$, $p<.05$]. Anlamlı farklılık okullarında bilgisayar kullanamayan öğrenciler lehine çıkmıştır ($\bar{X}_{\text{kullanabilen}}=2,53$; $\bar{X}_{\text{kullanamayan}}=2,65$).

Tablo 4.1.36’da görüldüğü gibi öğrencilerin interneti kullanma amaçlarından mp3 müzik dinleme seçeneği okullarında bilgisayar kullanabilen öğrencilerle kullanamayan öğrencilere göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir [$t_{(630)}=.65$, $p>.05$].

Tablo 4.1.36’da görüldüğü gibi öğrencilerin interneti kullanma amaçlarından oyun oynama seçeneği okullarında bilgisayar kullanabilen öğrencilerle kullanamayan öğrencilere göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir [$t_{(630)}=2,36$, $p>.05$].

Tablo 4.1.36’da görüldüğü gibi öğrencilerin interneti kullanma amaçlarından chat yapma seçeneği okullarında bilgisayar kullanabilen öğrencilerle kullanamayan öğrencilere göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir [$t_{(630)}=.94$, $p>.05$].

Tablo 4.1.36’da görüldüğü gibi öğrencilerin interneti kullanma amaçlarından değişik sitelere girme seçeneği okullarında bilgisayar kullanabilen öğrencilerle kullanamayan öğrencilere göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir [$t_{(630)}=.60$, $p>.05$].

Tablo 4.1.36’da görüldüğü gibi öğrencilerin interneti kullanma amaçlarından e-mail yollama seçeneği okullarında bilgisayar kullanabilen öğrencilerle kullanamayan öğrencilere göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$t_{(630)}=1,50$, $p<.05$]. Anlamlı

farklılık okullarında bilgisayar kullanamayan öğrenciler lehine çıkmıştır ($\bar{X}_{\text{kullanabilen}} = 1,58$; $\bar{X}_{\text{kullanamayan}} = 1,71$).

Ankete katılan öğrencilerin okullarında bilgisayar kullanamayan öğrencilerin; internet kafelere, okullarında bilgisayarı kullanabilen öğrencilerden daha çok ödev/dersle ilgili araştırma yapma ve e-mail yollama amacıyla gittiği görülmektedir.

4.1.37. Öğrencilerin İnternet Kafeye Gitme Sıklıklarının Okulda Bilgisayarı Kullanabilen Öğrencilerle Kullanamayan Öğrencilere Göre Dağılımı

Öğrencilerin internet kafeye gitme sıklıklarını okulda bilgisayarı kullanabilen öğrencilerle kullanamayan öğrencilere göre nasıl bir dağılım gösterdiğini anlamak amacıyla yapılan çapraz tablo sonuçları Tablo 4.1.37’de verilmiştir.

Tablo. 4.1.37. Öğrencilerin İnternet Kafeye Gitme Sıklıklarının Okulda Bilgisayarı Kullanabilen Öğrencilerle Kullanamayan Öğrencilere Göre Dağılımı

Okulda Bilgisayarı kullanma Durumu		İnternet Kafeye Gitme Sıklığı				Toplam
		1<gün<=5	5<gün<=10	10<gün<=15	15<gün	
Kullanabiliyorum	N	201	74	13	14	302
	%	%66,6	%24,5	%4,3	%4,6	%100
Kullanamıyorum	N	185	103	25	17	330
	%	%56,1	%31,2	%7,6	%5,2	%100
Toplam	N	386	177	38	31	632
	%	%61,1	%28,0	%6,0	4,9	%100

$$X^2=[3]=.041$$

Tablo 4.1.37’de görüldüğü gibi öğrencilerin internet kafeye gitme sıklıklarının okulda bilgisayarı kullanabilen öğrencilerle kullanamayan öğrencilere göre dağılımı anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<05$). Anlamlı farklılığın okullarında bilgisayarı kullanamayan öğrenciler lehine çıktığı görülmektedir.

Ankete katılan öğrencilerden okullarında bilgisayar kullanamayan öğrencilerin okullarında bilgisayar kullanabilen öğrencilerden daha sıklıkta internet kafeye gittikleri görülmektedir.

4.2. İnternet Kafe Tutum Ölçeği İle İlgili Bulgular ve Yorumlar

4.2.1. İnternet Kafeler, Chat ve Arkadaşlık

Tablo 4.2.1. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapma Değerleri

Gruplar	N	\bar{X}	SS
Alt (1)	300	11,21	5,11
Orta (2)	300	11,96	5,15
Üst (3)	32	11,53	5,35
Toplam	632	11,58	5,15

Tablo 4.2.1’de sosyo ekonomik gruplarda yer alan öğrencilerin İnternet Kafeler, Chat ve Arkadaşlık birinci alt ölçeğe ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir. Gruplar arasında anlamlı bir farklılaşmanın olup olmadığını anlamak için (ANOVA) tek yönlü varyans analizi uygulanmış, elde edilen sonuçlar Tablo 4.2.1.1’de verilmiştir.

Tablo 4.2.1.1. Alt, Orta ve Üst Sosyo Ekonomik Grupta Bulunan Öğrencilerin İnternet Kafeler Tutum Ölçeği, “İnternet Kafeler, Chat ve Arkadaşlık “ Birinci Alt Ölçeğe Göre ANOVA Sonuçları

	Kareler Toplamı	Kareler ortalaması	f	p
Gruplar arası	85,981	42,990	1,624	,198
Gruplar içi	16653,405	26,476		
Toplam	16739,386			

Tablo 4.2.1.1’de görüldüğü gibi gruplar arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. [$F_{(2-629)} = 1,624$; $p = .198$]. Başka bir deyişle alt, orta ve üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin “İnternet kafeler, Chat ve Arkadaşlık” olumlu tutum alt ölçeği ortalamaları açısından anlamlı düzeyde farklılaşmadığı söylenebilir.

“İnternet Kafeler, Chat ve Arkadaşlıg”a ilişkin Birinci Alt Ölçekten elde edilen bulgulara göre farklı sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin internet kafelerde chat yapma ve arkadaş edinmeye ilişkin tutumların da bir farklılaşma olmadığını söyleyebiliriz.

4.2.2. İnternet Kafeler ve Ders Çalışma

Tablo 4.2.2. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Aritmetik Ortalamaları, Standart Sapma Değerleri ve Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	SS	f	p
Alt (1)	300	19,60	5,22	10,870	,000
Orta (2)	300	20,59	5,25		
Üst (3)	32	16,18	6,51		
Toplam	632	19,90	5,39		

Tablo 4.2.2’de görüldüğü gibi gruplar arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir [$F_{(2-629)} = 10,870$; $p = .000$]. Başka bir deyişle alt, orta ve üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin “İnternet Kafeler ve Ders Çalışma” olumlu tutum alt ölçeği ortalamaları açısından anlamlı düzeyde farklılaşma olduğu söylenebilir. Söz konusu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu saptamak için Scheffe Testi uygulanmış, elde edilen sonuçlar Tablo 4.2.2.1’de verilmiştir.

Tablo 4.2.2.1. Alt, Orta ve Üst Sosyo Ekonomik Grupta Bulunan Öğrencilerin İnternet Kafeler Tutum Ölçeği, “İnternet Kafeler ve Ders Çalışma“ İkinci Alt Ölçeğe Göre Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, Tek Yönlü Varyans Analizi ve Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	SS	f	p	Sheffe
Alt (1)	300	19,60	5,22	10,870	,000	1-3 2-3
Orta (2)	300	20,59	5,25			
Üst (3)	32	16,18	6,51			
Toplam	632	19,90	5,39			

Tablo 4.2.2.1’de görüldüğü gibi alt sosyo ekonomik grupta üst sosyo ekonomik grup arasında, orta sosyo ekonomik grupta üst sosyo ekonomik grup arasında alt ve orta sosyo grup lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu söylenebilir.

Araştırmacı tarafından uygulanan öğrenci anketinde alt ve orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin internet kafeye gitme amaçlarında ders yapma ve oyun oynama ilk sıralarda olduğu üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin ise ders yapma amacıyla internet kafeye gitmelerinin son sıralarda olduğu bulgusu elde edilmiştir. Uygulanan tutum ölçeğinde de farklılaşmanın alt ve orta sosyo ekonomik düzey lehine çıkması; alt ve orta sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin üst sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilere göre internet kafeler ve ders çalışmaya ilişkin daha olumlu tutum sergilediklerini göstermektedir. Bunun sebebi üst sosyo ekonomik düzeyde bulunan öğrencilerin evlerinde bilgisayar olması bu nedenle ders çalışma veya ödev yapma konularında internet kafelere ihtiyaç duymamaları olabilir.

4.2.3. İnternet Kafeleri Kullanma Nedeni

Tablo 4.2.3. Sosyo Ekonomik Gruplarda Yer Alan Öğrencilerin Aritmetik Ortalamaları, Standart Sapma Değerleri ve Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	SS	f	p
Alt (1)	300	10,25	4,41	8,041	,000
Orta (2)	300	10,25	4,31		
Üst (3)	32	13,31	5,04		
Toplam	632	10,78	4,44		

Tablo 4.2.3’te görüldüğü gibi görüldüğü gibi gruplar arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir [$F_{(2-629)} = 8,041$; $p = .000$]. Başka bir deyişle alt, orta ve üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin “İnternet Kafeleri Kullanma Nedeni” olumlu tutum alt ölçeği ortalamaları açısından anlamlı düzeyde farklılaşma olduğu söylenebilir. Söz konusu farklılığın hangi gruplar arasında saptamak için Scheffe Testi uygulanmış, elde edilen sonuçlar 4.2.3.1’de verilmiştir.

Tablo 4.2.3.1. Alt, Orta ve Üst Sosyo Ekonomik Grupta Bulunan Öğrencilerin İnternet Kafeler Tutum Ölçeği, “İnternet Kafeleri Kullanma Nedeni“ Üçüncü Alt Ölçeğe Göre Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, Tek Yönlü Varyans Analizi ve Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	SS	f	p	Sheffe
Alt (1)	300	10,25	4,41	8,041	,000	3-1 3-2
Orta (2)	300	10,25	4,31			
Üst (3)	32	13,31	5,04			
Toplam	632	10,78	4,44			

Tablo 4.2.3.1’de görüldüğü gibi alt sosyo ekonomik grupta üst sosyo ekonomik grup arasında, orta sosyo ekonomik grupta üst sosyo ekonomik grup arasında üst sosyo grup lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu söylenebilir.

Ankete katılan üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin alt ve orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilere göre üçüncü alt ölçekte “İnternet Kafeleri Kullanma Nedeni” daha olumlu bir tutuma sahiptir.

4.3. Öğretmen Anketi İle İlgili Bulgular ve Yorumlar

İlköğretim branş öğretmenlerine ilişkin bulgular ayrı ayrı tablolastırılarak açıklanmış ve yorumlanmıştır.

4.3.1. Cinsiyet

Ankete katılan öğretmenlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 4.3.1’de verilmiştir.

Tablo 4.3.1. Cinsiyet

	f	%
Kadın	39	41,1
Erkek	56	58,9
Toplam	95	100

Tablo 4.3.1’de görüldüğü gibi ankete katılan öğretmenlerin %41,1’i kadın, %58,9’u erkek öğretmenlerden oluşmaktadır.

Ankete katılan öğretmenlerden yarısından biraz fazlası erkektir.

4.3.2. Yaş

Ankete katılan öğretmenlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 4.3.2’de verilmiştir.

Tablo 4.3.2. Yaş

	f	%
22	2	2,1
23	2	2,1
24	6	6,3
25	8	8,4
26	8	8,4
27	12	12,6
28	10	10,5
29	6	6,3
30	8	8,4
31	6	6,3
32	7	7,4
33	4	4,2
34	2	2,1
35	3	3,2
36	1	1,1
37	1	1,1
40	2	2,1
48	1	1,1
50	2	2,1
51	1	1,1
52	2	2,1
59	1	1,1
Toplam	95	100

Tablo 4.3.2’de görüldüğü gibi öğretmenlerin % 2,1’i 22 yaşında, %2,1’i 23 yaşında, %6,3’ü 24 yaşında, %8,4’ü 25 yaşında, %8,4’ü 26 yaşında, %12,6’sı 27 yaşında, %10,5’u 28 yaşında, %6,3’ü 29 yaşında, %8,4’ü 30 yaşında , %6,3’ü 31 yaşında, %7,4’ü 32 yaşında, %4,2’si 33 yaşında, %2,1 34 yaşında, %3,2’si 35 yaşında, %1,1’i 36 yaşında, %1,1’i 37 yaşında, %2,1’i 40 yaşında, %1,1 48 yaşında, %2,1 52 yaşında, %1,1 59 yaşındadır.

Ankete katılan öğretmenlerin yaşı 22 ile 59 arasında dağılım göstermektedir. Büyük bir çoğunluğun 24 ile 33 yaş arasında olduğu görülmektedir.

4.3.3. Görev Süresi

Ankete katılan öğretmenlerin görev süresine göre dağılımı Tablo 4.3.3’te verilmiştir.

Tablo 4.3.3. Öğretmenlerin Görev Sürelerine Göre Dağılımı

	f	%
1	11	11,6
2	7	7,4
3	7	7,4
4	10	10,5
5	16	16,8
6	12	12,6
7	6	6,3
8	4	4,2
9	2	2,1
10	5	5,3
11	2	2,1
12	2	2,1
13	2	2,1
14	1	1,1
15	1	1,1
17	1	1,1
18	1	1,1
20	1	1,1
25	1	1,1
26	1	1,1
27	1	1,1
38	1	1,1
Toplam	95	100

Tablo 4.3.3'te görüldüğü gibi öğretmenlerin %11,6'sı 1 yıllık, %7,4'ü 2 yıllık, %7,4'ü 3 yıllık, %10,5'u 4 yıllık, %16,8'i 5 yıllık, %12,6'sı 6 yıllık, %6,3'ü 7 yıllık, %4,2'si 8 yıllık, %2,1'i 9 yıllık, %5,3'ü 10 yıllık, %2,1'i 11 yıllık, %2,1'i 12 yıllık, %2,1'i 13 yıllık, %1,1'i 14 yıllık, %1,1'i 15 yıllık, %1,1'i 17 yıllık, %1,1'i 18 yıllık, %1,1'i 20 yıllık, %1,1'i 25 yıllık, %1,1'i 26 yıllık, %1,1'i 27 yıllık, %1,1'i 38 yıllık öğretmendir.

Ankete katılan öğretmenlerin çoğunluğunun 1 ile 6 yıl arasında görev yaptıkları görülmektedir.

4.3.4. Branş

Ankete katılan öğretmenlerin branşlarına göre dağılımları Tablo 4.3.4'te verilmiştir.

Tablo 4.3.4. Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımı

Branş	f	%
Türkçe	18	18,9
Matematik	16	16,8

Fen Bilgisi	16	16,8
Sosyal Bilgiler	12	12,6
İngilizce	13	13,7
Beden Eğitimi	6	6,3
Teknoloji Tasarımı	5	5,3
Bilgisayar	3	3,2
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	3	3,2
Görsel Sanatlar	2	2,1
Psikolojik Danışman	1	1,1
Toplam	95	100

Tablo 4.3.4'te görüldüğü gibi ankete katılan öğretmenlerin %18,9'u Türkçe Öğretmeni, %16,8'i Matematik Öğretmeni, %16,8 Fen Bilgisi Öğretmeni, %12,6'sı Sosyal Bilgiler Öğretmeni, %13,7'si İngilizce Öğretmeni, %6,3'ü Beden Eğitimi öğretmeni, %5,3'ü teknoloji tasarımı öğretmeni, %3,2'si Bilgisayar Öğretmeni, %3,2'si Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni, %2,1'i Görsel Sanatlar Öğretmeni, %1,1'i Psikolojik Danışmandır.

Ankete katılan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu Türkçe, Matematik, Fen Bilgisi, Sosyal Bilgiler ve İngilizce branşlarında görev yapan öğretmenlerdir. Bunun sebebi ilköğretim okullarında bu derslerin diğer derslere göre daha fazla ders saati olması nedeniyle her okulun kadrosunda diğer branşlardaki öğretmenlere göre Türkçe, Matematik, Fen Bilgisi, Sosyal Bilgiler ve İngilizce branşlarındaki öğretmenlerden daha fazla olması olabilir.

4.3.5. Öğretmenlerin Daha Önce İnternet Kafeye Gitme Durumu

Ankete katılan öğretmenlerin daha önce herhangi bir internet kafeye gidip gitmediklerine dair bilgileri Tablo 4.3.5'te verilmiştir.

Tablo 4.3.5. Öğretmenlerin Daha Önce İnternet Kafeye Gitme Durumlarına Göre Dağılımı

Daha Önce İnternet Kafeye Gittiniz mi?	f	%
Evet	84	88,4
Hayır	11	11,6
Toplam	95	100

Tablo 4.3.5'te görüldüğü gibi öğretmenlerin %88,4'ü daha önce internet kafeye gittiklerini, %11,6'sı daha önce internet kafeye hiç gitmediklerini belirtmişlerdir.

Ankete katılan öğretmenlerin tamamına yakını daha önce internet kafeye gittiklerini belirtmiştir.

4.3.6. Öğretmenlere Göre Öğrencilerin Bilgisayarı İlk Öğrenme Yerleri

Ankete katılan öğretmenlere öğrencilerin bilgisayarı öncelikli olarak nerede öğrendikleri sorusu sorulmuş, verilen cevaplar tablolaştırılarak Tablo 4.3.6'da verilmiştir.

Tablo 4.3.6. Öğretmenlere Göre, Öğrencilerin Bilgisayarı İlk Öğrenme Yerlerine Göre Dağılımı

	f	%
Okulda	21	22,1
Kursta	2	2,1
Kendi Kendilerine	19	10,5
İnternet Kafede	60	63,2
Başka	2	2,1
Toplam	95	100

Tablo 4.3.6'da görüldüğü gibi öğretmenlerin %63,2'si öğrencilerin bilgisayarı internet kafede, %22,1'i okulda, %10,5'u kendi kendilerine, %2'si kursta, %2'si başka yerlerde öğrendiklerini düşünmektedir.

Ankete katılan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu öğrencilerin bilgisayarı ilk olarak internet kafede daha sonrada okulda öğrendiklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin

verdiği bu cevap öğrenci anketindeki aynı soruya öğrencilerin verdikleri cevapla benzerlik göstermektedir. Ankete katılan öğrencilerin yüzde oranı öğretmenlerin yüzdesine göre daha düşük olsa da öğrencilerin çoğunluğu bilgisayarı internet kafede daha sonra da kendi kendilerine öğrendiklerini belirtmişlerdir. Bu bulgular bilgisayar öğreniminde internet kafelerin önemini ortaya koymaktadır.

4.3.7. Öğretmenlere Göre, Öğrencilerin İnterneti İlk Öğrenme Yerleri

Ankete katılan öğretmenlere öğrencilerin interneti ilk olarak nerede öğrendikleri sorusu sorulmuş verilen cevaplar tablollaştırılarak Tablo 4.3.7’de verilmiştir.

Tablo 4.3.7. Öğretmenlere Göre, Öğrencilerin İnterneti İlk Öğrenme Yerlerine Göre Dağılımı

	f	%
Bilgisayar dersinde	8	8,4
Evde	8	8,4
Arkadaşının Evinde	1	1,1
İnternet Kafede	78	82,1
Toplam	95	100

Tablo 4.3.7’de görüldüğü gibi öğretmenlerin %82,1’i öğrencilerin interneti internet kafede, %8,4’ü bilgisayar dersinde, %8,4’ü evde, %1,1’i arkadaşının evinde öğrendiklerini düşünmektedir.

Ankete katılan öğretmenlerin tamamına yakını öğrencilerin interneti ilk olarak internet kafede öğrendiklerini düşündüklerini belirtirken, öğrenci anketindeki aynı soruda öğrenciler %52 oranı ile “interneti ilk olarak nerede öğrendiniz?” sorusuna en çok verilen cevap internet kafeler olmuştur. Oranlarda farklılık gösterse de verilen cevaplar birbiriyle tutarlılık göstermektedir.

4.3.8. Öğretmenlere Göre Öğrencilerin İnternete Genelde Erişim Yerleri

Ankete katılan öğretmenlere göre öğrencilerin internete genelde erişim yerleri Tablo 4.3.8’de verilmiştir.

Tablo 4.3.8. Öğretmenlere Göre, Öğrencilerin İnternete Genelde Erişim Yerleri

	f	%
Okuldan	1	1,1
Eviden	7	7,4
Arkadaşının Evinden	2	2,1
İnternet Kafeden	85	89,5
Toplam	95	100

Tablo 4.3.8'e göre öğretmenlerin %89,5'i öğrencilerin internete internet kafeden, %7,4'ü evden, %2,1'i arkadaşının evinden, %1,1'de okuldan eriştiklerini düşünmektedirler.

Ankete katılan öğretmenlerin nerdeyse tamamı öğrencilerin internete internet kafeden eriştiklerini düşünürken, öğrencilerin yarısından fazlası aynı soruya internet kafe cevabını vermişlerdir.

4.3.9. Öğretmenlere Göre Öğrencilerin İnternet Kafeye Bir Ay İçerisinde Gittikleri Gün Sayısı

Ankete katılan öğretmenlerin öğrencilerin bir ay içerisinde internet kafeye gittikleri gün sayısına ilişkin görüşleri Tablo 4.3.9'da verilmiştir.

Tablo 4.3.9. Öğretmenlere Göre, Öğrencilerin Bir Ay İçerisinde İnternet Kafeye Gittikleri Gün Sayısı

	f	%
1 gün =< erişim =< 5 gün	27	28,5
5 gün < erişim =< 10 gün	27	28,4
10 gün < erişim =< 15 gün	18	19
15 gün < erişim =< 31 gün	23	24,3
Toplam	95	100

Tablo 4.3.9’da görüldüğü gibi ankete katılan öğretmenlerin %28,5’i öğrencilerin 1 ile 5 gün arasında, öğretmenlerin %28,4’ü 5 ile 10 gün arasında, öğretmenlerin %19’u 10 ile 15 gün arasında, öğretmenlerin %24,3’ü 15 ile 31 gün arasında öğrencilerin internet kafeye gittiklerini düşünmektedirler.

Ankete katılan öğretmenlerin öğrencilerin internet kafeye bir ay içerisinde gittikleri gün sayısına ilişkin 1 gün =< erişim =< 5 gün, 5 gün < erişim =< 10 gün, 10 gün < erişim =< 15 gün, 15 gün < erişim =< 31 gün seçeneklerini işaretleyen öğretmen sayıları birbirine oldukça yakındır.

4.3.10. Öğretmenlere Göre Öğrencilerin İnternet Kafelere Gitme Zamanları

Ankete katılan öğretmenlerin öğrencilerin internet kafeye hafta içi mi yoksa hafta sonu mu gittiklerine dair görüşleri Tablo 4.3.10’da verilmiştir.

Tablo 4.3.10. Öğretmenlere Göre, Öğrencilerin İnternet Kafelere Gitme Zamanları

	f	%
Hafta İçi	26	27,4
Hafta Sonu	56	58,9
Her ikisi	13	13,7
Toplam	95	100

Tablo 4.3.10’da görüldüğü gibi öğretmenlerin %58,9’u öğrencilerin daha çok hafta sonlarında internet kafeye gittiklerini düşünmektedir. Öğretmenlerin %26’sı hafta içi, öğretmenlerin %13,7’si haftanın her günü öğrencilerin internet kafelere gittiklerini düşünmektedir.

Ankete katılan öğretmenlerin yarısından fazlası öğrencilerin hafta sonları internet kafelere gittiklerini düşünürken, öğrencilerin %72’si internet kafelere hafta sonları gittiklerini belirtmişlerdir.

4.3.11. Öğretmenlere Göre Öğrencilerin İnternet Kafede Kalma Süreleri

Ankete katılan öğretmenlere göre öğrencilerin internet kafede geçirdikleri süreler Tablo 4.3.11’de verilmiştir.

Tablo 4.3.11. Öğretmenlere Göre, Öğrencilerin İnternet Kafede Kalma Süreleri

	f	%
0 < saat =< 1	21	22,6
1 < saat =< 3	61	64,2
3 < saat =< 5	12	12,6
5 < saat =< 8	1	1,1
Toplam	95	100

Tablo 4.3.11’de görüldüğü gibi öğretmenlerin %22,6’sı 0 ile 1 saat arasında, %64,2’si 1 ile 3 saat arasında, %12,6’sı 3 ile 5 saat arasında, %1,1’i 5 ile 8 saat arasında internet kafelerde zaman geçirdiklerini düşünmektedir.

Ankete katılan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu öğrencilerin 1 ile 3 saat arasında internet kafede zaman geçirdiklerini düşünmektedir.

4.3.12. Öğretmenlere Göre Öğrencilerin İnternet Kafelere Gün İçerisinde Gitme Zamanları

Ankete katılan öğretmenlere göre öğrencilerin internet kafelere gün içerisinde gitme zamanları Tablo 4.3.12’de verilmiştir.

Tablo 4.3.12. Öğretmenlere Göre, Öğrencilerin İnternet Kafelere Gün İçerisinde Gitme Zamanlarına Göre Dağılımı

	f	%
Öğleden önce	3	3,2
Öğleden sonra	36	37,9
Akşamları	2	2,1
Ne zaman fırsat bulurlarsa	54	56,8
Toplam	95	100

Tablo 4.3.12’ye göre öğretmenlerin %56,8’i öğrencilerin ne zaman fırsat bulurlarsa gittiklerini, öğretmenlerin %37,9’u öğrencilerin öğleden sonra gittiklerini,

öğretmenlerin %3,2'si öğrencilerin öğleden önce gittiklerini, öğretmenlerin %2,1'i öğrencilerin akşamları internet kafelere gittiklerini düşünmektedir.

Ankete katılan öğretmenlerle aynı soruya cevap veren öğrencilerin cevapları birbirine paralellik göstermektedir. Aynı soruya öğrencilerin %42,6'sı ne zaman fırsat bulurlarsa, %35,1'i öğleden sonra, %15'i öğleden önce, %7,3'ü akşamları internet kafeye gittiklerini belirtmişlerdir.

4.3.13. Öğretmenlere Göre Öğrencilerin Gittikleri İnternet Kafeyi Tercih Etme Sebebi

Ankete katılan öğretmenlere göre öğrencilerin gidecekleri internet kafeleri belirlerken dikkat ettikleri unsurlar Tablo 4.3.13'te verilmiştir.

Tablo 4.3.13. Öğretmenlere Göre, Öğrencilerin Gittikleri İnternet Kafeyi Tercih Etme Sebebi

	Evet		Kısmen		Hayır	
	f	%	f	%	f	%
Dış görünüşüne	13	13,7	36	37,9	46	48,4
İnternet kafe servisine	12	12,6	23	24,2	60	63,2
Bulunan oyun çeşidine	86	90,5	4	4,2	5	5,3
Arkadaşlarının gittiği yer olmasına	79	83,2	8	8,4	8	8,4
Bilgisayarların hızına	23	24,2	39	41,1	33	34,7
İnternet erişim hızına	28	29,5	30	31,6	37	38,9

Tablo 4.3.13'te görüldüğü gibi öğretmenlerin %90,5'i öğrencilerin bulunan oyun çeşidine göre, %83,2'si öğrencilerin arkadaşlarının gittiği yer olmasına göre, %29,5'i öğrencilerin internet erişim hızına göre, %24,2'si öğrencilerin bilgisayar hızına göre, %13,7'si öğrencilerin dış görünüşüne göre, %12,6'sı öğrencilerin internet kafe servisine bakarak gittikleri internet kafeyi belirlediklerini düşünmektedir.

Ankete katılan öğretmenler öğrencilerin daha çok bulunan oyun çeşidine göre gittikleri internet kafeyi belirlediklerini düşünmektedir. Öğrencilerden elde edilen veriler de öğrencilerin gidecekleri internet kafeyi belirlerken bulunan oyun çeşidini göz önüne aldıkları yönünde çıkmıştır.

4.3.14. Öğretmenlere Göre Öğrencilerin İnternet Kafelere Gitme Amacı

Ankete katılan öğretmenlere göre öğrencilerin internet kafeye gitme amaçlarına ilişkin bilgiler Tablo 4.3.14’te verilmiştir.

Tablo 4.3.14. Öğretmenlere Göre, Öğrencilerin İnternet Kafelere Gitme Amaçları

	Her Zaman		Sık Sık		Ara Sıra		Çok Seyrek		Hiçbir Zaman	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Ödev/dersle ilgili araştırma	8	8,4	10	10,5	42	44,2	33	34,7	2	2,1
MP3/Müzik Dinleme	2	2,1	11	11,6	30	31,6	26	27,4	26	27,4
Oyun Oynama	63	66,3	29	30,5	2	2,1	1	1,1		
Chat Yapma	28	29,5	34	35,8	21	22,1	5	5,3	7	7,4
Değişik Sitelere Girme	13	13,7	30	31,6	26	27,4	18	18,9	8	8,4
E-mail Yollama	8	8,4	9	9,5	26	27,4	22	23,2	30	31,6

Tablo 4.3.14’te görüldüğü gibi ankete katılan öğretmenlerin %66,3’ü öğrencilerin oyun oynama, %29,5’i öğrencilerin chat yapma, %13,7’si öğrencilerin değişik sitelere girme, %8,4’ü öğrencilerin ödev/dersle ilgili araştırma, %8,4’ü öğrencilerin e-mail yollama, %2,1 öğrencilerin mp3/müzik dinleme amacıyla internet kafelere gittiğini düşünmektedir.

Ankete katılan öğretmenler öğrencilerin daha çok oyun oynama ve chat yapma amacıyla internet kafelere gittiklerini düşünmektedir. Bu bulgu Çağlayan’ın (2001) araştırmasıyla paralellik göstermektedir. Bu çalışmada ankete katılan öğrenciler ise en çok oyun oynama ve ödev/ders amacıyla gittiklerini belirtmişlerdir. Oysa öğretmenlerin çok az bir kısmı öğrencilerin ödev ve ders amacıyla gittiklerini düşünmektedir.

4.3.15. Öğretmenlere Göre Öğrencilerin İnternette Ziyaret Ettikleri Siteler

Ankete katılan öğretmenlere göre öğrencilerin internette ziyaret ettikleri sitelere ilişkin bilgiler Tablo 4.3.15’te verilmiştir.

Tablo 4.3.15. Öğretmenlere Göre, Öğrencilerin İnternette Ziyaret Ettikleri Siteler

Ziyaret Edilen Siteler	Her Zaman		Sık Sık		Ara Sıra		Çok Seyrek		Hiçbir Zaman	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Ders konularıyla ilgili siteler	7	7,4	10	10,5	43	45,3	30	31,6	5	5,3
Oyun siteleri	60	63,2	30	31,6	4	4,2	1	1,1		
Chat siteleri	22	23,2	34	35,8	25	26,3	4	4,2	10	10,5
Müzik, eğlence, şarkıcı, film-kültür-sanat, fıkra siteleri	8	8,4	23	24,2	35	36,8	13	13,7	16	16,8
Spor, sporcu gazete ve TV siteleri	1	1,1	18	18,9	23	24,2	25	26,3	28	29,5
İç ve dış politika siteleri					1	1,1	16	16,8	78	82,1
Bilim ve teknolojiyle ilgili siteler			2	2,1	12	12,6	39	41,1	42	44,2
Pornografik siteler	3	3,2	17	17,9	26	27,4	19	20,0	30	31,6
Alış-veriş siteleri	2	2,1	3	3,2	12	12,6	20	21,1	58	61,1

Tablo 4.3.15'te görüldüğü gibi öğretmenlerin %63,2'si öğrencilerin her zaman oyun siteleri ziyaret ettiklerini, %23,2'si öğrencilerin her zaman chat sitelerini ziyaret ettiklerini, %8,4'ü öğrencilerin her zaman müzik, eğlence, şarkıcı, film-kültür-sanat, fıkra sitelerini ziyaret ettiklerini, %7,4'ü öğrencilerin her zaman ders konularıyla ilgili siteleri ziyaret ettiklerini, %3,2'si öğrencilerin her zaman pornografik siteleri ziyaret ettiklerini, %2,1'i öğrencilerin her zaman alış-veriş sitelerini ziyaret ettiklerini, %1,1'i öğrencilerin her zaman spor, sporcu, gazete ve tv sitelerini ziyaret ettiklerini düşünmektedir.

Ankete katılan öğretmenlerin yarısından fazlası öğrencilerin daha çok oyun ile ilgili sitelere her zaman girdiklerini düşünmektedir. Öğrencilerin ise her zaman ziyaret ettikleri sitelerin başında ödev/dersle ilgili sitelere girdiklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin çok az bir kısmı ise öğrencilerin her zaman girdikleri sitelerin ders konularıyla ilgili siteler olduğunu düşünmektedir.

4.3.16. Öğretmenlere Göre Öğrencilerin Oynadıkları Oyun Türleri

Ankete katılan öğretmenlere göre öğrencilerin internet kafede oynadıkları oyun türlerine ilişkin bilgiler Tablo 4.3.16'da verilmiştir.

Tablo 4.3.16. Öğretmenlere Göre, Öğrencilerin Oynadıkları Oyun Türleri

Oynanılan Oyun Türleri	Her Zaman		Sık Sık		Ara Sıra		Çok Seyrek		Hiçbir Zaman	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Spor Oyunları	26	27,4	39	41,1	15	15,8	7	7,4	8	8,4
Yarışlı Oyunlar	33	34,7	46	48,4	9	9,5	3	3,2	4	4,2
Macera Oyunları	20	21,1	43	45,3	18	18,9	7	7,4	7	7,4
Bulmacalı Oyunlar	2	2,1	4	4,2	20	21,1	46	48,4	23	24,2
Aksiyon Oyunları (Bombalı, öldürmeli, dövüşlü)	68	71,6	23	24,2	1	1,1	1	1,1	2	2,1
Strateji Oyunları (Ülke kurma, yönetme)	10	10,5	16	16,8	23	24,2	25	26,3	21	21,1

Tablo 4.3.16’da görüldüğü gibi öğretmenlerin %71,6’sı öğrencilerin aksiyon oyunlarını (bombalı, öldürmeli, dövüşlü) oynadıklarını, %34,7’si öğrencilerin yarışlı oyunlarını oynadıklarını, %27,4’ü öğrencilerin spor oyunlarını oynadıklarını, %21,1’i öğrencilerin macera oyunlarını oynadıklarını, %10,5’i öğrencilerin strateji oyunlarını oynadıklarını, %2,1’i öğrencilerin bulmacalı oyunlarını oynadıklarını düşünmektedir.

Ankete katılan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu öğrencilerin internet kafelerde aksiyon oyunlarını oynadıklarını düşündüklerini belirtmişlerdir.

4.3.17. Öğretmenlere Göre İnternet Kafelerin Öğrenci Başarısına Etkisi

Öğretmenlere öğrencilerin “internet kafeye gitmeye başlamalarından beri okul başarılarında nasıl bir değişiklik oldu?” sorusu sorulmuştur. Gelen cevaplar tablolastırılarak Tablo 4.3.17’de verilmiştir.

Tablo 4.3.17. Öğretmenlere Göre, İnternet Kafelerin Öğrenci Başarısına Etkisi

	f	%
Hiç değişme olmadı	27	28,4
Başarıları arttı	3	3,2
Başarıları düşmeye başladı	65	68,4
Toplam	95	100

Tablo 4.3.17’de görüldüğü gibi öğretmenlerin %68,4’ü öğrencilerin internet kafelere gittiklerinden dolayı başarılarının düştüğünü düşünmektedir. Öğretmenlerin %28,4’ü öğrencilerin internet kafelere gittiklerinden dolayı öğrencilerinin başarılarında hiç değişme olmadığını, %3,2’si ise öğrencilerin internet kafeye gittiklerinden dolayı öğrencilerinin başarılarının arttığını düşünmektedir.

Ankete katılan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu öğrencilerin başarılarının düştüğünü çok az öğretmen, öğrencilerin başarılarının arttığını düşünürken, öğrencilerin yarısı ise başarılarının değişmediğini çok az öğrenci ise başarısının düştüğünü belirtmektedir. Burada öğretmenlerle öğrencilerin düşünceleri arasında bir zıtlık söz konusudur.

4.3.18. Öğretmenlere Göre İnternet Kafelerin Öğrencilerin Okula Gelme Durumuna Etkisi

Ankete katılan öğretmenlere öğrencilerin “internet kafeye gitme nedeniyle okula gelmedikleri oluyor mu” sorusuna verdikleri cevaplar tablolaştırılarak Tablo 4.3.18’de verilmiştir.

Tablo 4.3.18. Öğretmenlere Göre, İnternet Kafelerin Öğrencilerin Okula Gelme Durumu Etkisine Göre Dağılımı

	f	%
Her zaman	1	1,1
Sık sık	26	27,4
Ara sıra	55	57,9
Hiçbir zaman	13	13,7
Toplam	95	100

Tablo 4.3.18’de görüldüğü gibi öğretmenleri %57,9’u öğrencilerin ara sıra internet kafeye gittiklerinden dolayı okula gelmediklerini düşünmektedir. Öğretmenlerin %27,4’ü öğrencilerin sık sık, öğretmenlerin %1’de her zaman öğrencilerin internet kafeye gitme nedeniyle okula gelmediğini düşünmektedir. Öğretmenlerin %13,7’si öğrencilerin internet kafelere gitme nedeniyle okula gelmediklerini düşünmemektedir.

Ankete katılan öğretmenlerden yarısından biraz fazlası öğrencilerin internet kafeye gittiklerinden dolayı ara sıra okula gelmediklerini düşünmektedir. Oysa

öğrencilerin büyük bir çoğunluğu “internet kafeye gitmek için okula gitmediğiniz zamanlar oldu mu” sorusuna hiçbir zaman cevabını vermişlerdir.

4.3.19. Öğretmenlere Göre İnternet Kafelerin Öğrencilerin Ödev Yapma Üzerine Etkisi

Ankete katılan öğretmenlere öğrencilerin “internet kafeye gitme nedeniyle ödevlerini erteledikleri oluyor mu?” sorusuna verdikleri cevaplar tablolaştırılarak Tablo 4.3.19’da verilmiştir.

Tablo 4.3.19. Öğretmenlere Göre, İnternet Kafelerin Öğrencilerin Ödev Yapma Üzerine Etkisi

	f	%
Evet	77	81,1
Hayır	18	18,9
Toplam	95	100

Tablo 4.3.19’da görüldüğü gibi öğretmenlerin % 81,1’i öğrencilerin internet kafeye gitme nedeniyle ödevlerini yapmadıklarını düşünmektedir. Öğretmenlerin %18’i ise öğrencilerin internet kafeye gitme nedeniyle ödevlerini yapmadıklarına katılmamaktadır.

Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu internet kafeye gitme nedeniyle öğrencilerin ödevlerini yapmadıklarını belirtirken, öğrencilerin yarısından biraz fazlası ise “internet kafeye gitme nedeniyle ödevlerinizi ertelediğiniz oluyor mu?” sorusuna hiçbir zaman cevabını vermişlerdir.

İnternet kafeye gitme nedeniyle öğrencilerin ödevlerini yapmadıklarını belirten öğretmenlerin çoğu öğrencilerin internet kafede çok zaman harcadıkları bu yüzden ödev yapmaya vakitleri kalmadıklarını, öğrencilere oyun oynamanın daha cazip geldiğini, öğrencilerin internet kafede oyun oynamak varken ödev yapmanın sıkıcı olduğunu düşündüklerini, internet kafede diğer ödev yapmayan arkadaşlarıyla birlikte her şeyi boş verdiklerini düşündüklerini, internet kafeye gittiklerinden dolayı verilen ödevi unuttuklarını belirtmişlerdir.

4.3.20. İnternete Yönelik Ödevler Verme

Ankete katılan öğretmenlerin internete yönelik ödev verip vermeme durumları Tablo 4.3.20’de verilmiştir.

Tablo 4.3.20. Öğretmenlerin İnternete Yönelik Ödev Verme Durumlarına Göre Dağılımları

	f	%
Evet	72	75,8
Hayır	23	24,2
Toplam	95	100

Tablo 4.3.20’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin %75,8’i internete yönelik ödev verdiklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %24,2’sinin internete yönelik ödev vermedikleri görülmektedir.

Ankete katılan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu internete yönelik ödevler verdiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerinde büyük bir çoğunluğu “okulda internete yönelik ödevler veriliyor mu?” sorusuna evet cevabını vermişlerdir.

4.3.21. Öğretmenlerin İnternet Kafelerde İnternete Erişimde Sansür Olmalı mı Düşünceleri

Ankete katılan öğretmenlerin “internet kafelerde internete erişimde sansür olmalı mı?” sorusuna ilişkin görüşleri Tablo 4.3.21’de verilmiştir.

Tablo 4.3.21. Öğretmenlerin İnternet Kafelerde İnternete Erişimde Sansür Olmalı mı Düşüncelerine Göre Dağılımı

	f	%
Kesinlikle olmalı	54	56,8
Bazı konularda (gizlilik, pornografi vb.) olmalı	38	40,0
Kesinlikle olmamalı	3	3,2
Toplam	95	100

Tablo 4.3.21’de görüldüğü gibi öğretmenlerin %56,8’i internette sansürün kesinlikle olması gerektiğini belirtirken, öğretmenlerin %40’ı internette bazı konularda sansür olması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %3,2’si ise internette kesinlikle sansür olmaması gerektiğini belirtmişlerdir.

4.3.22. Öğretmenlerin İnternet Kafelerin Geleceğine Yönelik Düşünceleri

Öğretmenlerin internet kafelerin geleceğine yönelik düşüncelerine göre dağılımları Tablo 4.3.22’de verilmiştir.

Tablo 4.3.22. Öğretmenlerin İnternet Kafelerin Geleceğine Yönelik Düşüncelerine Göre Dağılımları

	f	%
İnternet kafe kullanımı çok fazla yaygınlaşacak	35	36,8
İnternet kafe kullanımı biraz daha yaygınlaşacak	26	27,4
İnternet kafe kullanımı aynı kalacak	7	7,4
İnternet kafeler önemini yitirecek	27	28,4
Toplam	95	100

Tablo 4.3.22’de görüldüğü gibi öğretmenlerin %36,8’i internet kafe kullanımının çok fazla yaygınlaşacağını, öğretmenlerin %28,4’ü internet kafelerin önemini yitireceğini, öğretmenlerin %27,4’ü internet kafe kullanımının biraz daha yaygınlaşacağını, öğretmenlerin %7,4’ü internet kafelerin önemini yitireceğini belirtmişlerdir.

Ankete katılan öğretmenlerin yaklaşık yarısı internet kafelerin yaygınlaşacağını düşünmektedir.

4.3.23. Öğretmenlere Göre Öğrencilerin İnternet Kafeye Gittiklerini Ailelerine Haber Verme Durumu

Öğretmenlere göre öğrencilerin internet kafeye gittiklerine dair ailelerine haber verme durumuna ilişkin bilgiler Tablo 4.3.23’te verilmiştir.

Tablo 4.3.23. Öğretmenlere Göre, Öğrencilerin İnternet Kafeye Gittiklerini Ailelerine Haber Verme Durumuna Göre Dağılımları

	f	%
Evet	12	12,6
Hayır	83	87,4
Toplam	95	100

Tablo 4.3.23'te görüldüğü gibi öğretmenlerin %87,4'ü öğrencilerin internet kafeye gittiklerini ailelerine haber vermediklerini düşünürken, %12,6'sı öğrencilerin internet kafeye gittiklerine dair ailelerine haber verdiklerini düşündüklerini belirtmişlerdir.

Ankete katılan öğretmenlerin büyük bir kısmı öğrencilerin internet kafeye gittiklerine dair ailelerine haber vermediklerini düşünürken, öğrencilerin büyük bir çoğunluğu ise internet kafeye gittiklerine dair ailelerin haber verdiklerini belirtmişlerdir.

4.3.24. Öğretmenlere Göre İnternet Kafelerin Öğrencilerin Diğer Sosyal Etkinliklerini Etkileme Durumu

Ankete katılan öğretmenlerin internet kafelerin öğrencilerin diğer sosyal etkinliklerini etkileme durumuna ilişkin bilgiler Tablo 4.3.24'te yer almaktadır.

Tablo 4.3.24. Öğretmenlere Göre, İnternet Kafelerin Öğrencilerin Diğer Sosyal Etkinliklerini Etkileme Durumuna Göre Dağılımları

	f	%
Olumlu yönde etkiliyor	6	6,3
Olumsuz yönde etkiliyor	73	76,8
Etkilemiyor	10	10,5
Başka	6	6,3
Toplam	95	100

Tablo 4.3.24'te görüldüğü gibi öğretmenlerin %76,8'i internet kafelerin öğrencilerin sosyal etkinliklerini olumsuz yönde etkilediğini, %10,5'i internet kafelerin öğrencilerin sosyal etkinliklerini etkilemediğini, %6,3'ü internet kafelerin öğrencilerin

sosyal etkinliklerini olumlu yönde etkilediğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %6,3'ü başka seçeneğini işaretlemişlerdir. Başka seçeneğini işaretleyen öğretmenler internet kafelerin öğrencilerin diğer sosyal etkinliklerini hem olumlu hem de olumsuz yönde etkilediğini belirtmişlerdir.

Ankete katılan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu internet kafelerin öğrencilerin diğer sosyal etkinliklerini olumsuz yönde etkilediğini düşünmektedir.

4.3.25. Öğretmenlerin İnternet Kafelere Yaş Sınırlaması Getirilmesi Konusundaki Düşünceleri

Ankete katılan öğretmenlerin yaş sınırlaması getirilmesi konusundaki düşünceleri Tablo 4.3.25'te verilmiştir.

Tablo 4.3.25. Öğretmenlerin İnternet Kafelere Yaş Sınırlaması Getirilmesi Konusundaki Düşüncelerine Göre Dağılımları

	f	%
12 yaşından küçüklere getirilmeli	46	48,4
18 yaşından küçüklere getirilmeli	36	37,9
Getirilmemeli	5	5,3
Başka	8	8,4
Toplam	95	100

Tablo 4.3.25'te görüldüğü gibi öğretmenlerin %48,4'ü internet kafelere yaş sınırının 12 yaşından küçüklere getirilmesi gerektiğini, %37,9'u internet kafelere yaş sınırının 18 yaşından küçüklere getirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %8,4'ü başka seçeneğini işaretlerken, öğretmenlerin %5,3'ü sınırlama getirilmemesi gerektiğini belirtmişlerdir. Başka seçeneği işaretleyen öğretmenlerin görüşleri şöyledir: "Getirilmemeli ama kontrol altında tutulmalı, küçük öğrenciler veli denetiminde internet kafelere girsin, giriş yaşı 15-16 olmalı, internet kafelere girişin değil de bazı sitelere girişin engellenmesi gerekir."

Öğretmenlerin neredeyse yarısı internet kafelere getirilecek olan yaş sınırının 12 yaşından küçüklere getirilmesi gerektiğini düşünmektedir.

4.3.26. Öğretmenlere Göre İnternet Kafelerin Başka İşlevi Var mı

Öğretmenlere “sizce internet kafelerin başka işlevi var mıdır” sorusu sorulmuştur. Öğretmenlerden gelen yanıtlar aşağıda verilmiştir:

- Oyun salonu
- Boş vakit değerlendirme
- Oyun, sigara, buluşma yeri
- Kötü alışkanlıkların edinildiği yer
- Kafeterya
- Öğrencileri sosyal ortamlardan uzaklaştıran yerler
- Öğrencilerin gruplaştıkları ortamlar
- Kenar mahallelerde veya şehir merkezlerinde farklı işlevleri olabiliyor. Çoğu olumsuzluğun kaynağı

Ankete katılan öğretmenlerin “sizce internet kafelerin başka işlevi var mıdır?” sorusuna oyun oynama, zaman öldürme yeri olarak cevap vermişlerdir. Öğretmenlerin verdikleri cevaplardan büyük bir çoğunluğun internet kafelerin olumsuz işlevleri olduğunu düşündüğünü söyleyebiliriz.

4.3.27. Öğretmenlerin İnternet Kafelerle İlgili Düşünceleri

Ankete katılan öğretmenlere internet kafelerle ilgili eklemek istediğiniz başka konu var mı sorusu sorulmuştur. Aşağıda bu soruya verilen yanıtlar gruplanarak başlıklar halinde verilmiştir.

- İnternet kafelerin amacı dışında kullanılmaması gerektiği
- Küçük çocukların girmemesi
- Ciddi kontroller, denetimler yapılmalı
- İnternet kafelerin olumsuz yönlerinin olumlulardan daha fazla olduğu
- Gerekli önlemler alındığı takdirde yaş sınırına gerek kalmayacağı
- İnternet kafe açanlara kurs verilmesi gerektiği
- Bazı internet kafe işletmecilerinin cahil olmasının, gözlerini para hırsı bürümesinin çocuklar üzerindeki olumsuz etkileri
- Bilgisayar ve internet fiyatları düşerse öğrencilerin internet kafelere gitmeye ihtiyaç duymayacağı

- İnternet kafelerin çocukları psikolojik olarak olumsuz etkilediği
- İnternet kafelerin ailece gidilebilecek mekanlar haline getirilmesi
- Ailelerin mutlaka bilinçlendirilmesi gerektiği
- Çoğu internet kafenin pis olması ve internet kafenin temizliğinin de kontrol edilmesi gerektiği
- İnternet kafelerin okulların bulunduğu alanlara yakın olmaması gerektiği
- Bütün internet kafelerin kötü olmayacağını
- İnternet kafeler hakkında çok karamsar düşünmeye gerek olmadığı
- Evde bilgisayarı olmayanlar için internet kafelerin önemi

4.4. İnternet Kafe İşletmecisi Görüşme Formu İle İlgili Bulgular ve Yorumlar

İnternet kafe işletmecisine ilişkin bulgular ayrı ayrı tablolaştırılarak açıklanmış ve yorumlanmıştır.

4.4.1. Cinsiyet

Ankete katılan internet kafe işletmecilerinin cinsiyete göre dağılımı Tablo 4.4.1’de verilmiştir.

Tablo 4.4.1. Cinsiyet

	N
Erkek	15
Kadın	1
Toplam	16

Tablo 4.4.1’de görüldüğü gibi ankete katılan 16 internet kafe işletmecisinin 15’i erkek işletmeci 1’i Kadın işletmecidir.

Ankete katılan işletmecilerin büyük çoğunluğunun erkek işletmeci olduğu görülmektedir.

4.4.2. Yaş

Ankete katılan internet kafe işletmecilerinin yaşa göre dağılımı Tablo 4.4.2’de verilmiştir.

Tablo 4.4.2. Yaş

Yaş	N
46	1
41	1
40	1
37	1
35	4
32	2
29	1
27	2
26	1
25	1
21	1
Toplam	16

Tablo 4.4.2’de görüldüğü gibi ankete katılan işletmecilerden 1’i 46, 1’i 41, 1’i 40, 1’i 37, 4’ü 35, 2’si 32, 1’i 29, 2’si 27, 1’i 26, 1’i 25, 1’i 21 yaşındadır.

Ankete katılan işletmeciler 21 yaş ile 46 yaş arası değişik yaş dağılımı göstermektedir.

4.4.3. Öğrenim Durumu

Ankete katılan internet kafe işletmecilerinin öğrenim durumuna ilişkin bilgileri tablo 4.4.3’te verilmiştir.

Tablo 4.4.3. Öğrenim Durumu

	N
İlkokul	2
Ortaokul	4
Lise	7
Üniversite	3
Toplam	16

Tablo 4.4.3'te görüldüğü gibi ankete katılan işletmecilerin 2'si ilkokul mezunu, 4'ü ortaokul mezunu, 7'si üniversite mezunu, 3'ü üniversite mezunudur.

Ankete katılan işletmecilerin büyük bir çoğunluğunun lise ve üniversite mezunu olduğu görülmektedir. Lise mezunu işletmecilerde 2 tanesi üniversite öğrenimlerini yarıda bıraktıklarını belirtmişlerdir.

4.4.4. İnternet Kafe İşletmecilerinin Daha Önceki Meslekleri

Ankete katılan internet kafe işletmecilerine daha önceki meslekleri sorulmuş, verilen cevaplar tablolaştırılarak Tablo 4.4.4'te verilmiştir.

Tablo 4.4.4. İnternet Kafe İşletmecilerinin Daha Önceki Mesleklerine Göre Dağılımları

	N
Çalışmıyordum	6
Futbolcu	1
Tekstil	1
Tesisat	1
Mali müşavir, muhasebeci	3
Konfeksiyon	1
Bilgisayar	1
Ayakkabı İmalatı	1
Aşçılık	1
Toplam	16

Tablo 4.4.4'te görüldüğü gibi ankete katılan işletmecilerin 6'sı daha önce başka işle uğraşmadıklarını belirtmişlerdir. İşletmecilerden 3'ü daha önce mali müşavir olarak çalıştıklarını belirtirken; 1'er kişi daha önce futbol, tekstil, tesisat, konfeksiyon, bilgisayar, ayakkabı imalatı, aşçılık gibi işlerle uğraştıklarını belirtmişlerdir.

Ankete katılan işletmecilerden yarısından biraz fazlasının daha önce farklı iş gruplarında çalıştıkları görülmektedir.

4.4.5. İnternet Kafe İşletmecilerinin İnternet Kafe İşletmeciliği Yapma Süreleri

İnternet kafe işletmecilerine bu mesleği kaç senedir yaptıkları sorulmuş verilen cevaplar tablolaştırılarak Tablo 4.4.5'te verilmiştir.

Tablo 4.4.5. İnternet Kafe İşletmecilerinin İnternet Kafe İşletmeciliği Yapma Sürelerine Göre Dağılımları

	N
1 Seneden Az	2
1 Sene	2
2 Sene	1
3 Sene	4
5 Sene	2
7 Sene	1
8 Sene	2
11 Sene	1
14 Sene	1
Toplam	16

Tablo 4.4.5'te görüldüğü gibi internet kafe işletmecilerinden 2'si 1 seneden daha az bir süredir, 2'si 1 senedir, 1'i 2 senedir, 4'ü 3 senedir, 2'si 5 senedir, 1'i 7 senedir, 2'si 8 senedir, 1'i 11 senedir, 1'i 14 senedir internet kafe işletmeciliği yaptığını belirtmiştir.

Ankete katılan işletmeciler, işletmecilik yaptıkları süre bakımından farklı dağılımlar göstermektedirler.

4.4.6. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre İnternet Kafe Müşterilerinin Aynı Kişiler Olup Olmama Durumu

İnternet kafe işletmecilerine bu mesleği kaç senedir yaptıkları sorulmuş verilen cevaplar tablolaştırılarak Tablo 4.4.5'te verilmiştir.

Tablo 4.4.6. . İnternet Kafe İşletmecilerine Göre, İnternet Kafe Müşterilerinin Aynı Kişiler Olup Olmama Durumu

	N
Evet	3
Genellikle	6
Hayır	7
Toplam	16

Tablo 4.4.6’da görüldüğü gibi “internet kafenize sürekli aynı kişiler mi geliyor?” sorusuna internet kafe işletmecilerinden 3’ü evet derken, 6’sı genellikle, 7’si ise hayır cevabını vermişlerdir.

İnternet kafeye gelen müşterilerin aynı olup olmadığı sorusuna genellikle ve hayır cevabını verenlerin oranlarının birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Öğrenci anketinde öğrencilere sorulan “sürekli aynı internet kafeye mi gidiyorsunuz?” sorusuna evet ve hayır cevabı veren öğrencilerin oranı birbirine oldukça yakındır.

4.4.7. İnternet Kafe İşletmecilerinin İnternet Kafeyi Açarken Kullandıkları Maddi Kaynaklar

İnternet kafe işletmecilerinin internet kafeyi açarken kullandıkları maddi kaynaklara göre dağılımları Tablo 4.4.7’de verilmiştir.

Tablo 4.4.7. İnternet Kafe İşletmecilerinin İnternet Kafeyi Açarken Kullandıkları Maddi Kaynaklara Göre Dağılımları

	N
Kendi İmkanlarım	11
Aile Desteği	4
Finanssal Kiralama	1
Toplam	16

Tablo 4.4.7’de görüldüğü gibi internet kafe işletmecilerinden 11’i kendi imkanlarıyla internet kafeyi açtığını belirtirken, 4’ü aile desteğiyle, 1’i finansal kiralama ile internet kafeyi açtığını belirtmiştir.

Ankete katılan işletmecilerin büyük bir çoğunluğu internet kafeyi kendi imkanlarıyla açmışlardır.

4.4.8. İnternet Kafe Açabilmek İçin Gerekli Olan Şartlar

İnternet kafe işletmecilerine internet kafe açabilmek için ne tür şartlar gerektiği sorulmuştur. Gelen cevaplar tablollaştırılarak Tablo 4.4.8’de verilmiştir.

Tablo 4.4.8. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre İnternet Açmak İçin Gerekli Olan Şartlar

	N
T.C vatandaşı olmak, Sabıkasız olmak, Ruhsat, Emniyetten Belge, Belediyeden izin	7
İnternet ve bilgisayar bilgisi olmak	3
Parası olan herkes açabilir, belli bir şey yok	6
Toplam	16

Tablo 4.4.8’de görüldüğü gibi 7 kişi internet kafe açabilmek için şartların ağır olduğunu T.C. vatandaşı olmak, sabıkasız olmak, ruhsat, Emniyetten belge, Belediyeden izin almak gerektiğini belirtirken, 3 kişi internet kafe açabilmek için internet ve bilgisayar bilgisi olması gerektiğini söylemişlerdir, 6 kişi ise parası olan herkesin kafe açabileceğini, kafe açabilmek için belli bir şartın aranmadığını söylemişlerdir.

Ankete katılan işletmecilerin bir kısmı parası olan herkesin internet kafe açabileceğini belirtirken, bir kısım internet kafe işletmecisi eskiden internet kafe açmanın çok basit olduğunu parası olan herkesin açabildiğini günümüzde internet kafe açmanın oldukça zorlaştığını, bir çok belge istendiğini belirtmişlerdir.

4.4.9. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre İnternet Kafe İşletmeciliğinin Maddi Açıdan Doyurucu Olup Olmama Durumu

İnternet kafe işletmecilerine internet kafe işletmeciliğinin maddi açıdan doyurucu olup olmadığı sorulmuştur. Gelen cevaplar tablolaştırılarak Tablo 4.4.9’da verilmiştir.

Tablo 4.4.9. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre İnternet Kafe İşletmeciliğinin Maddi Açıdan Doyurucu Olup Olmama Durumu

	N
Evet	8
Hayır	8
Toplam	16

Tablo 4.4.9’da görüldüğü gibi internet kafe işletmecilerinden 8’i yaptıkları işi ekonomik bakımdan doyurucu bulurken, 8’i internet kafe işletmeciliğini ekonomik bakımdan doyurucu bulmadığını belirtmiştir.

Ankete katılan işletmecilerin yarısı yaptıkları işin ekonomik bakımdan doyurucu olduğunu belirtirken, yarısı doyurucu olmadığını belirtmişlerdir. Evet cevabı veren işletmecilerden 3 tanesi internet kafe işletmeciliğinin eskiden ekonomik bakımdan daha doyurucu olduğunu, şu anda internet kafe sayısının çok fazla olduğunu bu nedenle gelen kazancın yettiğini ama birikim olmadığını veya bir kişi için yeterli olduğu şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Hayır cevabını veren işletmecilere, “o zaman neden bu işi yapıyorsunuz?” sorusu sorulmuştur. Gelen cevaplar genelde “başka seçenek yok, başkasının yanında çalışmaktansa kendi işimi yapıyorum veya boş gezmekten bu işi yapıyorum” şeklindedir. Bölükbaş (2003)’te yaptığı araştırmasında benzer sonuçlar elde etmiş ve internet kafe işletmeciliğini ekonomik bakımdan doyurucu bulanlarla (%31), bulmayanların (%33) yüzdesi birbirine çok yakın çıkmıştır.

4.4.10. İnternet Kafe İşletmecilerinin Yaptıkları İşten Zevk Alma Durumu

Ankete katılan internet kafe işletmecilerine yaptıkları işten zevk alıp almadıkları sorulmuştur. Gelen cevaplar tablollaştırılarak Tablo 4.4.10’da verilmiştir.

Tablo 4.4.10. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre, İnternet Kafe İşletmecilerinin Yaptıkları İşten Zevk Alma Durumu

	N
Evet	14
Hayır	2
Toplam	16

Tablo 4.4.10’da görüldüğü gibi internet kafe işletmecilerinden 14’ü yaptığı işten zevk aldığını söylerken 2’si yaptığı işten zevk almadığını söylemiştir.

Ankete katılan internet kafe işletmecilerinin büyük bir çoğunluğu yaptığı işten zevk almaktadır. Bölükbaş (2003)’te yaptığı araştırmasında internet kafe işletmecilerinin büyük bir çoğunluğunun işlerinden zevk aldıkları sonucuna ulaşmıştır. Aynı araştırmada internet kafe işletmekten zevk almayan işletmecilerin maddi açıdan tatmin olamadıkları ve yapabilecekleri daha iyi bir iş olmadığı için internet kafe işletmeciliğini yaptıklarını belirtmişlerdir.

4.4.11. İnternet Kafe İşletmecilerinin İnternet Kafe İşletmeciliğine Başlamadan Önceki Bilgisayar Bilgileri

Ankete katılan internet kafe işletmecilerine internet kafe işletmeciliğine başlamadan önce bilgisayar bilgilerinin olup olmadığı sorulmuştur. Gelen cevaplar tablolaştırılarak Tablo 4.4.11’de verilmiştir.

Tablo 4.4.11. İnternet Kafe İşletmecilerinin İnternet Kafe İşletmeciliğine Başlamadan Önceki Bilgisayar Bilgilerine Göre Dağılımları

	N
Evet	13
Hayır	3
Toplam	16

Tablo 4.4.11’de görüldüğü gibi “bu işe başlamadan önce bilgisayar ve internet bilginiz var mıydı?” sorusuna internet kafe işletmecilerinin 13’ü evet, 3’ü hayır cevabını vermişlerdir.

Ankete katılan internet kafe işletmecilerinin büyük bir çoğunluğunun bu işe başlamadan önce bilgisayar ve internet bilgisi olduğu görülmektedir. Bölükbaş (2003)’te yaptığı araştırmasında internet kafe işletmecilerinin yarısından biraz fazlasının (%57.1) internet kafe işletmeciliğine başlamadan önce bilgisayar ve internet hakkında bilgileri olduğu sonucuna ulaşmıştır. Araştırmalar sonucunda bulgular arasındaki belirgin oran farkının nedeni araştırmaların farklı yıllarda yapılmış olmasından kaynaklanabilir. Araştırma tarihleri arasındaki üç yıllık sürede hayatımıza bilgisayar ve internetin daha fazla girmesinden dolayı insanların bilgi düzeylerinin arttığı ve dolayısıyla işletmecilerinde bilgisayar ve internet konusunda bilgilerinin arttığı söylenebilir.

4.4.12. İnternet Kafe İşletmecilerinin Başka Bir İşle Uğraşma Durumu

Ankete katılan internet kafe işletmecilerine internet kafe işletmeciliği dışında herhangi bir işle uğraşıp uğraşmadıkları sorulmuştur, gelen cevaplar tablolaştırılarak Tablo 4.4.12’de verilmiştir.

Tablo 4.4.12. İnternet Kafe İşletmecilerinin Başka Bir İşle Uğraşma Durumuna Göre Dağılımları

	N
Evet	7
Hayır	9
Toplam	16

Tablo 4.4.12’de görüldüğü gibi internet kafe işletmecilerinden 7’si kafe işletmeciliği yanında başka bir işle uğraştıklarını belirtirken 9’u başka bir işle uğraşmadıklarını belirtmişlerdir.

Ankete katılan işletmecilerden başka bir işle daha uğraşanlarla uğraşmayanların sayısı neredeyse aynıdır. İnternet kafe işletmeciliğinin yanı sıra başka işle uğraşan işletmecilere bu işlerin ne olduğu sorulmuştur. Bu soruya; tekstil, yayıncılık, emlak, teknik servis, bilgisayar alımı-satımı, kalorifer imalatı, muhasebecilik cevabı gelmiştir.

4.4.13. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre İnternet Kafeye Gelen Öğrencilerin Yaş Ortalamaları

Ankete katılan internet kafe işletmecilerine internet kafelerine gelen öğrencilerin yaş ortalamasının ne olduğu sorulmuştur. Gelen cevaplar tablolaştırılarak Tablo 4.4.13’te verilmiştir.

Tablo 4.4.13. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre İnternet Kafeye Gelen Öğrencilerin Yaş Ortalamalarına Göre Dağılımları

	N
13-15 yaş	9
16-18 yaş	5
18 yaş üzeri	2
Toplam	16

Tablo 4.4.13’te görüldüğü gibi internet kafe işletmecilerinden 9’u internet kafeye gelen öğrencilerin 13-15 yaş arasında olduğunu, internet kafe işletmecilerinden 5’i internet kafeye gelen öğrencilerin 16-18 yaş arasında olduğunu, internet kafe işletmecilerinden 2’si internet kafeye gelen öğrencilerin 18 yaş üzeri olduğunu söylemiştir.

Ankete katılan işletmecilerinin internet kafeye gelen öğrencilerin yaşları sorulduğunda 13 yaştan aşağı söylemedikleri görülmüştür. Bunun nedeni internet kafeye giriş yaşının 12 yaş sınırında olması ve internet kafe işletmecileri üzerindeki olumsuz imaj yüzünden olabilir.

4.4.14. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre İnternet Kafeye Gelen İlköğretim Öğrencilerinin Cinsiyeti

Ankete katılan internet kafe işletmecilerine göre internet kafelerine gelen ilköğretim öğrencilerinin cinsiyete göre dağılımları Tablo 4.4.14'te verilmiştir.

Tablo 4.4.14. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre Gelen Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımları

	N
%90 Erkek, %10 Kız	6
%70 Erkek, %30 Kız	4
%50 Erkek, %50 Kız	6
Toplam	16

Tablo 4.4.14'te görüldüğü gibi internet kafe işletmecilerinden 6'sı internet kafeye gelen ilköğretim öğrencilerin %90'ının erkek, %10'unun kız olduğunu, internet kafe işletmecilerinden 4'ü internet kafeye gelen ilköğretim öğrencilerinin %70'inin erkek, %30'unun kız olduğunu, internet kafe işletmecilerinden 6'ı internet kafeye gelen ilköğretim öğrencilerinin %50'sinin erkek, %50'sinin kız olduğunu belirtmişlerdir.

Ankete katılan işletmecilerin çoğunluğu internet kafeye gelen ilköğretim öğrencilerinin genelde erkek öğrenciler olduğunu belirtmişlerdir. Yapılan öğrenci anketinde internet kafeye giden öğrencilerin genelde erkek olduğu bulgusu elde edilmiştir. Bölükbaş (2003)'te yaptığı araştırmasında internet kafe işletmecilerinin büyük bir çoğunluğu internet kafeye gelen bireylerin %90'ının erkek, %10'unun bayan olduğunu söylemiştir. Araştırmacının yaptığı araştırmada erkek öğrencilerin internet kafelere daha fazla geldiği görülse de Bölükbaş'ın araştırmasına göre kız oranı daha yüksektir. Bunun nedeni araştırmanın farklı illerde yapılmış olmasından kaynaklanmış olabilir. Türkiye'nin batısına doğru gidildikçe internet kafeye gelen bireylerde kız oranının arttığı görülmektedir. Bunun nedeni de batı bölgelerinde yaşayan kız

öğrencilerin doğu bölgelerindeki kız öğrencilere göre daha rahat ve özgür yetiştirilmeleri olabilir.

4.4.15. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre Gelen İlköğretim Öğrencilerinin Bilgisayar ve İnternet Bilgileri

Ankete katılan internet kafe işletmecilerine göre internet kafelerine gelen ilköğretim öğrencilerinin bilgisayar ve internet bilgilerine göre dağılımları Tablo 4.4.15'te verilmiştir.

Tablo 4.4.15. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre İlköğretim Öğrencilerinin Bilgisayar ve İnternet Bilgilerine Göre Dağılımları

	N
Hiç Bilmeyen de Var Çok İyi Bilen de Var	12
Genelde Biliyorlar	4
Toplam	16

Tablo 4.4.15'te görüldüğü gibi internet kafe işletmecilerinden 12'si internet kafeye gelen ilköğretim öğrencilerinden bilgisayarı hiç bilmeyenlerinde geldiğini, çok iyi bilenlerinde geldiğini belirtmişlerdir. İnternet kafe işletmecilerin 4'ü ise internet kafeye gelen ilköğretim öğrencilerinin genelde bilgisayarı çok iyi bildiklerini belirtmişlerdir.

4.4.16. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre İnternet Kafelerinin Seçilme Nedeni

Ankete katılan internet kafe işletmecilerine “internet kafenize gelen ilköğretim öğrencilerinin kafenizi seçme nedenleri ne olabilir?” sorusu sorulmuştur. İnternet kafe işletmecilerinden gelen cevaplar tablolaştırılarak, Tablo 4.4.16'da verilmiştir.

Tablo 4.4.16. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre İnternet Kafelerinin Seçilme Nedenine Göre Dağılımları

	N
Herkesin Alınmaması, Temizlik, Kesinlikle Sigara İçilmemesi, Güler yüz, İnternet Hızı, Bilmediklerini Sorup Öğrenme Şanslarının Olması	2
Seçkin Olması, Temiz, Güvenilir Olması, Tatlı Dil, Güler yüz	5

Sessizlik, Kimse Karışmıyor	2
Oyun Çeşidi, Ödev Çıkarma	4
Aynı Çevrenin İnsanı Olması	1
Başka Kafelerde Yer Bulamadıkları İçin	1
Bilmiyorum	1
Toplam	16

Tablo 4.4.16’da görüldüğü gibi internet kafe işletmecilerine sorulan sizce gelen öğrencilerin internet kafeni seçme nedeni ne olabilir sorusuna işletmecilerin 2’si herkesin alınmaması, temizlik, kesinlikle sigara içilmemesi, güler yüz, internet hızı, bilmediklerini sorup öğrenme şanslarının olması cevabını vermiştir. İşletmecilerin 5’i seçkin olması, temiz, güvenilir olması, tatlı dil, güler yüz cevabını vermişlerdir. İşletmecilerin 2’si sessiz, kimse karışmıyor cevabını vermişlerdir; işletmecilerin 4’ü bulunan oyun çeşidi, ödev çıkarma cevabını vermişlerdir. İşletmecilerden 1’i aynı çevrenin insanı olması cevabını vermiştir. İşletmecilerden 1’i başka kafede yer bulamadıkları için öğrencilerin kendi kafesine geldiğini belirtirken bir diğeri öğrencilerin niçin kendi kafesini seçtiğini bilmediğini söylemiştir.

İnternet kafenin tercih edilme sebebi sorusuna ankete katılan internet kafe işletmecilerinin birleştiği ortak nokta temiz, güvenilir ve işletmecinin güler yüzlü olmasıdır.

4.4.17. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre Öğrencilerin İnternet Kafeye Gittiklerine Dair Ailelerine Haber Verme Durumu

Ankete katılan internet kafe işletmecilerinin kafelerine gelen ilköğretim öğrencilerinin ailelerine haber verip vermeme durumlarına ilişkin görüşleri Tablo 4.4.17’de verilmiştir.

Tablo 4.4.17. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre Öğrencilerin İnternet Kafeye Gittiklerine Dair Ailelerine Haber Verme Durumlarına Göre Dağılımları

	N
Evet. Haber veriyorlardır	5
Bir çoğu haber veriyordur	5
Bir kısım var, bir kısım yok	2
Çok azının haberi vardır	2

Hayır	2
Toplam	16

Ankete katılan internet kafe işletmecilerinden 5'i öğrencilerin internet kafeye geldiklerini ailelerine haber verdiklerini düşünmektedirler. İşletmecilerden 5'i öğrencilerin bir çoğunun internet kafeye geldiğini ailesine haber verdiğini düşünmektedirler. İşletmecilerden 2'si bir kısım öğrencinin internet kafeye gittiğini ailesine haber verdiğini, bir kısım öğrencinin haber vermediğini düşünmektedir. İşletmecilerden 2'si öğrencilerinin çok azının ailesine haber verdiğini düşünmektedir. İşletmecilerden 2'si de öğrencilerin ailelerine haber vermediklerini düşünmektedirler.

Ankete katılan işletmecilerin büyük bir çoğunluğu öğrencilerin internet kafeye gittiklerine dair haber verdiklerini düşünmektedir. Öğrencilerin bir çoğu da aynı soru için internet kafeye gittiklerine dair ailelerine haber verdiklerini belirtmiştir. Ancak öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu öğrencilerin internet kafeye giderken ailelerine haber vermediklerini düşünmektedir.

4.4.18. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre Öğrencilerin İnternet Kafede Harcadıkları Para

Ankete katılan internet kafe işletmecilerinin kafelerine gelen öğrencilerin internet kafede harcadıkları paraya göre dağılımları Tablo 4.4.18'de verilmiştir.

Tablo 4.4.18. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre Öğrencilerin İnternet Kafede Harcadıkları Paraya Göre Dağılımları

	N
0,50 YTL	4
Ortalama 1 YTL	6
1,5 - 2 YTL	3
2,5 - 3 YTL	1
Okul Haçlığının Hepsi	2
Toplam	16

Tablo 4.4.18'de görüldüğü gibi ankete katılan internet kafe işletmecilerinin 4'ü öğrencilerin internet kafede 0,50 YTL, işletmecilerin 6'sı öğrencilerin internet kafede

ortalama 1 YTL, işletmecilerin 3'ü öğrencilerin internet kafede 1,5–2 YTL, işletmecilerin 1'i öğrencilerin internet kafede 2,5–3 YTL, işletmecilerin 2'si öğrencilerin internet kafede okul harçlığının hepsini harcadıklarını belirtmişlerdir.

Ankete katılan işletmecilerden yarısından biraz fazlası öğrencilerin internet kafede 0,50 YTL ile 1 YTL harcadıklarını düşünmektedir.

4.4.19. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre İlköğretim Öğrencilerinin İnternet Kafeye Gelme Amacı

Ankete katılan internet kafe işletmecilerinin kafelerine gelen ilköğretim öğrencilerinin internet kafeye gelme amacına göre dağılımları Tablo 4.4.19'da verilmiştir.

Tablo 4.4.19. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre İlköğretim Öğrencilerinin İnternet Kafeye Gelme Amacına Göre Dağılımları

	N
Ders Yapma	5
Oyun Oynama, Ders Yapma	2
Oyun Oynama, Chat	7
Oyun Oynama, Ders Yapma, Chat	2
Toplam	16

Tablo 4.4.19'da görüldüğü gibi internet kafe işletmecilerinin 5'i öğrencilerin internet kafeye ders yapma amacıyla geldiğini, işletmecilerin 2'si öğrencilerin internet kafeye oyun oynama ve ders yapma amacıyla geldiğini, işletmecilerin 7'si öğrencilerin internet kafeye oyun oynama ve chat amacıyla geldiğini, işletmecilerin 2'si öğrencilerin internet kafeye oyun oynama, ders yapma ve chat amacıyla geldiklerini belirtmişlerdir.

Ankete katılan internet kafe işletmecilerinin büyük bir çoğunluğu öğrencilerin internet kafeye oyun oynama ve ders yapma amaçlı geldiklerini söylemektedir. Aynı soru için öğretmenler bir çoğu oyun oynama cevabını verirken ve öğrencilerinde büyük bir çoğunluğu oyun oynama ve ders yapma cevabını vermişlerdir.

4.4.20. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre İnternet Kafelerin İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Etkinliklerine Etkileri

Ankete katılan internet kafe işletmecilerine göre internet kafelerin ilköğretim öğrencilerinin sosyal etkinliklerine etkilerine göre dağılımları Tablo 4.4.20’de verilmiştir.

Tablo 4.4.20. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre İnternet Kafelerin İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Etkinliklerine Etkilerine Göre Dağılımları

	N
Olumlu Etkiliyor	7
Olumsuz Etkiliyor	4
Hem Olumlu Hem Olumsuz Etkiliyor	2
Fikrim Yok	3
Toplam	16

Tablo 4.4.20’de görüldüğü gibi internet kafe işletmecilerinin 7’si internet kafelerin ilköğretim öğrencilerinin sosyal etkinliklerini olumlu yönde etkilediğini düşünürken, işletmecilerin 4’ü olumsuz etkilediğini düşünmektedir. İnternet kafe işletmecilerinin 2’si internet kafelerin ilköğretim öğrencilerinin sosyal etkinliklerini hem olumlu hem de olumsuz yönde etkilediğini düşünmektedir. 3 işletmeci ise bu konuda herhangi bir fikirlerinin olmadığını belirtmişlerdir.

Ankete katılan işletmecilerden olumlu etkiliyor cevabını veren işletmeciler bunun nedenini şöyle açıklamışlardır: Öğrenciler internet kafelere gelerek bilgilerini arttırıyor, kötü yerlere gitmektense internet kafelere gelerek internetle uğraşıyorlar, internet kafeler amacına uygun, doğru kullanıldığı sürece öğrencilerin sosyal etkinliklerini olumlu etkileyecektir, öğrenciler internet kafelerde arkadaşlar edinerek sosyal çevrelerini genişletiyorlar.

Ankete katılan işletmecilerden olumsuz etkiliyor cevabını veren işletmeciler bunun nedenini şöyle açıklamışlardır: Öğrenciler burada harcadıkları zamanı kütüphanede harcayabilirler, bazı siteler öğrencileri olumsuz yönde etkileyebilir, dersleri olumsuz yönde etkiliyor ders yerine oyun oynuyorlar.

Ankete katılan işletmecilerden hem olumlu hem olumsuz etkiliyor cevabını veren işletmeciler bunun nedenini şöyle açıklamışlardır: Olumlu etkilemesinin nedeni

öğrenciler internet kafelerde arkadaşlar edinip iletişim kuruyorlar, bilgi sahibi oluyorlar; olumsuz etkilemesinin nedeni hazır bilgi olduğu için çabuk unutuluyorlar.

4.4.21. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre İnternet Kafelerin Temel İşlevi

Ankete katılan internet kafe işletmecilerine “bir internet kafenin temel işlevi ne olmalıdır?” sorusu sorulmuştur. Verilen cevaplar tablolaştırılarak, Tablo 4.4.21’de verilmiştir.

Tablo 4.4.21. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre İnternet Kafelerin Temel İşlevi

	N
İletişim, Haberleşme, Araştırma	5
Bilim, Eğitim	5
Dürüstlük, Saygınlık, Düzen, Terbiye	2
Hizmet, Müşteri Memnuniyeti, Gelen Çocuklara Yardımcı Olmak	2
Eğlence	1
İnternet	1
Toplam	16

Tablo 4.4.21’de görüldüğü gibi internet kafe işletmecilerinin 5’i internet kafenin temel işlevinin iletişim, haberleşme ve araştırma olması gerektiğini, işletmecilerin 5’i internet kafenin temel işlevinin bilim, eğitim olması gerektiğini, 2’si internet kafenin temel işlevinin dürüstlük, saygınlık, düzen, terbiye olması gerektiğini, işletmecilerin 2’si internet kafenin temel işlevinin hizmet, müşteri memnuniyeti, gelen çocuklara yardımcı olmak, işletmecilerin 1’i internet kafenin temel işlevinin eğlence, işletmecilerin 1’i internet kafenin temel işlevinin internet olması gerektiğini belirtmiştir.

Ankete katılan işletmecilerin büyük bir çoğunluğu internet kafelerin temel işlevinin iletişim ve haberleşme, bilim ve eğitim olması gerektiğini belirtmişlerdir.

4.4.22. İnternet Kafelerin İnternet Hizmeti Vermekten Başka İşlevlerinin Olma Durumu

Ankete katılan internet kafe işletmecilerine internet kafenin internet hizmeti vermekten başka işlevi olup olmadığı sorulmuş, verilen cevaplar tabulandırılarak, Tablo 4.4.22’de verilmiştir.

Tablo 4.4.22. İnternet Kafelerin İnternet Hizmeti Vermekten Başka İşlevlerinin Olma Durumu

	N
Yok	7
Var	9
Toplam	16

Tablo 4.4.22’de görüldüğü gibi internet kafe işletmecilerinden 7’si “internet kafenin internet hizmeti vermekten başka bir hizmeti var mı?” sorusuna yok cevabını verirken, 9’u var cevabını vermiştir.

Ankete katılan işletmecilerden “internet kafenin internet hizmeti vermekten başka bir hizmeti var mı?” sorusuna var cevabını veren işletmeciler; internet kafelerinin internet hizmeti vermekten başka ödev çıkarma, tez yazımı, dinlenme yeri, kafe, bilgisayar bakımı, teknik servis, oyun gibi işlevleri olduğunu belirtmiştir. Bölükbaş (2003)’te yaptığı araştırmasında işletmecilerin yarısından fazlası kafelerinin internet hizmeti vermekten başka bir işlevi olmadığını belirtmiştir. Günümüzde ise bu oranın düştüğü görülmektedir. Bunun sebebi çoğalan internet kafelerle birlikte rekabetin artarak internet kafelerin müşterilerine değişik hizmetler sunma ihtiyacı duyması olabilir. Bir diğer sebep ise gelişen ve yaygınlaşan teknoloji ile hemen hemen herkes tarafından sıkça kullanılan cep telefonları, dijital fotoğraf makineleri ile çekilen fotoğrafların cdlere aktarılması, baskısının yapılması hizmetlerinde internet kafeler tarafından yapılması olabilir. Dolayısıyla yalnızca internet hizmeti veren işletmecilerin maddi doygunluğa ulaşmasının mümkün olmadığı düşünülebilir.

4.4.23. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre, Diğer İnternet Kafelerin Kanuni Esaslara Uyuma Durumları

Ankete katılan internet kafe işletmecilerine diğer internet kafelerin kanuni esaslara uyup uymadığı sorusu sorulmuştur. Verilen cevaplar tablolaştırılarak, Tablo 4.4.23'te verilmiştir.

Tablo 4.4.23. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre, Diğer İnternet Kafelerin Kanuni Esaslara Uyuma Durumlarına Göre Dağılımları

	N
Evet	3
Hayır	9
Bilemiyorum	4
Toplam	16

Tablo 4.4.23'te görüldüğü gibi internet kafe işletmecilerinden 9'u diğer kafelerin kanuni esaslara uymadıklarını söylerken, işletmecilerden 3'ü diğer kafelerin kanuni esaslara uydıklarını belirtmiştir. İnternet kafe işletmecilerinden 4'ü bu konuda herhangi bir fikir beyan etmemişlerdir.

Ankete katılan internet kafe işletmecilerinin yarısından biraz fazlası diğer kafelerin kanuni esaslara uymadıklarını söylemiştir. Bunların neler olduğu sorulduğunda büyük bir çoğunluğu sigara cevabını vermiştir. Sigaranın yanında yasak sitelere girildiğini, bahis oynatıldığını, playstation oynatılmasının yasak olduğu halde oynatıldığını sözlerine eklemiştir. Ankete katılan işletmecilerden evet ve hayır cevabını veren işletmecilerin birleştiği bir nokta merkezdeki internet kafelerde kurallara uyulduğu ancak kenar mahallelerdeki internet kafelerde bu kurallara uyulmadığı yönündedir.

4.4.24. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre, İnternet Kafe Giriş Yaşı

Ankete katılan internet kafe işletmecilerine “bir internet kafeye giriş yaşı kaç olmalıdır?” sorusu sorulmuş, verilen cevaplar tablolaştırılarak, Tablo 4.4.24'te verilmiştir.

Tablo 4.4.24. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre, İnternet Kafe Giriş Yaşı

	N
12 Yaş	8
15 Yaş	4
18 Yaş	2
Yaş Sınırı Olmamalı	2
Toplam	16

Tablo 4.4.24'te görüldüğü gibi internet kafe işletmecilerinin 8'i internet kafedeki yaş sınırının 12 olması gerektiğini, işletmecilerin 4'ü yaş sınırının 15 olması gerektiğini, işletmecilerin 2'si yaş sınırının 18 olması gerektiğini belirtmişlerdir. 2 internet kafe işletmecisi ise internet kafelerde yaş sınırı olmaması gerektiğini belirtmişlerdir.

Ankete katılan işletmecilerin yarısı yaş sınırının 12 olmasının gerektiğini söylerken, 2 internet kafe işletmecisi iyi bir yönlendirmeye yaş sınırına gerek kalmayacağını özellikle ailelerin ve işletmecilerin duyarlı olmasıyla bu sorunun çözümlenebileceğine inandıklarını söylemişlerdir.

4.4.25. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre, Diğer İnternet Kafelerin Yasal Olmayan İşlerle Uğraşma Durumu

Ankete katılan internet kafe işletmecilerine diğer internet kafelerin yasal olmayan bir işle uğraşıp uğraşmadıkları sorusu sorulmuş, verilen cevaplar tablolaştırılarak, Tablo 4.4.25'te verilmiştir.

Tablo 4.4.25. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre, Diğer İnternet Kafelerin Yasal Olmayan İşlerle Uğraşma Durumu

	N
Evet	5
Hayır	11
Toplam	16

Tablo 4.4.25'te görüldüğü gibi ankete katılan internet kafe işletmecilerinin 5'i diğer internet kafelerin yasal olmayan işlerle ilgili duyum aldıklarını belirtirken, işletmecilerin 11'i bu konuda herhangi bir duyum almadıklarını belirtmişlerdir.

Ankete katılan işletmecilerinden diğer kafelerle ilgili yasal olmayan işlerle ilgili duyum alanların neler olduğu sorusu sorulmuştur. Bu soruya kenar mahallelerde pornografik sitelere girildiği duyumlarını aldıklarını belirtmişlerdir.

4.4.26. Yasal İşleme Karşılaşmak

Ankete katılan internet kafe işletmecilerine daha önce herhangi bir yasal işlemle karşılaşmışlar mı sorusu sorulmuş, verilen cevaplar tablolaştırılarak, Tablo 4.4.26'da verilmiştir.

Tablo 4.4.26. İnternet Kafe İşletmecilerin Daha Önce Yasal İşleme Karşılaşmaları

	N
Evet	5
Hayır	11
Toplam	16

Tablo 4.4.26'da görüldüğü gibi ankete katılan internet kafe işletmecilerinin 5'i daha önce yasal işlemle karşılaşmışlar olduğunu belirtirken, işletmecilerin 11'i bu konuda daha önce herhangi bir yasal işlemle karşılaşmadıklarını belirtmişlerdir.

Ankete katılan işletmecilerin büyük çoğunluğu daha önce herhangi bir yasal işlemle karşılaşmadığını belirtmiştir. Daha önce yasal işlemle karşılaşan işletmecilere bu işlemlerin neyle ilgili olduğu sorulmuştur. Yasal işlemle karşılaşan 5 işletmeciden 4'ü daha önce sigarayla ilgili yasal işlemle karşılaşmış, 1'i işyeri dekorasyonu, playstation yüzünden iki kere yasal işlemle karşılaşmış olduğunu belirtmiştir.

4.4.27. İnternet Kafeleri Denetleyen Birimler

Ankete katılan internet kafe işletmecilerine kafeleri denetleyen birimler sorulmuş, verilen cevaplar tablolaştırılarak, Tablo 4.4.27'de verilmiştir.

Tablo 4.4.27. İnternet Kafeleri Denetleyen Birimler

	N
Çocuk Polisi	2
Zabıta	1
Emniyet, Zabıta	6
Çocuk Polisi, Zabıta, Maliye	3
Çocuk Polisi, Ahlak Polisi, Zabıta, Maliye, İl Sağlık Müdürlüğü	4
Toplam	16

Tablo 4.4.27’de görüldüğü gibi internet kafe işletmecilerinden 2’si internet kafeleri denetleyen birimin çocuk polisi olduğunu, işletmecilerden 1’i internet kafeleri denetleyen birimin zabıta olduğunu, işletmecilerden 6’sı internet kafeleri denetleyen birimlerin emniyet ve zabıta olduğunu, işletmecilerden 3’ü internet kafeleri denetleyen birimlerin çocuk polisi, zabıta ve maliye olduğunu, işletmecilerden 4’ü internet kafeleri denetleyen birimlerin çocuk polisi, ahlak polisi, zabıta, maliye, il sağlık müdürlüğünü olduğunu belirtmişlerdir.

İnternet kafe işletmecileriyle yapılan görüşmelerde internet kafe işletmecilerinin denetlemeler konusunda şikayetçi oldukları görülmüştür. İşletmeciler özellikle medyada çıkan haberler nedeni ile bir çok kurum tarafından sıkça denetlendiklerini ve bu durumdan zarar gördükleri için rahatsız olduklarını dile getirmişlerdir.

4.4.28. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre İnternet Kafelerin Denetlemesi

Ankete katılan internet kafe işletmecilerine “internet kafelerin hangi birimlerce denetlenmesini isterdiniz?” sorusu sorulmuştur. Verilen cevaplar tablollaştırılarak, Tablo 4.4.28’de verilmiştir.

Tablo 4.4.28. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre İnternet Kafelerin Denetlenmesi

	N
Emniyet	6
Zabıta	4
İnternet Kafe Derneği Yetkilileri Gibi İşten Anlayan Birilerinin	6
Toplam	16

Tablo 4.4.28’de görüldüğü gibi internet kafe işletmecilerden 6’sı denetimlerin emniyet birimleri tarafından yapılmasını istediğini, işletmecilerin 4’ünün denetimlerin zabıta tarafından yapılmasını istediğini, işletmecilerin 6’sı denetimlerin işten anlayan internet kafe derneği gibi bir merci olması gerektiği ve denetimlerin bu merci tarafından yapılmasını istediklerini belirtmiştir.

Ankete katılan işletmecilerin büyük bir çoğunluğu her kafenin eşit şartlarda, eşit sürelerde denetlenmesini istediklerini ve denetimlerin bir merci tarafından yapılmasını istediklerini belirtmişlerdir.

4.4.29. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre Erotik Sitelere ve Erotik Chat Odalarına Devlet Tarafından Sınırlama Getirilmesi

Ankete katılan internet kafe işletmecilerine erotik sitelere ve erotik chat odalarına devlet tarafından sınırlama getirilmesi konusundaki görüşleri alınmış, işletmecilerin görüşleri tablolaştırılarak, Tablo 4.4.29’da verilmiştir.

Tablo 4.4.29. İnternet Kafe İşletmecilerine Göre Erotik Sitelere ve Erotik Chat Odalarına Devlet Tarafından Sınırlama Getirilmesi

	N
Getirilmeli	16
Getirilmemeli	0
Toplam	16

Tablo 4.4.29’da görüldüğü gibi ankete katılan işletmecilerin 16’sı erotik sitelere ve erotik chat odalarına sınırlama getirilmesini istediklerini belirtmişlerdir.

Ankete katılan işletmecilerin tamamı erotik sitelere ve erotik chat odalarına sınırlama getirilmesini istediklerini söylemişlerdir. Ayrıca kendilerinin filtre programı

kullanmalarına rağmen bazen bu siteleri engelleyemediklerini devletin bir filtre programı geliştirmesini istedikleri söylemişlerdir. Ayrıca bir iki işletmeci bu konuda özellikle insanların eğitilmesi gerektiğini vurgulamışlardır.

4.4.30. İnternet Kafe İşletmecilerinin Son Olarak Eklemek İstedikleri

Ankete katılan işletmecilere “son olarak bu konuyla ilgili eklemek istedikleri bir konu var mı?” diye sorulmuştur. Aşağıda bazı internet kafe işletmecilerinin görüşlerine yer verilmiştir.

“İnternet kafelerin iyi anlaşılması gerektiğini düşünüyorum. Çocukların büyük bir kısmı ailelerin ilgisizliği yüzünden internet kafeye geliyorlar. Sigara yüzünden %20’ye yakın ekonomik kayıp oldu. Bazı kafelerin gelen zabıtalara rüşvet vererek kafelerinde sigara içilmesine izin verdiğini biliyoruz. Denetlemelere de düzenlemeler getirilmeli”

“Çocuk pornografisi yüzünden bütün internet kafelerin zan altında kalmasını istemem. Sonuçta bu işi temiz bir şekilde yapan insanlar var. Biz bu olaylara karşıyız”

“İnternet kafeler geçiş sürecinde. İnternet kafelerin bilgiye ve teknolojiye erişmede önemli olduğunu düşünüyorum”

Ankete katılan işletmecilerinin “internet kafelerle ilgili eklemek istediğiniz başka bir konu var mı?” sorusuna verdikleri cevaplardan işletmecilerin özellikle son zamanlarda çocuk pornografisi ile ilgili çıkan haberlerden ve internet kafelerin tam olarak anlaşılmamasından rahatsız oldukları anlaşılmaktadır.

BÖLÜM V

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde, internet kafelerde ortaya çıkan sorunlara ilişkin ilköğretim 2. kademe öğrencileri ve öğretmenleri ile internet kafe işletmecilerinin görüşlerini ortaya koymak ve öğrencilerin internet kafeye ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla yapılan bu araştırmayla elde edilen bulgulara dayalı sonuçlar üzerinde durulmuştur. Ayrıca araştırma bulguları çerçevesinde, hem yapılacak yeni araştırmalara hem de uygulayıcılara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

5.1. Sonuçlar

Bu araştırmada elde edilen bulgulara dayanarak saptanan sonuçlar; ilköğretim 2. kademe öğrencilerine ilişkin sonuçlar, ilköğretim branş öğretmenlerine ilişkin sonuçlar, internet kafe işletmecilerine ilişkin sonuçlar olmak üzere üç başlık altında toplanmıştır.

5.1.1. İlköğretim 2. Kademe Öğrencilerine İlişkin Sonuçlar

1. Araştırmaya katılan alt ve orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin büyük bir çoğunluğu bilgisayarı okulda ve internet kafede öğrenirken üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin büyük bir çoğunluğu bilgisayarı kendi kendilerine öğrenmişlerdir. Öğrenciler genelde bilgisayarı internet kafede veya kendi kendilerine öğrenmişlerdir.
2. Araştırmaya katılan alt ve orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin büyük bir çoğunluğu interneti kullanmaya internet kafede başlarken üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin büyük bir çoğunluğu interneti kullanmaya evde başlamışlardır. Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısı interneti kullanmaya internet kafede başlamıştır.
3. Öğrencilerin sosyo ekonomik düzeyi arttıkça interneti kullanma sürelerinin de arttığı görülmektedir.

4. Öğrencilerin tamamı okullarında bilgisayar dersi görmektedir.
5. Araştırmaya katılan üst sosyo ekonomik grup öğrencilerinin büyük bir çoğunluğu bilgisayar dersini bilgi teknoloji sınıfında işlerken, alt ve orta sosyo ekonomik grupta bulunan öğrencilerin yarısı bilgisayar dersini sınıfta işlemektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısı bilgisayar dersini sınıfta işlemektedir.
6. Araştırmaya katılan üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin tamamı bilgisayar dersinde bilgisayar kullanırken, alt ve orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin yarısı bilgisayar dersinde bilgisayar kullanmamaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından biraz fazlası bilgisayar dersinde bilgisayar kullanmamaktadır.
7. Araştırmaya katılan öğrencilerin sosyo ekonomik düzeyi azaldıkça bilgisayar dersinde bilgisayarı kullanma sürelerinin azaldığı görülmektedir.
8. Araştırmaya katılan öğrencilerin sosyo ekonomik düzeyi azaldıkça bilgisayar dersinde bilgisayar başına düşen kişi sayısının arttığı görülmektedir.
9. Araştırmaya katılan öğrencilerin sosyo ekonomik düzeyi yükseldikçe internete evden, sosyo ekonomik düzey azaldıkça internete internet kafeden eriştikleri görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlası internete internet kafeden erişmektedir.
10. Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından biraz fazlası 1 ile 5 gün arasında internet kafelere gitmektedir.
11. Ankete katılan her üç sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin büyük bir çoğunluğu internet kafeye genelde hafta sonları gitmektedir.
12. Araştırmaya katılan öğrencilerin %68,2'si 0 ile 1 saat arasında, %28,4'ü 1 ile 3 saat arası, %2'si 3 ile 5 saat arası, % 1,3'ü 5 ile 7,30 saat arası internet kafelerde zaman geçirmektedir.

13. Araştırmaya katılan her üç sosyo-ekonomik gruptaki öğrencilerin yarıya yakını gün içerisinde ne zaman fırsat bulurlarsa o zaman internet kafelere gitmektedir.
14. Öğrencilerin yarısından fazlasının internet kafede 1 YTL ile 2,5 YTL arasında harcama yaptıkları görülmektedir. 5 YTL üzeri harcama yapan öğrencilerin yüzdesi düşüktür.
15. Araştırmaya katılan her üç sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin yarısından fazlası harçlığından para ayırarak internet kafeye gitmektedir.
16. Araştırmaya katılan alt ve orta sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin gidecekleri internet kafeyi belirlerken öncelikli olarak oyun çeşidine baktıkları, üst sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin öncelikli olarak bilgisayar ve internet hızına baktıkları görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu gideceği internet kafeyi belirlerken öncelikli olarak oyun çeşidi, arkadaşlarının gittiği yer olması ve bilgisayar hızına bakmaktadır.
17. Araştırmaya katılan her üç sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin yarısından biraz fazlası aynı internet kafeye gitmektedir.
18. Araştırmaya katılan alt ve orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin internet kafelere gitme amacı genelde ders ve oyun oynama iken üst sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin amacı genelde oyun oynama ve chat yapmadır. Oyun oynama amacıyla internet kafeye gitme üç grubun ortak seçimidir.
19. Araştırmaya katılan alt ve orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin internet kafelerde genelde ders konularıyla ilgili siteleri ve oyun sitelerini ziyaret ettikleri görülmektedir. Üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin internet kafelerde genelde oyun sitelerini ziyaret ettikleri görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrenciler tarafından en az ziyaret edilen siteler pornografik sitelerdir.
20. Araştırmaya katılan her üç gruptaki öğrencilerin internet kafede en çok oynamayı tercih ettikleri oyunlar aksiyon oyunlarıdır. Öğrenciler tarafından en az tercih edilen oyun türü bulmacalı oyunlardır.

21. Araştırmaya katılan üç farklı sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin geneli internet kafeye gitmeye başladıklarından beri okul başarılarında herhangi bir değişme olmadığını düşünmektedirler.
22. Araştırmaya katılan üç sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin büyük bir çoğunluğu internet kafenin okula gitmelerini engellemediğini düşünmektedir.
23. Araştırmaya katılan üç sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin yarısından biraz fazlası internet kafeye gitmenin ödevlerini engellemediğini düşünmektedir.
24. Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu okulda internete yönelik ödevler verildiğini düşünmektedir.
25. Araştırmaya katılan her üç sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin çoğunluğu internet kafeye gitmeye başladıklarından beri daha çok bilgiye daha kolay ulaştıklarını düşünmektedir.
26. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaklaşık yarısı “internetinde sansür kesinlikle olmamalıdır” düşüncesindedirler.
27. Araştırmaya katılan her üç sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin yaklaşık yarısı internet kafe kullanımının çok fazla yaygınlaşacağını düşünmektedir.
28. Araştırmaya katılan her üç sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin büyük çoğunluğu internet kafeye gittiğine dair ailesine haber vermektedir.
29. Araştırmaya katılan üç sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin yarısı internet kafeye gittiklerini ailelerinden saklamamaktadır. Her üç grubun aralarında az bir fark olsa da alt sosyo ekonomik gruptan üst sosyo ekonomik gruba doğru gidildikçe öğrencilerin internet kafeye gittiklerine dair ailelerine haber verme oranı artmaktadır.
30. Araştırmaya katılan üç sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerden orta ve üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin ailelerinin alt sosyo ekonomik grupta ankete

katılan öğrencilerin ailelerine göre çocuklarının internet kafeye gitmesinden dolayı daha çok tepki verdiği görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısının ailesi çocuklarının internet kafeye gitmesine tepki vermektedir.

31. İnterneti kullanım amaçları chat yapma dışında cinsiyete göre anlamlı farklılaşma gösterdiği görülmüştür. Anlamlı farklılaşma ödev/dersle ilgili araştırma seçeneğinde kızlar lehinde çıkarken, mp3 müzik dinleme, oyun oynama, değişik sitelere girme, e-mail yollama seçeneklerinde erkekler lehine çıkmıştır.
32. Öğrencilerin internet kafeye gitme sıklıkları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Erkek öğrenciler kız öğrencilere göre internet kafelere daha sık gitmektedirler.
33. Öğrencilerin internet kafeye gitme sıklıklarının sosyo ekonomik duruma göre dağılımında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Üst sosyo ekonomik durumdaki öğrenciler alt ve orta sosyo ekonomik durumdaki öğrencilere göre internet kafelere daha az sıklıkta gitmektedir.
34. Öğrencilerin oynadıkları oyun türlerinden yarışlı oyunlar ve aksiyon oyunlarında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Diğer oyun türlerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılaşma gösterdiği görülmüştür. Anlamlı farklılaşma macera oyunlarında ve strateji oyunlarında erkekler lehine çıkmıştır. Bulmacalı oyunlarda anlamlı farklılaşma kızlar lehine çıkmıştır.
35. Öğrencilerin interneti kullanma amaçlarından mp3 müzik dinleme, oyun oynama, chat yapma, değişik sitelere girme seçeneklerinden okullarında bilgisayar kullanabilen öğrenciler ile kullanamayan öğrenciler arasında anlamlı bir farklılaşma bulunamamıştır. Öğrencilerin interneti kullanma amaçlarından ödev/dersle ilgili araştırma seçeneği ile e-mail yollama seçeneği okullarında bilgisayar kullanabilen öğrencilerle kullanamayan öğrencilere göre anlamlı bir farklılaşma göstermektedir. Anlamlı farklılaşma okullarında bilgisayar kullanamayan öğrenciler lehinde görülmüştür.

36. Ankete katılan öğrencilerden okullarında bilgisayar kullanamayan öğrencilerin okullarında bilgisayar kullanabilen öğrencilerden daha sıklıkta internet kafeye gittikleri görülmektedir.
37. Farklı sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin internet kafelerde chat yapma ve arkadaş edinmeye ilişkin tutumların da anlamlı bir farklılaşma bulunamamıştır.
38. Alt, orta ve üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin “İnternet Kafeler ve Ders Çalışma” olumlu tutum alt ölçeği ortalamaları açısından anlamlı düzeyde farklılaşma bulunmuştur. Alt ve orta sosyo ekonomik düzeydeki öğrenciler üst sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilere göre internet kafeler ve ders çalışmaya ilişkin daha olumlu bir tutum sergilemektedir.
39. Alt, orta ve üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin “İnternet Kafeleri Kullanma Nedeni” olumlu tutum alt ölçeği ortalamaları açısından anlamlı düzeyde farklılaşma bulunmuştur. Üst sosyo ekonomik gruptaki öğrencilerin alt ve orta sosyo ekonomik gruptaki öğrencilere göre üçüncü alt ölçeği “İnternet Kafeleri Kullanma Nedeni” ne göre daha olumlu bir tutuma sahiptir.

5.1.2. İlköğretim Branş Öğretmenlerine İlişkin Sonuçlar

1. Öğretmenlerin tamamına yakını daha önce internet kafeye gitmişlerdir.
2. Öğretmenlerin yarısından fazlası öğrencilerin bilgisayarı ilk olarak internet kafede öğrendiklerini düşünmektedir.
3. Öğretmenlerin tamamına yakını öğrencilerin interneti ilk olarak internet kafede öğrendiklerini düşünmektedir.
4. Öğretmenlerin tamamına yakını öğrencilerin internete internet kafeden eriştiklerini düşünmektedir.
5. Öğretmenlerin %28,5'i öğrencilerin 1 ile 5 gün arasında, öğretmenlerin %28,4'ü 5 ile 10 gün arasında, öğretmenlerin %19'u 10 ile 15 gün arasında,

öğretmenlerin %24,3'ü 15 ile 31 gün arasında öğrencilerin internet kafeye gittiklerini düşünmektedir.

6. Öğretmenlerin çoğunluğu öğrencilerin internet kafelere hafta sonları gittiklerini düşünmektedir.
7. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu öğrencilerin 1 ile 3 saat arasında internet kafede zaman geçirdiklerini düşünmektedir.
8. Öğretmenlerin yarısından biraz fazlası öğrencilerin gün içerisinde ne zaman fırsat bulurlarsa o zaman internet kafeye gittiklerini düşünmektedir.
9. Öğretmenler öğrencilerin gidecekleri internet kafeyi belirlerken daha çok bulunan oyun çeşidine ve arkadaşlarına göre belirlediklerini düşünmektedir.
10. Öğretmenler öğrencilerin daha çok oyun oynama ve chat yapma amacıyla internet kafelere gittiklerini düşünmektedir. Öğretmenlerin çok az bir kısmı öğrencilerin ödev ve ders amacıyla gittiklerini düşünmektedir.
11. Öğretmenlerin yarısından fazlası öğrencilerin daha çok oyun ile ilgili sitelere her zaman girdiklerini düşünmektedir.
12. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu öğrencilerin internet kafelerde aksiyon oyunlarını oynadıklarını düşünmektedir.
13. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu öğrencilerin internet kafeye gitmeye başladıklarından beri başarılarının düştüğünü düşünmektedir.
14. Öğretmenlerin yarısından biraz fazlası öğrencilerin internet kafeye gittikleri için ara sıra okula gelmediklerini düşünmektedir.
15. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu öğrencilerin internet kafeye gitme nedeniyle ödevlerini yapmadıklarını düşünmektedir.

16. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu internete yönelik ödevler vermektedir.
17. Öğretmenlerin yarısından fazlası internette sansürün kesinlikle olması gerektiğini düşünmektedir.
18. Öğretmenlerin yaklaşık yarısı internet kafelerin yaygınlaşacağını düşünmektedir.
19. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu öğrencilerin internet kafeye gittiklerine dair ailelerine haber vermediklerini düşünmektedir.
20. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu internet kafelerin öğrencilerin diğer sosyal etkinliklerini olumsuz yönde etkilediğini düşünmektedir.
21. Öğretmenlerin yaklaşık yarısı internet kafelere getirilecek olan yaş sınırının on iki yaş olması gerektiğini düşünmektedir.
22. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu internet kafelerin internet hizmeti vermek dışında boş zaman geçirme ve oyun oynama işlevleri olduğunu düşünmektedir.

5.1.3. İnternet Kafe İşletmecilerine İlişkin Sonuçlar

1. İnternet kafe işletmecilerinin yaklaşık yarısı kafelerine aynı müşterilerin geldiğini düşünürken, yaklaşık diğer yarısı da farklı müşterilerin geldiğini düşünmektedir.
2. Araştırmaya katılan internet kafe işletmecilerinin büyük bir çoğunluğu internet kafeyi kendi imkanlarıyla açmışlardır.
3. Araştırmaya katılan işletmecilerin bir kısmı parası olan herkesin internet kafe açabileceğini düşünürken, bir kısım internet kafe işletmecisi eskiden internet kafe açmanın çok basit olduğunu parası olan herkesin açabildiğini günümüzde ise internet kafe açmanın oldukça zorlaştığını düşünmektedir.

4. Araştırmaya katılan internet kafe işletmecilerinin yarısı yaptıkları işin ekonomik bakımdan doyurucu olduğunu düşünürken, internet kafe işletmecilerinin diğer yarısı yaptıkları işin ekonomik bakımdan doyurucu olmadığını düşünmektedir.
5. Araştırmaya katılan internet kafe işletmecilerinin büyük bir çoğunluğu yaptığı işten zevk almaktadır.
6. Araştırmaya katılan internet kafe işletmecilerinin büyük bir çoğunluğunun bu işe başlamadan önce bilgisayar ve internet bilgisi vardır.
7. Araştırmaya internet kafe işletmecilerinden yaklaşık yarısı kafe işletmeciliği yanında başka bir işle uğraşmaktadır.
8. Araştırmaya katılan internet kafe işletmecilerinden yarısından biraz fazlası internet kafeye gelen öğrencilerin on üç- on beş yaş arasında olduğunu düşünmektedir.
9. Araştırmaya katılan internet kafe işletmecilerinin çoğunluğu internet kafeye gelen ilköğretim öğrencilerinin genelde erkek öğrenciler olduğunu düşünmektedir.
10. Araştırmaya katılan internet kafe işletmecilerinin büyük bir çoğunluğu internet kafeye gelen ilköğretim öğrencilerinden bilgisayarı hiç bilmeyenlerinde geldiğini, çok iyi bilenlerinde geldiğini düşünmektedir.
11. Araştırmaya katılan internet kafe işletmecilerinin internet kafelerinin seçilme nedeni olarak birleştikleri ortak nokta temiz, güvenilir ve işletmecinin güler yüzlü olmasıdır.
12. Araştırmaya katılan işletmecilerin büyük bir çoğunluğu öğrencilerin internet kafeye gittiklerine dair ailelerine haber verdiklerini düşünmektedir.
13. Araştırmaya katılan işletmecilerden yarısından biraz fazlası öğrencilerin internet kafede 0,50 YTL ile 1 YTL harcadıklarını düşünmektedir.

14. Araştırmaya katılan internet kafe işletmecilerinin büyük bir çoğunluğu öğrencilerin internet kafeye oyun oynama ve ders amaçlı geldiklerini düşünmektedir.
15. Araştırmaya katılan internet kafe işletmecilerinin yarısına yakını internet kafelerin ilköğretim öğrencilerinin sosyal etkinliklerini olumlu yönde etkilediğini düşünmektedir.
16. Araştırmaya katılan işletmecilerin büyük bir çoğunluğu internet kafelerin temel işlevinin iletişim ve haberleşme, bilim ve eğitim olması gerektiğini düşünmektedir.
17. Araştırmaya alınan internet kafelerin yarısından biraz fazlasının internet işlevi vermekten başka ödev çıkarma, tez yazımı, dinlenme yeri, kafe, bilgisayar bakımı, teknik servis, oyun gibi işlevleri vardır.
18. Araştırmaya katılan internet kafe işletmecilerinin yarısından biraz fazlası diğer kafelerin kanuni esaslara uymadıklarını düşünmektedir.
19. Araştırmaya katılan internet kafe işletmecilerinin yarısı yaş sınırının on iki olmasını gerektiğini düşünmektedir.
20. Araştırmaya katılan internet kafe işletmecilerinin büyük bir çoğunluğu diğer internet kafelerin yasal olmayan işlerle uğraştığı ile ilgili bir duyum almamışlardır.
21. Araştırmaya katılan internet kafe işletmecilerin büyük çoğunluğu daha önce herhangi bir yasal işlemle karşılaşmamışlardır.
22. Araştırmaya katılan internet kafe işletmecilerinin yarıya yakınına göre internet kafeleri denetleyen birimler emniyet ve zabıta.

23. Araştırmaya katılan işletmecilerin büyük bir çoğunluğu her kafenin eşit şartlarda, eşit sürelerde denetlenmesini ve denetimlerin bir merci tarafından yapılmasını istemektedir.

24. Araştırmaya katılan işletmecilerin tamamı erotik sitelere ve erotik chat odalarına sınırlama getirilmesini istemektedir.

5.2. Öneriler

Bu araştırmadan elde edilen bulgular çerçevesinde hem uygulamaya hem de ileride bu alanda yapılacak araştırmalara yönelik öneriler sunulmuştur.

5.2.1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler

1. İlköğretim okullarında bilgi teknolojisi sınıflarındaki eksikliklerin giderilerek öğrencilerin buradaki bilgisayarlardan ve internet hizmetinden tam olarak yararlanmaları sağlanmalıdır.
2. Öğrenciler için kampanyalar düzenlenerek uygun fiyata bilgisayar verilmeli ve internet erişim ücretleri düşürülerek alt sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin de internet bağlantısı olan bilgisayarlara sahip olması sağlanmalıdır.
3. Öğrencilere internet kafelerden nasıl faydalanabilecekleri konusunda seminerler düzenlenmeli, öğrencilerin internet kafeleri sadece oyun amaçlı görmesi önlenmelidir.
4. Öğretmenler verdikleri ödevleri öğrencinin kendisinin mi yaptığını yoksa internet kafeden araştırmadan sadece çıktı olarak mı getirdiğini kontrol etmeli, öğrencinin uğraşmadan hazırladığı ödevleri kabul etmemeli, öğrencileri de bu konuda bilinçlendirmelidir.
5. İnternet kafe sahiplerine internet kafe açmadan önce eğitici bir seminer verilmesi bilinçli işletmecilerin çoğalmasında faydalı olabilir.

6. İnternet kafeleri denetleyecek ayrı bir mercinin kurulması denetimlerin her kafeye eşit ve adil bir şekilde yapılması gerekmektedir.
7. İnternet kafelerin içerikleri düzenlenmeli ve şeffaf hale getirilmelidir. İnternet kafelerde şiddet içerikli oyunlar yasaklanmalı, sadece eğitici oyunlara izin verilmelidir. Her yaştan öğrencinin girebileceği, öğrencilere zarar vermeyecek modern mekanlar haline dönüştürülmelidir.
8. Devlet tarafından erotik sitelere, chat odalarına sınırlama getirecek bir program hazırlanmalı ve internet kafelerde bu programın kullanılması zorunlu kılınmalıdır. Buna uymayan işletmecilere yaptırımlar uygulanmalıdır.

5.2.2. Yapılacak Araştırmalara İlişkin Öneriler

1. Bu araştırmada internet kafeler ve ilköğretim öğrencileri üzerine yapılmış, ilköğretim 2. kademe öğrencilerinin internet kafelere ilişkin tutumları belirlenmiştir. Aynı çalışma, ilköğretim 1. kademe, ortaöğretim ve yükseköğretim kademelerinde gerçekleştirilerek, ortaya çıkan sonuçlar karşılaştırılabilir.
2. Bu çalışma Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki bir il ile sınırlıdır. Aynı çalışma her bölge için yapıp, öğrencilerin internet kafelere ilişkin tutumları veya buralarda karşılaşılan sorunların her bölge için farklılaşıp farklılaşmadığına bakılabilir.
3. İnternet kafelerin öğrenciler üzerindeki psikolojik etkileri üzerine bir araştırma yapılabilir.
4. Bu çalışma öğrenci, öğretmen ve internet kafe işletmecilerinin görüşleri ile sınırlıdır. Anne baba görüşlerine de yer verilen çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

Akgül, M. (17.04.2006). *Pahalı Erişimle İnternet Gelişmiyor*, <http://www.ntvmsnbc.com/news/368854.asp>.

Akpınar, Y. (2005). *Bilgisayar Destekli Eğitimde Uygulamalar*, Anı Yayıncılık: Ankara.

Altınbaşak, O. ve Taşbaşı, A. (1993). *Uygulamalarla Temel Bilgisayar ve Programcılık*, Melisa Matbaacılık: İstanbul.

Altun, A. S. ve Altun, A. (2000). “Bir Eğitim Aracı Olarak İnternet Kafeler”, *Milli Eğitim Dergisi*, s:147, <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/147/sadegul.htm>

Andiç, Y. (2002). “İnternet Cafeler Nereye Gidiyor?”, VIII. “Türkiye’de İnternet Konferansı”, 19-21 Aralık 2002, Askeri Müze / Harbiye Kültür Sitesi, İstanbul.

Andiç, Y. (03.05.2005). *İnternet Cafelerin Fonksiyonu*, www.turk.internet.com.

Andiç, Y. (12.04.2006). *Türkiye’deki Tüm İnternet Kafeleri Kapatın*, <http://www.tiev.net/modules.php?name=News&file=print&sid=1328>.

Atıcı, B. ve Dikici, A. (2003). “İnternet Kafeye Giden Bireylerin Öğrenim Düzeyleri ile İnterneti Kullanma Amaçları Arasındaki İlişki”, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, c:13, s:2, ss:129-146.

Aydiner, A. K. (Erişim Tarihi: 02.06.2006). 10-23 Nisan İnternet Haftası, <http://www.pasinler.k12.tr/haber/haberdetay.asp?id=46>.

Bektaş, C. (2006). *İlköğretim Okullarında Bilgisayar Derslerine İlişkin Öğretmen Görüşleri Elazığ Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Elazığ.

Bilgi, A. (2005). *Bilgisayar Oyunu Oynayan ve Oynamayan İlköğretim Öğrencilerinin Saldırganlık, Depresyon ve Yalnızlık Düzeylerinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: İstanbul.

Bilgiportal Sitesi (Erişim Tarihi: 02.04.2007). *Bilgisayarın Tarihi*, <http://www.bilgiportal.com/v1/idx/0/210/makale/Bilgisayar-Tarihi.html>.

Bölükbaş, K. (2003). *İnternet Cafeler ve İnternet Bağımlılığı Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma: Diyarbakır Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Diyarbakır.

Bölükbaş, K. (2006). *İnternet Kafeler, Gençlik ve Sosyal Sapma*, <http://felsefe.gen.tr/sosyalsapma.asp>.

Bümen N. T. , Yurdakul B., Yurtluk M., Erdem E., Ekinci N., Köksal N., Şahinel S., Doğan N., Demir K., Koç G., Şahan H. ve Başbay A. (2005). *Eğitimde Yeni Yönelimler*, PegemA Yayıncılık: Ankara.

Cihan Haber Ajansı (02.04.2007). *İnternet Kafeler Yasaklandı Devamsızlık Azaldı*, <http://www.haberler.com/internet-kafeler-yasaklandi-devamsizlik-azaldi-haberi>.

Çağlayan, S. (2001). *Enformasyon Toplumu: İnternet Kafelerin ve Kahvehanelerin Karşılaştırmalı Araştırması*, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: İzmir.

Çakır, A. (18.04.2003). *Türkiye 10 Yıldır İnternette*, <http://www.milliyet.com/2003/04/12/cumartesi/cum01.html>.

Dede, M. B. (2002). “Türkiye’de İnternet Ne Zaman Doğdu?”, *Eğitimbilim Dergisi*, s:50, ss:36-37.

Demir, E. (2006). *Birey ve Aile Yaşamına İlişkin Konularda İnternet Kullanımının Belirlenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü: Ankara.

Demirel, Ö. (2000). *Planlamadan Uygulamaya Öğrenme Sanatı*, PegemA Yayıncılık: Ankara.

Dündar, C. (30.01.2007). “Yeni Tehdit İnternet mi?”, NTV Neden Programı

Ege, G. B.(2005). “İnternetin Sosyal Boyutları”, *Ege Üniversitesi Sosyoloji Dergisi*, s:14, ss:175-187.

Eker, A. M (23.01.2006). *Bilişim Suçları, Bilişim Suçlarıyla Mücadele, Türkiye’de Bilişim Suçları*, <http://www.bilgisayarpolisi.com/index.php?sayfa=makalegoster&kategori=3&id=57>

Eren, Ş. ve Kaçan, E. (1999). *Microbilgisayarlar İçin Dos Windows 95 Word 97 Excel 97*, Şafak Matbaacılık: İzmir.

Erol, M. (13.03.2007). *İnternet Kafecilerin Sesini Duyun*, <http://turk.internet.com/haber/yazigoster.php3?yaziid=17688>.

Gören, D. (2003). *Yeni İletişim Teknolojisi Olarak İnternet Kafeler ve İnternetin Kamuya Açık Alanlarda Kullanılması* Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Ankara.

Gümuş, Ç. (2003). *İnternet Kafelerin (Digital Kütüphaneler) Denetlenmesi ve Eğitim Amaçlı Kullanımının Teşviki*, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Elazığ.

Güngör, B. (03.04.2007). *İnternet Cafe Uyuşturucu Yuvası*, http://www.aktifhaber.com/read_news.php?nID=109147.

Hong, J. and Huang, L.(2004). *A Split and Swaying Approach to Building Information Society: The Case of İnternet cafes in China*, Huazhong University of Science and Technology:.China.

Hürriyet Gazetesi (12.04.2007) *Rize Valiliğinden Öğrenci Dostu İnternet Kafe*, <http://www.haber10.com/haber/67896>.

İnan A.(2000). *İnternet El Kitabı*, Sistem Yayıncılık: İstanbul.

İnsan, M. (22.01.2007). *İnternet Kafede Çocuk Pornosu*, <http://www.milliyet.com.tr/2007/01/22/yasam/yas02.html>.

İnternet Kafelerde Oyun Vahşedi (Erişim Tarihi 14.03. 2007), (http://www.legese.com/default.asp?cmd=475485570575475530&page_type=235&view_type=235&menu_id=245&actual_id=250240265&content_id=&pageID=&page=10&i=21).

İpek, İ. (2001). *Bilgisayarla Öğretim. Tasarım, Geliştirme ve Yöntemler*, Tıp-Teknik Kitapçılık: Ankara.

İşte Gündem (06.03.2007) *Çin İnternet Kafeleri Yasaklandı*, http://www.istegundem.com/news_detail.php?id=10601

Karaaslan, C.(31.03.2007) *Temiz İnternet Konferansı*, Sabah Gazetesi.

Karadağ R., Yılmaz F. ve Aktay S.(Erişim Tarihi 12.04.2007). *Türkiye’de İnternet Kafeler ve İlköğretim*, <http://www.bidakika.com/dosyadetay/Türkiye+-de-internet-Kafeler-ve-ilköğretim>.

Karahan, M. (Erişim Tarihi 22.03.2007). *Eğitimde Bilgi Teknolojileri*, http://mmyo.inonu.edu.tr/bolumler/bilgisayar/ogr_cal/e_book/pdfana/pdfana.htm.

Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Nobel Yayın Dağıtım: Ankara.

Kaya, Z. (2002). *Uzaktan Eğitim*, Pegem A Yayıncılık: Ankara.

Kaya, Z. (2005). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, Pegem A Yayıncılık: Ankara.

Kesim, M. (2002). "Herkes İçin, Her Yerde, Her zaman Etkin Öğrenim", *Sözlü Bildiri Anadolu Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu*, 22-23 Mayıs 2002 Eskişehir, <http://aof20.anadolu.edu.tr>.

Keleş, A. ve Keleş, A.(25.05.2007). *Bilgisayar Destekli Öğretim ve Zeki Öğretim Sistemleri*, <http://inet-tr.org.tr/inetconf8/sunum/3.ppt>.

Lægran, A. S. (2001). *The Petrol Station and The Internet Café: Rural Technospaces for Youth*, Norwegian University of Science and Technology: Trondheim, Norway.

MEB Sitesi (Erişim Tarihi: 05.04.2007a) *İnternetin Tarihçesi*, http://www.meb.gov.tr/belirligunler/internet_haftasi_2005/internet_tarih.htm.

MEB Sitesi (Erişim Tarihi 05.04.2007b) *"Bilgisayarlı Eğitime Destek Kampanyası"*, <http://www.bilgisayarliegitedestek.org>.

MEB Sitesi (Erişim Tarihi: 05.04.2007c) *MEB İnternete Erişim Projesi*, http://www.meb.gov.tr/ADSL/adsl_index.html.

Merttürk, R. (2005). *Bilgisayar Oyunu Oynayan ve Oynamayan İlköğretim Öğrencilerinin Saldırganlık, Depresyon ve Yalnızlık Düzeylerinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: İstanbul.

Milli Gazete (27.11.2005). *İnternet Çocukları Zehirliyor*, www.milligazete.com.

Mwesige, P. G. (2003). *A survey of Internet Cafe users in Uganda*, Makerere University Department of Mass Communication: Kampala.

Nebil, F. S. (25.12.2006). *İnternet Kafe mi Vurun Abayı-1*, <http://turk.internet.com/haber/yazigoster.php3?yaziid=17130>.

Nokta Dergisi (18-24 Ocak 2007). *İnternete "Büyük Gözaltı" Geliyor*, http://www.emo.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=51829&tipi=17&sube=14.

NTVMSNBC (18.03.2006a). *İnternet Kafelerde Denetimsizlik Tehlikesi*, <http://www.ntvmsnbc.com/news/365700.asp>.

NTVMSNBC (22.12.2006b). *İzmir'de Çocuk Pornosu Baskını*, <http://www.ntvmsnbc.com/news/394534.asp>.

NTVMSNBC (22.03.2007c). *İnternete Sansür Uygulayan Ülkeler*, <http://www.ntvmsnbc.com/news/402066.asp#storyContinues>.

Omotayo B. O. (2006) *A survey of Internet access and usage among undergraduates in an African university*, Obafemi Awolowo University: Nigeria.

Orhan, F. ve Akkoyunlu, B. (2004). "İlköğretim Öğrencilerinin İnternet Kullanımları Üzerine Bir Çalışma", *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, s:26, ss:107-116.

Oyeyinka, B. O. ve Adeya, C. N. (2004). *Internet access in Africa: empirical evidence from Kenya and Nigeria*, United Nations University Institute for New Technologies: Kenya and Nigeria.

Özderen, N. ve Öztok, M. (2005). "Türk ve İngiliz Eğitim Programlarının Bilgisayar ve İnternet Okur Yazarlığı Açısından Karşılaştırılması", *Milli Eğitim Üç Aylık Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, s:167, <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/167/index3-oztok.htm>.

Öztürk, M. (2003). *Bilgisayar Oyunlarını Sınırlandırmak Zorundayız*, www.populerpsikiyatri.com/pedam.

Paksu, Z. S. (2004). "İnternet Cafe Cyberia 10 Yaşında", *Eğitimbilim Dergisi*, s:73, ss:52-53.

Rıza, E. T. (2000). *Eğitim Teknolojisi Uygulamaları ve Materyal Geliştirme*, Anadolu Matbaası: İzmir.

RTÜK (2006). *İlköğretim Çağındaki Çocukların Televizyon İzleme Alışkanlıkları Araştırması*, www.rtuk.org.tr.

Sabancı, B. (2005). *İlköğretimde Çalışan Branş Öğretmenlerinin İnternet Kullanma Durumları*, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Eskişehir.

Sabancı, Ö. (16.06.2006). *TÜSİAD: Bilişimde geri kalıyoruz*, <http://www.ntvmsnbc.com/news/376467.asp>.

Sakarya Emniyet Müdürlüğü (Erişim Tarihi 12.04.2007). *İnternet Kafe Yönetmeliği*, <http://www.sakarya.pol.tr/sizler/intercafe.asp>.

Sakin, M. (18.12.2006). *Öğrencilere İnternet Kafe Sınırlaması Yaygınlaşıyor*, <http://www.zaman.com.tr/webapp-tr/haber.do?haberno=473559>.

Sayan, H. (2005). "Türkiye'de İlköğretim ve İnternet", *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, c:2, s:11, ss:203-210.

Sevindik, T. (2003). *İnternet Kafeye Giden Bireylerin İnternet Kafelerden Beklenti Düzeyleri, İnternet ve İnternet Kafeleri Kullanma Amaçlarının Belirlenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Elazığ.

Tanrıkulu, C. (2007). “Bilişim Teknolojilerinin Kullanılmasının Hukuksal Boyutu”, *Sözlü Bildiri, Kamu Bilişim Platformu IX*, 31 Mayıs – 3 Haziran 2007, Türkiye Bilişim Derneği, Atlantis Resort Otel, Antalya.

T.C. Ulaştırma Bakanlığı İnternet Kurulu Sitesi (10 Haziran 2002). “Gençlerin İnternet Kullanımı” *Çalıştay Raporu*, <http://kurul.ubak.gov.tr/calistay/calis01.html>.

Taşkın, K. ve Aydın, S. (17.01.2004). *Ders kırmaya çözüm: Okulda internet cafe*, <http://arsiv.sabah.com.tr/2004/01/17/gny113.html>.

Taşpınar, M. ve Gümüş, Ç. (2005). “İnternet Kafelerin Güvenlik Bağlamında Değerlendirilmesi”, *Polis Bilimleri Dergisi*, c:7, s:1, ss:77-95.

Uşun, S. (2000). *Dünya’da ve Türkiye’de Bilgisayar Destekli Öğretim*, Pegem A Yayıncılık: Ankara.

Uzanay, K. ve Koçak, M. (05.08.2005). *İnternet Üzerinde Çocuk Pornografisi*, <http://turk.internet.com/haber/yazigoster.php3?yaziid=13358>.

Uzanay, K. ve Koçak, M. (18-24. 01. 2007). “İnternete Büyük Gözaltı Geliyor”, *Nokta Dergisi*, yıl:1, s:12.

Uzman-Yazılım (Erişim tarihi 07.04.2007). *İnternet’e Erişim Nasıl Olur?*, http://www.uzman-yazilim.com/bilgi/internet_nedir.php#6.

Ünal, S. S. (2006). *Bilgisayar Destekli Eğitim ve Kesit Görünümler Uygulaması*, Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü: Karabük.

Yeşilyurt, K. (30.03.2007). *İnternet Kafeler İlgiyi Azalttı*, <http://www.beysehirinsesi.com/hDetay.php?hId=1418&tId=13>.

Yanpar, T. (2005). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, Anı Yayıncılık: Ankara.

Yıldız, Z. (27.12.2007). *Çocuk İstismarına Büyük Gözaltı: 2000 İnternet Kafeye Kilit Vuruldu*, <http://www.zaman.com.tr/webapp-tr/haber.do?haberno=478819>.

Yıldız, M. C. (24.02.2002). *Bir Kamu Politika Aracı Olarak İnternet Kafeler*, <http://www.edevlet.net/eTurkiye/internetkafeler.pdf>.

Yıldız M. C. (Erişim Tarihi:11.01.2007) *İnternet Kafeler Gençlik ve Sosyal Sapma*, <http://www.zehirliok.com/node/1810>.

Yurtsever, S. (19.06.2006). *5 bin Çocuk Tuzağa Düşmüş*, <http://www.aksiyon.com.tr/detay.php?id=24595>.

EKLER

EK1. Öğrenci Anketi

EK2. İnternet Kafe Tutum Ölçeği

EK3. Öğretmen Anketi

EK4. İnternet Kafe İşletmecisi Görüşme Formu

EK1**ÖĞRENCİ ANKET FORMU**

Değerli Öğrenci;

İnternet kafelerde ortaya çıkan sorunlara ilişkin ilköğretim 2. kademe öğrencileri ve öğretmenleri ile internet kafe işletmecilerinin görüşlerini ortaya koymak ve öğrencilerin internet kafeye ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla “İnternet Kafeler ve Ortaya Çıkan Sorunlar: İlköğretim Öğrencileri, Öğretmenleri ve İnternet Kafe İşletmecileri Üzerine Bir Araştırma” başlığı altında bir yüksek lisans tezi yapılmaktadır. Bu araştırmada siz değerli öğrencilerin görüşlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle elinizdeki anket geliştirilmiştir.

Ankete vereceğiniz cevaplar, araştırma da elde edilecek bulgular ve sonuçlarını etkileyeceği için, sorulara içtenlikle cevap vermeniz son derece önemlidir. Vereceğiniz cevaplar sadece bu araştırma için kullanılacak, hiçbir şekilde başka bir kişi veya kuruma verilmeyecektir.

Bu çalışmaya zaman ayırdığınız ve katkıda bulunduğunuz için teşekkür ederim.

A. KİŞİSEL BİLGİLER

1. Cinsiyetiniz?

- a) Erkek b) Kız

2. Sınıfınız:.....

3. Doğum yeriniz:

- a) İl b) İlçe c) Köy

4. Anne ve babanız çalışıyor mu?

- a) Yalnız babam çalışıyor
b) Yalnız annem çalışıyor
c) İkisi de çalışıyor
d) İkisi de işsiz

5. Annenizin eğitim durumu:

- a) Okur yazar değil
b) Okur yazar
c) İlkokul
d) Ortaokul
e) Lise
f) Yüksekokul / Fakülte
g) Diğer.....

6. Babanızın eğitim durumu:

- a) Okur yazar değil
b) Okur yazar
c) İlkokul
d) Ortaokul
e) Lise
f) Yüksekokul / Fakülte
g) Diğer.....

7. Geçen yılki başarı durumunuzu belirtiniz?
- a) Pekiyi
 - b) İyi
 - c) Orta
 - d) Zayıf

B. İNTERNET KAFELERİ ve İNTERNETİ KULLANIM BİLGİLERİ

8. Bilgisayar kullanmayı nerede öğrendiniz?
- a) () Okulda
 - b) () Kursta
 - c) () Kendi kendime
 - d) () İnternet Kafede
 - e) () Başka (Lütfen Belirtiniz):.....
9. İlk kez interneti kullanmaya nerede başladınız?
- a) () Bilgisayar dersinde başladım
 - b) () Evde başladım.
 - c) () Arkadaşımın evinde başladım.
 - d) () İnternet Kafede başladım
 - e) () Başka (Lütfen belirtiniz):.....
10. Ne kadar süredir interneti kullanıyorsunuz?
- a) () 6 aydan az
 - b) () 6 ay-1 yıl
 - c) () 1-2 yıl
 - d) () 2 yıldan fazla
11. Okulunuzda bilgisayar dersi var mı?
- a) () Var
 - b) () Yok
12. Okulunuzda bilgisayar dersi “**Var**” ise derslerini nerede yapıyorsunuz?
- a) () Sınıfta
 - b) () Bilgi Teknolojisi Sınıfında
 - c) () Her ikisinde.
13. Derste bilgisayar kullanıyor musunuz?
- a) () Evet
 - b) () Hayır
14. Evetse, bir ders saatinde ne kadar süre kullanabiliyorsunuz? Lütfen belirtiniz:

15. Bir bilgisayara kaç öğrenci düşünüyor? Lütfen belirtiniz:

16. İnternete genelde nereden erişiyorsunuz? (Lütfen bir seçenek işaretleyiniz)

- a) () Okuldan
- b) () Evden
- c) () Arkadaşımın evinden
- d) () İnternet Kafeden
- e) () Başka (Lütfen belirtiniz):.....

17. İnternet kafelere bir ay içerisinde kaç gün gidiyorsunuz? Lütfen belirtiniz:.....

18. İnternet kafelere genelde ne zaman gidiyorsunuz?

- a) () Hafta içi
- b) () Hafta sonu

19. İnternet kafelere gittiğiniz zaman ortalama olarak kaç saat kalıyorsunuz? Lütfen belirtiniz:

20. Genelde internet kafelere günün hangi saatlerinde gidiyorsunuz?

- a) () Öğleden önce
- b) () Öğleden sonra
- c) () Akşamları
- d) () Ne zaman fırsat bulursam.

21. İnternet kafede haftada ortalama ne kadar para harcıyorsunuz? Lütfen belirtiniz:.....

22. Bu parayı nasıl temin ediyorsunuz? Lütfen belirtiniz.

- a) () Harçlığımdan para ayırıyorum.
- b) () İnternet kafe için ailemden para istiyorum.
- c) () Kendim kazanıyorum.
- d) () Başka (Lütfen belirtiniz):.....

23. Gideceğiniz internet kafeyi belirlerken neye dikkat edersiniz? Lütfen her maddenin karşısında bulunan en uygun seçeneği işaretleyiniz.

	Evet	Kısmen	Hayır
a) () Dış görünüşe	()	()	()
b) () İnternet kafe servisine	()	()	()
c) () Bulunan oyun çeşidine	()	()	()
d) () Arkadaşlarımdan gittiği yer olmasına	()	()	()
e) () Bilgisayarların hızına	()	()	()
f) () İnternete erişim hızına	()	()	()
g) () Başka (Lütfen belirtiniz):.....			

24. Sürekli aynı internet kafeye mi gidiyorsunuz.

- a) ()Evet
b) ()Hayır

25. Sürekli aynı internet kafeye gidiyorsanız ya da gitmiyorsanız nedenlerini belirtir misiniz?

.....

26. İnternet kafelere hangi amaçla gidiyorsunuz?

İnterneti Kullanım Amacınız	Her zaman	Sık sık	Ara sıra	Hiçbir zaman
Ödev / dersle ilgili araştırma				
MP3 / Müzik Dinleme				
Oyun Oynama				
Chat Yapma				
Değişik sitelere girme				
E-mail yollama				

27. İnternette daha çok hangi siteleri ziyaret ediyorsunuz? (Lütfen her madde için bir seçenek işaretleyiniz)

Ziyaret Ettiğiniz Siteler	Her zaman	Sık sık	Ara sıra	Çok seyrek (Nadiren)	Hiçbir zaman
Ders konularıyla ilgili siteler					
Oyun siteleri					
Chat Siteleri					
Müzik, eğlence, şarkıcı, film-kültür- sanat, fıkra siteleri					
Spor, sporcu gazete ve TV siteleri					
İç ve Dış politika siteleri					
Bilim ve teknolojiyle ilgili siteler					
Pornografik Siteler					
Alış-veriş siteleri					

28. İnternet kafede hangi oyunları oynamayı tercih edersiniz? (Lütfen her madde için bir seçenek işaretleyiniz)

Oynadığımız Oyun Türleri	Her zaman	Sık sık	Ara sıra	Çok seyrek (Nadiren)	Hiçbir zaman
Spor Oyunları					
Yarışlı Oyunlar					
Macera Oyunları					
Bulmacalı Oyunlar					
Aksiyon Oyunları (Bombalı, öldürmeli, dövüşlü)					
Strateji Oyunları (Ülke kurma, yönetme....)					

C. İNTERNET KAFELER VE OKUL

29. İnternet kafeye gitmeye başladığınızdan beri okuldaki başarınızda nasıl bir değişme oldu? Lütfen belirtiniz.

- a) () Hiçbir değişme olmadı.
b) () Başarım arttı.
c) () Başarım düşmeye başladı.

30. İnternet kafeye gitmek için okula gitmediğiniz zamanlar oldu mu?

- a) () Her zaman
b) () Sık sık
c) () Ara sıra
d) () Hiçbir zaman

31. Ödevlerinizi internet kafeye gitme nedeniyle başka zamana ertelediğiniz oluyor mu?

- a) () Her zaman
b) () Sık sık
c) () Ara sıra
d) () Hiçbir zaman

32. Okulda internete yönelik ödevler veriliyor mu?

- a) () Evet
b) () Hayır

D. İNTERNET KAFELERE VE İNTERNETE BAKIŞ AÇISI

33. İnternet kafelere gitmeye başladığınızdan bu yana kendinizde ne gibi değişiklikler fark ettiniz? (Lütfen her madde için en uygun seçeneği işaretleyiniz.)

	Evet	Kısmen	Hayır
Düşüncelerimi ve ilgi alanlarımı paylaşan insanlarla iletişim kurdum.			
Farklı görüşlere sahip arkadaşlar edindim.			
Daha çok bilgiye daha kolay eriştim.			
Daha az kitap okudum.			
Arkadaşlarınıza daha az zaman ayırmaya başladım.			
Ödevlerime daha az zaman ayırmaya başladım.			
Okula daha az gitmeye başladım.			
Başka (Lütfen belirtiniz).....			

34. Sizce internet kafelerde internete erişimde sansür olmalı mıdır?

- a) () Kesinlikle olmalı
- b) () Bazı konularda (gizlilik, pornografi, vb.) olmalı
- c) () Kesinlikle olmamalı

35. Sizce internet kafelerin geleceği ne olacak?

- a) () İnternet kafe kullanımı çok fazla yaygınlaşacak.
- b) () İnternet kafe kullanımı biraz daha yaygınlaşacak.
- c) () İnternet kafe kullanımı aynı kalacak.
- d) () İnternet kafeler önemini yitirecek.

36. İnternet kafeye gittiğinizden ailenizin haberi var mı?

- a) () Evet
- b) () Hayır

37. İnternet kafeye gittiğinizi ailenizden veya yakın çevrenizden sakladığınız oluyor mu?

- a) () Evet
- b) () Bazen
- c) () Hayır

38. İnternet kafeye gittiğinizden dolayı ailenizden veya yakın çevrenizden olumsuz tepki aldığınız oluyor mu?

- a) () Evet
- b) () Bazen
- c) () Hayır

39. Eklemek istediğiniz bir başka konu var mı?

EK 2

İnternet Kafelere İlişkin Tutum Ölçeği					
	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
İnternet Kafeler, Chat ve Arkadaşlık					
1- İnternet kafelerde chat yapmak kendimi daha özgür hissetmemi sağlar					
2- İnternet kafede chat yaparken kendimi daha özgür hissediyorum					
3- İnternet kafeye chat yapmak için giderim					
4- İnternet kafelerde değişik arkadaşlar edinmek beni mutlu ediyor					
5- İnternet kafelerde daha rahat arkadaş edinirim					
	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
İnternet Kafeler ve Ders Çalışma					
6- İnternet kafeleler ödev yapmamda büyük kolaylık sağlar					
7- Ödevleri internet kafeye giderek yapabilmek isterim					
8- İnternet kafeye ödevlerimi yapmak için giderim					
9- İnternet kafeler sayesinde derslerimde daha başarılı olurum					
10- İnternet kafelerdeki fiziksel ortam ders çalışmaya uygundur.					
11-İnternet kafelerde yapılabilecek ödevler beni mutlu eder.					
	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
İnternet Kafeleri Kullanma Nedeni					
12- Boş zamanlarımı değerlendirmek için internet kafelere giderim.					
13- İnternet kafeye gitmek beni mutlu eder.					
14- İnternet kafeye gitmek güvenimi artırır.					
15- İnternet kafeye gitmek beni rahatlatır.					

EK3**ÖĞRETMEN ANKET FORMU**

Değerli Meslektaşım;

İnternet kafelerde ortaya çıkan sorunlara ilişkin ilköğretim 2. kademe öğrencileri ve öğretmenleri ile internet kafe işletmecilerinin görüşlerini ortaya koymak ve öğrencilerin internet kafeye ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla “İnternet Kafeler ve Ortaya Çıkan Sorunlar: İlköğretim Öğrencileri, Öğretmenleri ve İnternet Kafe İşletmecileri Üzerine Bir Araştırma” başlığı altında bir yüksek lisans tezi yapılmaktadır. Bu araştırmada siz değerli öğretmenlerin görüşlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle elinizdeki anket geliştirilmiştir.

Ankete vereceğiniz cevaplar, araştırma da elde edilecek bulgular ve sonuçlarını etkileyeceği için, sorulara içtenlikle cevap vermeniz son derece önemlidir. Vereceğiniz cevaplar sadece bu araştırma için kullanılacak, hiçbir şekilde başka bir kişi veya kuruma verilmeyecektir.

Bu çalışmaya zaman ayırdığınız ve katkıda bulunduğunuz için teşekkür ederim.

A. İNTERNET KAFELERİ ve İNTERNETİ KULLANIM BİLGİLERİ
KİŞİSEL BİLGİLER:

1. Cinsiyet: () Kadın () Erkek

2. Yaş:

3. Kaç yıllık öğretmensiniz? Lütfen belirtiniz:

4. Branş:

5. Medeni durumunuz:

- a) () Evli
b) () Bekar
c) () Dul

6. Eğer bekar değil iseniz çocuğunuz var mı? a. () Var b. () Yok

7. Daha önce hiç internet kafeye gittiniz mi?

- a) () Evet
b) () Hayır

8. Sizce öğrenciler bilgisayarı kullanmayı öncelikli olarak nerede öğreniyorlar?

- a) () Okulda
b) () Kursta
c) () Kendi kendilerine
d) () İnternet Kafede
e) () Başka (Lütfen belirtiniz):.....

B. İNTERNET KAFELERİ ve İNTERNETİ KULLANIM BİLGİLERİ

9. Sizce öğrenciler ilk olarak interneti kullanmaya nerede başlıyorlar?

- a) () Bilgisayar dersinde
b) () Evde
c) () Arkadaşının evinde
d) () İnternet Kafede
e) () Başka (Lütfen belirtiniz):.....

10. Sizce öğrenciler internete genelde nereden erişiyorlar? (Lütfen bir seçenek işaretleyiniz)

- a) () Okuldan
 b) () Evden
 c) () Arkadaşının evinden
 d) () İnternet kafeden
 e) () Başka (Lütfen belirtiniz):.....

11. Sizce öğrenciler, internet kafelere **bir ay** içerisinde kaç gün gidiyorlar? Lütfen belirtiniz:.....

12. Sizce öğrenciler internet kafelere genelde ne zaman gidiyorlar?

- a) () Hafta içi
 b) () Hafta sonu

13. Sizce öğrenciler internet kafelere gittikleri zaman ortalama olarak kaç saat kalıyor? Lütfen belirtiniz:.....

14. Sizce öğrenciler, internet kafelere genelde günün hangi saatlerinde gidiyorlar?

- a) () Öğleden önce
 b) () Öğleden sonra
 c) () Akşamları
 d) () Ne zaman fırsat bulurlarsa.

15. Sizce öğrenciler gidecekleri internet kafeyi belirlerken neye dikkat ediyorlar? Lütfen her maddenin karşısında bulunan en uygun seçeneği işaretleyiniz.

	Evet	Kısmen	Hayır
a) () Dış görünüşe	()	()	()
b) () İnternet kafe servisine	()	()	()
c) () Bulunan oyun çeşidine	()	()	()
d) () Arkadaşlarının gittiği yer olmasına	()	()	()
e) () Bilgisayarların hızına	()	()	()
f) () İnternete erişim hızına	()	()	()
g) () Başka.....			

16. Sizce öğrenciler internet kafelere hangi amaçlarla gidiyorlar?

İnterneti Kullanım Amacı	Her zaman	Sık sık	Ara sıra	Çok seyrek	Hiçbir zaman
Ödev /dersle ilgili araştırma					
MP3 / Müzik Dinleme					
Oyun Oynama					
Chat Yapma					
Değişik sitelere girme					
E-mail yollama					

17. Sizce öğrenciler internette daha çok hangi siteleri ziyaret ediyorlar? (Lütfen her madde için bir seçenek işaretleyiniz)

Ziyaret Edilen Siteler	Her zaman	Sık sık	Ara sıra	Çok seyrekle	Hiçbir zaman
Ders konularıyla ilgili siteler					
Oyun siteleri					
Chat Siteleri					
Müzik, eğlence, şarkıcı, film-kültür- sanat, fıkra siteleri					
Spor, sporcu gazete ve TV siteleri					
İç ve Dış politika siteleri					
Bilim ve teknolojiyle ilgili siteler					
Pornografik Siteler					
Alış-veriş siteleri					

18. Sizce öğrenciler internet kafede hangi oyunları oynamayı tercih ediyorlar? (Lütfen her madde için bir seçenek işaretleyiniz)

Oynanılan Oyun Türleri	Her zaman	Sık sık	Ara sıra	Çok seyrekle	Hiçbir zaman
Spor Oyunları					
Yarışlı Oyunlar					
Macera Oyunları					
Bulmacalı Oyunlar					
Aksiyon Oyunları (Bombalı, öldürmeli, dövüşlü)					
Strateji Oyunları (Ülke kurma, yönetme....)					

C. İNTERNET KAFELER VE OKUL

19. Öğrencilerin internet kafeye gitmelerinden dolayı okuldaki başarında nasıl bir değişme oldu?

- a) () Hiçbir değişme olmadı.
b) () Başarıları arttı.
c) () Başarıları düşmeye başladı.

20. Size göre; öğrencilerin internet kafeye gitmek için okula gelmediği zamanlar oluyor mu?

- a) () Her zaman
b) () Sık sık
c) () Ara sıra
d) () Hiçbir zaman

21. Size göre; öğrencilerin internet kafeye gitme nedeniyle ödevlerini yapmadıkları oluyor mu?

- a) Evet (Belirtiniz.....)
b) Hayır (Belirtiniz.....)

22. Okulda internete yönelik ödevler veriyor musunuz?

- a) Evet
b) Hayır

D. İNTERNET KAFELERE VE İNTERNETE BAKIŞ AÇISI

23. Sizce internet kafelerde internete erişimde sansür olmalı mıdır?

- a) Kesinlikle olmalı
b) Bazı konularda (gizlilik, pornografi, vb.) olmalı
c) Kesinlikle olmamalı

24. Sizce internet kafelerin geleceği ne olacak?

- a) İnternet kafe kullanımını çok fazla yaygınlaştıracak.
b) İnternet kafe kullanımını biraz daha yaygınlaştıracak.
c) İnternet kafe kullanımını aynı kalacak
d) İnternet kafeler önemini yitirecek.

25. Sizce öğrenciler internet kafeye giderken ailelerine haber veriyorlar mı?

- a) Evet
b) Hayır

26. İnternet kafelerin öğrencilerin diğer sosyal etkinliklerini nasıl etkiliyor?

- a) Olumlu yönde etkiliyor.
b) Olumsuz yönde etkiliyor.
c) Etkilemiyor.
d) Başka (Lütfen belirtiniz):.....

27. İnternet kafelere yaş sınırlaması getirilmesi konusundaki düşünceleriniz nelerdir? (seçenek koy)

- a) 12 yaşından küçüklere getirilmeli.
b) 18 yaşından küçüklere getirilmeli
c) Getirilmemeli
d) Başka (Lütfen belirtiniz):.....

28. Sizce İnternet kafelerin internet hizmeti vermekten başka bir işlevi var mı?

29. Lütfen internet kafelerle ilgili eklemek istediğiniz düşüncelerinizi belirtiniz:

.....

EK4**İNTERNET KAFE İŞLETMECİSİ GÖRÜŞME FORMU**

Değerli Katılımcı;

İnternet kafelerde ortaya çıkan sorunlara ilişkin ilköğretim 2. kademe öğrencileri ve öğretmenleri ile internet kafe işletmecilerinin görüşlerini ortaya koymak ve öğrencilerin internet kafeye ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla “İnternet Kafeler ve Ortaya Çıkan Sorunlar: İlköğretim Öğrencileri, Öğretmenleri ve İnternet Kafe İşletmecileri Üzerine Bir Araştırma” başlığı altında bir yüksek lisans tezi yapılmaktadır. Bu araştırmada siz değerli işletmecilerin görüşlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle elinizdeki anket geliştirilmiştir.

Ankete vereceğiniz cevaplar, araştırma da elde edilecek bulgular ve sonuçlarını etkileyeceği için, sorulara içtenlikle cevap vermeniz son derece önemlidir. Vereceğiniz cevaplar sadece bu araştırma için kullanılacak, hiçbir şekilde başka bir kişi veya kuruma verilmeyecektir.

Bu çalışmaya zaman ayırdığınız ve katkıda bulunduğunuz için teşekkür ederim.

1. Sahibinin cinsiyeti:
2. Sahibinin yaşı:
3. Sahibinin öğrenim durumu:
4. Daha önce ne iş yapıyordunuz:
5. Kaç yıldır bu işi yapıyorsunuz?
6. Kafenize sürekli aynı kişiler mi geliyor?
7. Bu internet kafeyi hangi kaynaklarla açtınız?
8. İnternet kafe açabilmek için ne tür şartlara sahip olmak gereklidir?
9. Bu iş ekonomik bakımdan doyurucu mu?
10. Yaptığımız işten zevk alıyor musunuz?

11. Bu işe başlamadan önce bilgisayar ve internet bilginiz var mıydı?
12. Bu işin yanı sıra başka bir işle de uğraşıyor musunuz?
13. Gözlemlediğiniz kadarıyla, gelen öğrencilerin yaş ortalaması nedir?
14. Gelen ilköğretim öğrencileri kız mı, erkek mi bir oran verebilir misiniz?
15. Sizce gelen ilköğretim öğrencilerinin bilgisayar ve internet bilgileri ne düzeyde, hiç bilmeyenlerde geliyor mu?
16. Sizce gelen öğrencilerin internet kafenizi seçme nedeni ne olabilir?
17. Sizce kafenize gelen ilköğretim öğrencileri internet kafeye geldiklerine dair ailelerine haber veriyor mudur?
18. Bir ilköğretim öğrencisi internet kafede ortalama ne kadar para harcamaktadır?
19. Gelen ilköğretim öğrencileri, genellikle ne tür sitelere bağlanıyorlar?
20. İnternet kafelerin öğrencilerin diğer sosyal etkinliklerini olumlu veya olumsuz yönden etkilediğini düşünüyor musunuz? Neden?
21. Sizce bir internet kafenin temel işlevi ne olmalıdır?

22. İnternet kafenizin internet hizmeti vermekten başka bir işlevi var mı?
23. Diğer internet kafelerin, gelen müşterilerle ilgili kanuni esaslara kesinlikle uyduklarını söyleyebilir misiniz?
24. Sizce, internet kafelere giriş yaşı kaç olmalıdır? İnternet kafelere yaş sınırlaması getirilmesi konusundaki düşünceleriniz nelerdir?
25. Başka internet kafelerin chat, oyun, sörf vs. dışında yasal olmayan işlerle uğraştıkları yolunda bir duyum aldınız mı?
26. Daha önce herhangi bir yasal işlem aldınız mı?
27. Denetimler hangi birimlerce yapılmaktadır?
28. Denetimlerin ne sıklıkta ve kimler tarafından yapılmasını isterdiniz?
29. Erotik sitelere ve erotik chat odalarına, devlet tarafından bir sınırlama getirilmesi konusunda ne düşünüyorsunuz?
30. Ekleme istediğiniz bir başka konu var mı?